

Upravne, a hkrati politične volitve

SANDOR TENCE

43 milijonov italijan-
skih volilk in volilcev bo
danes obnovilo petnajst
deželni uprav, številne
pokrajinske svete ter več
kot sto občinskih in
krajnih svetov. Vo-
litve so sicer upravnega
značaja, že zaradi tako
velikega števila volilcev
pa so tudi izrazito poli-
tične narave. Z izvolit-
vijo predsednikov dežel-
nih vlad in županov bo-
do volilci torej odločali
tudi o usodi vlade Lam-
berta Dinija, o datumu
parlamentarnih volitev
in morda tudi o bližnjih
referendumi.

Desnica, katere sestav-
ni del je postal tudi Roc-
co Buttiglione, je od vse-
ga začetka dala tej volil-
ni preizkusni politični
naboj. Silvio Berlusconi,
ki iz dneva v dan vse
bolj čuti »konkurenco«
Gianfranca Finija, je spet
povlekel na dan nevar-
nost komunizma in vse-
skozi predstavljal levo-
sredinsko koalicijo ne
kot političnega naspro-
tnika, kar dejansko je,
ampak kot sovražnika.
Tudi na levi (odnosi
med DSL in SKP) je bilo
precej slabe krvi kar je
še dodatno zastrupilo že
tako napeto in polemič-
no volilno kampanjo.

V Furlaniji-Juljski
krajini ni deželni volit-
ev, ampak le pokrajins-
ke (v Vidmu in v Porde-
nonu) ter občinske v
upravah, ki jim letos za-
pada naravni mandat.
Na volišča bodo danes
poklicani tudi številni
volilci v narodnostno
mešanih občinah od Re-
zije do Doline, ki bodo
prvič neposredno izvoli-
li župane. V teh občinah
je bilo predvolilno
suočanje - razen zelo
redkih in osamljenih
izjem - zelo mirno in
normalno, brez polemič-
nih ekscesov in tudi
brez pretiranih politič-
nih nabojev. Mirne duše
lahko rečemo, da so pri
nas - z razliko od drugih
dežel - volitve res le
upravne volitve.

Tudi v najbolj »obcu-
tljivih«
sredinah se
predvolilno suočanje ni
prelevilo v škodljivo na-
rodnostno konfronta-
cijo, čeprav so morda
nekateri kandidati to pričakova-
li. Velika večina občan-
ov je že pred volitvami
odklonila netenje etnič-
nih nasprotij. Zato je
upati in pričakovati, da
bodo danes izvoljeni
spodobni upravitelji in
občinske uprave, ki si
bodo prizadevale za
sožitje in za dobrobit
vseh občanov.

SLOVENSKA EVROŠOLA '95 / USPEŠNO PROTI ZAKLJUČKU

Včeraj »mala Evropa« v Gorici, danes v Devinu poslovitev

GORICA - Evrosola je dosegla
svoj višek včeraj z nastopi vseh
skupin pod velikim sotorom v
Gorici in pedsinočnim, ko so v
društvih od Spetra do Boljuna
priredili srečanja z gosti iz Evro-
pe, na katerih se je zbrala res iz-
redna publika in na katerih so
nastopile številne skupine, zbo-
ri, sole, posamezniki.

Danes pa je že dan slovesa od
Slovenske Evrosola '95 in predv-
sem od mladih manjšincev, ki
so z našimi otroci preziveli ne-
pozabne dneve, odraslim pa
prijetno in spodbudno utrdili
preprčanje, da so prizadevanja
za vsestransko uveljavitev
manjšinske del sirse evropske
manjšinske stvarnosti.

Zaključna prireditev bo do-
poldne v Devinu, nakar se bodo
gostje podali domov. Že pred
zaključkom manifestacije, s ka-
tero smo tudi proslavili 50-letni-
co obnove slovenskih sol v
Italiji, pa je mogoče potegniti iz-
redno pozitiven obracun Slo-
venske Evrosola '95.

Na 19., 20., 21. in 22. strani

Med tolčkami drugimi, razigran nastop solarčkov dvojezične šole iz Špetra (Foto Krizmančič/KROMA)

ITALIJA / DEŽELNE, POKRAJINSKE IN OBČINSKE VOLITVE

43 milijonov državljanov bo izvolilo nove upravitelje

RIM - V petnajstih deže-
lah bodo danes volilci z no-
vim volilnim sistemom iz-
volili nove deželne skupsci-
ne. Hkrati pa bodo obnovili
tudi 75 pokrajinskih uprav
in veliko število občinskih
svetov. Volitve so upravne,
imajo pa zelo jasen politični
pečat.

Pri nas ne bo deželni vo-
litev, pač pa bodo občinske
volitve v mnogih narodnost-
no mešanih občinah trzask-
ne. Na Trzaskem bodo volit-
ve v Dolini, Zgoniku in Re-
pentabru, na Goriskem pa
tudi v Doberdobu, Steverja-
nu in Sovodnjah. V vseh teh
upravah bodo volilci prvič
neposredno izvolili župane.

V Dolini se za župansko

mesto poteguje pet kandida-
tov, v Zgoniku trije, v repen-
tabrski občini pa stirje kan-
didati. V Doberdobu in v So-
vodnjah se za županski
stolček potegujeta dva kan-
didata, v steverjanski občini
pa trije. Danes bodo volitve
tudi v Beneski Sloveniji ter v
Reziji. Med večjimi občina-
mi, kjer bodo direktno izvo-
lili župana, je Speter Slove-
nov.

V občinah, ki imajo manj
kot pet tisoč prebivalcev, je
za izvolitev župana potrebna
le navadna večina. V večjih
občinah pa bo danes iz-
voljen le kandidat, ki bo do-
bil absolutno večino. V na-
sprotnem primeru bo potre-
ben drugi volilni krog.

Na 2., 3. in 7. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Thaler: Meja je nespremenljiva

Slovenski zunanji minister Zoran Thaler je ob robu
zasedanja Srednjeevropske pobude v Krakovu zatr-
dil, da mora ostati meja z Italijo takšna, kakršna je.

Stran 2

Di Pietro spet razburja

Objava Di Pietrovega dokumenta o preiskavi bolonj-
skih sodnikov o tolpi belega fiata uno je včeraj dvi-
gnila nov val polemik.

Stran 2

Prireditve ob 25. aprilu

S svečanostjo pri Sv. Ani se danes dopoldne
zacenjajo trzask prireditve ob 50-letnici zmage nad
nacifasizmom.

Stran 3

Dražba za železamo zaman

Zaradi previsoke izklicne cene se na včerajšnji draž-
bi za prodajo škedenjske železarnice ni javil nihče.
Druga dražba bo prve dni maja.

Stran 4

V Gorici sejem Expomego

Vladni podtajnik Prestamburgo je včeraj v Gorici ob
odprtju 25. sejma Expomego poudaril interes teh
krajev, da Slovenija vstopi v Evropsko zvezo.

Stran 7

SARAJEVO / PREPREČILI ODHOD ODPOSLANCA OZN

Srbi ponižali Akašija

SARAJEVO - Predstavniki Združenih
narodov so krivdo za včerajšnji zaplet na
sarajevskem letališču, ko Srbi niso dovo-
lili izkrcanja nemškimi v ameriskim
predstavnikom skupine za stike, obenem
pa so preprečili odhod odposlanca OZN
Akašija (na sliki), prisodili cedalje
večjim razhajanjem med političnimi in
vojaškimi voditelji bosanskih Srbov.

Vojaski predstavniki bosanskih Srbov
so zagrozili, da bodo prekinili vsakršno
sodelovanje z ZN, če bodo predstavnike
skupine za stike skušali prepeljati v me-
sto.

Na 11. strani

VABI NA SLAVNOSTNI KONCERT

ALPSKEGA KVINTETA (Z OTOM PESTNERJEM)

Povezuje humorist: JAKA ŠRAUFČIGER

DANES,
OB 21. URI, V OBČINSKI TELOVADNICI
V REPNU

Vstopnina lir 15.000

Sodelujeta: Rože MIKI - Nabrežina 104 - tel. 200286

Gostilna-Pizzeria GUŠTIN

PAULA & TAMARA - Zgonik - tel. 229123

ITALIJA / NA VOLIŠČA 43 MILIJONOV DRŽAVLJANOV

Upravna, a istočasno politična preizkušnja

Za volilne izide vlada povsod izredno pričakovanje

RIM - Ob 22. uri, ko bodo državne in zasebne televizijske mreže pričele oddajati prve »exit-pol«, bo najbrž jasna usoda vlade Lamberta Dinija, znan pa bo verjetno tudi datum predčasnih parlamentarnih volitev. Danasneje deželne, pokrajinske in občinske volitve (volilcev je 43 milijonov) so sicer upravne, imajo pa tudi izraziti politični pomen. To so na petkovih zaključnih volilnih zborovanjih jasno poudarili skoraj vsi strankarski veljaki, od skrajne leve do skrajne desnice.

Voditelji Kartela svoboscin Fini, Berlusconi in Casini, katerim se je pridružil še vodja desne frakcije bivše Ljudske

stranke Buttiglione, so na skupnem shodu v Rimu zelo ostro napadli levosredinsko koalicijo. Najbolj oster in polemичen je bil Buttiglione, ki je potegnil na dan strah pred nevarnostjo komunizma, medtem ko je Berlusconi znova povedal, da tolmaci te volitve kot neke vrste plebisciti za ali proti desnici. Se najbolj zmeren je bil vodja Nacionalnega zavezništva Fini, ki na tistem upa, da bo v končnem seštevku glasov prehitel Berlusconijevo stranko.

Levosredinska koalicija računa na zmago v tradicionalnih »rdecih« dezelah srednje Italije, a tudi ponekod na Severu in na Jugu. Tajnik Demokratske stranke levi-

ce D'Alema je spet pozval volilce Stranke komunistične prenove, naj v večinskem delu deželnih volitev podprejo levosredinske kandidate. Glas za kandidate SKP - je dejal D'Alema - bo namreč lahko le okrepljeno desnico, ki se skoraj povsod predstavlja z enotnimi listami in skupnim simbolom.

To je povzročilo ostre reakcije Bertinottija in somišljenikov, ki obtožujejo DSL, da hoče v bistvu zbrisati komunistično identiteto. Do podobnih polemik pa je prislo tudi v Kartelu svoboscin. Izval jih je Berlusconi, ki je pozval volilce, naj ne glasujejo za Pannellove radikalce, češ da gre za glas, s katerim se bo lahko okoristi-

la le levica. Pannella je Berlusconi tako odvrnil, da se obnaša kot diktator. Nekateri vidni predstavniki radikalcev pa so tokrat potegnili z lastnikom Fininvesta in se ogradili od Pannelle, ki vsekakor vztraja na svoji poti.

Severna liga se v vseh dezelah predstavlja s svojim simbolom. Tudi v Bossijevi stranki pa je prislo do nekaterih polemik, saj so nekateri bili mnenja, da bi se morala Severna liga ponekod opredeliti za levosredinske kandidate. Polemike so bile posebno ostre v Lombardiji, kjer so mnogi vidni ligasi napovedali podporo levosredinskemu kandidatu za predsednika deželne vlade Masiju.

PREDVOLILNO RAZPOLOŽENJE

»Par condicio«: nove polemike

Ostri spori v založniški hiši Mondadori
DSL: TV mreže so podpirale Berlusconi

RIM - Vladni dekret o enakih možnostih v volilni kampanji (tako imenovani »par condicio«) je tudi na predvečer upravnih volitev povzročil številne polemike, spore in razhajanja. Garant za založniške dejavnosti Giuseppe Santaniello, ki je bil poklican, da nadzoruje izvajanje tega zelo spornega zakonskega odloka, je v prejšnjih dneh dobil na tisoče prijav in pritozb, katerim doslej vsekakor ni bil kos.

Do najhujših polemik je v zadnjih dneh prišlo v Berlusconijevi založbi Mondadori, ki izdaja vrsto zelo razširjenih tednikov in mesečnikov. Sindikalni odbor, ki združuje novinarje založniške hiše, je namreč odkrito obtožil nekatere direktorje časopisov, da so med volilno kampanjo »navijali« za desnico, posebno pa za Berlusconijevo stranko »Forza Italia«. Afera se bo najbrž končala na sodišču, saj so nekateri odgovorni uredniki mnenja, da gre le za lazi in torej za obrekovanje.

Demokratska stranka leve pa je

pripravila dosje, iz katerega izhaja, da so esrednje informativne oddaje javnih in zasebnih televizij med volilno kampanjo posvetile največ pozornosti Berlusconi in njegovim zaveznikom. Stranka je vso dokumentacijo ze izročila garantu Santaniellu, ki pa bo seveda lahko ukrepal le po volitvah. DSL je tudi ugotovila, ce je bilo seveda sploh potrebno, da je bil pri poročanju o predvolilnih dogajanjih najbolj pristanski dnevnik Fininvest TG4, ki ga vodi Berlusconi jev privrzenec Emilio Fede.

Največ prijav pa zadeva deželne televizijske dnevnike RAI. Za nepravilnosti in za kršenje dekreta o enakih možnostih je deloma kriv tudi zelo zapleten sistem za deželne volitve, ki je ustvaril - tudi med volilci - precej zmede in nesporazumov. Gre v bistvu za spojitve večinskega in proporcionalnega volilnega sistema ter za dva različna načina izvolitve predsednika deželne odbora in članov deželne sveta.

KRAKOW / IZJAVA MINISTRA THALERJA

»Meje ne gre spreminjati«

Trst sedež stalnega sekretariata Srednjeevropske pobude?

KRAKOW - Kakršna je bila ta meja v zadnjih 50 letih, taksa mora tudi ostati. To je poudaril Zoran Thaler ob robu zasedanja zunanjih ministrov Srednjeevropske pobude v Krakovu na Poljskem. Pripomnil je, da si prizadeva za izboljšanje odnosov med Slovenijo in Italijo, da je bil smisel njegovih besed o meji izkrivljen in da jih je morda kdo zlorabil sprico predvolilne kampanje v Italiji.

Italijanski podtajnik za zunanje zadeve Emanuele Scamacca je pozneje potrdil, da je slovenskemu zunanjemu ministru resnično žal, ker so napačno raztolmacili njegove misli, in vso zadevo označil kot nekakšen ognjemet. »S sosedi se je treba razumeti,« je dejal Scamacca in dodal: »Na naši strani je dobra volja in nasi

nameni so pošteni, obenem pa ugotavljamo, da se tega cedalje bolj zaveda tudi slovenska stran.«

Ministrsko zasedanje Srednjeevropske pobude, h kateri pripadajo poleg Italije, Slovenije in Poljske še Avstrija, Madžarska, Češka, Slovaška, Hrvaška, Bosna in Hercegovina ter Makedonija, se je včeraj končalo, 6. in 7. oktobra pa mu bo v Varšavi sledil vrh ministrskih predsednikov, od katerega si veliko obeta tudi Trst. Zunanji ministri so namreč naročili pristojnim dejavnikom, naj pri izbiri sedeža stalnega sekretariata Srednjeevropske pobude upoštevajo tudi kandidature Trsta, podtajnik Scamacca pa je izrecno napovedal finansiranje načrta za uresničitev cestne in železniške povezave med Trstom in Kijevom preko Hrvaske in Madžarske.

SODSTVO / ZARADI OCEN O PREISKAVI O BANDI BELEGA UNO

Di Pietro spet pod žarometi

RIM - Bivši namestnik milanskega javnega tožilca Antonio Di Pietro nikakor ne more iz vrtinca polemik in pretirane pozornosti javnih občil. Se se ni polegel odmev polemike zaradi njegovih stikov z Berlusconiem, pa je spet v središču pozornosti, tokrat zaradi najbrž veliko resnejše zadeve. Pravosodni minister Filippo Mancuso je namreč visjemu sodnemu svetu, ustavnemu sodišču in predsednikoma obeh domov parlamenta poslal pismo, v katerem zahteva pojasnila o poročilu Antonia Di Pietra o utemeljenosti ugotovitev bolonjskih preiskovalcev, ki se ukvarjajo z zločinsko dejavnostjo tolpe z belim fiatom uno.

Člana višjega sodnega sveta, nesodnik Viviani (Forza Italia) in sodnik Pivetti sta včeraj izjavila, da se v

bistvu strinjata z ministrovno iniciativo, ker naj bi bil ta zelel »sondirati teren« glede na pravilnost ali neustreznost obnašanja bivšega člana milanskega »poola čistih rok«. Odgovor na ministrovo vprašanje, je dodal Viviani, je zelo preprost: če je Di Pietro dal svoje ocene v javnost, potem to ni v skladu s političnim nacelom, da nek zunanji sodelavec parlamentarne komisije za pokole ne sme javno izražati kritik na dejavnost te komisije, in s kazenskim nacelom, da ne sme kritizirati državnega pravdnistva v Bologni. Di Pietrova naloga je bila poročati komisiji, saj je samo ta pristojna za uradne ocene primera. Podobno je tudi mnenje člana struje demokratičnega sodstva Pivettija, Viviani pa je dodal, da je Di Pietro se enkrat

dokazal, da hoče za vsako ceno in brez vsakega ozira igrati vlogo primadone.

Veliko bolj previden je predsednik parlamentarne komisije za pokole sen. Giovanni Pellegrino, ki se mu zdijo reakcije na Di Pietrovo poročilo, vključno z ministrovimi, pretirane. To sicer ne pomeni, da ne obzaluje objave Di Pietrovega dokumenta, ki bi bil moral ostati rezerviran za komisijo, kateri je tudi namenjen. V Di Pietrovo zagovor pa Pellegrino dodaja, da kljub vsemu spoštovanju neodvisnosti sodstva ta ne sme biti izgovor za njegovo popolno nedotakljivost.

Pravosodni minister Mancuso bo sel v prihodnjih dneh v Bologno, kjer bo o zadevi razpravljajal s tamkajšnjimi sodniki.

NOVICE

Odloka za privatizacijo zavodov IMI in INA

RIM - Predsednik vlade Dini je včeraj podpisal zakonska odloka, s katerima se začneja druga faza privatizacije finančnega zavoda IMI (Istituto Mobiliare Italiano) in zavarovalne grupe INA. Na tej osnovi bo lahko stekla prodaja preostalih delniških deležev, ki jih ima v obeh ustanovah zaklad, in sicer 27 odstotkov v Imiju in 52 odstotkov v Inu. Vlada namerava te deleže prodati izbranim investitorjem, ki naj bi ustvarili tako imenovana stabilna delničarska jedra, vendar za Ino glede na velikost kapitalskega deleža predvideva tudi javno prodajo na ponudbo.

V Sorrentu aretirali župana - kandidata

NEAPELJ - Karabinjerji so včeraj ob zori aretirali župana Sorrenta, 32-letnega Marca Fiorentina, ki to funkcijo opravlja dve leti in ki je tudi županski kandidat na današnjih občinskih volitvah. Podpirajo ga nekatere mestne liste in kartel svoboscin. Nalog za preventivni pripor je izdalo državno pravdnistvo v Torre Annunziati, ki ga dolži izsiljevanja podkupnin v zameno za gradbena dovoljenja.

Autovelox »ovekovečil« lažnega slepca

PADOVA - Vpisan je bil v državni seznam slepih oseb in je zato dobil službo v neki krajevni zdravstveni ustanovi v Venetu, vendar je mirno vozil avtomobil in povrh tudi rad pritiskal na plin. Hitrost pa je bila temu 40-letnemu prebivalcu Vicenze usodna, saj ga je poslikala naprava za ugotavljanje hitrosti in nehotе razgalila njegovo prevaro.

RIM / PRVI VTISI IZVEDENCEV PO OGLEDU POSMRTNIH OSTANKOV BRIGIDOVIH OTROK

Sodno medicino čaka razjasnitev cele vrste vprašanj brez odgovora

Varnostni ukrepi za zaprtega Tullia Brigido, ki noče odgovarjati sodnikom

RIM - Trije sodnomedicinski izvedenci, ki jih je imenovala javna tožilka Diana De Martino, so včeraj v rimski občinski mrtvašnici opravili prvi pregled posmrtnih ostankov treh otrok Tullia Brigide, ki je zaprt v jetnišnici Rebibbia. Ob odhodu iz mrtvašnice je den od trojice izjavil, da sicer ne kaže obupavati, vendar tudi ni mogoče imeti pretiranih upanj v izide sodnomedicinskih preiskav, ki bodo izjemno zapletene in dolgotrajne. Prvi pregled trupelc pa je vendarle zbudil vtis - je dodal - da so ostanki dovolj ohranjeni in da bodo torej omogočili zelo podrobne preiskave. Poleg radiografskih izvidov bo mogoče opraviti tudi kemijsko-toksikološke preizkuse, na osnovi katerih bi lahko ugotovili, ali so otroci res umrli zaradi zastrupitve s plinom, kot zatrjuje njihov oče.

Poleg ugotovitve vzrokov smrti, caka izvedence po tem prvem ogledu ostankov tudi njihova identifikacija in ugotovitev casa in kraja smrti oziroma zakopa. Po napovedi samih izvedencev bodo lahko prvi, sicer nedokončni

odgovor na ti dve vprašanji dali že čez približno 15 do 20 dni.

Tullio Brigida (na sliki) se kot rečno medtem nahaja v rimskem zaporu Rebibbia, kjer so ga zaprli v samico, da bi ga izolirani od ostalih jetnikov in ga tako zascitili pred morebitnimi poskusi linčanja. Ena od pravil nenapisanega moralnega kodeksa zapornikov je namreč ta, da sami kaznujejo »kolege«, ki so se prekršili zoper otroke in zenske. Javna tožilka Diana De Martino je Brigido včeraj skusala zaslišati, vendar se je moski - kot je bil napovedal ze njegov branilec - poslužil možnosti, da ne odgovori na njena vprašanja. Poddirektorica novega, visoko varnega oddelka Rebibbie Antonella Paloscia je novinarjem izjavila, da je Brigida na videz miren in da ni pokazal nobenih znakov duševne zmede. Varnostni ukrepi pa seveda niso namenjeni samo zasciti jetnika pred njegovimi sojetniki, ampak tudi prepreditvi morebitnega poskusa, da bi si po težkih trenutkih ob odkopu ostankov njegovih otrok poskusil soditi sam.

V ZGONIKU, DOLINI IN NA REPENTABRU

V okoliških občinah bodo danes izvolili nove upravitelje

V repentabski, zgoniški in dolinski občini bodo danes občani prvič neposredno izvolili zupane. Volisca bodo odprta od 7. do 22. ure. Glasove bodo presteli jutri zjutraj, tako da bodo dokončni rezultati znani že v poznih dopoldanskih urah. Volilec mora imeti s seboj osebni dokument in volilno potrdilo, ki ga je prejel na dom. Čega ni dobil, ga lahko danes ves dan dvigne na volilnem uradu zupanstva.

Volitve v treh okoliških občinah bodo potekale po novem volilnem sistemu. Najbolj enostavno je, da volilec prekriza volilni simbol gibanja, stranke ali zavezništva. S tem podpre listo in hkrati tudi njenega zupanskega kandidata, čigar ime in priimek sta že natisnjena na glasovnici.

Volilec lahko odda tudi eno preferenco kandidatu za občinski svet. Pri tem mora napisati le priimek izbranega kandidata. Ime in priimek sta obvezna le v primeru, če sta na listi dva ali več kandidatov z istim imenom in priimkom. Prepovedane so preference s številkami.

V dolinski občini se za zupansko mesto poteguje pet kandidatov, v Repnu štirje, v Zgoniku pa trije kandidati. V zgoniški in v repentabski občini bosta za zupana direktno izvoljena kandidata, ki bosta danes dobila največ glasov. Drugi krog bo potreben le v primeru izenačenja števila glasov. V Dolini pa bo na kmilo Občine izvoljen kandidat, ki bo danes dobil ab-

solutno večino veljavnih glasov. Morebitni drugi volilni krog bo v nedeljo, 7. maja.

Na Repentabru se za zupansko mesto potegujejo dosednji zupan Aleksij Krizman (Napredna lista), Lorenzo Milic (Slovenska skupnost), Franco Guerra (Polo per Monrupino) in Graziano de Petris (Unione dei Croati-Udruga Hrvata). V zgoniški občini pa so zupanski kandidati dosedanja zupanja Tamara Blažina (Skupaj-Insieme), Joško (Giuseppe) Gruden (SSk) in Umberto Ercolessi (Polo per Sgonico). Za izvolitev zupana je v teh dveh občinah, kot omenjeno, potrebna le navadna večina. Občinska sveta bosta stela dvajset svetovalcev, katerim je treba pristeti se zupana.

V Dolini so zupanski kandidati Boris Pangerc (Skupaj-Insieme), Alessandro Corbato (Stranka naravnega zakona-Federalizem), Maria Teresa Zivic (Zelena lista), Roberto Raffaele (S.Dorligo-Dolina) ter Renato Schettini (Polo per S.Dorligo). Novoizvoljeni dolinski občinski svet bo, poleg zupana, stal 16 članov.

V vseh treh občinah je bila volilna kampanja, če jo primerjamo z ostro kampanjo sirom po Italiji, dokaj mirna in strpna. Demokracijo so oboje potekalo brez večjih napetosti in tudi izostrenih tonov, čeprav, kot je normalno, ni manjkalo živahnih in dialektičnih razprav.

PRIREDITVE OB 25. APRILU / OSREDNJE SLOVESNOSTI V TOREK

Danes prve svečanosti ob 50-letnici osvoboditve

Ob 11. uri tradicionalno srečanje pri Sv. Ani

Proslave ob dnevu vsesplošnega upora proti nacifasizmu, ki so letos tesno vezane na 50-letnico zmage in konca druge svetovne vojne, se na Trzaskem začenejo že danes. Danes ob 11. uri bo namreč svečanost, ki ima ob spominski izrazit borbeni značaj: na pobudo Odbora za postavitev spomenika padlim s Kolonkovca, Sv. Ane in Skednja, PD Kolonkovec, KD I. Grbec in J. Uknar se bodo ob začasnem spomeniku pri Sv. Ani zbrali prebivalci širšega območja Kolonkovec-Sv. Ana-Skedenj, ki se vedno čakajo na primeren prostor, kjer bi lahko postavili spomenik v spomin na svoje drage. Na današnji svečanosti bo govoril Igor Pavletic, sodeloval pa bo MPZ Fran Venturini, ki ga vodi Ivan Tavcar.

Danes dopoldne bo položila vence na spomenike vzhodnokraskih vasi delegacija krožka Kras-Altipiano Stranke komunistične prenov, ki vabi vasčane, naj se ji pridruži, najprej (ob 9.30) se bodo

zbrali v Bazovici, nazadnje (ob 10.50) pa se bodo poklonili padlim na Opčinah.

Delegacije posameznih občinskih uprav - upoštevati je treba, da bodo ponekod danes občinske volitve - bodo praviloma jutri zacele polagati vence na razna spominska obeležja. Osrednje občinske proslave bodo v torek, ko bo tudi v Rizarni, bivšem uničevalnem taborišču, najpomembnejša zalna slovesnost na Trzaskem. Na svečanosti, ki se bo pričela ob 10.30, vabijo vse občane združenja partizanov, deportirancev in političnih preganjancev. Kot je postala že tradicija, pa se bo tudi letošnje komemoracije udeležila delegacija iz Postojne.

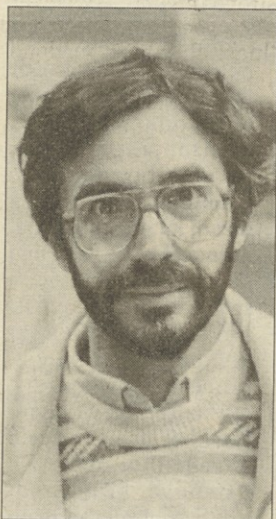
V devinsko-nabrezinski občini bodo polagali vence v torek dopoldne (zbirališče ob 8. uri pred zupanstvom). Zaključna spominska svečanost bo ob 10. uri pred spomenikom v Nabrezini. Občina Devin-Nabrezina pa bo ob 50-letni-

ci osvoboditve izpod nacifasizma priredila dvojezičen literarni večer. Naslov prireditve, ki bo jutri v Devinu, je zelo zgovoren: »Da ne bi pozabili«. Kot smo že poročali, bo v torek ob 10. uri tudi osrednja prireditev na Trgu Marconi v Miljah, spregovorili pa bodo zupan Sergio Milo, Giorgio Marzi za DZPI-ANPI in Marko Savron za Društvo Slovencev miljske občine.

V torek ob 17. uri bo svečanost ob 50. letnici osvoboditve tudi ob spomeniku padlim v Dolini. Prireja jo sekcija VZPI-ANPI za predel Dolina-Mackolje-Prebeneg, nastopili pa bodo M. Cuk, Pihalni orkester Breg in MPZ Vodnik. V četrtek, 27. aprila, ob 20.30 bo v Bazovskem domu prva ob prireditvi, ki jo v Bazovici namenjeno 50-letnici osvoboditvi, druga bo v nedeljo, 30. aprila, v petek, 28. t.m., ob 20.30, pa SKD Slavec in Godba na pihala Ricmanje prirejata proslavo v vaskem kulturnem domu z bogatim kulturnim programom.

DEŽELNI INŠTITUT ZA ODPORNIŠKO GIBANJE

Valdevit novi predsednik

Giampaolo Valdevit

Giampaolo Valdevit je novi predsednik Deželnega inštituta za proučevanje odporne gibanja. Valdevit, ki poučuje na trzaski univerzi, je prevzel mesto dosedanjega predsednika Teodora Sale. Podpredsednica ustanove je Annamaria Vinci.

Novi predsednik sodi v mlajšo generacijo trzaskih zgodovinarjev. Velja za enega boljših poznavalcev povojne mestne zgodovine, posebno pa obdobja anglo-ameriške uprave. S tem v zvezi je raziskoval tudi dokumente, ki so hranjeni v ameriških državnih arhivih. Je avtor vrste zgodovinskih publikacij in strokovnih člankov o povojnem Trstu, redno pa tudi sodeluje s kulturno redakcijo Piccola.

Valdevit je, kot rečeno, poznan predvsem kot zgodovinar in publicist. Pred časom pa se je pojavil tudi v krajevnem po-

litičnem življenju, saj je bil med pobudniki »odbora modrijanov«, ki so za trzaskega zupana predlagali kandidato Riccarda Illyja. Ta odbor so, kot znano, sestavljali mnogi ugledni trzaski razumniki italijanske in slovenske narodnosti.

Deželni inštitut za proučevanje odporne gibanja, ki ima sedež v Vili Princ na Greti, sodi med najbolj dinamične in aktivne mestne institucije. Ukvarja se predvsem z medvojno in povojno trzasko in deželno zgodovino, vzdržuje pa tudi dobre stike strokovnega sodelovanja s sorodnimi ustanovami v Sloveniji.

Zaradi postenege in objektivnega raziskovanja tudi najbolj kritičnih in protislovnih zgodovinskih dogajanj (npr. tragedija fojbe) je bil Inštitut v preteklosti večkrat tarca hudih političnih napadov desničarskih in nacionalističnih krogov.

NA TRŽAŠKI PRETURI

Zaradi velike prevare sodijo znanemu Feliceju Manieru

Pred trzaskim pretorjem se je včeraj začel proces proti znanemu bosu mafije iz Brente Feliceju Manieru ter dvema drugima osebam, Fabianu Talinu ter Giulianu Materazzu, ki so obtoženi prevare. Iz varnostnih razlogov Maniera ni bilo na spregled (potem ko so ga nedavno prijeli, je namreč začel sodelovati s preiskovalci). Lastnik bara Ariston Gianni Buttignoni naj bi se bil pred časom znešel v finančnih težavah, bil je že zadolžen z bankami in tako naj bi se preko nekega posrednika obrnil do Maniera s prošnjo, da mu posodi poldrugo milijardo lir. Z Manierom naj bi se bil sestel v njegovi vili v Campo-longu. Kot garancijo za posojilo bi bil moral odstopiti bar Ariston in šest zgornjih stanovanj. Namesto dogovorjene poldrugo milijarde pa naj bi bil Buttignoni kasneje prejel samo 200 milijonov lir. To ni bila edina »nevšečnost«: bar Ariston naj bi bil medtem zamenjal

lastnika, prodali naj bi ga bili neki celovski družbi, o kateri ni bilo ne duha ne sluha. Proces se bo nadaljeval v prihodnjih dneh.

Prometni zastoj v Barkovljah

Zaradi prometne nezgode pred barkovljansko cerkvijo je prislo včeraj zjutraj do precejšnjih težav v prometu. Vpleteni so bilo namreč štirje avtomobili (volkswagen golf, ford escort, lancia thema, fiat tipo, vsi s trzasko registrsko tablico) in dostavno vozilo (fiat tipo iz Benetk). Na srečo so se soferji in potniki izmazali brez hujših posledic, materialna škoda pa je precejšnja. Petnajst dni se bo zdravil sofer golfa Andrea Giusti, njegov sopotnik Thomas Lugnan bo okrevljal v 10 dneh, prav toliko dni se bo zdravil sofer forda Mario Zucca, medtem ko si bo njegov sopotnik Luigi Bianchi opomogel v 5 dneh in ga sploh niso sprejeli na zdravljenje.

NOVICE

Mestni pečat Fulviu Tomizzi

Trzaski zupan Illy bo v četrtek, 27. aprila, znanemu pisatelju Fulviu Tomizzi - pred kratkim je izdal izbor spisov - podelil srednjeveški pečat Trsta. S tem priznanjem se trzaska občinska uprava želi zahvaliti istrskemu pisatelju za njegovo dosedanje ustvarjalno delo ob njegovem 60. rojstnem dnevu. Krajsa slovesnost bo ob 12.30 v sinji dvorani občinske palače.

Peta netekmovalna kolesarska prireditev

Danes bo s Trga Unità krenila že peta netekmovalna kolesarska prireditev, ki jo organizira oddelek za športne dejavnosti pri trzaski občinski upravi. S kolesom bo treba v ne prevec pospešenem tempu prevoziti krožno pot od Trsta do Selsljana (preko naselja San Mauro) in nazaj. Udeležijo se je lahko vsi, opremljeni s primernim kolesom seveda, kdor pa se ni predhodno vpisal, pa lahko to stori še danes od 8.15 do 8.45 v občinski dvorani v prilici občinske palače (Trg Unità 4/E). Udeleženci naj bi predvidoma startali s Trga Unità ob 9.15, znak za začetek kolesarskega izleta pa bo dal odbornik za šport Franco Degrossi. Če bo tudi letos, kot se je zgodilo lani, veliko udeležencev, bodo start nekoliko premaknili proti Borznemu trgu. Glede na precej nestalno vreme so organizatorji predvidli tudi možnost, da bi vremenske neprilike onemogocile kolesarski izlet. V tem primeru bi se spet zbrali naslednjo nedeljo.

Nov prospekt o Rizarni

Jutri opoldne bodo v sinji dvorani trzaskе občinske palače predstavili nov informativni prospekt o Rizarni, ki so ga pripravili na pobudo občinske uprave. Predstavitvene konference se bosta udeležila podzupan in odbornik za kulturo Roberto Damiani in ravnatelj mestnega zgodovinskega in umetnostnega muzeja Adriano Dugulin.

Daljša zapora predora

Zaradi obnovitvenih del v predoru pod Montebellom bo galerija ob delavnikih zaprta v nočnih urah za vozila in pešce. Zapora bo začela veljati 26. aprila in bo predvidoma trajala do 26. maja, in sicer od ponedeljka do petka med 21.30 in 5.30. Do petega maja pa bo iz istih razlogov zaprt predor San Vito.

Omejitve v Ul. Crispi

Z gradbišča v Ul. Pindemonte 1 morajo odstraniti zerjav, zato bodo jutri, v slučaju slabega vremena pa v sredo, 26. aprila, uvedli omejitve v prometu na predelu Ul. Crispi. Na odseku dolgem približno 50 metrov, in sicer od vogala z Ul. Rossetti v smeri proti Ul. Pindemonte, bodo na strani lihih hišnih števil uvedličasno prepoved parkiranja in ustavljanja vozil.

Umiki lokalov ob 25. aprilu

Zaradi praznika, ki pade sredi tedna (v torek, 25. t.m.), imajo razni javni lokali možnost, da premaknejo dan, ko bi morali biti zaprti.

OB 1. MAJU

V Križu pripravljajo veliko prireditev

V Križu bodo prihodnjo nedeljo in v ponedeljek slavnostno praznovali dvajsetletnico odkritja vaskega spomenika padlim v Narodnoosvobodilni borbi. Pobudo za praznovanje je dala domača sekcija Zveze partizanov VZPI-ANPI, ki nosi ime po padlem borcu Evaldu Antoncicu. Pri prireditvi pa sodelujejo tudi druge vaske organizacije.

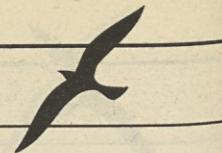
Na predvečer delavskega praznika (v nedeljo, 30. aprila) bo v kulturnem domu Alberta Sirka kulturni program, ki ga je pripravila domaćinka Soča Kosuta-Hafner. V foyerju bodo na ogled fotografije, ki jih je ob odkritju spomenika posnel nas fotograf Mario Magajna. Osrednja prireditev pa bo v ponedeljek popoldne pred spomenikom padlim.

Pri gradnji spomenika je pred dvajsetimi leti z udarnim delom sodelovala vsa vaska skupnost in domaćini raznih političnih in idejnih prepričanj, ki so jih združevale vrednote svobode in antifasizma. Nedeljska in ponedeljkova prireditve bo priložnost za obujanje spominov na dogodek izpred dvajsetih let, a tudi priložnost za potrditev idealov bratstva in sožitja ter miru na svetu.

Častna diploma trzaskе univerze prof. Newmarku

Trzaska univerza bo v sredo, 26. aprila, ob 11. uri, podelila častno diplomu iz prevajanja prof. Petru Newmarku, velikemu strokovnjaku, celo utemeljitelju novih usmeritev v prevajalski vedi.

Peter Newmark se je rodil leta 1916 v Brnu, vendar pa je britanski državljan. Na univerzi v Cambridgeu je z odliko diplomiral iz tujih jezikov, nakar se je usmeril v proučevanje zakonitosti prevajanja. Bil je med prvimi predstavniki tako imenovane anglosaske šole, ki je v letih '50 začela pojmovati prevajanje kot sredstvo za komuniciranje med evropskimi narodi. Pod njegovim vodstvom (1959/78) so na Soli za jezike pri polittehniku v Londonu uvedli prvo katedro za teorijo prevajanja in potem tudi izrecno študijsko smer. S trzasko Visoko šolo za prevajanje je začel sodelovati leta 1974, štiri leta kasneje pa je postal dekan londonske Šole za jezike. Napisal je veliko knjig o prevajanju, ki ga je obdelal tako s teoretskega kot praktičnega vidika, kot profesor pa sodeluje s številnimi ustanovami.

ŠKEDENJSKA ŽELEZARNA / PO NAPOVEDIH

Na prvi dražbi ni bilo nikogar

Druga dražba bo prve dni maja, še prej pa bo sestanek z ministrom za industrijo

Neskončna zgodba se nadaljuje - kakor je bilo pač v predvidevanjih. Do včerajšnjega opoldneva je bil zadnji čas za to, da se v pisarni trzaskih notarjev Camilla Giordana in Roberta Comissa javijo kandidati za odkup škedenjske železarne na prvi od treh najavljenih dražb. Bilo ni seveda nikogar, saj je izklicna cena 64 milijard lir tako za jeklar-skega magnata Luigija Lucchinija kakor za tradersko družbo Bruna Bolfa in Vittoria Malacalze (Bolmat) se previsoka. Pa ni, da ne bi imeli toliko denarja, dejstvo je le, da vsako poskušajo zbiti ceno čim nižje. Zdaj bo potreben torej razpis druge dražbe (v dnevnem tisku bo predvidoma objavljen pojutrisnjem ali v sredo), ki bo na vrsti prve dni maja. Tedaj bo izklicna cena za 20 odstotkov nižja in bo torej znašala 51,2 milijarde lir, bo pa verjetno še zmerom previsoka, zato napovedujejo še tretjo dražbo z izklicno ceno 40, 8 milijarde lir, ki bi bila mnogo bližja Lucchiniju in Bolmatovi ponudbi.

Giampaolo de Ferra, ki je s Francom Asquiniem in Pinangelom Fanchiottijem eden od izrednih komisarjev škedenjske tovarne AFS, je včeraj izrazil zmeren optimizem. »Notarjema se ni nihče javil iz razumljivih razlogov,« je povedal novinarjem, »toda trditi smem, da se bo vsa zadeva srečno iztekla.« Pripomnil je, da si bo treba medtem pri-

zadevati za to, da se delo v obratu popolnoma ne ustavi, da se mu zagotovi redna dobava premoga za koksarno vsaj do konca junija in da se ta način zavaruje tudi vsa delovna sila. V ta namen bodo komisariji ustrezno pritisnili na ministra za industrijo Alberta Clòja, ki je sicer 13. aprila že obljubil oskrbo s surovino, res pa je tudi, da bo minister se pred drugo dražbo ponovno sprejel siršo trzasko delegacijo, v kateri bodo predstavniki občinske uprave in deželne vlade ter zastopniki osrednjih sindikatov CGIL, CISL in UIL.

Sindikalisti se po drugi strani nadejajo, da se bo celovit postopek za privatizacijo železarne

pospešil tudi na ta način, da se Bolmatova in Lucchinijeva industrijska grupa domenita za skupen nastop, to je za skupen odkup tovarne. Poprej sta si skupini močno konkurirali, v zadnjem času pa sta postali zaveznici v primeru prevzema Ilve; temu ne bi torej skupaj nastopili tudi v Trstu? Odgovor na vprašanje je odvisen morda tudi od namer tretje zasebne podjetniške naveze, ki jo vodi znani furlanski podjetnik Andrea Pittini. Le-ta se je pojavil preko družbe Fin Fer, kateri gre pristeti se podjetja Ori Martin iz Milana ter Alfa Acciai in Pietra iz Brescie, od koder je tudi sam Lucchini. (dg)

O NAČRTU ZA POKOJNINSKO REFORMO

Soočanje delavci-sindikati

CGIL, CISL in UIL zadovoljni z rezultatom skupščin v TVM

Kakor drugje v Italiji tako se tudi na Trzaskem odvijajo skupščine, na katerih se delavci in uradniki izrekajo o načrtu pokojninske oziroma skrbstvene reforme, ki so ga v vsedravnem merilu izdelala vodstva

CGIL, CISL in UIL.

V Tovarni velikih motorjev pri Boljuncu, ki je največji industrijski obrat v pokrajini, so uslužbenci z veliko večino glasov podprli načrt, vendar pa tudi zahtevali popravek, po katerem je

treba dovoliti vsem tistim, ki delajo v neugodnih ali celo škodljivih razmerah, da se brezpogojno upokojijo po do- vršitvi 35-letne prispevne dobe, in to ob 2-odstotnem obrestovanju.

Skupščinama v TVM, ki sta ju vodila generalni pokrajinski tajnik CGIL Bruno Zvech in član vsedravnega vodstva CGIL Stefano Patriarca, bodo v prihodnjih dneh sledile skupščine škedenjskih železarjev (26. aprila), osebja podjetja Telettra in trzaskih občinskih uslužbencev (27. aprila) itd.

KMEČKA ZVEZA / S SEJE GLAVNEGA ODBORA

Veliki delež kmetov v boju za osvoboditev

Poziv članom k udeležbi na proslavi v Doberdolu

»45-letnica ustanovitve Kmečke zveze, ki jo stanovska organizacija slovenskih kmetov na Trzaskem, praznuje letos, je neposredni rezultat zmage narodnoosvobodilnega boja. Brez zmage nad nacifasizmom bi tudi naše narodnostne organizacije v zamejstvu ne mogle oživeti in se razmahniti. In prav Kmečka zveza je med tistimi, ki je nastala iz te zavesti.«

In se: »Petdeseto obletnico osvoboditve slovenski kmetje, primorski pa se posebej, praznujemo z velikim ponosom, saj je prav kmečki živelj največ prispeval v boju za svobodo in le z vstopanjem v partizanske vrste, marveč in se predvsem s prehranjevanjem partizanske vojske. Povsem upravičena in žal

tudi premalo poudarjena je resnica, da bi partizanska vojska brez svojega kmečkega zaledja ne mogla vzdržati toliko let v neenakem boju proti okupatorju slovenske zemlje.«

Tako je bilo rečeno in v zaključni resoluciji potrjeno na zadnjem občnem zboru Kmečke zveze. Njen izvršni odbor je na svojem včerajšnjem srečanju izrečene in zapisane ugotovitve v celoti in soglasno potrdil v zvezi s proslavami 50-letnice osvoboditve, ki so delno že v teku in ki bodo dosegle vrhunec pav na osvoboditveni dan 1. maja pred 50 leti, z enotno vseslovensko proslavo in manifestacijo v Doberdolu. Njeni pobudniki in organizatorji sta Slovenska kulturno gospodarska zveza, katere ustanovni član je tudi Kmečka zveza, in Svet slovenskih organizacij s soudeležbo demokratičnih strank in gibanj in vseh, katerim ideali narodnoosvobodilnega in protifasističnega boja predstavljajo trajno vrednoto.

Izvršni odbor KZ zato vabi vse svoje člane, da se manifestacije v Doberdolu polnostevilno udeležijo in tudi tako potrdijo, da nas plemeniti ideali boja za našo svobodo in demokracijo in za naše se neurešene pravice kakor tudi za svobodo vseh narodov sveta, velikih in malih, v skupnih prizadevanjih za demokratično in enakovredno družbo, se vedno bodrijo.

Spomin na velika dejanja naših prednikov pred 50 in več leti naj nas ne nehno navaja k enotnosti mimo razlik, ki so sestavni del demokratične družbe, v kateri živimo in delujemo.

Predstavniki Kmečke zveze pri predsedniku Trgovinske zbornice

Delegacija Kmečke zveze, ki jo je vodil predsednik Alojz Debelis, v njej pa sta bila se tajnik Edi Bukavec in vodja strokovne službe dr. Mario Gregoric, se je pred kratkim sestala s predsednikom Trgovinske zbornice Adalbertom Donaggiom. Sestanek je bil vljudnostnega značaja, obenem pa je predstavnikom stanovske organizacije kmetov nudil priložnost, da predsednika zbornice seznani o delovanju KZ in s pomembnostjo kmetijskega sektorja na Trzaskem.

V svojih uvodnih izjavah je predsednik KZ Alojz Debelis poudaril važnost sektorja, ki gre preko zgolj ekonomske valence, saj zajema tudi socialne, ekološke in narodnostne vidike. Tajnik Edi Bukavec je nato razvil bolj konkretno razna vprašanja, predvsem pa potrebo, da se izpelje globalni načrt za razvoj kmetijstva, ki naj določi, kje in kako naj se kmetijstvo razvija v sodobno in kakovostno, takšno kratka, ki bo kmetom zagotovilo primeren dohodek.

Predsednik Trgovinske zbornice Donaggio je zagotovil, da se bo ustanova, ki jo predstavlja, zavzela za reali-

zacijo globalnega načrta za kmetijstvo, zagotovil pa je tudi takojšnje posege v korist kmetijstva in sicer: za realizacijo klavnice za nujne posege, ki je trenutno na Trzaskem ni; za prehodni prispevek za delno kritje stroškov za umetno osemenjevanje krav; za strokovno službo.

Pri tem pa je g. Donaggio menil, da bi bilo treba v bodoče z večjo vztrajnostjo iskati sredstva za gospodarske dejavnosti na Trzaskem, vključno s kmetijstvom, v okviru Evropske zveze ter v državnem in deželnem okviru, sredstva iz lokalnih virov, na pr. iz Sklada za Trst, pa koristiti samo za tiste posege, za katere niso predvidene postavke v drugih možnih virih.

Na koncu konstruktivnega pogovora je predsednik Donaggio povedal, da bo za vse finančne posege, ki jih Trgovinska zbornica izvaja neposredno ali preko drugih, ustanovljena posebna družba, ki naj bi olajševala vse zahtevne birokratske postopke in ki bi, specifično trzaskemu kmetijstvu, zagotavljala določena finančna sredstva na podlagi letnih programov.

j.k.

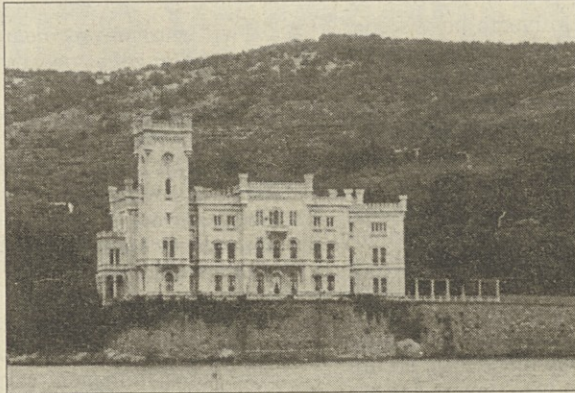
PO ZASLUGI TAMKAJŠNJE SLOVITE JAME

Briščki v Guinessovi knjigi

Velik obisk tudi v zgodovinskem muzeju Miramarskega gradu

Dolga je 280 metrov, široka okrog 65 in visoka 120, prostornina pa se suče okoli 600.000 kubičnih metrov: zaradi teh njenih razsežnosti so uvrstili Jamo pri Briških v Guinessovo knjigo rekordnih dosežkov. V ustrezni utemeljitvi piše tudi, da jamo upravlja najstarejše speleološko društvo na svetu, to je CAI - Società Alpina delle Giulie, ki je nastalo leta 1883, in da so v njej največja geodetska nihala na svetu, saj merijo v visino kar 107 metrov. Navedene so tudi vse druge značilnosti jame, ki zajemajo geološke, paleontološke in arheološke znamenitosti, da ne omenjamo seveda stalagmitov in stalaktitov. Jama leži 15 kilometrov nad Trstom in si jo ogleda vsako leto kakšnih 70.000 ljudi.

Jama pri Briških pomeni torej cvet v gumbnici turizma na Trzaskem,

Miramarski grad in zgodovinski muzej v njem sta doživela za velikonočne praznike rekorden obisk (f. KROMA)

kar pa lahko mirne duše zatrdimo tudi o Miramarskem gradu oziroma zgodovinskem muzeju, ki je v njem. V starih dneh okoli velike noči je muzej obiskalo skoraj 6.000 oseb, in sicer 1.325 na veliko soboto, več kot 1.600 v nedeljo in skoraj 2.300 na velikonočni ponedeljek. Ti podatki so za 82 odstotkov boljši kot v enakem obdobju lani. V vsem lanskem letu so v

Miramarskem gradu nasteli nič manj kot 180.361 obiskovalcev, kar pomeni, da spada med najbolj obiskane muzejske ustanove v severni Italiji.

Miramarski muzej in park bosta na voljo obiskovalcem z neprekinjenim urnikom od 9. do 18. ure tudi danes, jutri in v torek (dan osvoboditve) ter ob priložnosti tako imenovanega prvomaj-skega mostu.

BANKE / V ZGONIŠKI TELOVADNICI

Danes občni zbor članov Zadružne kraške banke

Nahajamo se sredi običajne sezone občnih zborov najrazličnejših družb, podjetij in denarnih zavodov, na katerih delničarji oziroma člani pregledujejo rezultate lanskega poslovnega leta in odločajo o upravljanju svojih podjetij v novi poslovni dobi. Tako kot po vsej državi, se letne skupščine vrstijo tudi v trzaški pokrajini, sklicujejo pa jih seveda tudi slovenske družbe.

Danes se bodo na občnem zboru sestali člani Zadružne kmečke banke z Opčin, za katere je tokratno srečanje se posebno pomembno, saj gre za prvi občni zbor nove banke, ki je nastala z lanko združitvijo openske in nabrežinske zadružne banke. Upravitelji kraške banke so sklicali redni in izredni občni zbor, ki bosta tokrat potekala v občinski telovadnici v Zgoniku, ki je najbrž edini primeren prostor na Krasu, ki lahko sprejme tako veliko število članov, s kakršnim

se ponasa ta slovenska banka. Na dnevnem redu izrednega zasedanja (začelo se bo ob 9. uri) je odobritev novega statuta zadruge, na rednem občnem zboru pa bodo calni poslušali poročilo upravnega in nadzornega odbora s prikazom lanskega poslovnega obračuna, nato pa bodo glasovali o odobritvi obračuna, poročil in predloga o razdelitvi lanskega dobička. Sledilo bo glasovanje o starih predlogih upravnega odbora, ki zadevajo redno poslovanje banke, nato pa bodo volili še stiri člane upravnega in nadzornega odbora, ker prav tolikim dosedanjim članom zapade mandat.

Prihodnji petek, 28. aprila ob 18. uri bo na Pomorski postaji skupščina delničarjev trzasko CRT-Bance, za konec prvega tedna v maju pa je predviden zelo pomemben občni zbor delničarjev Trzasko kreditne banke, ki bodo na izrednem delu zborovanja odločali o povisjanju glavnice.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Publist SRL

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (Sirina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

OD GORJANSKEGA DO MAVHINJ

Prihodnjo nedeljo drugi pohod prijateljstva

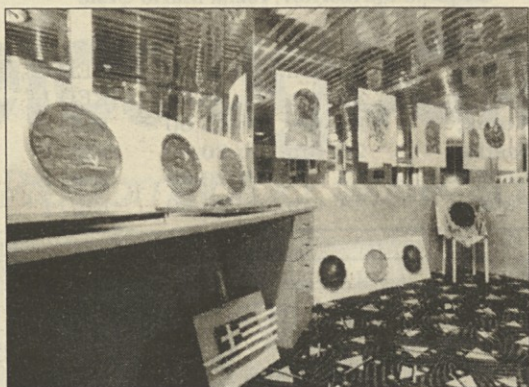
V nedeljo, 30. aprila, prireja SKD Cerovlje-Mavhinje v sodelovanju s krajevno skupnostjo Gorjansko in s soorganizacijo občin Devin Nabrežina in Komen II. Pohod prijateljstva, ki bo letos potekal od Gorjanskega preko nekdanjega mejnega prehoda vse do Mavhinj, kjer se bo odvijal krajši razvedrilni program.

Zbirališče udeležencev pohoda bo na nogometnem igrišču v Gorjanskem ob 10. uri. Po pozdravnih nagovorih se bodo udeleženci podali po stezi, ki vodi v smeri proti Mavhinjam do nekdanjega mejnega prehoda, ki je bilo v prvih povojnih letih odprt za dvolastnike. Tu bo približno opoldne krajša slovesnost z govori predstavnikov krajevnih oblasti. Ob prihodu v Mavhinje bo na trgu predvidena krajša pogostitev, nastop krajevnih pevskih zborov in godbe na pihala ter nogometna tekma med ekipama Cerovlje-Mavhinje in Gorjansko na športnem igrišču v Vizovljah.

Udeleženci pohoda se bodo lahko peš vrnili v Gorjansko preko kmečkega prehoda, ki bo v nedeljo odprt od 8. do 20. ure. Tudi glavni mejni prehod Sempolaj - Gorjansko bo ob priliki odprt do polnoči. Deloval bo avtobusni prevoz do Gorjanskega za udeležence, ki se bodo od 8. ure dalje zbrali na mavhinskem trgu in tudi za tiste, ki se bodo v večernih urah želeli vrniti v Gorjansko.

Naslednjo nedeljo bo možen mejni prehod brez vsakršnega potnega dokumenta v duhu podiranja meja, odpiranja, spoznavanja in sodelovanja med sosednjima narodoma. Dovolj bo, da bodo udeleženci imeli s sabo veljavno osebno izkaznico. (d.g.)

Na trajektu tudi slikarska razstava

Corrado Damiani in morje sta že dolgo trden binom, tržaški slikar je namreč morju posvetil tudi obsežnejšo osebno razstavo, ki je bila septembra lani na Gradu sv. Justa. Nekaj najzanimivejših slik v obliki okroglih oken, kakršna so na ladjah, trenutno pluje s trajektom Venizelos proti Grčiji. Gre za manjši izbor Damianijevih del (foto KROMA) - poleg omenjenih »okroglih« slik z osebne razstave je razstavljenih še več grafik - ki v manjšem prostoru ladijskega nakupovalnega centra bogatijo splošno ponudbo. Damianijeva dela z avtorjem so se že enkrat podala na morško pot od Trsta proti Grčiji, in sicer 12. aprila, ko je trajekt letos otvoril ladijsko progo Trst-Patras. Včeraj je - tokrat ze veliko bolj zasedena - sla spet na pot s svojo malo likovno galerijo. Kot je poudarila pobudnica zamisli gospa Grandis, gre za poskus, če se bo obnesel, bodo s prirejanjem »plavajočih razstav« nadaljevali.

skega nakupovalnega centra bogatijo splošno ponudbo. Damianijeva dela z avtorjem so se že enkrat podala na morško pot od Trsta proti Grčiji, in sicer 12. aprila, ko je trajekt letos otvoril ladijsko progo Trst-Patras. Včeraj je - tokrat ze veliko bolj zasedena - sla spet na pot s svojo malo likovno galerijo. Kot je poudarila pobudnica zamisli gospa Grandis, gre za poskus, če se bo obnesel, bodo s prirejanjem »plavajočih razstav« nadaljevali.

GLEDALIŠČE / »OD DONAVE DO SREDOZEMLJA«

Skupina Serapions nastopila v Rossettiju

V njej delujejo umetniki različnih narodnosti - Kmalu gostovanje italijanske drame z Reke

V okviru pobud s skupnim naslovom Od Donave do Sredozemlja, s katerimi želi deželno stalno gledališče spodbuditi vlogo našega mesta kot mostu med kulturami, kot povezovalca med različnimi stvarnostmi, je ta teden gostovala v gledališču Rossetti skupina Serapions, ki ima sicer sedež na Dunaju, a bi jo lahko označili kot posebitev internacionalizma, saj v njej delujejo umetniki najrazličnejših narodnosti. Ta njen značaj je bil se zlasti razviden v predstavi, ki so jo prikazali v Trstu z naslovom Siebzehn und vier (Sedemnajst in stiri).

Skupina Serapions je v zadnjem desetletju vzbudila veliko zanimanja s svojim delovanjem na področju eksperimentalnega

gledališča. V svoje predstave vključuje vsakovrstne elemente raznih odskih umetnosti, a tudi drugih negledaliških stvarnosti, s katerimi prite-

gne občinstvo v svojo igro na emocionalni psihološki ravni, pri katerih besede niso potrebne.

Predstavo Sedemnajst in stiri, ki so jo Serapio-

novci predstavili v Trstu, bi lahko označili kot nekakšno razmisljanje o gledališču, ali bolje o neuresničljivosti gledališča s skupino na turneji s kamionom. Občinstvo je tako priča nesporazumom med člani skupine, težkemu odnosu z občinstvom, vendar predstava se na koncu vendarle rodi.

Dunajska skupina ni navdušila sicer malostvilnega a se kar naklonjenega tržaškega občinstva, morda zato, ker je dogajanje na odru slonelo bolj na zgrajenih alegorijah kot na bliskovitih intuitivnih domislicah. Gledalci se tako niso prepustili pasivnemu gledanju, temveč so se naprezali, da bi delo razumsko došli. Lovili so razumljive besede v preobilnem dialogu z mešanico angleščine, nemščine, špansčine, grščine in finsčine, ki so materini jeziki osmih nastopajočih. Morda je prav izobilje besed zamorilo predstavo, ki naj bi slonela na neverbalnem komuniciranju.

Niz se bo zaključil z dramo La frontiera (Meja) Franca Veglianija, s katero bo od 26. do 28. aprila gostovala italijanska drama z Reke. (bov)

KINO

ARISTON - 17.00, 19.35, 22.10 »Forrest Gump«, i. Tom Hanks.

EXCELSIOR - 16.15, 17.45, 19.15, 20.45, 22.15 »La carica dei 101«, risanka, prod. Walt Disney.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Sostiene Pereira«, i. Marcello Mastroianni.

AMBASCIATORI - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Léon«, r. Luc Besson, i. Jean Reno, Gary Oldman.

NAZIONALE 1 - 15.20, 17.30, 19.45, 22.00 »Outbreak - Virus letale«, i. Dustin Hoffman, Morgan Freeman.

NAZIONALE 2 - 15.20, 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Street Fighter - Sfida finale«, i. Jean - Claude Van Damme, Raul Julia.

NAZIONALE 3 - 15.20, 17.30, 19.45, 22.00 »Vento di passioni«, i. Brad Pitt, Anthony Hopkins.

NAZIONALE 4 - 15.20, 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Prima dell'alba«.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Mia moglie aperta a tutti«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.00, 18.00, 20.00, 22.10 »Piccole donne«.

ALCIONE - 17.00, 19.30, 22.00 »Pret a porter«, r. Robert Altman, i. Julia Roberts, Kim Basinger, Marcello Mastroianni.

LUMIERE - 16.30, 18.20, 20.10, 22.10 »Fari-nelli, voce regina«, i. Stefano Dionisi, Enrico Lovorso.

IZLETI

SD POLET prireja v nedeljo, 7. maja, izlet po notranji Istri. Člane društva in interese vabimo naj se zgledajo na tel. št. 213420 ob uri kosila in ob večernih urah na tel. št. 212554. Rok za prijavo zapade 30. t.m.

PRIREDITVE

VZPI-ANPI, SKD TABOR, FINŽGARJEV DOM, KK »OB PEČINI« LA RUPE», SD PLET, SK BRDINA, SZ SLOGA, SKAVTI ZSSO, TABORNIKI RMV priredijo v petek, 28. aprila na predvečer obletnice bojev za Opcine pohod ob 50 letnici osvoboditve »PO PO-TEH SPOMINA«. Odhod ob 17. uri izpred Prosve-tnega doma. Vabljeni.

STRANKA KOMUNISTICNE PRENOVE - Krožek Kras, prireja v soboto, 29., nedeljo, 30. aprila in v ponedeljek 1. maja prvomajsko slavo na dvorišču Prosvetnega doma na Opcinah.

KD I. GRBEC - Skedenjska ul. 124 vabi v petek, 28. t.m., ob 20.30 na proslavo 50-letnice osvoboditve. Govorila bo N. Lukež. Sodelovali bodo MePZ Primorsko iz Macolj in recitatorke ZPZ I. Grbec. Vabljeni.

SEKCIJA VZPI-ANPI Dolina-Macolge-Prebened priredi v torek, 25. t.m., ob 17. uri ob spomeniku padlim v Dolini

svečanost ob 50. obletnici osvoboditve. Nastopajo: M. Cuk, Pihakni orkester Breg in MPZ V. Vodnik. Vabljeni.

PRAZNIK STARSEV danes, ob 18. uri v Bazovici v Slomskovem domu. Nastopajo »Savrinske pupe« iz Smarij nad Koprom s pesmijo in pogledom na družino nekoč in danes ter otroški zbor Slomsek.

OB 200-LETNICI nabrežinske cerkve gostuje vsak mesec en zbor pri nedeljski masi. Danes bo pel ob 9. uri velikonočne pesmi zbor Fantje izpod Grmade. Vabljeni.

KD RDECA ZVEZDA gosti dramsko skupino KD Kraski dom iz Repna »Zgodba o Faust« vese- loigra v narečju v režiji D. Gorupa, 25. t.m., v Sa-ležu, ob 20. uri.

BAZOVICA vabi na proslavo ob 50-letnici osvoboditve. Program: četrtek, 27. t.m., ob 20.30, v Bazovskem domu, ot- voritev razstave in na- stop osnovnosolcev; ne- delja, 30. t.m., ob 20. uri v kinodvorani: kulturni program, kres in nočni pohod na Kokos. Vaske organizacije.

MARIJIN DOM pri sv. Ivanu in otroški zbor Kresnice gostujeta mla- dinsko skupino s Pro- seka in Kontovela s predstavo »Salon expon« danes, ob 17.30 v Ul. Brandesia 27. Vabljeni mali in veliki na veseli popoldan.

SKD SLAVEC in God- ba na pihala Ricmanje vabita na proslavo ob 50- letnici osvoboditve, v petek, 28. t.m., ob 20.30, v kulturni dom v Ric- manjih. Nastopajo: otroški vrtec in o.s. iz Ricmanj, člani dramske skupine s harmonikašem Davidom Zerjalom, ZMePZ Slavec-Slovenec in godba na pihala. Vez- ni tekst M. Cuk.

TRŽASKA KNJIGAR- NA vabi v četrtek, 27. t.m., ob 17.30, v prostore galerije na otvoritev raz- stave sarajevskega aka- demskega slikarja Mih- rizdana Kulenkovića Mi- mice - »Korenine«. Raz- stava bo odprta do 11. maja.

V SOBOTO, 29. t.m., bo POCASTITEV PAD- LIH na barkolanskem pokopališču. Sodelovali bodo mladi recitatorji, domači zbor, osnov- nosolski otroci. Uvodna misel dr. Skerlj. Zacetek ob 17. uri.

OBVESTILA

ODBOR ZA PROSLA- VITEV 25. APRILA sv. Ivana in Kolonje ob- vesča, da se bo vršilo po- laganje vencev v nedeljo, 30. t.m., ob 11. uri pred Narodnim domom, Var- delska cesta 25 pred plosčo padlim za svobo- do od sv. Ivana. Vabimo prebivalstvo, da počasti s cvetjem spomin padlih.

PREDSTAVNIKI KD S. Skamperle bodo 25. t.m., ob 10. uri položili venec na obeležje na Na- rodnem domu pri sv. Ivanu. Spominska sveča- nost bo v društvenih prostorih, 26. t.m., ob 20.30 pred predavanjem.

KROŽEK KRAS - Stranke Komunistične Prenove bo danes v okvi- ru 50. obletnice osvobo- ditve položila vence na spomenike vzhodnega Krasa po sledečem urni- ku: 9.30 Bazovica, 9.50 Padrice, 10.10 Gropada, 10.30 Trebce in 10.50 Opcine.

KRUT obvesča, da bo v ponedeljek, 24. t. m. urad zaprt.

ZDRUŽENJE AKTIVI- STOV IN INVALIDOV NOB NA TRŽASKEM prireja 1. maja, ob 50- letnici zmage nad naci-

fazizmom in osvoboditve prevoz iz Trsta v Dober- dob. Vpisovanje v sredo, 26. t. m. na sedežu združenja v Ul. Cicerone 8, tel. št. 360072.

KD VALENTIN VOD- NIK vabi vse amaterske likovnike v Bregu, da se prijavi na tradicional- no razstavo v okviru le- tosnje majence: oglasite se telefonsko Davidu (227037) ali Damjani (635626). Običajno srečanje bo v torek, 2. maja, ob 20. uri v društvenih prostorih v Dolini.

KD V. VODNIK vabi na 4. tradicionalni pohod ob 25. aprilu: odhod ob 9. uri izpred Socerbskega gradu. Zbi- rališče ob 8. uri v Sancu, ob 8.30 v Prebenegu, odhod z osebnimi avto- mobilni čez Socerbski mejni prehod, (za kogar nima propustnice, velja zbirališče na Socerbu), nato pes po kurirski poti do Podpeci. Povratek je predviden za popoldan- sko svečanost ob dolin- skem spomeniku na Ta- borju, ki jo z začetkom ob 17. uri prireja krajev- na sekcija VZPI-ANPI.

PREDSEDNIK Sloven- skega raziskovalnega in- stituta sklicuje REDNI OBCNI ZBOR v četrtek, 27. t. m., ob 18.30 v pr- vem sklicu in ob 20. uri v drugem sklicu v Gre- goričevi dvorani, Ul. S. Francesco 20 v Trstu. Dnevni red: 1. poročilo Upravnega sveta, 2. obracun za leto 1994 in predračun za leto 1995, 3. poročilo Nadzornega odbora in razresnica, 4. volitve Upravnega sveta, Znanstvenega sveta in Nadzornega odbora, 5. DSI v Trstu sporoča, da podelitev nagrade Vstajenje dr. Rafku Dolharju za zivljensko delo ne bo v ponedeljek 24. t.m., kot je bilo prvot- no javljeno, ampak v po- nedeljek, 8. maja, v Pe- terlinovi dvorani v Trstu s pričetkom ob 20.30.

GOSPODARSKA ZA- DRUGA »Lonjer-Katina- ra« sklicuje redni občni zbor, ki bo na sedežu za- druge v Lonjerju 269, ju- tri, 24. aprila, ob 12. uri v prvem sklicu in v sredo, 26. aprila, ob 20.30, v drugem sklicu.

ZAHVALA

Ob izgubi našega lju- bljenega moža in očeta

Stankota Štoka

se zahvaljujemo vsem so- rodnikom, znancem, da- rovalcem cvetja, nosil- cem krste, soborcem za poslovilne besede in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Zalujoci svojci.

Kontovel, 23. aprila 1995

ZAHVALA

Svojci

Elia Ciuch

se zahvaljujejo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin.

Trebce, 23.4.1995

BCTKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

VABILO DELNIČARJEM

na redni in izredni občni zbor, ki bo v prvem sklicu dne 28. aprila 1995, ob 18. uri, v Kon- gresnem centru Pomorske postaje v Trstu, Nabrežje Bersaglieri 3 in v drugem sklicu

V PETEK, 5. MAJA 1995

ob isti uri in v istem kraju, s sledečim dnevnim redom:

Redni občni zbor:

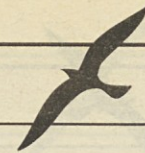
- Obveznosti in sklepi v zvezi s členom 2364 c.z.;
- Pooblastilo za nakup lastnih delnic.

Izredni občni zbor:

- Povišek družbene glavnice od 50.000.000.000 lir na 90.000.000.000 lir, z izdajo proti plačilu 4.000.000 rednih delnic po nominalni vrednosti 10.000 lir in z dodatkom v ceni v višini 8.500 lir za vsako delnico. Vse nove delnice za povejšek glavnice so namenjene izključno novim bančnim partnerjem, stari delničarji se odpovejo opcijski pravici.
- Sprememba členov 5., 9., 13. in 14. družbenega statuta.

Za udeležbo na občnem zboru in pravico do glasovanja se upoštevajo veljavni zakonski predpisi.

Upravni svet

VČERAJ-DANES

Danes, NEDELJA,
23. aprila 1995
BELA NEDELJA

Sonce vzide ob 6.08 in zatone ob 19.59 - Dolžina dneva 13.51 - Luna vzide ob 2.14 in zatone ob 12.33.

Jutri, PONEDELJEK, 24.
aprila 1995
FIDEL

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 17,3 stopinje, zračni tlak 1020,3 mb narašča, brezvetrije, vlaga 61-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 12 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Martina Debernardi, Marco Am-

broši in Beatrice Tassi.
UMRLI SO: 80-letna Di-
lie Carletti, 73-letni Alber-
to Celio, 81-letni Giusep-
pe Cogaj, 87-letna Giusep-
pina Caris, 79-letni Ange-
lo Vivante, 84-letna Iolan-
da Renner, 57-letni Elvio
Maslo, 88-letni Alberto
Scrizzi in 42-letna Magda
Suban.

LEKARNE

NEDELJA, 23. aprila 1995
Lekarne odprte od 8.30
do 13.00

Trg Oberdan 2, Trg Gio-
berti 8 (Sv. Ivan), Ul.
Baiaumonti 50, Mazzini-
jev drevored 1 (Milje).

SESLJAN (tel. 414068)
Lekarne odprte od
13.00 do 16.00

Trg Oberdan 2 (tel.
364928), Trg Gioberti 8 -
Sv. Ivan (tel. 54393), Maz-
zini-jev drevored 1 - Milje
(tel. 271124).

SESLJAN (tel. 414068) -
samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

Lekarne odprte od
16.00 do 20.30

Trg Oberdan 2, Trg Gio-
berti 8 (Sv. Ivan), Ul.
Baiaumonti 50, Mazzini-
jev drevored 1 (Milje).

SESLJAN (tel. 414068) -
samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30
Ul. Baiaumonti 50 (tel.
812325).

Od PONEDELJKA, 24.,
do NEDELJE, 30. aprila
1995

Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od
13.00 do 16.00

Trg Cavana 1 (tel.
300940), Miramarski dre-
vored 117 - Barkovlje (tel.
410928).

BOLJUNEC (tel.
228124) - samo po telefo-
nu za najnужnejše prime-
re.

Lekarne odprte od
19.30 do 20.30

Trg Cavana 1, Miramar-
ski drevored 117
(Barkovlje), Ul. Oriani 2.

BOLJUNEC (tel.
228124) - samo po telefo-
nu za najnужnejše prime-
re.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Ul. Oriani 2 (tel.
764441).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -
TELEVITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije
KZE deluje od ponedeljka
do petka od 8. do 13. ure.
- tel. 573012.

Zdravstvena dežurna
služba

Nocna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20.
ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

ČESTITKE

Danes praznuje rojstni
dan NINI iz Ricmanj. Mno-
go zdravja mu zeli druž-
na.

Vse najboljše nona MI-
LA! Tvoji Vanja, Lara,
Sava, Dunja, Matija,
Tjasa, Borut in Valentina
želimo, da bi skupaj praz-
novali se dosti lepih in
srečnih dni.

LUCANO KOSUTA je
19. t.m. praznoval 70
let, včeraj 22. t.m. je tu-
di ANTON MARC imel
70 let. Ansambel in
vodstvo TPPZ P. To-
mazič zeli svojima red-
nima članoma se mnoga
zdrava leta.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Sergej Verč

SAMOMOR KITOV

Krstna uprizoritev, režija Mario Ursic

PONOVIITVE:

Danes,	23. t.m., ob 16.00	RED C
Jutri,	24. t.m., ob 16.00	RED I
Torek,	25. t.m., ob 16.00	RED H
Sreda,	26. t.m., ob 20.30	RED D
Cetrtek,	27. t.m., ob 20.30	RED E
Petek,	28. t.m., ob 20.30	RED F

Predsednik Slovenskega raziskovalnega instituta sklicuje REDNI OBČNI ZBOR

v četrtek, 27. aprila 1995, ob 18.30 v prvem sklicu in ob 20. uri v
drugem sklicu v Gregorčičevi dvorani, ulica S. Francesco 20 v Trstu

Dnevni red:

1. Poročilo upravnega sveta.
2. Obračun za leto 1994 in predračun za leto 1995.
3. Poročilo nadzornega odbora in razrešnica.
4. Volitve Upravnega sveta, Znanstvenega sveta in Nad-
zornega odbora.
5. Razno.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST

vabi člane in prijatelje na zaključno predavanje

Čudovit svet Snežnika

Niz lepih diapozitivov bo pokazal

Hinko Poročnik

priznan predavatelj in fotograf

Predavanje bo v petek, 28. aprila v Gregorčičevi dvorani,
v ul. sv. Franciska 20 z začetkom ob 20.30

KD S. Skamperle

Vrdelska c. 7 - Trst

prireja niz večerov ob 50. obletnici osvoboditve

Obudimo spomin

26. 4. Milan Pahor - Vzpon in prisilni zaton slovenskih de-
narnih ustanov

28. 4. Aleksij Kalc - Pogledi na izseljenstvo iz Julijske krajine
med obema vojnama in na njegovo politično vlogo

5. 5. Samo Pahor - Osvoboditev Trsta

Predavanja bodo v društvenih prostorih, ob 20.30

Loterija

22. aprila 1995

BARI	47	17	1	63	41
CAGLIARI	87	30	84	24	3
FIRENCE	72	38	74	27	8
GENOVA	57	37	54	67	83
MILANO	54	32	16	29	23
NEAPELJ	16	46	27	13	5
PALERMO	30	34	71	61	65
RIM	78	27	40	12	77
TURIN	55	60	19	40	56
BENETKE	27	70	44	26	51

ENALOTTO

X 2 2 X X 1 1 2 X 1 X 1

KVOTE

46.723.000.-
1.401.000.-
125.000.-

KAM PO BENCIN

Danes bodo na Trzaskem
obratovale naslednje cr-
palke

AGIP

Ul. Giulia 76
Miramarski drev. 231
Furlanska cesta 5
Ul. F. Severo 2/4
Nabrežje N. Sauro 2/1
Ul. Forti (Naselje sv. Ser-
gija)
Istrska ul. (nasproti poko-
palisca)

MONTESHELL

Largo Giardino 1/4
Sentjakovski trg
Ul. Locchi 3
Trg Duca degli Abbruzzi
4/1

ESSO

Trg Foraggi 7
Nabrežje O. Avgusta

IP

Trg Valmaura
Miramarski drev. 9

ERG PETROLI

Ul. F. Severo 2/7
API
Drev. Campi Elisi (vogal
Ul. Meucci)

SAMOSTOJNI ACI

Ul. Punta del Forno 4

NOCNE CRPALKE

(self service)
TAMOIL - Ul. F. Severo
2/3

ESSO - Trg Valmaura 4
AGIP - Istrska ulica
AGIP - Miramarski drev.

49

NA AVTOCESTAH
(odprte 24 ur)

AGIP

Devin (sever)
Devin (jug)

Izšla je

MLADIKA

□ Slovenska manjšina

med Rimom in Ljubljano

□ Franc Jeza v "stirici"

□ Za Pepijem Dolencem

se je izgubila vsaka sled

□ Evgen Bavčar - umet-

niski fotograf

□ Slovenija v Evropi in

ezulske nepremičnine

v Istri.

Trgovina

čevljev - torbic

Majhna trgovina

Velika izbira

Nabrežina 97

Pogrebno podjetje

IMPRESA

TRASPORTI

FUNEBRI s.r.l.

sporoča da je preselilo

svojo dejavnost iz

ul. Zonta

v ulico Torrebiana 34

Tel. 630696

Zupnija sv. Jerneja Ap. - OPCINE
Zveza cerkvenih pevskih zborov - TRST
prirejata
danes, ob 20. uri v župnijski cerdvi na Opcinah

Koncert velikonočnih pesmi

mešanega pevskega zbora

Anton Foerster

il Ljubljane

Zborovodja: prof. Joze Trost

Solistka: Angelca Plevnik

Orgle: Damjana Močnik in Helena Kosem

Ob vstopu v cerkev bo vsak dobil koncertni list
Prostovoljne prispevke bomo namenili kritju dolga ob
prenovi domačih orgel

Prisrčno dobrodošli!

ŽUPNIJSKA SKUPNOST in PROSVETNO DRUŠTVO

iz Mačkolj

vas vljudno vabita na slovesno ovoritev
in blagoslov obnovljene "Stare sole"

danes, ob 17. uri

Danes praznuje svoj
85. rojstni dan naša draga
mama in nona

Ljudmila

Kralj - Jogan

Zelimo ji vso srečo in
zadovoljstvo v skupnem
objemu

sinovi, neveste
in vnuki.

MALI OGLASI

RAZISKOVALNI CEN-
TER isče opremljeno gar-
sonjero ali manjše stano-
vanje za tujega sodelavca.
Obdobje maj - julij
95. Zazeljena lokacija do-
segljiva z mestnim avto-
busom. Tel. 040-226812
(9.00-12.30 in 13.30-
17.00).

PEKARNA zaposli no-
vega vajenca ali z
iskusnjami. Telefon
213645 ob urah poslo-
vanja.

PRIVATNIK prodaja na
Kontovelu dve hiši. Te-
lefon 251036.

PRODAM stanovanje v
Sesljanu Tel. od 19. do
21. ure na št. 200947

48-LETNA GOSPA z
večetno delovno izkušnjo
v trgovini isče resno zapo-
slitev dudi poldnevno.
Tel. 351647

ISCEM delo v gospo-
dinjstvu, trgovini, kjerkoli
do 9 ur dnevno. Tel.
0038665-35024.

20-LETNI FANT z
opravljenjo vojaščino isče
katerokoli zaposlitev.
Tel. 200882 ob uri obedov.

25-LETNO DEKLE z de-
lovniimi izkušnjami isče
resno zaposlitev tudi kot
hisna pomočnica ali nega
ostarelih. Tel. 200882 ob
uri obedov.

KOVINARSKA delav-
nica isče izkušenega ko-
vaca-varilca in mladega
vajenca. Ponudbe po te-
lefonu ali osebno, podjetje
Breg, obrtna cona Dolina,

BAZOVICA

vabi
na proslavo ob 50 letnici osvoboditve

Program:

- četrtek, 27. t.m., ob 20.30

v Bazovskem domu otvo-
rjeval razstave in nastop

osnovnošolcev;

- nedelja, 30. t.m. ob 20. uri v

kinodvorani: kulturni program;

sledi kres in nočni pohod na

Kokoš.

Vaške organizacije.

DRUŠTVO SLOVENSKIH
IZOBRAZENECV

Zgodovinar

dr. Ales GABRIC:

Socialistična

kulturna

revolucija

(Slovenska kulturna politika
v letih 1953-62)

Peterlinova dvorana - pone-
deljek, 24. aprila, ob 20.30

tel. in fax 228563.

PODARIM ljubke psicke

mešance, nizke rasti. tel.

231670 zvečer.

OSMICO je odprl Frando-

li, Slivno št. 25.

OSMICO ima odprto Boris

Skrk, Praprot 20. Nudi točena

in sortirana vina.

PAHOR MARJO, Zu-

pančičeva 8 - Jamlje, je odprl

osmico. Toci belo in črno vi-

no ter nudi domač prigrizek.

OSMICO ima Stubelj v

Sempolaju.

AURORA

vabi

od 22. julija do 3.

avgusta na križarjenje

NORVEŠKI FJORDI

IN NORDKAPP

Cena od 2.880.000 lir dalje.

Informacije in vpisovanja

pri potovalnem uradu

Aurora v Ul. Milano, 20

telefon 630261.

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

BANCA DI CREDITO COOPERATIVO DEL CARSO

Zadrúžna kraška banka obvešča cenjene člane, da bosta izredni in
redni občni zbor v drugem sklicanju **danes, 23. aprila 1995** s
pricetkom ob 9.00 uri v občinski telovadnici v Zgoniku s sledečima
dnevnima redoma:

Izredni občni zbor

1. Odbritev novega zadrúžnega statuta

Redni občni zbor

1. Poročilo Upravnega odbora, prikaz in obrazložitev obračuna z dne
31.12.1994

Danes volitve v naših občinah

Volišča odprta od 7. do 22. ure

Danes od 7. ure dalje so v sedemnajstih občinah na Goriskem odprta volišča za izbiro upraviteljev, ki bodo v naslednjih starih letih upravljali občine. Med temi so tudi občine Doberdob, Sovodnje in Steverjan. Volišča bodo odprta samo danes do 22. ure: občani lahko zato glasujejo le danes in ne kakor v preteklosti, ko so lahko glasovali tudi v ponedeljek. Kot vedno morajo volilci imeti veljaven osebni dokument in volilno potrdilo. Če ga niso prejeli ali pa so ga izgubili, ga lahko dobijo do 22. ure v občinskih volilnih uradih. Volilci, ki bi potrebovali spremljevalca, si morajo priskrbiti zdravniško potrdilo na sedežih zdravstvenih okrajev v Gorici (Ul. Mazzini 7) ali Trzinu (Ul. Galvani 1).

Sistem glasovanja bo tokrat nekoliko drugačen, saj bodo volilci neposredno izbirali župana. Na glasovnici je ime županskega kandidata že natisnjeno ob simbolu liste: dovolj je, da volilec prekriža simbol, njegov glas bo tako veljal za listo in za župana. Poleg tega lahko izrazi preferenco (samo eno!) enemu od kandidatov za občinske svetovalec in sicer tako, da napiše njegov priimek (bolje, če tudi ime) na za to določen prostor na glasovnici tik pod imenom županskega kandidata.

POLETNE PRIREDITVE

Še danes praznik pomladi v torek pa frtalje v Rupl

Člani PD Rupa - Pec se pripravljajo na praznik frtalje. Spored bo letos obsegal tudi proslavo 50-letnice zmage nad nacifasizmom. Prireditve bodo 25. in 30. aprila ter 1. maja. Okvirni spored je naslednji: 25. aprila (Proslava 50-letnice zmage nad nacifasizmom) ob 16.30 nastop godbe na pihala Viktor Parma iz Trebe, nato nastop združenega zbora članic Zveze slovenske katoliške prosvete, govor Iva Jevnikarja, nastop ansambla Rom - Pompom in ples. V nedeljo, 30. aprila, ob 16.30 bodo nastopili mladinski in otroški pevski zbori z Vrha, Rupa-Peci, Stmavra in Standreza (zbor KD Oton Zupancic). Ta dan bo tudi tekmovanje v pripravi naj... frtalje. Zvečer bo seveda ples z ansamblom Happy day. V ponedeljek, 1. maja, bo na prireditvenem prostoru v Rupl (ob 18.30) gostovala dramska skupina iz Standreza z igro Clovek brez smeha. Zvečer bo ples.

V Doberdobu se bo danes zaključil praznik pomladi, ki ga prireja društvo Hrast. Za veselje sportnic in sportnikov ponuja današnji spored tekmo z gorskimi kolesi za I. Pokal pomladi. Majhni skoki, slalom med kolicki, spusti in drugo bodo popestrili progo; merjenje časov in sojenje bosta poverjena smučarskemu klubu Devin. Da bodo tekmovalci ostali pri moči do konca, pa bo dobro založen buffet ponujal jedi na zaru, hladno točno pivo in domaćo kapljico. Po nagrajevanju najboljših kolesarjev bo sledil ples ob zvokih ansambla Adria kvintet.

GORICA / VČERAJ URADNO ODPRLI 25. EXPOMEGO

Gospodarska gibanja so letos ugodnejša

Podtajnik Prestamburgo: Slovenija mora v EU

Na razstavišču ob ločnem mostu so včeraj odprli 25. mednarodni blagovni sejem Expomego. Prisotnih je 150 razstavljalcev iz starih držav, prvič je letos na goriskem sejmu prisotna Romunija s standom Trgovinske zbornice iz Arada.

Sejem se letos odvija v precej boljših pogojih, kar zadeva splošno stanje gospodarstva in tudi stanje na Goriskem. Komaj zaznavni znaki pozitivnih premikov, o katerih je bil govor lani, so se v zadnjih mesecih močno okrepili, je poudaril predsednik Trgovinske zbornice Bevilacqua odprtju. V analizi gospodarskih gibanj je navedel tudi nekaj zanimivih podatkov s poziti-

vnimnim predznakom. Poleg teh pa obstaja še vrsta vprašanj, ki upravičeno povzročajo določeno zaskrbljenost. Bevilacqua je opozoril na predvide-

ne negativne posledice vključevanja Slovenije v Evropo in na potrebo, da pri sklepanju sporazumov sodelujejo tudi predstavniki Gorice.

V krajšem posegu je vladni podtajnik dr. Mario Prestamburgo poudaril, da si kljub številnim težavam v svojem resorju (kmetijstvo) prizadeva, da bi ublažil posledice ukrepov, ki se pripravljajo v evropskem kontekstu, zlasti kar zadeva vinarstvo. Predstavniki goriskega političnega življenja je Prestamburgo posvaril, da bi bila zelo zgrešena poteza, ko bi prepregili Sloveniji vstop v Evropo. Na slovesnosti so spregovorili se župan Valenti, predsednica pokrajine Marcolinijska in deželni odbornik Tomat, takoj zatem pa so uradno odprli tudi likovno razstavo del kiparja Giannija Visentina.

25. APRIL / ŽE DANES DOPOLDNE KOMEMORACIJA V PEVMI

Spominske slovesnosti

Petdesetletnico, osvoboditve izpod nacifasizma ter petdesetletnico konca druge svetovne vojne bodo v prihodnjih dneh obeležile številne spominske slovesnosti. V Trzinu, pred spomenikom 503 delavcem ladjedelnice, ki so padli v vrstah partizanskega gibanja, je bila komemoracija že v petek.

Danes se bodo spominu padlih poklonili v Pevmi Slovesnost bo ob 11.15 pred spomenikom. Slovesnost pripravljata Rajonski svet in VZPI ANPI v sodelovanju z društvi. Spregovorila bosta Silvan Primožic, predsednik konzulte in Silvino Poletto, v imenu VZPI/ANPI in predstavnik mladinskega združenja Goriziagiovani. Zbori in recitatorji bo-

do oblikovali krajsi kulturni spored.

V občini Sovodnje bodo slovesnosti v ponedeljek in torek po sledečem razporedu: v Gabrijah jutri ob 20. uri, v torek pa v Sovodnjah (ob 10. uri), na Vrhu (10.20), v Rupl (10.40) in na Peci (11.00). V Gabrijah in na Peci bo govoril župan Vid Primožic.

Jutri, 24. t.m., bodo spominske slovesnosti tudi v Gorici, na pobudo VZPI in drugih borcevskih organizacij. Predstavniki Goriske občine bodo jutri položili vence pred obeležja v ulici Barzellini, na gradu, na pokopališču v Pevmi, na pokopališču v Ločniku, na postaji, v spominskem parku in v judovski sinagogi.

Jutri zjutraj ob 9. uri bo spominska slovesnost pred spomenikom deportirancem v nemška taborišča. Prireja jo združenje ANED, udeležil pa se je bo tudi župan Valenti. V popoldanskem času bo delegacija VZPI-ANPI, SKGZ in nekaterih drugih združenj in ustanov počastila spomin padlih pred obeležji na postaji (15.45), v zaporu v ulici Barzellini (16.15), na gradu (16.40) in na glavnem pokopališču pred grobnico padlih za svobodo (ob 17. uri).

V torek bo delegacija pokrajinske uprave položila vence na glavnem pokopališču (pred partizansko grobnico in grobnico X MAS), na postaji, v spominskem parku in v sinagogi.

Ob 10. uri v torek se bo

spominu padlih poklonila delegacija prefekture.

Zveza borcev v Standrežu in KD O. Zupancic prireja komemoracijo pred spomenikom padlim v torek, 25. t.m. ob 10.30. Govoril bo senator Darko Bratina, nastopila bosta zbor KD Zupancic.

V Podgori bo slovesnost s polaganjem vencev prav tako v torek, ob 10. uri pred spomenikom padlim. Slovesnost bo združena z nastopom pevskih zborov in recitacijami. Prireja jo VZPI z rajonskim svetom, društvi in združenji.

V občini Doberdob bodo spominske slovesnosti ob koncu tedna, skupaj s proslavo ob 50-letnici osvoboditve.

V torek ob 11. uri bo spominska slovesnost na pokopališču v Ločniku. Po verskem obredu bosta spregovorila predsednik združenja AVL Mario Merni in župan Gaetano Valenti.

V Krminu bodo glavne slovesnosti potekale v torek s pričetkom ob 10.30, ko se bodo udeleženci zbrali na trgu pred županstvom. Sinoci pa so v tem kraju, odprli v dvorani kinu Italija razstavo o Odporništvu.

Slovesnosti bodo danes, jutri in v torek tudi v številnih drugih krajih.

IZLETNIKE

ki potujejo v Andaluzijo prosimo, da poravnajo zadnji obrok vpisnine v petek, 28. t. m., od 9. do 14. ure na upravi našega dnevnika v Drevo-redu 24. maja 1.

NOVICE

V Jamljah prirejajo v torek planinsko - orientacijski pohod

Društvo Kremenjak v Jamljah prireja v torek, 25. t.m., planinsko-orientacijski pohod. Prireditve se uvršča v niz proslav ob 50-letnici osvoboditve, ki jih prireja občina Doberdob, v sodelovanju z društvi in organizacijami v občini in bo potekal pod pokroviteljstvom Občine Doberdob. Zbirališče in vpisovanje bo ob 8. uri pred osnovno šolo v Jamljah. Udeleženci bodo odsli na pot pol ure kasneje. Prijavijo se lahko skupine od najmanj treh do največ šest članov.

KD Kras vabi na občni zbor

Kulturno društvo Kras iz Dola in Poljan vabi člane in prijatelje, da se v četrtek, 27. t.m. udeležijo občnega zbora, ki bo v prostorih nekdanje sole na Palkiscu. Na občnem zboru se bodo dogovorili o poteku najpomembnejše naloge - izgradnji večnamenskega centra, na dnevnem redu pa je tudi obnove vodstva društva. Za krmilo naj bi poprijeli predvsem mlajši in s tem dali nov zagon organizacijski in kulturno-sportni dejavnosti v kraju.

Števerjan: prireditve ob 1. maju

KD Briski gric pripravlja ob koncu aprila in ob prvem maju pomladni praznik. Prireditve bodo 28., 29. in 30. aprila ter 1. maja ter nato se 6. in 7. maja. Dogajanje se bo letos odvijalo pod veliko montažno lopo, ki jo bodo postavili na ploščadi pri županstvu. V nedeljo, 7. maja, bo 16. Spominski pohod Steverjan - Gonjace - Steverjan. Start bo ob 9.30 pred spomenikom na Trgu Svobode, cilj pa na prireditvenem prostoru pri županstvu. Tokrat napovedujejo tudi kolesarsko vožnjo prav tako med Steverjanom in Gonjaci, le da bodo kolesarji odpeljali pred pohodniki.

Vsak mesec fotografska razstava v baru La Chicchetteria

Fotografski krožek CIFI pričenja v sredo nov ciklus razstav v baru La Chicchetteria ob ljudskem vrtu. Razstave se bodo vrstile vsak mesec, do decembra, oziroma januarja prihodnjega leta. Kot prvi bo (od srede, 26. t.m.) razstavljal Antonio Fabris in sicer fotografije na temo "Solita Venezia insolita". Razstavo bodo odprli ob 19. uri.

Večer diapositivov z mojstrom Rafaelom Podobnikom

Fotografski krožek Skupina 75, ki je pred kratkim priredil zanimiv tečaj za amaterske fotografe, vabi člane in prijatelje v četrtek, 27. t.m. ob 20.30 na predvajanje diapositivov znanega mojstra fotografije Rafaela Podobnika "Mala retrospektiva izraznih diapositivov". Večer bo v domu Andreja Budala v Standrežu in je namenjen sirsiji javnosti. Toplo vabljeni.

Predstavniki gospodarskih združenj kritični glede imenovanj v Hranilnici

Ze pred izvolitvijo članov Upravnega odbora Goriske hranilnice - banke je bilo veliko polemik. Ostre kritike je slišati tudi po imenovanju sedmih članov, ki bodo v prihodnjih treh letih vodili najpomembnejši goriski kreditni zavod. Ostre kritike so na skupščini, ki so jo sklicali na goriski Trgovinski zbornici, izrekli predstavniki stanovskih gospodarskih organizacij iz goriske pokrajine. Čutijo se zapostavljene, ker ni bil nihče med njimi imenovan, čeprav predstavljajo nad deset tisoč podjetij. V tiskovnem poročilu ugotavljajo, da je prišlo do nekakega kratkega stika med Gorisko hranilnico in predstavniki gospodarstva. Slednji so predlagali svojega kandidata, vendar pa predloga v odločujočih krogih niso vzeli v postev. Gre za čudno in nerazumljivo odločitev, so poudarili.

ZSKD - SKGZ - Kulturni dom - VZPI-ANPI

To je ta čas

Ob 50. letnici osvoboditve za sožitje, mir in razvoj

Slavnostni govornik: Ace Mermolja

Sodelujejo:

□ dekliski zbor Sovodnjska dekleta, dekliski in moški zbor Jezersko iz Doberdoba, mešani zbor Oton Zupancic iz Standreza, moški zbor Andrej Paglavac iz Podgore, moški zbor Skala iz Gabrij;

□ člani Gledališke sole Gorica: Erik in Robert Bensa, Viljena Devetak, Katja in Tanja Gaeta, Luiza Gergolet, Erika Nardin.

Glasbena spremljava:

□ Miran Rustja; izvajalci Fabio in Danjel Devetak ter Bostjan Harej.

Režija: Emil Abersek

Gorica, Kulturni dom: petek, 28. aprila ob 20.30.

50-LETNICA OSVOBODITVE IZPOD NACIFAŠIZMA

V Doberdobo priprave na veličasten prvi maj

Pogovor s predsednikom borcev Jažetom Ferfoljo

V Doberdobo se občinska uprava, borci in člani številnih vaskih društev pripravljajo na veliko deželno manifestacijo ob 50. obletnici osvoboditve, ki bo 1. maja. Ob tej priložnosti smo se pogovorili

Jozetom Ferfoljo, ki je predsednik sekcije VZPI v Doberdobo od leta 1986.

»Ni naključno, da sem v borčevskem odboru. V življenju sem doživel težke preizkušnje, ki so v meni pustile vidne sledove. Oktobra 1944 sem bil kot 16-letni mladenič skupno z očetom odtrgan od družinskega ognjišča. V Gorici so nas Nemci postavili v vrsto in nas delili: eden na levo, drugi na desno. Takrat nisem razumel, kaj to pomeni, vedel sem le, da je oče moral v eno skupino, jaz v drugo. Kasneje so mi povedali, da je bila ena skupina namenjena v taborišče v Kotbus, druga v Dachau. Očeta sem takrat zadnjič videl. Jaz sem se čez 8 mesecev vrnil, moj oče in vsi iz druge skupine pa ne.«

Vrnimo se v Doberdob k proslavi 50. obletnice osvoboditve. Kako bo to izgledalo?

»Proslave tega zgodovinskega datuma segajo že v leto 1993, ko je borčev-

Slovenska narodnostna skupnost iz Furlanije-Juljske krajine bo enotno počastila 50. obletnico zmage nad nacifasizmom in osvoboditve z deželno manifestacijo, ki bo 1. maja ob 16. uri v občinskem parku v Doberdobo. Odločitev za skupno proslavljanje tako pomembne obletnice je bila sprejeta v Enotnem zastopstvu Slovencev v Italiji, ki ga sestavljajo strankarske komponente nase skupnosti in osrednji organizaciji civilne družbe, SKGZ in SSO, ki sta si prevzeli tudi skrb za uresničitev manifestacije.

Doberdobske slovesnosti se bodo udeležili tudi vidni predstavniki iz Slovenije in Italije, slavnostni govornik pa bo kulturni ustvarjalec Miroslav Košuta sicer ravnatelj Slovenskega stalnega gledališča. Na sporedu bo tudi pozdrav mladinske zamejske predstavnice ter pozdrav institucionalnih predstavnikov iz Slovenije in Italije.

Kulturni spored bodo oblikovali združeni pevski zbori z Goriskega, člani Zveze slovenskih kulturnih društev in Zveze slovenske katoliške prosvete, recitatorji Odra 90 in goriske Gledališke sole ter člani godbe na pihala Kras iz Doberdoba. Za režijo je poskrbel Emil Aberšek.

ska sekcija septembra obeležila spomin na 4 padle na Poljanah. Naslednje leto januarja smo se ob spominski plošči spomnili na 7 vascanov, ki so bili ubiti v Doberdobo ter v aprilu smo počastili padlega Jožefa Jarca, ki je bil ubit pred gostilno pri Francu leta 1944. Nadalje smo priredili izlet v Mathausen in v Dachau, letos pa bomo priredili zadnje dneve avgusta izlet v Poljsko na obisk največjega nacističnega koncentracijskega taborišča Auschwitz. »

Vemo, da se veliko pripravljate na zaključno praznovanje ob prvem maju. Kaj ste pripravili za ta dan in kako bo potekal program?

»Naša sekcija in seveda sekcija VZPI Dol-Poljane imata polne roke dela. V teku je priprava brošure. Zamilsel sega v obdobje, ko je vodil naš odbor Stanko Gergolet, zaradi finančnih

in organizacijskih problemov pa je nismo mogli uresničiti. Letos pa je bil pravi čas, da se napiše nekaj, kar bo gotovo ostalo v zgodovini odpornosti občine Doberdob. Naš tajnik Karlo Cernic se je vse skozi neutrudno zavzemal, da bo brošura vendarle izšla, njegov sin Karlo Cernic mlajši pa pravkar zaključuje zadnje strani tega važnega dokumenta, v katerem bo opisana zgodovina doberdobske občine od leta 1943 do 1945. To našo zamisel so podprli tudi občinska uprava in vsa kulturna domača društva. Moram reci, da so nam bila društva vedno ob strani, ko smo prirejali svečanosti ob spomenikih padlih in na vseh proslavah.«

Omenili ste tudi občinsko upravo. Kakšen odnos ima do vaše sekcije?

»Od leta 1956 dalje se je vseskozi zavzemala za

vrednote odpornosti in podpirala našo sekcijo. Če bo končno izšla naša brošura, pa se moramo zahvaliti prav današnji občinski upravi. Če se vrnemo k našim pobudam za proslavitev 50. obletnice, naj povem, da smo pred meseci priredili predavanja o odpornosti po solah, kjer so žive priče, ki so preživele vojno, skušale razložiti mladim osvobodilno gibanje.

Naslednja poteza bo prvega maja jutraj, ko bodo občinska uprava ZB in vaska društva imela spominske svečanosti in polaganja vencev pred spomeniki padlim v Jamljah, Dolu in na Poljanah, ter končno v Doberdobo. Za kulturni program bo poskrbela domača godba, pevski zbori in dijaki sol. Sledila bo razstava o koncentracijskih taboriščih v Nemčiji, Poljski in Avstriji in izid brošure. Popoldne pa se bodo prireditve nadaljevale z osrednjo enotno manifestacijo s sirsim kulturnim programom in s svečanostmi govori.«

Kaj bi rekel našim mladim, ki ne poznajo življenjskih stisk in ki so o odpornosti le bežno seznanjeni?

»Če smo dosegli to, kar danes imamo, gre velika zasluga prav odpornosti in boju proti fasizmu. Danes ni več potrebno, da se borimo s puško v roki, vendar če želimo ohraniti to, kar smo si priborili, moramo biti budni in zavedni, predvsem pa moramo spoštovati sočloveka, ne glede na njegovo politiko, jezik in politično ter versko opredelitev.«

KS

POSVET / VČERAJ NA GORIŠKI UNIVERZI

Mladina in Evropa narodov

Mladi se morajo opremiti, da bodo lahko prosto krožili po celini

Mladi in Evropa narodov je bila tema posveta, ki ga je včeraj dopoldne na sedežu goriske univerze organiziral "Lions club International" v sodelovanju s trzasko univerzo in goriskim solskim skrbništvom. Pozdravili so goriski zupan Gaetano Valenti, njegov novogoriški kolega Crtomir Spacapan, predsednica pokrajine Monica Marcolini in deželni odbornik za kulturo Alberto Tomat. Deželna predsednica Alessandra Guerra je poslala pozdravno brzojavko. Predstavniki oblasti so se spomnili evropskega duha našega mesta in se z njim tudi pohvalili, podčrtali so stvarno sodelovanje med Gorico in Novo Gorico in zazeleli mladim tako iz Slovenije kot iz Italije srečno pot v evropsko edinstvo.

Osrednji del posveta je bil namenjen trem tematskim posegom prof. Franca Marina, prof. Giuliana

Gioria in prof. Gianfranca Benatija. Beseda je tekla o mladih, seveda, o Evropi, o ključnih vrednotah sožitja in odprtosti, o kulturnem razvoju evropskega človeka in o možnostih zaposlitve za mlade v nastajajoči skupnosti. Vsem, ki čutijo, da je Italija premajhna (kaj sele Gorica!) nudi Evropska skupnost neizmerno število možnosti zaposlitve na tujem. Mlad človek mora biti se-

veda tudi temu primerno prilagodljiv in mora poznati jezike, zato da se bo lahko prosto premikal po naši celini. Mladi pa morajo predvsem misliti na Evropo kot na nov svet, v katerem je človek center vsega, demokracija in sožitje pa sredstva, ki vodita do končnega cilja, miru. Posegom je sledila debata in podelitev nagrad dvema diplomirancema goriske univerze.

KINO

GORICA VITTORIA 15.30-17.00-18.40-20.20-22.00 »La carica dei 101«. Walt Disneyjev risani film. Ozvočenje Dolby stereo.

KULTURNI DOM 17.30-19.40-22.00 »Viaggio in inghilterra«. Rez. Richard Attenborough, i. Anthony Hopkins in Debra Winger.

CORSO 16.00-18.00-20.00-22.00 »Street fighter, sfida finale«. I. Jean-Claude van Damme.

TRŽIČ COMUNALE 16.00-18.00-20.00-22.00 »Sostiene Pereira«. Rez. Roberto Faenza, igra Marcello Mastroianni.

PRIREDITVE

DRUŠTVO KREMENJAK v Jamljah prireja v torek, 25. t.m., planinsko-orientacijski pohod v sklopu proslav ob 50-letnici osvoboditve. Zbirališče in vpisovanje ob 8. uri pred osnovno solo v Jamljah, start bo pol ure kasneje. Prijavijo se lahko skupine od najmanj treh do največ šest članov.

FOTOKLUB SKUPINA 75 vabi na projekcijo diapozitivov znanega slovenskega mojstra fotografije Rafaela Podobnika z naslovom: Mala retrospektiva izraznih diapozitivov, v četrtek, 27. aprila, ob 20.30 v Kulturnem domu Andreja Budala v Standrežu.

OBVESTILA

UPRAVA POKRAJINSKIH MUZEJEV sporoča, da bodo od praznika osvoboditve muzeji na goriskem gradu jutri in v torek, 25. t.m., odprti od 10. do 13. in od 15. do 19. ure. V istih dneh bo galerija Spazzapan v gradiscu odprta od 10.30 do 12.30 in od 15. do 18. ure.

SDZPI prireja tečaj tehnike prodaje (na drobno, uslug itd.). Vpisovanje in podrobnejše informacije v tajnistvu Zavoda v Gorici, ul. della Croce 3, tel. 81826.

RAZSTAVE

V OBČINSKI KNJIŽNICI V RONKAH je postavljena razstava Pavla Hrovatina. Ogled do 28. t.m. od ponedeljka do petka 15.30-18.30, v sredo tudi 9.30-11.30.

V KATOLISKI KNJIŽNICI razstavlja do 26. t.m. slikar Janez Kovacic iz Ljubljane.

V PALACI LANTIERI, Trg sv. Antona 6, je do 7. maja postavljena razstava ilustratorke Fidelie Damato. Ogled: delavniki 16-19, razstavlja do 10-13.

V KROZKU MITTELART, Trg sv. Antona 13, razstavlja nemška slikarka Jordan - April. Ogled: delavniki 17.30-19.30, prazniki 10-12 in 17-19, v ponedeljek zaprto.

IZLETI

SPD GORICA vabi 21. maja na avtobusni izlet na Golico. Prijave v sredo od 11. do 12. ure ter v četrtek od 19. do 20. ure na sedežu. Avtobus bo odpeljal iz Rožne doline.

SKD KREMENJAK - JAMLJE in **VZPI DOLJANJE** prireja 4. junija avtobusni izlet v Drazgoše, Begunje na Bled in v Vintgar. Prijave sprejemajo Igor Kobal, Ettore Moro, Mario Croselli do 15. maja ali do oddaje mest v avtobusu.

ČRPALKE

Danes so na Goriskem dežurne bencinske črpalke:

GORICA
ESSO - Ul. Aquileia
MONTESHELL - Trg Municipio
AGIP - Ul. Lungo Isonzo
IP - Ul. Di Manzano
ESSO - Ul. Trieste
GRADISČE
ESSO - Trg Unità
TRŽIČ
AGIP - Ul. Valentinis
MONTESHELL - Drevored S. Marco
IP - Ul. IV. Novembra
STARANCAN
ERG - Trg Repubblica
KRMIN
AGIP - Drev. Ven. Giulia

FARA
ERG - Ul. Gorizia
FOLJAN-SREDIPOLJE
IP - Ul. III Armata

Lučko Kovač

sje udluču.
Poruka bo u sebutu,
29. aprila per

Karmen

u Buersti.

Bujte točni!

SKD HRAST - DOBERDOB

vabi na tradicionalni

PRAZNIK POMLADI

v DOBERDOBU 22. - 23. aprila 1995

DANES, 23. APRILA 1995

ob 13. uri Start tekme »1. POKAL POMLADI« - Krosstekma z gorskim kolesi odprta vsem kolesarjem

ob 18.30 Nagrajevanje najboljših kolesarjev 1. POKALA POMLADI

ob 19.30 Ples z ansamblom »ADRIA KVINTET«

Deloval bo dobro založen buffet s prstnimi zvrstmi na zaru in z domačo kaplico

Večji del programa bo potekal v pokritem šotoru

DREVESNICA

ORLANDO

s prihodom pomladi okraši tvoj vrt

Sovodnje (GO) Ul. Case sparse 71/A Tel. 0481/20075

VČERAJ-DANES

Iz matičnega urada goriske občine od 16. do 22. aprila 1995.

RODILI SO SE: Nicole Pinto, Giorgia Hlede, Serena Angelino, Giulia Visintin, Sara Devetak, Giulia Feminò, Giovanni Feruglio, Filippo Ganzini.

UMRLI SO: 96-letna Vittorina Massai vd. Furlani, 88-letni upokojenec Elvino Feresin, 72-letna Amelia Dario por. Giralardi, 68-letni upokojenec Tolvino Brucchioni, 79-letni upokojenec Antonio Pezzuto, 93-letna Iolanda Piani vd. Spangher, 78-letni upokojenec Felice La Torre, 43-letni upokojenec Roberto De Simone, 77-letni Mario Cechet, 81-letni upokojenec Giovanni Battista Pizzul, 79-letna upokojenka Maria Piovesana vd. Bregant, 86-letna upokojenka Maria Cargo vd. Lippini, 84-letni upokojenec Stefano Pilolli, 68-letni invalid Domenico Versace, 92-letna Elvira Indrigo, 91-letna upokojenka Amalia Grion vd. Vidoz, 70-letni upokojenec Mario Giani.

POROKE: trgovca Gian Grossa in trgovka Mirella Rocco, geometer Luca Sell in čistilka Giovana Scifo.

OKLICI: uradnik Davide Zaninotti in studentka Fulvia Carpegna, uradnik Michele Lo Piano in gospodinja Anna Accardo, podoficir vojske Giannantonio Mangiapane in dekoraterka Giuseppina Castiglione, delavec Massimo Tofful in tehnik Lucia Parisi, delavec Davide Michielli in Marinella Sardu, trgovski zastopnik Claudio Cotic in Roberta Medeot.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

MARZINI, Korzo Italia 89, tel. 531443.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

AL REDENTORE, Ul. Rosselli 23, tel. 410340.

POGREBI

Jutri v Gorici: ob 9.30. Kristina Petrovčič, vd. Nanut iz splosne bolnišnice na pokopališče v Standrežu; ob 11. uri, Lilijana Prez, por. Jarz iz splosne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Standrežu; ob 12.45, Valerio Cocetta iz bolnišnice Janeza od Boga v Koprivno; ob 13.15, Livia Marcuzzi iz splosne bolnišnice v Zagraj.

Zapustila nas je naša drga

Kristina Petrovčič vd. Nanut

Pogreb bo v ponedeljek, 24. t. m., ob 9.30 iz splosne bolnišnice na pokopališče v Standrežu.

Zalostno vest sporoča

Egon z družino

Standrež, 23. aprila 1995
Pogrebno podjetje F. Preschern

Ravnateljica, učno in neučno osebje ter dijaki učiteljske »S. Gregorčič« izrekajo iskreno sožalje gospodu Emilu Jarzu ob smrti drage zene

Natečaj AJ: koncert nagrajenih

V Fogarjevem avditoriju bo danes ob 17. uri slavnostni koncert nagrajenih violinistov in violoncelistov na mednarodnem natečaju Alpe Jadran. Nastopilo bo 25 najboljših solistov, ki bodo skupaj s še prav tolikimi gojenci glasbenih sol v Mladinskem orkestru AJ v prihodnjih dneh začeli turnejo po glavnih mestih deželne skupnosti AJ.

Zirija je včeraj izbrala najboljšo violinistko se v četrti starostni skupini (do 24. leta): zmagala je 19-letna Albana Lace iz Gradca, drugo nagrado si delita 21-letna Helga Pöcherstorfer iz Celovca in 19-letni Fabio Sperandio iz Pordenona, 3. nagrado pa je prejel 20-letni Carlo Pellizzari iz Montebellune.

ZDA / MEDTEM KO ŠTEVILO ŽRTEV V OKLAHOMA CITYJU NARAŠČA

Pokol zakrivil rasist

Za zapahi 27-letni Timothy McVeigh - Policija zaslišuje tudi brata Nichols

WASHINGTON - Timothy McVeigh, 27-letni ameriški državljani, ki ga opisujejo kot fanaticnega pripadnika skrajne desnice, je obtožen napada na zvezno palačo v Oklahoma Cityju, kjer je po zadnjih vesteh izgubilo življenje več kot 80 oseb, 154 jih pogrešajo, ranjenih pa je približno stotiso. McVeigha, nekdanjega vojaka, ki naj bi bil izvedenec za eksploziv in rušenje objektov, so prijeli približno sto kilometrov od Oklahoma Cityja že istega dne, ko je prislo do atentata. Ustavili so ga, ker je bil njegov avtomobil brez registrske tablice, pri njem pa so našli tudi nekaj orožja, zato so ga aretirali. Sele kasneje so ga prepoznali na osnovi fotobotov dveh oseb, ki sta v Junction Cityju v Kansasu najela kombi, ki so ga uporabili napadalcu na poslopje v Oklahomi. Drugi od dveh mladeničev, Terry Nichols, se je sam javil oblastem, s katerimi naj bi zdaj sodeloval. Kaze, da je za zdaj na prostosti. Policija medtem preiskuje kmetijo Nicholsovega brata Jamesa v Michiganu. Oba naj bi bila vojaka, izvedenca za eksplozive in naj bi na predvečer atentata brez dovoljenja zapustila svoj oddelek.

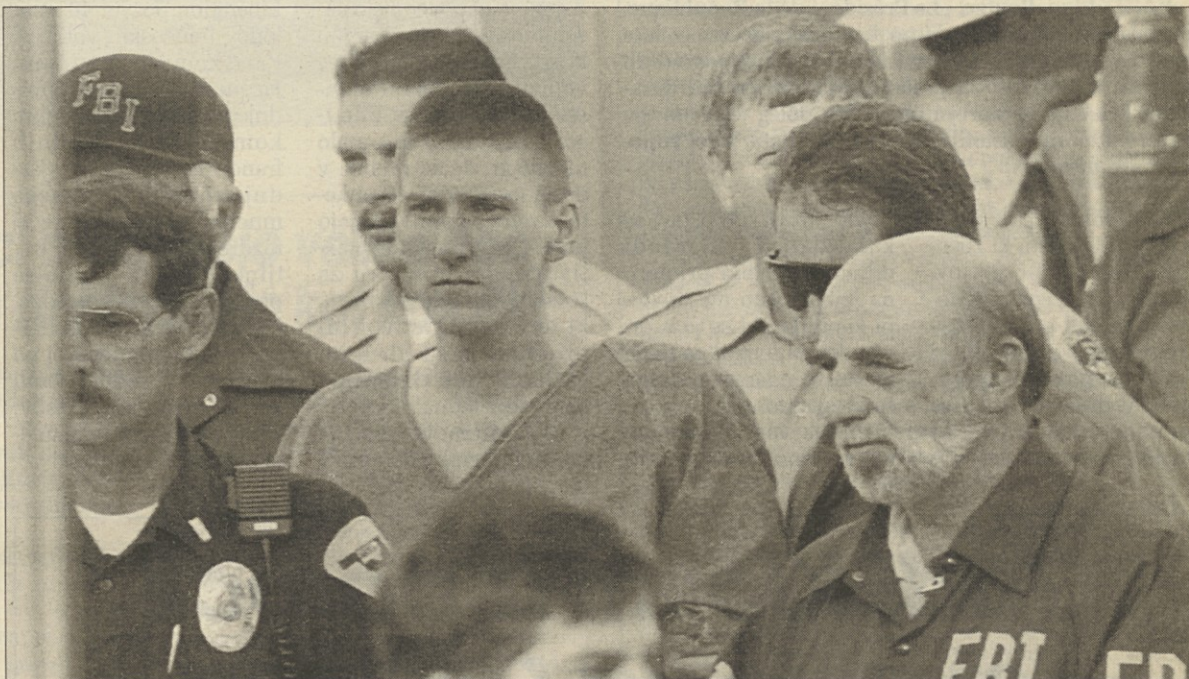
Pri isti družbi v Junction Cityju so leta 1993 atentatorji, ki so izvedli napad na newyorskí World Trade Center, najeli svoj kombi. Tudi eksploziv - umetno gnojilo z mešanico dizelskega goriva - je bil enak. Zato so sprva sumili, da

je tudi za napad v Oklahomi kriva ena od bližnjeh organizacij. Clanom arabske skupnosti so začeli groziti, številni arabski otroci si niso upali v solo, po aretaciji McVeigha, ki bo morda obsojen celo na smrtno kazen, pa jim je odleglo.

McVeigh naj bi pripadal skrajnodesničarski oboroženi organizaciji Michigan Militia, ki se zavzema za rasno razlikovanje, proglasa večvrednost belcev in se je zaklela, da bo masčevala približno 80 članov sekte, ki so izgubili življenje pred dvema letoma v plamenih kmetije v Wacu. Glasnik organizacije je zanikal, da bi bili McVeigh in brata Nichols njeni člani. Neke-

mu sosedu naj bi bil Terry svojčas razkril, da pripada organizaciji Patriots, ki je razširjena po vsej državi.

McVeigha naj bi po nekaterih pričevanjih dogodki v Wacu izredno presunili. Neki njegov nekdanji sodelavec je povedal, da je tedaj odpotoval v Waco in se je vrnil se bolj pretresen. Vse tovrstne skupine se po trditvah izvedenca za ameriške polvojaške organizacije Johna Nutterja zgledejejo po romanu Turnerjevi dnevniki Williama Pierca. Knjiga opisuje majhno skupino, imenovano Ayran Mercenaries, ki z bombo, izdelano iz zmesi umetnih gnojil, napade ter unici glavni sedež FBI v Washingtonu.

FBI je hitro aretirал napadalca Timothyja McVeigha, nekdanjega vojaka in izvedenca za eksploziv (Telefoto AP)

NEW YORK / KORENINE IMAJO NA KMETIJSKIH PODROČJIH ZDA

Širijo se oborožene skupine belcev

NEW YORK - Februarja je Calvin Greenup, eden od privrženec paravojaške skupine Michigan Militia (na sliki oddelek med urjenjem), sklical približno trideset svojih ljudi in jih oborožil samo zato, ker je helikopter preletel njegovo hišo. Drugi privrženec, Mark Koernke, je posnel videokaseto, v kateri pravi, da »bodo upocasi svoje nasprotnike, ustavili pa jih verjetno ne bodo, zato bo prislo do oboroženega spopada.« Na drugi kaseti je s kalasnikovom v eni roki in najlonsko vrvo v drugi: »S to vrvo,« pravi, »lahko obesite stiri politike.«

Obljube članov skupine Michigan Militia, ki bi lahko bila povezana s pokolom v Oklahoma Cityju, ne obetajo nič dobrega. Organizacija ima približno 20 tisoč članov in se uvršča v skrajno ameriško desnico. Povezana je

s skupino, Montana Militia, ta pa je v stiku z Arijsko nacio. Michigan Militia so ustanovili leta 1993. Njeni člani sovražijo zvezno vlado, ki jo obtožujejo prevelikega vmesavanja, se zlasti pa Zvezni urad za alkohol, tobak in orožje. Številni njeni člani ne plačujejo davkov in se urijo v vojni in gverilski tehniki. Kot primer tiranije zveznih oblasti navajajo pokol v Wacu v Teksasu, do tragedije v Oklahoma Cityju pa je prislo prav na drugo obletnico dogodkov v Wacu. Ken Adams, glasnik Militie, je sicer zanikal njeno vpletenost, vendar so izvedenci prepričani, da so krivci člani ene od ekstremističnih celic, ki podpira teorije Militie. Kot druge podobne skupine ima svoje korenine na kmetijskih območjih ZDA od Pennsylvanije do Michigana, Washingtona in Montane.

BRITANSKE MODNE MUHE

V Londonu se za akte nihče več ne zanima

LONDON - Na stotine, morda celo na tisoce aktov v skladiščih najboljših londonskih umetnostnih galerij, ker jih ne morejo prodati. »Zanje se ne zanima nihče,« se je pritožil Christopher Wood, slavni trgovec z Bond Streeta, in dodal: »Svet se je doobra spremenil.«

Razne Venere, kopalke in odaliske (tako antične kot moderne) je bilo že prej težko prodajati, vendar so se zanje zanimali vsaj arabski bogatši, ki so s svojimi dolarji zagotavljali trg za tovrstne slike: danes kaže, da se tega ni več.

Na Bond Streetu, pri Sothebyju in Christieju, pa tudi pri manj uglednih starinarjih so slike ženskih aktov povsem iz mode, tako da je neki strokovnjak ocenil, da gre najbrž za sicer zapoznelo posledico feminizma, zaradi česar se moski, ki jim je bilo prej vsek kupovati slike golih lepotic, danes tega sramujejo. Zenski akti na stenah dnevnih sobe so danes vrhunec moske neokusnosti. Veliko bolj primerne so krajine, se največ uspeha pa imajo slike, ki prikazujejo sporte. Če pa kdo

vendar kupi akt, mora biti zenska na sliki vsaj delno oblečena, se najbolje je, če je videti samo malo prsi. »Samo v takem primeru je mogoče sliko tudi prodati,« je pojasnil Martin Gallom iz galerije Sotheby. Danes so pač veliko bolj cenjeni portreti popolnoma oblečenih dam.

Zelo težko se danes prodajajo tudi slike z verskimi motivi, se zlasti tiste, ki so v kakršnikoli zvezi s smrtjo. »Sodobni kupec, pa naj bo se tako prebrisan in poznavalec trga, teh slik niti ne pogleda: ogiba se svetnikov, Kristusov ali Madon,« trdijo strokovnjaki. Isto velja za slike, ki kakorkoli spominjajo na revščino. Slike z beraci, kalkutskimi ulicami in andskimi pokrajinami so izgubile vsako vrednost. Danes se prodajajo samo slike s sportnimi prizori, delno tudi zato, ker so take slike zelo redke. Slika iz prejšnjega stoletja s prizori tekme golfa doseže danes veliko visjo ceno kot katerikoli krajinska slika iz istega obdobja. Isto velja na primer za kriket. V umetnosti so »uspešni« predvsem vodni sporti, tenis in smučanje.

BANGKOK / ZNAMENJE BLAGINJE

Kaotični promet v tajski metropoli

BANGKOK - »Prihaja kralj vseh zastojev«, je velik naslov clanka v časniku Bangkok Post, ki piše o začetku gradnje železniške proge, ki bo olajšala promet v tajske glavne mestu. To se bo zgodilo, ko bo proga končana, do takrat pa bo Bangkok najbolj prometno, ali bolje rečeno, mesto z najslabše urejenim prometom v Aziji. Noya železniška proga bo potekala po mostu, ki ga morajo sele zgraditi, zaradi česar so največjo in najbolj prometno mestno ulico Sukumvit zozili z osmih na štiri pasove. Na njej je vsak dan mogoče videti velike zastoje, ki vozniške spravljajo ob živce. Uradniki, poslovneži, vladni uslužbenci, študentje, ki morajo na delo ali v solo v mestno središče, se odpravljajo na pot že pred zoro, da bi prišli na delovno mesto pred 7.30, ko se začne prometna konica, ki traja do približno 9.30. Veliko ljudi ostaja v uradu do 20. ure, da bi se izgonili popoldanski konici, ki se začne ob 17. uri.

Tajska doživlja izreden gospodarski razvoj: povprečna gospodarska rast je leta 1990 znašala 7,5 odstotka, letos pa se je zvišala se za odstotek. Prvo znamenje izboljšanja življenjske ravni Taj-

cev je ogromno število avtomobilov v tajskih mestih: v Bangkoku na dan prodajo od 600 do 700 avtomobilov, kar seveda ne prispeva k izboljšanju stanja v prometu. Povprečna hitrost v tajskem glavem mestu ne presega osmih kilometrov na uro, zrak pa je tako nasičen z izpušnimi plini, da ljudje hodijo z robčki pred usti. Ker se z lahkoto zgodi, da človek ostane dve ali tri ure blokirani v koloni, se zelo dobro prodajajo posebne vrečke s kemičnimi snovmi (E-Z Pee), ki se jih nesrečni sofer lahko posluži v primeru neodlozljive fiziološke potrebe. Najbolj priljubljena radijska postaja ne oddaja glasbe, temveč samo zadnje vesti o prometu v mestu. Veliko poslovnežev ima v avtomobilu telefaks, mobilni telefon in računalnik, da ne bi izgubili dragocenih ur.

Da bi pospešili premikanje, so uvedli tudi mototaksije - motorna kolesa, s katerimi izkušeni vozniki v dvajsetih minutah prevozijo pot, za katero bi z avtom potrebovali vsaj dve uri. Vendar tudi to ni optimalna resitev: vsak teden v prometnih nesrečah umre od petnajst do dvajset voznikov in motoristov.

Nasedel trajekt pred finsko obalo

HELSINKI - Ta čas je za trajekte je res zelo neugoden. Včeraj je trajekt, ki povezuje Helsinki in Talin, nasedel, takoj ko je odplul iz finskega glavnega mesta. Na srečo med potniki ni prislo do panike, ceprav je vladala dokajсна mera živčnosti, tako da je reševalcem z relativno lahkoto uspelo vseh tisoč ljudi prepegljati na kopno.

Del potnikov so prepeljali nazaj v Helsinke, del pa na otok Suomenlinna, ki leži le nekaj deset metrov od kraja, kjer je ladja nasedla. Nihče ni bil ranjen.

Na Finskem je se zelo živ spomin na nesrečo, ki se je zgodila septembra lani, ko je potonil trajekt Estonia: v brodomu je izgubilo življenje devetsto ljudi.

FRANCIJA / PRVI KROG PREDSEDNIŠKIH VOLITEV

Chirac in...

Pariški župan ima zmago že v rokavu, vprašanje je le, kdo bo drugi dvobojevalec na prvo majsko nedeljo

PARIZ (dpa, Reuter) - Le Président de la République, predsednik republike, je po francoski ustavi iz leta 1962 za sedemletni mandat izvoljen na neposrednih volitvah. Kandidati za predsednika morajo biti državljani Francije in starejši od 23 let, poleg tega morajo zbrati podporo petstotih nosilcev mandata, torej županov, poslancev ipd.

Za predsednika Francije je izvoljen tisti, ki zbere absolutno večino glasov. Na vseh petih volitvah doslej so morali pripraviti se drugi krog volitev, ki je dva tedna pozneje, torej 7. maja. V drugem krogu se spopadeta kandidata, ki sta zbrala največ glasov v

prvem krogu. Po ustavi se kandidaturi lahko tudi odreceta. V tem primeru na izpraznjeno mesto stoji kandidat, ki se je v prvem krogu uvrstil na tretje mesto. Vendar se to doslej še ni zgodilo.

Raziskave javnega mnenja nobenemu od kandi-

datov ne napovedujejo absolutne večine že v prvem krogu, največji porazenec volitev pa naj bi bil ministrski predsednik Edouard Balladur, ki ima malo možnosti, da se prebije v drugi krog. Prav vse ankete namreč napovedujejo preboj nekdanjemu socialističnemu ministru za solstvo Lionelu Jospinu, ki je v svoj predvolilni program med drugim vključil tudi skrajšanje delovnega tedna.

»Le pogum, volimo,« je včeraj pariški dnevnik

Libération pozval 40 milijonov francoskih volilcev. Pariskemu županu Jacquesu Chiracu napovedujejo zmago tudi številni komentatorji uglednih francoskih časopisov. Zadnje raziskave javnega mnenja so razkrile precej razdrobljeno sliko: kar tretjina volilcev je bila se prejšnji teden neodločena, koga si zeli za predsednika. Manjši kandidati bi po teh anketah skupaj zbrali kar 35 odstotkov glasov, kar je za francoske razmere nenavadno veliko.

Tudi Klovni iz poročil stavijo na Chiraca

PARIZ - Če bo Jacques Chirac 7. maja izvoljen za francoskega predsednika, bo njegova zmaga v prejšnji meri tudi zasluga »ekipe« lutk, s katerimi je politična satira postala prava televizijska uspešnica.

Oddaja Les Guignols de l'Info (Klovni iz poročil), ki je nastala po zgledu britanske satire Spitting Image, je zelo priljubljena predvsem med mladimi. Televizijska postaja Canal Plus, kjer Klovni nastajajo, se je zaradi visoke gledanosti odločila, da bo na večer dneva volitev predvajala posebno povolilno oddajo. Klovni so sicer na sporedu vsak večer in so petminutna parodija na dnevne novice. V določenih krajih je oddaja že kulturna, v zadnjih dveh letih pa je v francoski besednjak vnesla kup novih fraz. Vsakdanjik mlade generacije spremljajo ostre karikature politikov, kot so Chirac, Balladur in Mitterrand, ki vedrijo in oblacijo se s padlim angelom Tapiejem, zgozobrca Papinom ter Cantonom, vmes pa se včasih prikaže tudi večni rocker Johnny Hallyday. Chirac je, kot kažejo raziskave, z oddajo postal simpatičen lik, premier Balladur in socialist Jospin pa sta že »zapečatena«. Prvi je prikazan kot pompo-

zni burzuj, ki zeli dajati mladosten videz, drugi pa je »akademik, ki nima nobenih možnosti«.

»Klovni so naredili tisto, cesar v dvajsetih letih ni uspelo nobenemu svetovalcu za odnose z javnostjo - Chirac je postal bolj cloveski,« je ugotovila Nouredine Cherkaoui, voditeljica podmladka neogolistične stranke RPR. Claude Chirac, kandidatova hčerka in svetovalka za stike z mediji, je morala očeta celo brzdati, da se ne bi vedel kot lutka, ki ga predstavlja v oddaji. Stavek »Putain, encore deux ans!« (Kurba, se dve leti!) je že postal splošna fraza. To je namreč jedrnatna oznaka za Chiracove občutke leta 1993, ko je premiersko mesto odstopil Balladurju, da bi se posvetil samo predsedniškim volitvam '95. Skupina mladih scenaristov - Benoit Delepine, Bruno Gaccio in Jean-Francois Halin - je v dveh letih ob vsakem zapletu nasla prave besede in podobe za ponazoritev Chiracovih »muk in težav«. Lani so scenaristi izdali tudi knjigo s pomenljivim naslovom Skrivni dnevnik Jacquesa Chiraca, kjer opisujejo, kako vročekrvni pariški župan neprestano potuje po Franciji in vsem svetu, ker mu je dolgčas med čakanjem »na službo čez dve leti«. Razbu-

jeni, nepotrpežljivi, oblastizeljni, naivni in zaradi Balladurjevega izdajstva zagrenjeni Chirac je hitro postal zvezda med lutkami. Ko je pariški župan označil svojo kandidaturo za stolček v Elizeju, je v oddaji njegova lutka z noži in sekirami v hrbtu točila o »bolecinah v križu«. Zdaj se Chirac v Klovnih pojavlja kot clovek, ki se komaj zadržuje, da si ne bi vtaknil stopala v usta, na vsa vprašanja pa odgovarja s sloganom »Jejte jabolka!«. Chiracov volilni stab se je prav zaradi popularnosti Klovnov odločil, da bo kandidatov simbol jablana. Že otroci posnemajo Chiracov znak V za zmago in brbljajo slogan »magnez des pommes«.

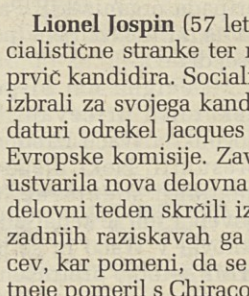
Oddaja Klovni iz poročil si rada privoščiti tudi novinarje, se posebej sladkobnost in hlinjeno prijaznost, ki je »izbruhnila« med njimi, ker se Chiracu nasmiha zmaga. Televizijski voditelji-lutke v Klovni si ne upajo postavljati resnih vprašanj, zato jih mora predsedniški kandidat dobesedno pozvati, da mu povedo, kako neresne in demagoške so njegove predvolilne obljube o višjih plačah, nižjih davkih, večji javni porabi ter zmanjšanju primanjkljaja.

Paul Taylor/ Reuter

Koga voliti?

Jacques Chirac (62 let) - konzervativni pariški župan, premier v obdobju od 1974 do 1976 in od 1986 do 1988; dvakrat porazen pri kandidaturi za predsednika (1981 in 1988). Podpira ga večina neogolističnega Zbora za republiko (RPR), ki ga je sam ustanovil leta 1976, prav tako pa tudi manjšina desno centristične Zveze za francosko demokracijo (UDF). Zavzema se za spremembo gospodarske politike, v kateri bi morali uvrstiti vprašanje brezposelnosti na prvo mesto. Ankete mu zagotavljajo prvo mesto, saj ga podpira 26 odstotkov volilcev.

Lionel Jospin (57 let) - nekdanji prvi sekretar Socialistične stranke ter minister za solstvo, ki tokrat prvič kandidira. Socialisti so ga na vsedravnih ravni izbrali za svojega kandidata potem, ko se je kandidaturi odrekel Jacques Delors, nekdanji predsednik Evropske komisije. Zavzema se za javna dela, ki bi ustvarila nova delovna mesta, ter da bi do leta 1997 delovni teden skrcili iz sedanjih 39 ur na 37 ur. Po zadnjih raziskavah ga podpira 20 odstotkov volilcev, kar pomeni, da se bo v drugem krogu najverjetneje pomeril s Chiracom.

Edouard Balladur (65 let) - konzervativni premier od leta 1993, ki je v Chiracovi vladi zasedal položaj finančnega ministra v letih od 1986 do 1988 in prvič kandidira na predsedniških volitvah. Podobno kot Chirac izhaja iz gaullističnih vrst, podpira ga manjšinsko krilo RPR in večina stranke UDF. Zavzema se za »spremembe brez pretresov in zlomov«. Dolgo časa je veljal za prvega med kandidati, po najnovejših raziskavah je zdrsnil na tretje mesto, zadnje raziskave pa mu napovedujejo nekaj več kot 16 odstotno podporo pri volilcih.

Jean-Marie Le Pen (66 let) - vodja skrajno desničarske Narodne fronte, zagrizeni borec proti priseljencem. Sin bretonskega ribica, kot najmlajši poslanec izvoljen že leta 1956, leta 1962 pa je sedež izgubil. Leta 1972 ustanovil Narodno fronto, na evropskih volitvah lani zbral 10 odstotkov glasov. Na zadnjih predsedniških volitvah zbral 14, 4 odstotka glasov, tokrat pa naj bi dobil od 13 do 14 odstotkov. Prepričan je, da bi morali nemudoma izgnati tri milijone priseljencev, nasprotuje tudi Evropski monetarni uniji.

Robert Hue (48 let) - mladostno zagnani sekretar Komunistične partije, ki so ga na to mesto izvolili lani. Po izobrazbi je medicinski streznik, sin tovarniškega delavca. Komunistični stranki se je pridružil v času alžirske vojne leta 1977. Je župan paruiškega predmestja Montigny les Corneilles. Za svojega naslednika si ga je izbral nekdanji generalni sekretar stranke Georges Marchais. Od leta 1988 se je njegovo premoženje povečalo za 6, 8 odstotka. Zavzema se za znatno zvišanje najnižjih plač ter za večjo obdavčitev bogatih.

Arlette Laguiller (55 let) - trockistka, ki na predsedniških volitvah kandidira že četrto. Hči tovarniškega delavca in tajnice. Priključila se je stranki Delavski glas, ki se je maja 1968 preimenovala v Delavski boj. Tokrat naj bi podvojila stevilo glasov, ki jih je dobila leta 1974, ko je zanjo glasovalo med 4 do 5 odstotki francoskih volilcev oziroma 600 tisoč volilcev. Lezta 1981 je zbrala 2,3 odstotka glasov, leta 1988 pa 1, 99. Zavzema se za nacionalizacijo tistih podjetij, ki ustvarjajo dobičke z odpuščanjem delavcev.

Philippe de Villiers (46 let) - zagrozen nacionalist, plemiškega rodu in diplomant sole ENA. Leta 1992 skupaj z medijskim mogotcem J.Cimmyjem Goldsmithom ustanovil stranko, ki je nasprotovala maastrichtskemu sporazumu. Na volitvah za Evropski parlament junija 1994 je za to stranko glasovalo 12 odstotkov volilcev, zdaj pa naj bi se ti odstotki prepolovili. Kasneje ustanovil lastno desničarsko stranko Gibanje za Francijo. Zavzema se za trgovinski protekcionizem ter za vnovično uvedbo strogih pregledov na državnih mejah.

Dominique Voynet (36 let) - voditeljica stranke Zelenih in edina ekologinja, ki se ji je uspelo obdržati v tekmi za predsedniški stolček. Leta 1989 izvoljena kot poslanka v Evropski parlament, isto leta postala generalna sekretarka zelenih v tem parlamentu. Leta 1993 je stopila na čelo stranke, vodi levičarsko politiko. Zavzema se za 35-urni delovni teden, visoke davščine za onesnaževalce okolja ter za množično uporabo javnih transportnih sredstev, vključno z železnico. Najnovejše raziskave ji pripisujejo približno 3 odstotke glasov.

Jacques Cheminade (53 let) - prikriti dvojček ameriškega skrajnega desničarja Lyndona LaRoucha. Na volitvah za Evropski parlament leta 1954 je dobil pol odstotka glasov. Diplomant elite sole ENA. Njegovo gibanje se je najprej imenovalo Evropska delavska stranka, zdaj je Federacija za novo solidarnost. Po njegovem vse sedanje tegobe Francije izvirajo iz »finančnega raka«. Javnomenenjske raziskave mu pripisujejo neznatno stevilo glasov. Strastno dokazuje svojo nedolžnost, čes, da je bil leta 1992 po krivici obtožen tatvine.

BOSNA IN HERCEGOVINA

Notranja nesoglasja med Srbi

SARAJEVO - Predstavniki Združenih narodov so krivdo za včerajšnji zaplet na sarajevskem letališču, ko Srbi niso dovolili izkrcanja nemskim in ameriskim predstavnikom skupine za stike, prisodili cedalje vecjim razhajanjem med političnimi in vojskimi voditelji bosanskih Srbov. »Menimo, da nasprotja med njimi obstajajo. Včerajšnji incident naše sume potrjuje,« je izjavil tiskovni predstavnik ZN Aleksander Ivanko.

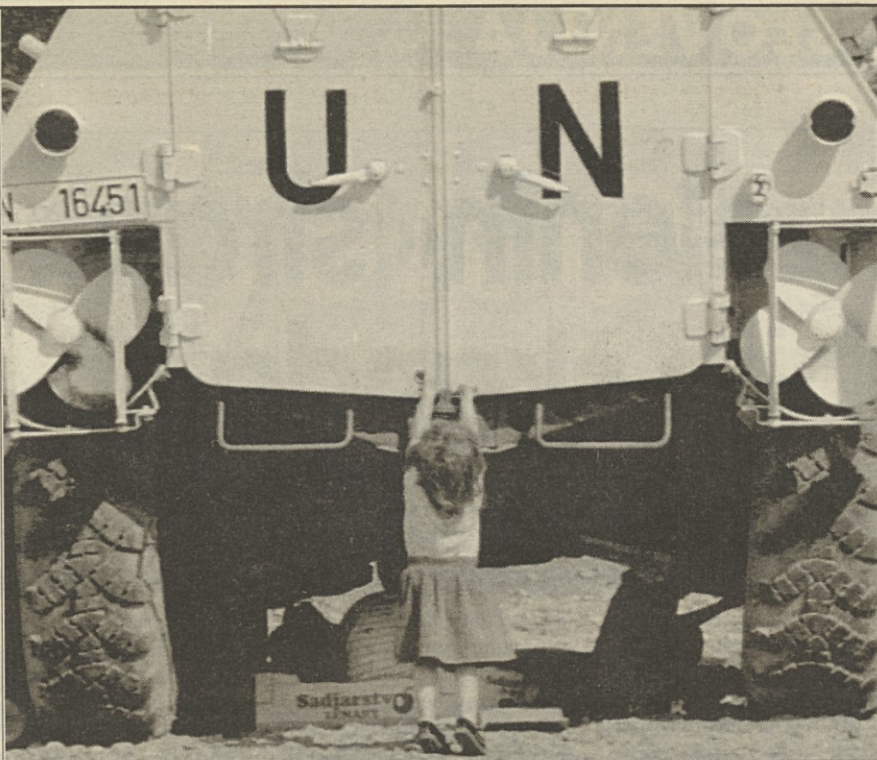
Vojski predstavniki bosanskih Srbov so zagrozili, da bodo prekinili vsakršno sodelovanje z ZN, če bodo predstavnike skupne za stike skušali prepeljati v mesto. Diplomati so tako morali prenočiti v francoskem garnizonu na letališču in zjutraj odpotovati nazaj v Zagreb, kar je ponižujoča zausnica mirovnim prizadevanjem mednarodne skupnosti.

Radovan Karadžić je po odhodu diplomatov za zaplet obdolžil resolucijo Varnostnega sveta ZN, v

kateri so od Jugoslavije zahtevali, naj okrepi blokado proti bosanskim Srbom. »To je opravičilo po izvršenem dejstvu,« meni Ivanko. »Moral si je izmisliti sprejemljivo razlago, vendar se je vse skupaj začelo več ur preden so resolucijo sprejeli.«

Predstavniki ZN so prihod diplomatov najavili podpredsedniku bosanskih srbov Nikoli Koljeviću. Menijo, da je ta uredil vse tako kot navadno, vendar ga vojski voditelji namereno niso ubogali. Na začetku tedna je tiskovni predstavnik skupščine bosanskih Srbov Momčilo Krajišnik obljubil, da bodo prenehali omejevati civilne polete, vendar pa general ne zelijo dajati varnostnih zagotovil. To je pripeljalo do burne razprave med Krajišnikom in generalom Gverom. »Politiki zatrjujejo, da bodo resili ta problem, potem pa nas vojska grdo gleda,« je povedal neki diplomat. »Vse kaže, da gre za resen razcep,« je dodal.

Sean Maguire / Reuter

(Telefoto: AP)

Pravoslavci praznujejo veliko noč letos teden dni kasneje kot katoliki

ATENE - Na Zahodu so čokoladni velikonočni zajci že izginili s polic v trgovinah, pravoslavni verniki pa imajo svoj največji praznik sele danes. Po cerkvah v Grčiji, Rusiji, Srbiji, pa tudi Ameriki in Avstraliji zvonijo velikonočni zvonovi.

Letos praznujejo pravoslavci veliko noč teden dni po katolikih in protestantih. Vcasih je razlika še večja, le redko pa praznujejo vsi skupaj. Vzrok je drugačno štetje časa v pravoslavni cerkvi, ki se se vedno drži starega, julijanskega koledarja, medtem ko se je drugod kot standard uveljavil gregorijanski koledar. Začetek koledarja je v starem Egiptu, kjer je bilo leto določeno s poplavnimi obdobji Nila, kar je sončni koledar. Razlika med luninim in sončnim koledarjem se je usklajevala s prestopnimi dnevi. Kljub temu

sta se sončni in lunin koledar se vedno razlikovala vsako leto za šest ur. Julij Cezar je uvedel prestopno leto na vsake stiri leta, s čimer se je razlika zmanjšala na enajst minut letno. Sele leta 1582 je papež Gregor XII uvedel reformo, s katero se v 400 letih dodajo se trije dnevi. Gregorijanski koledar je se vedno v uporabi. Pravoslavna cerkev se drži julijanskega koledarja in ker so kristjani s koncilom leta 325 določili, da se velika noč praznuje prvo nedeljo po prvi pomladanski polni luni, prihaja do razlik. Prvi pomladni dan, 21 marec, se namreč v obeh koledarjih razlikuje. Zaradi teh, na prvi pogled drobnih razlik, je tudi zelo težko izračunati, kdaj bodo vsi kristjani spet praznovali veliko noč na isto nedeljo.

Hildegard Hulsenbeck / dpa

AVSTRIJA / LJUDSKA STRANKA

Schüssel izvoljen

Minister za gospodarstvo je dobil 95,5 odsetkov glasov

DUNAJ - Avstrijska ljudska stranka (ÖVP) ima novega predsednika. Delegati so včeraj na zveznem kongresu stranke na Dunaju s prepričljivo večino 95,5 odstotka glasov na najvišjo funkcijo izvolili 50-letnega ministra za gospodarstvo Wolfganga Schüssla. Z njegovo izvolitvijo se je koncal večtedenski »samomorilski« boj za predsedniško mesto v stranki. Schüssel bo nadomestil Erharda Buska na krmilu stranke in tudi na položaju podklancle-rja v koalicijski vladi Franza Vranitzkega. Busek se zaradi »umazane igre nekaterih strankinih veljakov« na kongresu ni potegoval za predsedniško mesto.

Novi predsednik ÖVP je v svojem govoru pred šeststo delegati iz vseh deželnih organizacij napovedal, da je njegov glavni cilj na državnozborskih volitvah postati avstrijski zvezni kancler, koalicijska pogodba, ki jo je ÖVP se pod Buskom podpisala s socialdemokrati, pa bo veljala do konca legislturne dobe, torej do leta 1998. Spekulacije o morebitnem tesnejšem sodelovanju s Haiderjevimi svobodnjaki je novi predsednik odločno zavrnil, poudaril pa je tudi, da so po državnozborskih volitvah leta 1998 mogoče vse vladne kombinacije.

Delegati zveznega kongresa ÖVP so s prepričljivo večino (nad 90 odstotkov) podprli Schüsslov predlog in za namestnike predsednika izvolili namestnico stajerskega deželnega glavarja Klasnicevo, deželno svetnico na Tirolskem Zanonovo, Schüsslov tretji namestnik pa bo predsednik vseavstrijske kmetijske zbornice Schwarzböck. Nova generalna sekretarja bosta dosedanja ministrca za okolje Maria Rauch-Kallat in Waldheimov zet Othmar Karas.

Z izvolitvijo Schüssla za novega predsednika stranke se bo močno spremenilo tudi »mostvo« ljudske stranke v koalicijski vladi. Buska bo nadomestil nov minister za pouk in umetnost, po vseh napovedih naj bi dobili tudi novega zunanjega ministra. Z odhodom Kallatove v strankino centralo bodo ministrstvo za okolje po vsej verjetnosti združili z ministrstvom za kmetijstvo, mogoča pa je tudi zamenjava obrambnega ministra Wernerja Fasslabenda.

Ivan Lukan

NOVICE

Libiji grozijo nove sankcije

NEW YORK - Libija je predsedniku komisije za sankcije v VS ZN Karlu Kovandi pojasnila, da je romanje muslimanov verska zadeva, ki ne potrebuje nikogaršnjega dovoljenja. VS je v sredo egiptovskemu letalskemu prevozniku Egyptairu dovolil 45 povratnih poletov med Libijo in Dzedo, vendar je kljub sankcijam že pred tem proti Meki poletelo libijsko letalo s 150 potniki. Kovanda je dejal, da bo moral VS zato znova preučiti zdajšnje sankcije. Veleposlanica ZDA pri VS je izjavila, da je ta polet »jasen dokaz libijskega nespoštovanja mednarodne skupnosti«. Dodala je še, da je edino zdravilo za to zaostritev sedanjih ukrepov. (Reuter)

Bamut še v čečenskih rokah

MOSKVA - Rusko topništvo in helikopterja so tudi včeraj napadali čečensko oporišče Bamut, vendar pehota ni začela novih prodorov. Agencija Interfax poroča, da so med ruskimi in čečenskimi silami potekali občasni spopadi, ni pa bilo večjih vojskanih premikov. V petek je ruski premier Viktor Cernomiršin predlagal začetek pogajanj z uporniki, če bi ti pristali na brezpogojno prekinitev ognja. Ponudil je tudi amnestijo za upornike, razen za predsednika Dzoharja Dudajeva, ki ga namerava rusko javno tožilstvo sodno preganjati. Ruska vojska zdaj nadzoruje približno 80 odstotkov čečenskega ozemlja in napreduje proti gorskim vasem ob meji z Dagestanom. V bojih je v zadnjih desetih dneh padlo 19 ruskih vojakov. (Reuter)

Rauf Denktaş tretjič izvoljen za predsednika ciprskih Turkov

NIKOZIJA - Ciprski Turki so v drugem krogu predsedniških volitev izbirali med dosedanjim predsednikom Raufom Denktaşem in njegovim desničarskim protikandidatom Dervishem Ergolujem. Enainsemdesetletnemu Denktaşu je uspelo že tretjič zapored zasesti predsedniški položaj - zbral je kar 62 odstotkov glasov volilcev. Voditelj ciprskih Turkov je takoj po prepričljivi zmagi javno izjavil, da se bo kmalu sesel s ciprskim predsednikom Glafkosom Kleridesom, na pogovorih pa naj bi se posvetila tudi vprašanju morebitnega vstopa Cipra v Evropsko zvezo. Turška stran namreč vztraja, da je treba pred začetkom pogajanj o vstopu v EZ dokončno urediti ciprsko vprašanje. Samozvano tursko republiko Severni Ciper, razglašeno leta 1983, priznava samo Turčija, ki je leta 1974 zasedla severni del otoka. (Reuter)

Srečna vnitev desetih evropskih talcev iz Sierre Leone

BRUSELJ - Sest Britancev, trije Svcariji in Nemec, ki so bili talci upornikov v Sierr Leone, so se v soboto vrnili v Evropo. Vsi so zdravi in v dobrem psihičnem stanju. Dva britanska talca so uporniki Združene revolucionarne fronte v Sierr Leone zajeli novembra lani, ostalih šest pa januarja letos. Na tiskovni konferenci so nekdanji talci izjavili, da so bili ves čas svojega ujetništva prepričani, a jih bodo kmalu izpustili, njihovi »jekarji« pa so z njimi ravnali korektno. Uporniki namreč ujetnikov niso obravnavali kot talce, temveč kot civiliste, ki naj bi jih rešili iz rok redne vojske. (Reuter)

RUANDA

Vladne čete morijo po begunskih taboriščih

KIGALI - Pripadniki človekoljubnih organizacij v Ruandi so včeraj sporočili, da so pripadniki ruandskih vladnih enot (RPA) prejšnjo noč v nabitih begunskih taboriščih ubili nekaj sto Hutujcev. Vladne sile so obstreljevale tudi položaje pripadnikov Združenih narodov.

V ruandski vojski prevladujejo Tutsiji, ki se želijo masčevati Hutujcem za lanski genocid. Zato so napadli taborišče v Kibehu, kamor naj bi se zatekli zločinci iz hutujskih milic. »V Kibehu je bilo včeraj zagotovo od sto do dvesto ranjenih. Več kot 300 je mrtvih. Tega za zdaj ne moremo potrditi, saj jih ne moremo presteti,« je povedal neki predstavnik ZN v Kigaliju. Včeraj so se avstralski pripadniki ZN umaknili iz Kibeha. Sporočili so, da so vladne sile streljale na njihove položaje. »Pravzaprav ne verjamem, da so namerno streljali na nas. Nahajamo se pač med RPA in Hutujci, tako da je nekaj strellov zadelo tudi naše položaje,« je razložil major Peter Seaman. V zadnjih petih dneh so se preplašeni Hutujci v Kibehu stisnili na majhen prostor, zato se pripadniki človekoljubnih organizacij bojijo izbruha epidemij. Nekateri so se poskusili prebiti iz obroča RPA, tako da so se občasno vneli krvavi spopadi. Hutujci so namreč oboroženi le z noži in macetami. V obroču je ostalo še približno 80 tisoč Hutujcev, ki so najprej poskusili odvzeti orožje zambijskim pripadnikom ZN, zdaj pa so se tako stisnili okoli njih, da mnogi ne morejo niti sedeti. Svoje osnovne človeške potrebe opravljajo kar na mestu, kjer stojijo.

Julian Bedford / Reuter

ZGODOVINA KURDSKIH UPOROV

Gverilci pešmerga ne znajo odložiti orožja

ANKARA (Reuter) - Zgodovina Kurdev je polna prelomljenih obljub, neizpolnjenih dogovorov, pritiskov z vseh strani in medsebojnih spletk. Kurdi, ki jih je od 15 do 20 milijonov, so sunitski muslimani, njihov jezik pa je podoben perzijskemu. Živijo v hriboviti pokrajini Kurdistan, ki se razteza čez obmejna področja med Irakom, Turčijo, Iranom, Azerbajdžanom in Sirijo.

Kurde prvič omenja starogrški zgodovinar Ksenofon že v četrtem stoletju pred našim stletjem. Saladin, islamski voditelj v bojih proti krščanskim križarjem v 12. stoletju, je bil Kurd. Sicer pa so si Kurde ves čas podrejali njihovi močnejši sosesde.

Kurdske nacionalizem se je porodil konec 19. stoletja, v času razpada otomanske imperije. Z mirovnega pogodbo, ki so jo s Turčijo po koncu prve svetovne vojne v Sévresu sklenile države an-tante, je bilo predvideno oblikovanje samostojnega Kurdistan. Ze tri leta pozneje, leta 1923, je turški voditelj Kemal Mustafa Atatürk jasno pokazal, da zanj določila v pogodbi v zvezi s Kurdi veljajo samo na papirju. V Iraku, ki je bil med vojna-ma mandatno ozemlje pod skrbništvom Britancev, se Kurdom ni godilo veliko bolje. Njihovi upori leta 1919, 1923 in 1932 so bili hitro zadušeni. Leta 1946 je na iranskem ozemlju s sovjetsko pomočjo nastala republika Mahabad, vendar je kvadrzivnost trajala samo eno leto. Sah Reza Pahlavi je namreč hitro pokazal zobe.

Pod vodstvom Mustafa Barzanija so iraski Kurdi po drugi svetovni vojni začasno prekinili boj proti bagdaskemu režimu. Gverilci »pešmerga« (tisti, ki zrejo smrti v oči) so spet prišli za orožje po zrušenju monarhije v Iraku leta 1958. Leta 1970 je bil sklenjen sporazum o dvojezičnosti na kurdskih območjih in sodelovanju Kurdev v bagdaski vladi. Sporazum ni zazivel, ker so se pojavili spori glede delitve dohodkov od nafte, nacrpne v pokrajini Kirkuk v Kurdistanu.

Leta 1974 se je začel nov kurdski upor. Zaradi vladne ofenzive je 130 tisoč Kurdev pobegnilo v Iran, upora pa je bilo konec čez slabo leto, ker je Teheran v zameno za sporazum z Irakom glede Sat el Araba ustavil pomoč upornikom. Irasko-iranska vojna je bila za Kurde nova priložnost, ko bi lahko sovražnosti v tem delu sveta izkoristili za svoje cilje. Kaos v Iranu je Kurdom sicer omogočil, da so prevzeli nadzor nad delom svojega etničnega ozemlja, vendar je bil uspeh samo začasen. Iraska vlada in vplivni kurdski voditelj Jalal Talabani sta leta 1984

dosegla sporazum, ki pa ni zazivel, ker so se kmalu pojavili zapleti glede razdelitve ministrskih mest, nerešeno pa je bilo tudi vprašanje statusa kurdskih oboroženih skupin. Istega leta so se uprli Kurdi v Turčiji, ker jim Ankara ni priznavala statusa manjšine in ni dovoljevala javne uporabe kurdskega jezika. Od leta 1984, ko se je pod vodstvom Kurdske delavske stranke (PKK) začel boj za neodvisnost Kurdistan, je bilo po nekaterih ocenah v Turčiji ubitih 15 tisoč ljudi.

Kurdsko vprašanje je pozornost svetovnih medijev spet vzbudilo leta 1988. Iraska vojska je v napadu na kurdsko mesto Halabja uporabila kemično orožje. Umrlo je več kot pet tisoč ljudi. Kljub temu se zahodne takrat vlade niso zganile. Iraska invazija na Kuvajt avgusta 1990, predvsem pa zavezniška zmaga februarja 1991 sta v Iraku spodbudili upor številnih nasprotnikov bagdadskega režima, tudi Kurdev. Posredovanje iraske vojske je povzročilo val beguncev, zato so Združene države, Velika Britanija in Francija vzpostavile območje prepovedi letenja nad severnim Irakom. Dve največji politični skupini iraskih Kurdev sta zamudili priložnost in se nista mogli dogovoriti glede delitve oblasti, zato so se med njima kmalu začeli občasni oboroženi spopadi.

EKOLOGIJA
IN POLITIKAMoč »zelenih« strank
slabijo škandali

Notranjih sporov ne znajo reševati za zaprtimi vrati

LJUBLJANA - Slovenske »ekoloske« stranke so bile sicer doslej politično razmeroma uspešne, vendar pa je njihova prihodnost negotova. Moč »zelenih« strank slabijo vedno novi škandali in medsebojni spopadi.

Nekdaj enotna stranka Zeleni Slovenije, ki je na prvih volitvah pred petimi leti s svojim deležem glasov odločilno prispevala k zmagi Demosove koalicije, se je kmalu zapletla v ideološke, pa tudi povsem osebne spore. Zato je zelene vrste zapustilo nekaj zelo vidnih članov predvsem ljudske stranke - denimo Zaro Pregelj in Franci Feltrin. Najhujski spor med »levicariji« in »desničarji« je izbruhnil ob vstopu zelenih v prvo Drnovskovo vlado; medtem ko so v kabinetu sedeli ministri te stranke, so njihovi poslanci - predvsem Vane Gosnik in Hubert Pozarnik - tej isti vladi v parlamentu nasprotovali. Kljub narascajocim napetostim je stranka preživela skupaj tudi naslednje volitve in celo dosegla dobršen uspeh. Vendar notranjih nasprotij med »levicariji«, kamor so steli predsednika Dušana Pluta, vse poslance in ministre Petra

Tanciga in Bozidarja Voljca, ter »desničarji«, kamor naj bi sodila kar večina »baze« na celu z nekdanjima poslancema Vanetom Gosnikom ter Hubertom Pozarnikom, ni bilo več mogoče prikriti. Ločitev je bila mučna in dolgotrajna, svojo pravico pa so ekologi na koncu iskali na sodišču.

Razcep in združitev

»Odcepljeno« vodstvo ZS je ustanovilo novo Zeleno - ekološko socialno stranko, »stari« zeleni pa so postali prva parlamentarna stranka brez parlamentarcev. ZEES se je nekoliko kasneje vključila v novo liberalno demokracijo in čeprav naj bi svojo zeleno naravnost izkazovala v ekološki frakciji, so se njeni člani kmalu začeli pritoževati zaradi domnevne marginalizacije ekološke problematike v novi »mega« stranki. Prvi je o tem javno spregovoril nekdanji predsednik ZS, zdaj državni svetnik

Dusan Plut, ki je zato tudi izstopil iz vrst liberalne demokracije. Ob predlogu letošnjega proračuna so se v strankarskih krogih razširile govorice, da naj bi tudi peterica zelenih poslancev zagrozila s kolektivnim izstopom iz LDS in z ustanovitvijo nove zelene stranke. Vendar je odšel samo predsednik poslanskega kluba Leo Sešerko, ki pa, kot je znano, ne namerava ustanoviti nove stranke, ampak se bo pridružil Zeleni alternativi. Tako se očitno ne bodo uresničile napovedi tistih političnih analitikov, ki združitev sredinskih strank ocenjujejo kot napako in ki zato svetujejo ustanovitve nove ekološko usmerjene stranke, v kateri bi se spet pojavila ugledna imena »zelenih« članov, ki so se izgubili v LDS in ki bi obenem s strankami leve sredine sklenila neke vrste pakt o nenapadanju.

Takšen projekt je neuresničljiv tudi zato, ker je pred preostalimi člani nekdanje ZEES precej negotova politična prihodnost. Dve kazenski ovadbi zoper Petra Tanciga

sta, v času, ko Drnovšek napoveduje protikorupcijsko strategijo stranke, dovolj pomemben razlog za to, da se bo moral nekdanji minister verjetno umakniti iz stranke ali pa vsaj odstopiti z mesta podpredsednika LDS.

Združitev in razcep

Zakoniti dedici nekdanje enotne ekološko usmerjene stranke Zeleni Slovenije, ki jih vodi Vane Gosnik, so se pred lokalnimi volitvami pridružili »strankam slovenske mladosti« in decembra dobili približno tri odstotke glasov volilcev. SDSS in SLS tudi javno računata, da bi po naslednjih državnih volitvah prav »zeleni« glasovi lahko igrali vlogo jezika na tehtnici in bi tako prispevali k zmagi desne koalicije.

Toda komaj so se polegale časopisne polemike o nasledstvu stranke in o drugih neprijetnih ločitvenih podrobnostih, so se tudi ZS spet za hip znašli v središču pozornosti. Kandidatko za županjo Brigito Bavčar so v stranki osumili nečednih poslov s skupnim »volil-

nim« denarjem, ona pa je predsednika Vaneta Gosnika označila kot paranoika in ga obtožila, da pripravlja obračun z ljubljanskim odborom stranke. Tako se je vnovic izkazalo, da poleg nacionalistov samo se zeleni notranjih sporov se vedno ne znajo reševati za zaprtimi vrati.

Ekologi seveda niso nujno tudi dobri politiki in kljub vsem tezavam se je doslej pokazalo, da ima »zelena« opcija praktično zagotovljen odstotek volilnih glasov. Vendar pa dosednji trendi politični artikulaciji ekološkega gibanja niso naklonjeni; ne samo zaradi skandalov in sporov, ampak predvsem zato, ker zelene stranke (oziroma politiki) zelo zlahka vstopajo v igr ob političnih blokov. V tem kontekstu lahko (p) ostanejo samo drobci v sestevku vladnih in drugih kombinacij, kar spet ni slabo, ne le zaradi manjše možnosti volilne izbire, ampak tudi zaradi osnovnega smisla obstoja omenjenih političnih alternativ - namreč varstva okolja.

Tanja Staric

Nekoč je bila
liturgija, zdaj
postaja potreba

Božo KOVAC

Nekoč bodo tudi manj poklicani zvedeli, kaj vse piše v orožarski ovadbi, ki sta je bila med drugimi deležna slovenska politična prvaka Igor Bavčar in Janez Janša. Drugače skoraj ne more biti, vsaj dosedanje izkušnje s strogo zapurnimi gradivi učijo tako. Dotlej pa naj bo prepusteno policiji, tožilstvu in sodnikom, da se v miru pečajo z zakonitostjo oziroma morebitno nezakonitostjo ravnanj, o katerih piše ovadba.

V javno premišljanje o nedavnih dogajanjih v slovenski državi pa je ovadba kljub skopim podatkom vrgla novo kost. Privrženci Janeza Janše so zgroženi, podporniki Igorja Bavčarja kajpak tudi. Če bi dogodek opisali v strankarskem jeziku, bi lahko rekli, da so eni in drugi napol nezadovoljni oziroma le do polovice mogočega zadovoljni, ker sta prizadeta po novem iz različnih strank. Oboji pa se bodo v obrambi vsak svojega prvaka brzokone zatekli predvsem k trditvi, da je bilo treba naravno pravico Slovenije do osamosvojitve podpreti z orožjem, ki ga je bilo tedaj mogoče nakupiti samo pod roko, ne ravno po predpisih, vendar zaradi legitimnosti osamosvojitve povsem upravičeno. Če so obstajali sporni »stranski učinki« taksnega poslovanja, naj se jih pač razišče, vsekakor pa z upoštevanjem okoliščin, v katerih so se dogajale te reči.

Takšni trditvi bi bilo težko ugovarjati, saj se opira na dejstva. Vendar bo hoces nočes spet privlekla na dan staro razpravo o legitimnem in legalnem in potiskala javno misel nazaj v case, ko je bilo legitimno vrhunski argument, zakonito pa primerno zgolj takrat, ko je bilo neposredno v službi legitimnega. Ljubitelji pravne države, ki so že začeli upati, da se Slovenija pravno ustaljuje, bodo najbrž morali še malo počakati na svoj veliki trenutek. Drugače rečeno, ovadba zoper Janeza Janšo, Igorja Bavčarja in »sodelavce« je po svoje kolektivni korak nazaj, čeprav je najbrž kolikor toliko opremljena z argumenti, saj je policija sicer ne bi dala iz rok. Javno premišljanje bo obrnila v preteklost, Sloveniji pa bo spet za nekaj časa spozelo iz rok prilžnost, da bi dala prav recimo francoskemu filozofu iz 17. stoletja, ki je zatrjeval, da je samo prihodnost cilj.

Sloveniji bo najbrž se nekaj časa pomemben cilj preteklost. Delno bi to lahko pojasnili z zamudnostvom pri ustanavljanju nacionalne države, saj je večina evropskih narodov že v prejšnjem stoletju, če ne prej, prebrskala svoje drobovje, se utemeljila na svoji preteklosti in postavila državne in družbene ustanove; danes udobno sedi na svoji tradiciji in brez pretresov premišlja o prihodnosti.

Vendar takšna tolažba ne spremeni dejstva, da precejšen del slovenske politične zgradbe zapravlja veliko, če ne kar večji del razpoložljive umske moči za življenje v preteklosti, ali pa vsaj daje drugim prilžnost, da jo potiskajo tja. Karkoli je že na primer dejal napolnjeni Thaler o nekdanjem nepravilnem ali krivičnem postavljanju meje z Italijo (in Hrvasko), na drugi strani zahodne meje so to zgrabili in bodo tako kot oglejsko izjavo se dolgo uporabljali, kot bo njim prav. Morda bodo celo začeli govoriti o »preseganju« meje med državami, Sloveniji pa bodo po evropskih prestolnicah očitali, da govori v prezivetem jeziku, ker tako pač razmišlja. Najnovejši dogodki v zvezi z orožarskimi aferami ji bodo pri tem lahko dodaten argument, saj vehementno povzdigovanje meje dobi pravi pomen sele, ko glasove v ozadju proizvajajo trgovci z orožjem. Slovenija pa je z njimi močno obremenjena in je že težko lociti med resničnimi trgovci ter prikaznimi v službi politike. Vsekakor pa bodo oboji klavrno vplivali na ugled države, če ne bo kmalu razločila med dejstvi in političnimi kuhinjami.

Zdi se, da ima pri taksnem opraviilu nasploh precej težav, drugače ne bi tako zapletla tudi razmerja med spravo ter bojem proti nacizmu in fasizmu, tako da je zmeraj manj jasno, katera stran je bila nekoč prava in katera napacna. Ampak to se bo nekoč že uravnalo, saj Slovenija ni samoten otok zunaj svetovne zgodovine. Ostala pa bo škoda, ki bi jo nemara lahko zapisali v družbeno bilanco kot sladostno ubadanje s preteklostjo. V prejšnjih casih je bilo to del družbene liturgije, zdaj je videti kot potreba.

KRST HELIKOPTERJA MARIBOR

Nebo je naša možnost in
vedno bolj tudi prednost

MARIBOR - Po krstih helikopterjev Kralj Matjaz, Zeleni Jurij, Kranj in Celje je včeraj v Mariboru v prelepem pomladnem vremenu docakal krst se peti od sedmih helikopterjev 15. letalske brigade Slovenske vojske.

Slovesnega dogodka so se udeležili najvišji predstavniki Slovenske vojske na celu z načelnikom generalnega staba Albinom Gutmanom, člani republiške vlade, poslanci državnega zbora, državni svetniki, predstavniki ministrstva za notranje zadeve, zupani sosednjih občin ter veliko Mariborčanov. Zlasti slednji niso hoteli zamuditi krsta, poletov trojke avionov zlin 242 L češke proizvodnje, doskokov starih padalcev, privlačnega prikaza usposobljenosti morisovcev, reševanja s helikopterjem in sposobnosti manevrskega letenja »Maribora«, zato so do dobra napol-

nili stadion Železnice in v sportnem parku Tabor.

Slavnostni govornik je bil glavni tajnik mestne občine Maribor Slavko Kovacic, obrambni minister Jelko Kacin pa je zaradi upravnice odsotnosti poslal pozdravno pismo, v katerem med drugim piše, da je Maribor usodno povezan s slovenskimi zgodovinskimi prizadevanji za samostojnost, od generala Maistra do prvega brutalnega konflikta z JLA.

Helikopter bell 412 EP, ki je poimenovan po mestu Maribor, je s penečim vinom obilno zalila njegova botra Sonja Adam, vdova pripadnika rezervnih enot organov za notranje zadeve

Helikopter je s penečim vinom obilno zalila Sonja Adam (Foto: M. P.)

Maribor, ki je padel 20. junija 1991. Dragocena pridobitev zračne flote Slovenske vojske z uradno oznako S 5 H Mb je večnamensko uporabna tako za vojaške kot civilne potrebe. V heli-

kopterju je prostora za tri člane posadke in dvanajst potnikov. Prevazati je mogoče zunanja bremena do teže 2040 kilogramov, največja dovoljena skupna teža pa je 5400 kilogramov.

Poganjata ga dva reakcijska motorja s skupno 1800 konjskimi močmi. S tisoč litri goriva napolnjeni rezervoarji zadoščajo za triinpolurno letenje.

Martina Pavšic

Thaler na ministrskem srečanju
Srednjeevropske pobude

KRAKOV - Slovenski zunanji minister Zoran Thaler je v svojem govoru na ministrskem srečanju Srednjeevropske pobude (SEP) v Krakovu poudaril, da ima SEP za Slovenijo zelo velik pomen, na kar kaže tudi dejstvo, da so članice SEP vse nase sosedje. SEP predstavlja povezavo med vzhodom in zahodom, skupni cilj njenih članic pa je članstvo v Evropski zvezi, je dejal Thaler in pozdravil odločitev zveze, da imenuje stalnega predstavnika Evropske komisije v delovnih telesih SEP. Thaler je dejal, da se Slovenija zanima za projekte v okviru SEP, predvsem ko gre za gradnjo prometne infrastrukture. Slovenija predseduje delovni skupini za majhna in

srednja podjetja in v tej vlogi si bo prizadevala, da se bo uresničilo čim več načrtov gospodarskega sodelovanja med članicami SEP. V svojem govoru se je Thaler dotaknil tudi položaja v BiH, ki je prav tako članica SEP, in udeležence srečanja seznanil, da je Slovenija pred kratkim v BiH odprla svoje stalno predstavništvo z veleposlanikom. Z zunanjega ministrstva so tudi sporočili, da se bo Thaler od 24. do 26. aprila udeležil ministrskega sestanka koordinacijskega biroja gibanja nevrščenih v Bandungu. Sestanek v Bandungu bo priprava na 11. konferenco predsednikov držav ali vlad držav članic gibanja, ki bo oktobra v Cartageni v Kolumbiji. (C. R.)

Poljski zunanji minister Bartoszewski in Thaler (Foto: S. Ž./BOBO)

Nedeljske teme

SLOVENSKE ŠOLE V ITALIJI

Po proslavi

Med številnimi proslavami, ki bodo označevale našo letošnjo pomlad, je prvo mesto pripadlo 50. obletnici obnovitve naših sol. Pred pol stoletja je bila sosledica dogajanj nekoliko drugačna in pouk v solah je stekel komaj v septembru; dejstvo, da so se te proslave začele prve je morda tudi sad naključnih dogajanj, vendar pa je sedaj, ko je njihova glavnina mimo, popolnoma jasno, kako so bile umestne in kako prav je bilo, da so se naše sole tokrat vendarle odločile za velik korak, ki je predstavljal tudi pomemben kvaliteten preskok iz pojmovanja sole kot statičnega kraja učenja v razumevanje sole kot čedalje intenzivnejšega dejavnika celovitega življenja naše skupnosti.

Ko sem paberkoval po govorih in pozdravih, ki smo jih slišali v teh dneh, sem naletel na ugotovitev, da je za vsak jezik sola za družino najpomembnejša institucija. Trditev, da je bila obnove naših sol modra poteza (ko ne bi imeli sole ne bi imel kdo zahajati v gledališče, poslušati radia, gledati televizije ter brati knjig in časopisov) je vse prej kot iz trte izvita. Zato je tudi razumljivo, da je bila obletnica obnovitve naših sol namenjena daleč največja in najzahtevnejša prireditev, kar jih je slovenska manjšina v Italiji organizirala letos, v zadnjih letih in morda v vsej povojni zgodovini. Pri Slovenski Evrosoli, ki se končuje danes v Devinu, je namreč sodelovalo več desetih organizatorjev - večinoma solnikov, tudi tistih, ki jih vsi radi pogosto pokaramo, češ da se njihova dejavnost preveč omejuje na službene obveznosti. Sodelovali so seveda učenci in dijaki, od osnovnih sol s pisanimi balončki na Velikem trgu do visjih srednjih sol z akademijo v Kulturnem domu (tokrat bistveno živahnjeje kot običajno, vsekakor pa manj duhamorno od zaspelih proslav, kakršnih smo navajeni). Sodelovalo je približno 200 slovenskih družin, ki so sprejele na domovih 360 gostov iz različnih evropskih držav. Sodelovalo je kakih 200 godbenikov vseh naših godb na pihala. Sodelovala so številna kulturna društva s pevsкими zbori, folklornimi skupinami i

in še z marsičem, ki so v petek pripravila istocasno kar deset prireditev v različnih krajih, od Spetra do Doline. Sodelovali so skavti in taborniki, svoj lonček smo pristavili tudi novinarji, vključno s prvič tako vidno prisotnim strojem državne televizije, in verjetno sem pri tem nastevanju se marsikoga pozabil. Seveda se mu vnaprej opravičujem. Vendar pa sedaj, če vse te številke prestejemo, če jim dodamo občinstvo na Velikem trgu, v Kulturnem domu, v društvi in krožkih, v Gorici, bomo ugotovili, da je za to manifestacijo nekaj aktivnega naredilo več tisoč Slovencev. Toliko ljudi že dolgo nismo premaknili.

Ker se tudi sam z naglimi koraki blizam srečanju z Abrahamom, lahko rečem, da mi je samo en tako velik dogodek ostal vtisnjen v spominu: to je bil Spominski tek dvajsetletnice osvoboditve, STEDO s kratko, ki je za našo generacijo še danes pojem. Od tistega trenutka je minilo natanko trideset let.

Vendar je tisto manifestacijo označeval zelo svež zgodovinski spomin, ki je vključeval tudi bolj togo delitev naše manjšine na tabora, ki sta se med seboj izključevala. Spominimo se: o enotni delegaciji ali skupnemu predstavnstvu nismo razmisljali, med seboj smo se se vedno zmerjali z izdajalci, in prav nič ni bilo videti, da bi se nam vremena zjasnila. Tisti časi, tisti način razmišljanja, ki je bil v tistem času povsem običajen, se nam danes zdi zelo daleč, saj celo tam, kjer smo si bili res daleč narazen, na primer v dolinski občini, danes vsi Slovenci nastopamo na isti kandidadni listi. Ko bi kaj takega napovedovali pred tridesetimi leti, bi naleteli samo na muzanje, češ, kdaj te bo srečala zdrava pamet.

Tudi ta val proslav in manifestacij ob petdesetletnici obnovitve slovenskih sol kaže na spremenjene čase, v katerih razumemo pluralnost kot obogatitev in ne kot medsebojno izločanje. In če se včasih zgodi, da kdo le ne more iz svoje kože, se mu pač lahko samo nasmehnemo in, ker smo potrpežljivi, počakamo, da bo tudi njega srečala zdrava pamet. Prej ali slej se bo tudi to zgodilo, kajti kolesje zgodovine se ne vrta

nazaj. Nikoli, pa naj bo komu vseh ali ne.

Vendar ni poudarjena enotnost edina vrednota teh proslav. Omenil bi najmanj se dve vrednoti, ki smo jih počasi, morda prepočasi vključili v seznam vrednot, ki jih kaže gojiti.

Prva je evropska dimenzija, ki smo jo podelili našim proslavam. Gostje iz številnih evropskih držav niso le naključen obisk, ampak so sestavni del gibanja, ki v Evropski zvezi predstavlja kakih 50 milijonov ljudi. Ponavljam, kar sem že napisal: približno toliko kot Italijanov. To gibanje postaja iz leta v leto močnejše, nove evropske listine so veter v njegovih jadrh, potrpežljivost in vztrajnost pa njegovo glavno orožje. Vsa ta leta je bilo to tudi orožje naše skupnosti. Od treh novih članic Evropske zveze so v eni - Finski - manjšine zaščitena vrednota, v ostalih dveh - Avstriji in Švedski - pa vrednota, ki postaja iz leta v leto pomembnejša. V skupnem sestevku smo torej nekaj pridobili in v evropskih institucijah imamo več prijateljev. Ze v Maastrichtski pogodbi smo si izrezali niše, ki nas zadevajo, ker pa bodo to pogodbo prihodnje leto posodobili, bomo lahko dobili se kaj. Ker je res, da Slovenci nismo najslabše zaščitena manjšina v Evropi, je pa seveda tudi res, da se zdalec nismo med boljše zaščitene (pomislimo samo na Benesko Slovenijo!), lahko v evropski dimenziji samo pridobimo. Doslej smo nanjo pozabljali, morda tudi zaradi preobremenjenosti, ali pa zato, ker smo menili, da je predalet. Če pa verjamemo voditeljem naše in drugih držav, ki se radi širokoustijo z evropeizmom, (pa tudi če jih ne jemljemo preveč resno), moramo od tega novega pojma nekaj iztržiti. To pa bomo lahko naredili samo, če bomo povezani z ljudmi in organizacijami ki se v drugih državah ukvarjajo s podobnimi vprašanji. Skratka, splača se tvegati, pa se prijetno je.

Druga vrednota je pragmatično razumevanje stvarnosti, v kateri živimo, in v tem okviru odpiranje našim italijanskim so- meščanom na ravni, ko nikakor ne moremo

trditi, da igramo podrejeno vlogo. Nikogar nečemo izkoriščati v svoje namene, vendar je dalo dejstvo, da smo povabili k sodelovanju italijanske sole - ki so se odzvale vabilu - in italijansko manjšino iz Slovenije - kar je zaprlo usta dobro znanim in žal se vedno vplivnim kritikom - pomemben pečat celotni proslavi, ne da bi morali zato od cesarkoli odstopati. Ko bi tega ne naredili, bi imeli težav na pretek; seveda, imeli bi tudi gradiva za nove proteste, vse to pa bi uvajalo ponovne zaostritve, pri katerih potegne sibkejši - to je seveda manjšina - krajši konec. Ker smo torej razmisljali pragmatično, so nas podprli vsi: Dežela, tržaška in goriska občina, obe pokrajini, solske oblasti in drugi. Na Velikem trgu smo seveda govorili in peli slovensko, v Kulturni dom sta prišla škof in podžupan pozdravit slovensko, predstavnik solskih oblasti pa je prisel, če smo prav razumeli (in razumeli smo prav!), javno kritiziral svojega ministra in potrjeval upravičenost naših zahtev. Obračun v našo korist. Ne zato, da bi sedaj slavili zmago, ampak predvsem zato, da mirno ugotovimo, da so bili napor tokrat pravilno vloženi.

Vse lepo, torej? Ne, tega si ne bi upal trditi. Tudi naša sola se spopada s številnimi težavami. Nekatere so velike, druge manjše, tretje morda zanemarljive. Nekatere so eksistenčne: Glasbena matica in sola v Spetru sta na vrhu tega seznama, pa tudi združevanja sol ne gre podcenjevati. Morda bi tu dodal, da smo bili sami premalo aktivni pri ugotavljanju morebitnih težav in, zakaj ne, tudi nekaj funkcionalnih nedoslednosti ter pripravljanju take racionalizacije, ki bi reševala probleme naše

sole, ne pa nam ustvarjala nove. Verjetno čas za to še ni zamujen; potrebno je predvsem mnogo poguma. Da nam ga ne manjka smo pokazali z organizacijo Evrosoli, ki je bila zelo zah-

tevena zadeva. Ali res ne moremo sestati za mizo in sestaviti predloga, ki bi ne bil le golo sklicevanje na mednarodne sporazume?

Res je, samo te imamo. In teh petdeset let italijanske demokracije nas je izučilo, da ne moremo graditi na pričakovanjih, ampak na dejstvih. Pred 50 leti so nam zavezniki dali solo in radio; to imamo se danes urejeno z zakonom, drugega pa nič, je nekdo dejal ob petkovi proslavi. In se kako prav je imel.

Za konec naj nam bo dovoljeno, da se mi pristavimo lonček. Ko so pred dvema letoma nasi maturanti prejeli sramotno prevedene naslove nalog, smo zagnali vik in krik. Bili smo deležni nekaterih kritik. Niso nas prizadele. Naslednje leto so bili prevodi brezhibni.

Ko se je prvega sestanka za proslavo v Kulturnem domu udeležil en sam profesor, smo to napisali. Bili smo zopet deležni kritik. Proslava, ki smo jo videli, je bila prijetna. Zadovaljni smo odsli iz Kulturnega doma. Ali smo tudi s svojim pisanjem komu potrkali na srce?

Tudi mi, časnikarji, smo sestavni del naše družbe. Morda nosimo celo večjo odgovornost kot sami mislimo, ker je naš proizvod vsak dan v rokah tisočev Slovencev v Italiji. Če včasih napišemo kaj pikrega (a resničnega) tudi o soli, je pač zato, ker ji želimo dobro, ker jo imamo za bistveni del našega življa, ker ji želimo pomagati in, kdove, morda nam kdaj to tudi uspe. Seveda, razmišljamo tudi nekoliko sebično. Saj bi, ko bi sole ne imeli, tudi časopisa ne imel kdo brati...

TURIZEM

MEDTEM KO SO ZA ITALIJANE POTOVANJA V TUJINO VEDNO DRAŽJA

Za tujce je letos Italija prava turistična meka

Že več kot mesec dni nam v izlozbah turističnih agencij ponujajo vse mogoče ugodnosti, če bomo letos sli na potovanje v tujino. Podobne oglase vidimo domala dan za dnem v najbolj razširjenih italijanskih dnevnikih. Ker je reklama po časopisju zelo draga, smo lahko gotovi, da veliki italijanski tour operaterji plačajo za tovrstne oglase tudi po sto ali še več milijonov lir. Se tolikšen strošek izplača? Vprašanje si postavljamo, ker tolikšne in tako agresivne reklame v preteklosti nismo bili vajeni. Dolej smo takšne ugodnosti dobili v zimskih mesecih, tja do konca marca. V zimskem času je namreč manj potnikov v letalih, prav tako imajo v hotelih, tudi v tistih v mestih, ne samo v turističnih krajih, polno prostih sob. Zaradi tega v zimskem času lahko potujemo po nizkih cenah.

Sedanja reklama pa nam govori o ugodnostih spomladi, v poletju in jeseni. Neki veliki italijanski tour operator nas spodbuja k rezervaciji poletnih počitnic; če bomo to naredili do konca aprila, za dve osebi, nam bodo »darovali« potovanje za eno osebo na enem njihovih izletov po Evropi. Drug veliki operater nam za podobno rezervacijo za dve osebi ponuja v času počitnic zastoj avto na posodo. Pri tretjem nam povedo, da bosta dve osebi na počitnice lahko zastoj peljali mladoletnega otroka. Se več je podobnih primerov.

Zakaj vse to, se bo marsikdo vprašal. Odgovor je zelo enostaven. Zaradi padca vrednosti italijanske lire in njenega slabega razmerja z drugimi valutami je nujno padlo zanimanje italijanskih turistov za počitnice v tujini. Že v zadnjih dveh letih je bilo v tujini opaziti, da so tamkajšnje cene za italijanske turiste postale nevzdržne. Pred dvema letoma, ko je ameriški dolar veljal le 1.100 lir, so bile počitnice v ZDA ali na otokih Karibskega morja za Italijana kolikor toliko dosegljive. Sedaj, ko je vrednost dolarja tam pri 1.700 in še več lirah, je muzika seveda drugačna. Isto velja za počitnikovanje v Franciji ali v tistih afriških deželah (Tunizija, Maroko, Alžirija, Senegal, itd.), ki so nekako vezane na francoski denar. Pred dvema letoma je francoski frank veljal 210 lir, sedaj je zanj treba odsteti več kot 350 lir: še ob letošnjem novem letu je zadoščalo 310 lir. Da ne govorimo o nemški marki, o kateri beremo vsak dan, da

v primerjavi z njo italijanska lira dosega zgodovinske minimume. Pred tremi leti je bilo dovolj 750 lir, o sedanjih stevilkah je bolje ne govoriti, saj jih imamo vsak dan pred očmi. Sicer pa ni bila Nemčija nikoli kdovekaj turistično zanimiva za Italijane. Predvsem ob Okteberfestu so potovali v München. Zanimiva pa sta bila in sta Dunaj in Amsterdam, siling in gulden pa sta - zal - tesno vezana na nemško marko.

Ce potujemo v pravkar omenjena mesta ali države bomo brz ugotovili, da so pri njih cene skoraj enake onim izpred dveh let. Seveda v domaci valuti. Ko plačamo s kreditno kartico in potem obračun v lirah doma primerjamo s tistim izpred nekaj let se zgrozimo. In se zaskrbljeno vprašamo, kaj nas še čaka. Pred leti je veljalo pravilo, da je bil italijanski bencin v Evropi najdražji. Sedaj je že obratno. Na Nizozemskem moras za en liter supra plačati 2,04 guldne, to pa je v lirah že skoro 2.300 lir. Pred leti, če si potoval v Nico, si tank svojega avta natočil pri Petrolu v Sloveniji in prisel cez francosko mejo ter tam kupil bencin po ceni, ki je seveda bila nizja od italijanske. Sedaj je tudi francoski bencin dražji, seveda za italijanskega avtomobilista.

Vrnimo se k tour operaterjem. Ti morajo že leto prej rezervirati prostore v letalih in v hotelih ter vse, kar sodi zraven. Tako letalske družbe kot hotelirji jim nudijo velike popuste na uradno postavljeni ceni. Samo da imajo zagotovljeno rezervacijo. Vedeti je tudi treba, da je pro-

stor v letalu in v hotelu plačan tudi če zanj ne bo klienta. Spominjam se, kako so pred leti, preden je pricelo pokati, nekateri jugoslovanski novinarji napadali dalmatinske in istrske hotelirje, da na tak način »razprodajajo« hotelske zmogljivosti ob lepih jadranskih obalah. Spominjam se tudi, da sem pred leti v nekem večjem španskem hotelu na Costa Bravi videl pisma naslovljena na nekatere nemške turistične agencije s ponudbo sob za sezono v naslednjem letu: ugotovil sem, da je agencijam ta hotelir sobe ponujal za ceno, ki je bila za 60 odstotkov manjša od cene označene za samostojnega turista na notranji strani vrat njegove sobe.

Tudi italijanski tour operaterji so, enako kot vsi drugi, že lani rezervirali letala in sobe za letošnjo poletno sezono. Očitno niso računali, da bo vrednost lire v letošnjem marcu in aprilu padla za nadaljnjih 20 in več odstotkov. Sedaj so se znašli v težavah, kajti italijanski turisti niso več tako voljni iti na počitnice v tujino.

Tu smo sicer omenili le klasične počitnice, tiste v obmorskih krajih. Seveda so se podrazile tudi in še bolj počitnice, ki se nanašajo na razna krožna potovanja. Pomisliti je treba, da je tu treba vzeti v postev strošek za avtobus, za prenočevanja v različnih hotelih, za vodica. Če vse to plačamo v lirah, bomo morali plačati veliko več kot prej.

Velja sicer povedati nekaj dodatnega. Pred leti se je tu pa tam za potovanje v kaksno bolj oddaljeno deželo izplačalo

pogledati, kaksne so bile cene potovanj v Avstriji. Marsikdaj si za podoben izlet porabil manj, če si vzletel z Dunaja kot če si z letalom odpotoval iz Ronk ali Milana. Sedaj ni več vedno tako. Tudi zaradi tega ne, ker so nekatere letalske družbe, katerih letala vzletajo iz Milana ali Rima, ohranile v Italiji veljavne cene poletov. Ta cena pa zelo vpliva na ceno turističnega potovanja. Zaradi tega se nam bo najbrz izplačalo potovati z domačega letališča. Celo nekatere ljubljanske agencije se sedaj poslužujejo letal, ki vzletajo s steze v Ronkah, medtem ko so do pred nekaj leti turiste skoro izključno vozile na Dunaj ali pa, preko brnškega letališča, v Frankfurt.

Prav tako se je pred leti izplačalo vzletati z ljubljanskega letališča in kupovati počitniške pakete, ki so jih ponujale ljubljanske agencije v sodelovanju z Adrio Airways in z Jatom. Sedaj tudi tega ni več. Odhodi iz Ljubljane preko nemških letališč so za nas, ki imamo italijanske lire, predragi.

Statistični podatki o odnosu lire do drugih valut se sicer menjajo iz dneva v dan. Vendar je prav, da se zaustavimo ob njih, pa čeprav bo marsikateri podatek že zastarel tistega dne, ko boste v rokah imeli ta časopis. Stroški za italijanskega potnika so na Finskem kar za 32 odstotkov višji kot so bili v februarju. V Svici imamo 27-odstoten porast. Tudi Japonska je na isti relaciji, v zadnjih dneh pa je celo porasel. Cene na Nizozemskem so za 24 odstotkov višje. Kljub temu je ob koncih tedna Amsterdam poln

Italijanov. Enak odstotek velja za Nemčijo in Avstrijo. Celo Portugalska je za 22 odstotkov dražja. V tej prvi skupini je Francija sorazmerno se najbolj poceni: »samo« 20 odstotkov manj je vredna lira. Pariz pa je Pariz in tam boš ob vsakem času našel vse polno Italijanov. Isto velja za Azurno obalo. Dodati je sicer treba, da je v Franciji razporejenih veliko mrež sodobnih hotelov, kjer so cene kljub vsemu skoro bolj dostopne kot v italijanskih hotelih iste kategorije.

Pod dvajsetimi odstotki porasta za italijanske turiste najdemo Cesko (17 odstotkov), Singapur (15), Grčijo (12), Veliko Britanijo (12), Spanijo (11), Tajsko (9), ZDA (7), Hong Kong (6), Egipt (5). Imamo pa tudi države, kjer je danes lira več vredna kot na začetku leta. To so: Kostarika (3), Madžarska (7), Mehika (51), in na koncu Rusija (58).

Seveda vse gornje primerjave veljajo za vsakdanje stroške v teh državah, tiste, ki jih ni v paketu, ki ga bomo kupili v turistični agenciji. Če gremo v oddaljeno deželo, bo seveda najboljše, da se v agenciji dobro posvetujemo. Vedeti moramo tudi, da v marsikaterem perspektu natisnejne cene niso več aktualne. Vzrok je pač devalvacija. Sicer pa, če smo namenjeni v tujino, se nam bo na vsak način izplačalo stopiti v eno tukajšnjih agencij, v Trstu ali Gorici. Cene potovanj na tuje so se vedno »italijanske«. Seveda je tudi tu treba upoštevati razne podrazitve, predvsem tiste za hotel in vse kar tu sodi zraven, vključno takoimenovano izvenpenzijsko ponudbo. Cene letalskih prevozov pa so »italijanske«. To pa je običajno tudi največji strošek potovanja.

Drugače je seveda za tujce. Letos jih bo v Italijo prišlo veliko, veliko več. Prvi preizkus smo prestali prav v velikonočnih dneh, ko so italijanska zgodovinska mesta kot tudi nekateri obalni kraji prepolni drugih Evropejcev, Američanov in vsepovsod prisotnih Japoncev. Nemci, Avstrijci, Svicarji in Francozi imajo dandanes v Italiji vse mogoče ugodnosti. Marke, silingi, franki in karkoli že prinesejo s seboj veljajo veliko več kot prej. Zaradi tega si tujci privoščijo marsikaj več od tega, kar so si privoščili prej. To velja se zlasti za Nemce in Avstrijce. Prej so se v gostilni zadovoljili

s pizzo ali pa s spageti ter neizbežnimi »kartofli«, sedaj jih vidiš, kako naročajo skampe ali brancin oziroma filè ter namesto malega vrčka piva dražjo steklenico vina. Za nemškega turista je Italija danes prava »Amerika«.

V vseh obmorskih turističnih krajih imajo že vse polno naročil. To velja se zlasti za tiste ob zgornji jadranski obali. V Gradežu in Lignanu upajo v skokovit porast Nemcev in Avstrijcev, pa čeprav so že lani zabeležili pomemben rekord. Isto velja za Jesolo in Rimini. Uspehov si nadejajo tudi na italijanskem jugu, pa čeprav velja pravilo, da je bencin drag. Če nejsi pa so prevozi z vlakom, saj vlak v Italiji stane trikrat ali celo stirkrat manj kot drugod v Severni Evropi.

Videm, v zadnjem času tudi Trst, Verona, Bocen, Trento v zadnjem času občutijo tudi drugačen turizem. Kupci iz Avstrije množično prihajajo v ta mesta in kupujejo oblačila, usnjene izdelke in v zadnjem času tudi prehrambene izdelke. Vse je zanje ceneje kot doma. To je tudi razumljivo, če vemo, kako se je povečala vrednost avstrijskega silinga. Pred dvema letoma si za en siling odstel 109 lir. Sedaj je siling vreden kar 180 lir.

Sicer pa bo letošnja turistična sezona v Italiji pozitivna iz obeh prej omenjenih razlogov. Da bo v Italiji več tujih turistov so vsi prepričani. Prav tako se bo povečalo število domačih turistov. To bodo vsi tisti, ki letos ne bodo sli na tuje. Na počitnice pa bodo ljudje sli, zaradi tega bodo v konicah vsi hoteli v Italiji polni. Letos bodo do svojega prisli tudi turistični kraji na italijanskem jugu. V teh krajih, kot tudi na otokih, sicer ni velikih hotelskih ter drugih kapacitet. Grki, Spanci, Tunizijci in Maročani so spetno znali privabiti turiste iz severne Evrope. Italijani so se omejili na obale Jadrana ter Tirenskega morja. Na jugu je bolj malo hotelov in vendar ima n.p.r. Sicilija prav toliko zanimivih spomenikov kot Grčija. Najbrz nekateri mogotci niso hoteli množičnega prihoda turistov, saj bi to spremenilo obstoječe navade. Letos bo brez dvoma tudi v teh krajih drugačno. Da bo tako, so za velikonočne počitnice dokazali v Neaplju, kjer so nasteli veliko več turistov iz tujine in severnih italijanskih dežel kot kdajkoli prej ob istem času.

Marko Waltritsch

Benetke ostajajo za tuje turiste eden najbolj priljubljenih ciljev (tefot AP)

POGOVOR S SAMOM KOKOROVCEM / DVA TEDNA JE TRENIRAL MLADE KUBANSKE KOTALKARJE

POMOČ
CONIJA
RAZVOJU
ŠPORTA
NA KUBI

»Kubanska izkušnja je zame pozitivna toda o trenerski poti še ne razmišljam«

Kotalkanje je v tej karibski državi še brez tradicije - Kuba je dežela velikanskih nasprotij športu v državi namenjajo izredno pozornost - Izvrstne sposobnosti mladih športnikov

Kaj pa je zdaj zmagal, boste vprašali. Samo Kokorovec je namreč postal sinonim zmage, tako da si bo bralec težko zamislil pogovor, ki ne bi obeležil novega Samovega uspeha. Tokrat ne gre za uspeh, vsaj za tekmovalni uspeh ne. Bivši svetovni kotalkarski prvak, zdaj hokejist in student, se je prejšnji mesec v zanj prav tako običajni vlogi trenerja mudil na Kubi.

Za kaj je pravzaprav slo?

»Na Kubi sem bil od 7. do 23. marca: moj "obisk" je bil v resnici sad sodelovanja med olimpijskima odboroma Kube in Italije. CONI je namreč kotalkarski zvezdal nalogo, naj pomaga pri razvoju ko-

namreč še nikoli niso videli »v živo«, trenerji se učijo z videokaset, toda tako znanje je kljub dobri volji površno. Resnici na ljubo domači trenerji z video-ucenjem bistva niso dojemali, toda prav zato je tem bolj presenetljivo, da so uspeli pripraviti kar dobre tekmovalce in nekateri izmed njih bi bili tudi v Italiji med boljšimi.«

Kakšni so bili pogoji za delo?

»Res fantastični. Kar se tiče sportnih objektov lahko kot primer navedem dejstvo, da smo v Havani trenirali v glavni sportni palači. Nasploh so vse sportne strukture odlične, tudi zato ker so bile na Kubi pred stirim leti Pana-

veno drugače, in ni slučaj, da so imeli tudi tam dobre sportnike. Po mojem mnenju pri nas sola sportni razvoj zastavlja: že na osnovni soli je pouk tudi popoldne, naloge, ki dopuščajo zelo malo prostega časa... Skupina kubanskih reprezentantov, ki sem jo treniral, je bila za tisto obdobje oproščena pouka, vendar je nato zamujeno nadoknadila z dodatnimi urami.

Razen v Havani smo trenirali tudi v Cienfuegosu, mestu na karibski obali. Tu sem spoznal vaditeljico, ki je imela skupino manjših otrok, v bistvu pokrajinsko reprezentanco. Sledil sem jim deset dni in načrtoval sem učenje enojnih

stacija, prisotne so vse sportne panoge, tudi neolimpijske. Gre za prave celinske olimpijske igre. Vem, da je zelo dobro igral Despaigne. Najbolj popularna je morda prav odbojka, nato baseball, gimnastika, čeprav nima večjih mednarodnih uspehov, kosarka in baskovska pelota (narodna igra baskovskih dežel v Spaniji, op. ur.). Igrisc za peloto je precej, mi pa smo jih uporabljali za kotalkanje.«

Kako je potekal tvoj dan?

»Zjutraj smo trenirali dve uri, do enajstih, nato postane preveč vroče. Popoldne smo imeli stiri ure treninga. Kar letelo so te ure! Zadoscenje, ki sem ga imel, je bilo res veliko, tu bi se za iste rezultate trudil eno leto.

Nočno zivljenje je prav tako vredno opisa. V Cienfuegosu smo mi bili edini turisti in vse se je vrtelo okoli nas. Nekega večera smo opravili »pohod« po vseh treh diskotekah, ker pa so bile bolj prazne kot polne, smo se naposled odločili za sprehod po nabrežju, malecónu. Čez pet minut so bile vse tri diskoteke zaprte, ni imelo smisla, da bi bile odprte. Če smo mi sli v eno, sta bili ostali dve prazni ali zaprti.«

Kaj pa glede rase? Kubanski sportniki, ki jih vidimo na velikih tekmovanjih, so skoraj brez izjeme črni kot oglje.

»Dostikrat jih ne razlikuješ. Rešeč si: ta je črn. Potem ti povejo, da je v resnici mulat. Tudi belci so pogostoma zelo temni.«

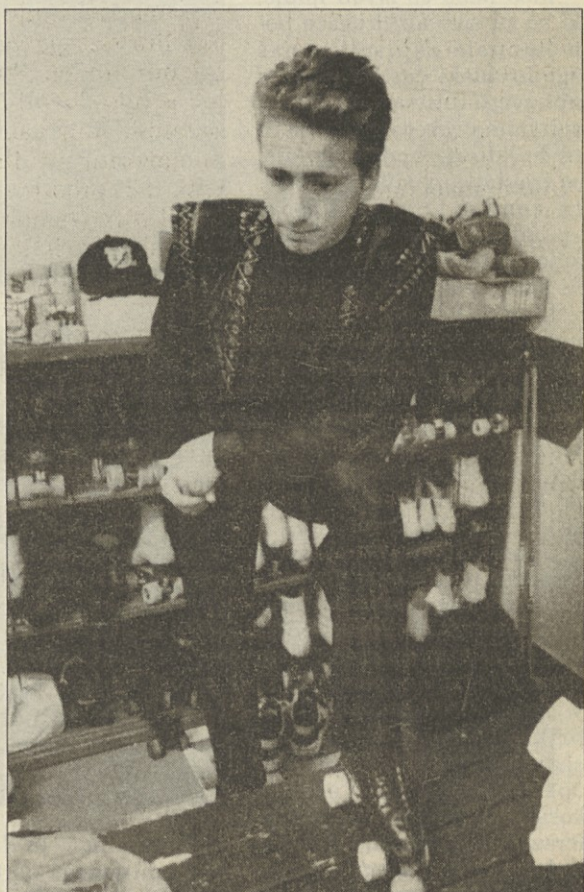
So zivljenski pogoji res tako slabi, kot se slisi pri nas?

»Da in ne. Njihova plača je tako nizka, da si ne morejo privoščiti ničesar. Za ljudi večino poskrbi država. Lač-

ni pravzaprav niso, le da hrana ni raznovrstna, veliko je riža, malo kruha in mesa. Dietologi z njo najbrž ne bi bili najbolj zadovoljni. Podobno je tudi z drugimi dobrinami. "Drzavno" kolo stane okoli 500 lir. Bencina imajo dvajset litrov na mesec po zelo ugodni ceni. Ko je družinske zaloge konec, nastopi lov za dolarji, s katerimi lahko kupuješ na črnem trgu. Moski se tako pečajo z vsakovrstnimi "posli": črni koral, rum, spominki vsake sorte. Primerjal bi jih z našimi "vu cumpraj". Ženske niso za trgovino in prodajajo same sebe: pilepijo se na turista, živijo z njim, gredo z njim na večerjo, skratka, za določen čas jih turist z majhnim denarjem vzdržuje in ima v zameno njihovo družbo. Policija te t. i. "jine-tere" preganja. Turist mora biti previden: dekleta so namreč zelo lepa, inteligentna, saj na Kubi vsi dokončajo višjo solo in odstotek univerzitetnih študentov je zelo visok. Brez ovinkov: mnogi pustijo svoje srce na Kubi.«

Ali gesla Castrove revolucije po tvojem mnenju sledijo?

»Ne vem, nekaj pa mi je vseeno jasno: če je Kuba pred letom 1959 bila razvedrilno območje Američanov, se zdaj ta problem spet kaže na obzorju. Kubanec sanja o kapitalizmu, vendar ne ve, kaj je kapitalizem. Edina predstava mu je turist, češ, vsi prihajajo k nam z vseh koncev sveta, mi pa ne moremo nikamor. Koliko Kubanci delajo in dejansko proizvedejo, je druga stvar. Delajo oziroma prejemajo plačo pa prav vsi. S kapitalizmom bi bila polovica ljudi ob službo in Kuba bi postala kolonija Združenih držav, kot so skoraj vse južnoameriske države. Tega oni

Od svetovnega prvaka do trenerja je kratka pot...

ne razumejo. Ker stikov z ZDA ni, je Kuba toliko bolj odprta do Kanade in je precej vezana na svoje latinsko poreklo, v glavnem na Spanijo.«

In turizem? Je razen elitnih gostov tudi veliko mladih z nahrbtniki?

»Ne, malo jih je. Potovanje po Kubi ni najbolj enostavno, brez poznanstev ne gre. Za avtobus iz Cienfuegosa v Havano, to je približno 200 kilometrov, moras vozovnico kupiti dva tedna prej, ker je čakalna lista pač dolga. Na črnem trgu lahko za nekoliko višjo ceno, vse skupaj so za nase razmere macje solze, vozovnico kupiš takoj, toda črna borza seveda nima prodajnih mest in policija jo skuša zatreti. Vsak domačin ve, kako si lahko kako stvar zagotoviš po najkrajši poti, toda tega ne bo kar tako dajal na veliki

zvon. Tudi pri spoznavanju ljudi moras biti previden: spoznaš jih veliko, toda le na redke se lahko zaneses.«

Tvoj obracun...

»Nedvomno pozitiven. Spoznal sem Nizozemca, ki bo v sklopu podobne zamenjave ostal na Kubi stiri leta. Če ne bi imel tukaj obveznosti, bi na Kubi ostal več časa. Obstajala je možnost, da bi ostal šest mesecev. Ljudje radi trenirajo, tudi ali predvsem zato, ker nudi uspeh na sportnem področju možnost nadpovprečnega zivljenskega standarda. Učenje kotalkanja ni moj zivljenski cilj, toda vsem mi je, kolesarsko povedano je to moj nekakšen "leteci cilj". Če bi samo treniral, če se ne bi moral ukvarjati z vsakodnevnimi težavami, bi takoj izbral pot Nizozemca.«

Dimitrij Krizman

Na Kubi ni nezaposlenih, pa tudi čas ni gospodar Kubancev.....

talkanja na Kubi, ne vem pa, če sodelovanje zadeva se kako drugo panogo. Bili smo stiri, saj so z mano, oziroma se dalj časa, bili tudi trenerji za hitrostno drsanje in hokej.

Mimo tega mislim, da so razlogi sodelovanja ali pomoči, naj zadevo imenujem tako ali drugače, mnogo globlji. Kuba igra v Latinski Ameriki zelo važno vlogo: sportno gledano ji več drugih držav zavida. Po vsej verjetnosti se računa na to, da bodo Kuba in z njo se druge latin-skoameriske države podpirale uvrstitev kotalkanja v olimpijski program. Tudi sicer so interesi obojestranski, saj si s tako potezo Italija v sportni politiki zagotavlja podporo Kube, pa naj gre v mednarodnem olimpijskem odboru za pomembno ali nepomembno glasovanje.

Zakaj prav jaz? Prvič, ker ze imam trenerske izkušnje in sem leta 1987 s podobno nalogo bil v Argentini, dve leti kasneje pa v Spaniji. Drugič, ker sem se mlad in lahko ob tem, da ućim, tudi demonstriram. Oni kotalkanja

meriske igre in za to priloznost so marsikaj zgradili ali prenovili.

Nad mojimi od 12 do 15 let starimi gojenci sem res navdušen: vsak trener, ki bi pri nas imel take kotalkarje, bi si obilnil vse prste. Tele-sno so vsi odlično pravljeni, čeprav nimajo specifične priprave za kotalkanje. Zato sem jim pomagal tudi glede vaj za hitrost misic, ki so pri kotalkanju pomembne.

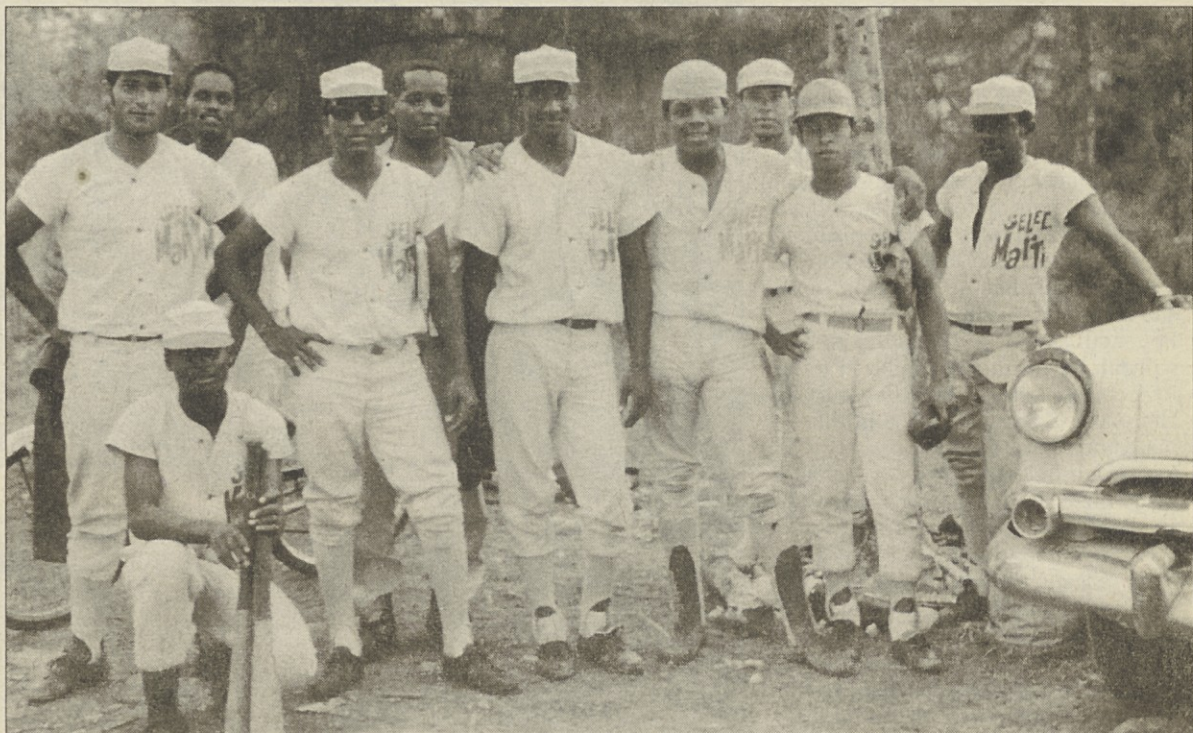
Sportna kultura ima na Kubi vsekakor vidno mesto in sistem sportne vzgoje je temu primerno odličen. V osnovni soli, nekako pri 7-8 letih starosti, je najboljšim v ućnem uspehu in hkrati telesno nadarjenim dana možnost, da obiskujejo sportno solo. Nič posebnega: ućni program je isti, le da te sola podpira pri sportnem udejstvovanju. Pona-vadi si v začetku vsak izbere panogo, ki mu je najbolj pri srcu, s časom pa ga profesor usmerja v tisto, ki je za posameznika glede na njegove telesne sposobnosti najbolj primerna. Konec koncev tudi v bivši Jugoslaviji ni bilo bist-

skokov. Ponavadi - pri nas se zgodi, da se sprva vsak nauči le en tip skoka, vsak pač takega, ki mu bolj leži. Tam so se vsi naučili vseh. Res se nisem mogel naci-diti, kako hitro napredujejo in s kakšno lahkoto memorizirajo, kar se ućijo. Otroci resnično izgledajo bolj inteligentni. Se en primer: sam kar solidno obvladam spansćino, moj kolega pa je govoril v italijansćini in razumeli so ga brez težav.

Sicer nismo trenirali samo tekmovalce, pač pa predvsem ućili trenerje. Pomanjkanje metodologije treniranja je njihova glavna pomanjkljivost. V tako kratkem času cu-dezev ne napraviš, pripravil sem delo za nadaljnjih šest mesecev. Morda se novembra spet vrnem na Kubo.«

Sportu torej Kubanci sledijo z velikim zanimanjem...

»Gotovo. Prav ko sem bil na Kubi so bile v Argentini Panameriske igre in Kubanci se na tem tekmovanju vedno izkazujejo. Panameriske igre so po mojem mnenju važna manife-

Baseball je na Kubi eden najbolj popularnih športov

LETOS POTEKA STOLETNICA NJEGOVEGA ROJSTVA IN 20 LETNICA SMRTI

Zgledna življenjska pot Ferdinanda Ferjančiča

Med nami so živeli ljudje, ki so se tako ali drugače pomembneje zapisali v naš zgodovinski čas. Obletnice njihovega rojstva in smrti drsijo mimo našega spomina in če te kdo ne opozori nanje, se izgubljajo v sivini pozabe. In vendar je zgodovinski spomin tista sled, ki povezuje preteklost s sedanjostjo in ji daje vrednost.

Med take osebnosti se uvršča tudi tržaški borec za pravičnejši svet, Ferdinand Ferjančič. Umrli je pred dvajsetimi leti (25. januarja 1975) v Trstu, če pa bi se živel, bi prav te dni (22. aprila) bilo natanko 100 let, kar se je rodil v Vipavi (1895).

Spoznal sem ga v prvih mesecih po osvoboditvi Trsta leta 1945, kmalu potem, ko se je iz vojske vrnil v mesto svoje mladosti, v katero je s starši prišel se kot otrok. V mojem spominu se mi prikazuje kot prijazen in zgovoren mož srednjih let, čokate postave in se kar košatih sivih las brez kakšne izrazite zunanje značilnosti, ki bi kazala v njem revolucionarnega borca. Nasprotno, po vseh burnih in angažiranih letih umaknjen v svojo tapetnisko delavnico v Ul. San Maurizio blizu glav-

ne bolnisnice, je dajal bolj vtis umirjenega obrtnika, ki si z delom svojih rok služi kruh zase in za svojo družino, ne pa cloveka, ki se je predajal boju za narodnostne in socialne pravice.

Pa vendar, Ferdinand Ferjančič ni bil kdor koli. Po opravljeni osnovni Ciril-Metodovi soli pri Sv. Jakobu, je s trinajstim letom postal tapetniski vajenec in je delal v tem poklicu do odhoda v av-

strogrsko vojsko leta 1915. Že kot vajenec se je navzel socialističnih idej, saj je obiskoval predavanja v Centro studi sociali. S tržaskim 95. regimentom je bil poslan v Ukrajino in v Odesi prišel v stik z boljševiki. Ko je leta 1918 dobil dopust, se ni več vrnil v vojsko. Ostal je v Trstu in se udeleževal protivojnih demonstracij, kar ga je stalo tudi zapora. Takrat je bil član jugoslovanske socialdemokratske stranke in sodeloval z dr. Henrikom Tumo, pozneje pa je inž. Gustinciču pomagal ustanavljati kmečko-delavske zadruge. Prisostvoval je pozigu Narodnega doma in gasilcem pomagal reševati ljudi, ki so skozi okna skakali iz poslopja v plamenih. Pri tem so ga fašisti ranili. Leta 1924 je bil za socialdemokratsko stranko aktiven zlasti na Vipavskem in Goriskem ob zadnjih parlamentarnih volitvah, kmalu pa je skupaj z Ivanom Regentom prešel v komunistično stranko Italije in leta 1926 postal član njene pokrajinskega odbora za julijsko krajino. Ob odhodu Ivana Regenta v tujino je bil celo kooptiran za člana centralnega komiteja KPI kot Slovenec. Fašisti so vedeli

za njegovo dejavnost. Ob vsakem političnem shodu ali ob prihodu pomembnejših fašističnih veljakov v Trst, so ga zaprli. To se je zgodilo kar devetnajstkrat. Za Božič leta 1931 je bil spet zaprt za nekaj mesecev, po izpustitvi zaradi amnestije pa je bil pod policijskim nadzorstvom. Med vojno v Spaniji je bil član odbora za pridobivanje prostovoljcev za mednarodne protifrankistične brigade. Ponovno so ga zaprli ob vstopu Italije v drugo svetovno vojno na strani Hitlerjeve Nemčije junija 1940. V zaporu je ostal nekaj manj kot leto dni med zasliševanji in mučenji najprej v Koroneu in potem v zloglasnih koprskih zaporih, nakar so ga internirali na otok Tremi. Tam je aktivno deloval kot organizator raznih akcij slovenskih in italijanskih internirancev vse do 17. septembra 1943, ko se je z drugimi prebil do Barija in končno prišel v zbirno taborišče v Carbonari. Ze oktobra istega leta so ga tam izvolili za predsednika slovenskega Narodnoosvobodilnega odbora, novembra pa za predsednika jugoslovanskega NOO. 1. novembra 1943 je bil imenovan tudi za politič-

nega komisarja 1. slovenskega bataljona 1. prekomorske brigade. Nekaj dni za tem ga je angleška policija skupaj s 13 drugimi tovariši, ki so nastopali proti novačenju agentov kraljevske jugoslovanske vojske, zaprla za 14 dni v Bariju in izgnala z italijanskega ozemlja. Zatekel se je na jugoslovansko ladjo "Sitnica", zasidrana v Bariju, s katero je prišel na Korčulo in tam spet prevzel mesto bataljonskega političnega komisarja.

Na Korčuli je Ferjančič resno zbolel. Na zdravljenje so ga poslali v Južno Italijo. Po ozdravitvi se je vrnil v zbirno taborišče, tokrat v Gravino in tam organiziral italijanski bataljon "Gramsci", ki je s 3. prekomorsko brigade odšel v Jugoslavijo. Za tem je imel razne funkcije v bataljonu primorskih Slovencev in istrskih Hrvatov, ki so prišli iz Afrike, dokler ni odletel v Alžir kot član Vojne misije NOVJ pri poveljstvu zavzniskih sil za Sredozemlje. Tam je s svojim vplivom mnogo pripomogel, da so se primorski Slovenci in istrski Hrvati v zavezniških taborišcih v Severni Afriki, množično prijavljali za vstop v prekomorske parti-

zanske enote. Na začetku novembra 1944 je Ferdo Ferjančič končno preko Dalmacije in Like prišel v Slovenijo na osvobodeno ozemlje Bele krajine in bil v Crnomlju dodeljen personalnemu oddelku Glavnega staba NOV Slovenije. Februarja 1945 je bil razresen vojskih obveznosti in poslan na Primorsko v PNOO za Slovensko Primorsko in Trst in v Cerknem prevzel referat za združništvo. Po osvoboditvi Trsta je bil imenovan za komisarja Delavskih zadrug za Trst, Istro in Furlanijo in bil nato se za tri leta izvoljen v njihov upravni odbor. Leta 1960 je na skupni levicarski listi kandidiral za Neodvisno socialistično stranko, sicer pa se je že nekaj prej vrnil k svojemu tapetniskemu poklicu in ga opravljal skoraj do svoje smrti leta 1975. Kljub temu pa se je redno udeleževal raznih delavskih prireditev. Na prvomajskih povorkah je bil nepogrešljiv z rdečim nageljnom v gumbnici.

V tem času dvojne obletnice (100-letnice rojstva in 20-letnice smrti) se ga s spostovanjem spominjajo predvsem njegovi soborci iz časov organiziranja prekomorskih brigad v Južni Italiji, prav tako pa tudi tisti, ki so ga poznali in z njim delovali v prvih povojnih letih v Trstu. S spostovanjem zato, ker je bil pokončen, posten mož, do kraja zvest svojim življenjskim nazorom.

Jože Koren

Viri: Albert Klun: Brigada bratstva in enotnosti, Partizanska knjiga, Lj. 1981; Primorski slovenski biografski leksikon, 4. snopič, Gorica 1977, Primorski dnevnik: j.k.: Umrli je borec za socializem in svobodo, 28. januarja 1975.

Spomini na osvobajanje Trsta

Blizamo se petdesetletnici konca druge svetovne vojne. Zato sem mislil, da je prav, da v nekaj vrsticah opišem zadnje dogodke, ki so zaznamovale mojo partizansko dobo. Ko se spominjam na vse krutosti vojne, pa ne morem pozabiti na toliko tovarisev, ki so dali svoja življenja za ideale, ki se v marsicem niso uresnicili.

Bilo je januarja 1945 leta, ko sem se odločil, da prostovoljno pristopim v jurišni bataljon 31. divizije.

Takrat sem se namreč nahajal na »Zirovskem vrhu« v sklopu Gradnikove brigade in priliki sem imel, da skoraj vsak dan vidim to edinico, ko se je vracala, ali s kaksne akcije, ali s kaksnih vaj na terenu v Ziri, kjer so bili borci nastanjeni in so imeli izhodišče za svoje pogoste naloge.

Napisal sem enostavno prošnjo in naslovil na stab jurišnega bataljona.

Po nekaj dnevih sem dobil odgovor, da ni nobenih ovir in da me brez nadaljnjega sprejmejo.

Borci te edinice so bili samo mladi fantje v vecini Gorenjci, kar nekaj jih je bilo, ki so svojcas dezertirali iz nemške vojske, ker so bili že pred letom in vec mobilizirani s strani okupatorja, nekateri so bili celo na ruski fronti in pobegli v partizane potem, ko so bili na zdravljenju radi rane, ali na dopustu.

Tako sem se znašel edini tržaski Primorec v tej družbi, ki je veljala za resno in pogumno edinico.

Po raznih akcijah in spopadih, pa tudi zasedah na račun sovražnika in to na Primorskem kot v Dolomitih vse tja do Horjula in Zeleznikov, se je blizala za okupatorja zadnja ura.

Konec aprila 1945 smo se že nahajali nekje blizu Predmeje, kjer smo čakali na povelje za odhod proti Trstu.

Spominjam se, da so se prav v tistih dneh pojavila angleška letala, ki so odvrгла večjo količino hrane za naše sestradane edinice.

Ko je nas bataljon krenil s tega kraja, so nekatere brigade in bataljoni že bili na pohodu proti Gorici ali Trstu.

Bil je zadnji dan aprila, ko smo prispeili v Zgonik z namenom, da po kratkem postanku nadaljujemo pot proti Trstu. Odtod smo šli v Brisnike, kjer smo bili zmenjeni z vodnikom, da bi se po najkrajši poti podali v mesto. Toda vo-

dica ni bilo od nikoder, tako da smo izgubili več dragocenega časa. Stab bataljona je sklenil, da se brez vodica ne premaknemo, ker bi to bilo preveč tvegano ter da prenočimo v tej vasi. Napad nasih edinic na Općine je bil že

v teku in dobro se spominjam, ko sem bil ponoči na straži, kako so Nemci s topovi namesčenimi v Križu in tudi na Proseku, obstreljevali bojišča okrog Općin. Noč je bila se kar topla in svetla, pa ne samo od zvezd, ampak od stalnih eksplozij.

Naslednjega dne smo na hitro nekaj zaužili za zajtrk in se napotili proti mestu, pa nisem nikoli zvedel ali v družbi vodica, ali pa na svojo pest.

Od vasi Brisniki proti pokrajinski cesti, ki je takrat bila makadamska se razprostira precej goli svet, zato je prišel od spredaj ukaz, da razredčimo vrste in nadaljujemo naprej v tej sestavi. Ko smo se približali cesti na razdaljo petdesetih metrov, nas je iznenadil ropot motorja, ki se je blizal iz openske smeri, v trenutku smo videli izza ovinka kako drvi motorno kolo z dvema Nemcema proti Proseku. Za trenutek smo se vrgli na tla misleč, da za motorjem prihaja kaksna večja kolona, a ko smo uvideli, da je tisto vozilo samo, je bilo že prepozno, da bi ga zadeli, ceprav so nekateri začeli nanj streljati.

No, prečkali smo cesto in zavili v borov gozd. Po uri hoda smo na grebenu, od koder nenadoma zagledas pod seboj morje, Trst in ves zaliv. Nekaj posebnega me je prevzelo, saj nisem tega videl že toliko časa.

Kolona se je za nekaj časa zbrala skupaj in fantje, od katerih ni skoraj nihče se videl morja, niso mogli verjeti svojim očem. Morje se je lesketalo v majskih sončnih zarkih. Jaz pa, kot da bi privrelo iz notranjosti mojega bitja, sem zavriskal in zakrical: »Evo fantje, to je Trst in to je naše morje«, teh besed ne bom nikoli pozabil, ceprav izzvenijo danes le kot neuresničene sanje.

Takrat nismo vedeli za tajna pogajanja, na katerih so se dogovorili, da bo po štiridesetih dnevih Trst treba zapustiti. Škoda za toliko padlih.

Drago Košuta

Na sliki (M. Magajna): boji v središču »Trsta 1. maja 1945

Prvi dnevi svobode pri Sv. Jakobu v Trstu

SPOMIN

»Ko se spomnim na tiste case pred 50 leti in se vec, pomislim, da so bili res trdi in težki, a vendarle lepi. To so bili casi, ki jih Sentjakobcani nismo pozabili, a jih ne smejo niti ostali trzaski Slovenci in italijanski antifasisti, ki so se skupaj z nami borili proti sovražniku in ki so želeli, da bi v svetu zavladali mir, svoboda in demokracija.«

Miro Ivčič je tako začel svojo pripoved o tistih pomembnih dneh pred 50 leti, ko so se pripadniki nacifasističnega režima v mestu z zadnjimi vzdihljaji se upirali osvobodilnim silam in so najprej cete jugoslovanske vojske, nato pa se zavezniške sile osvobodile in zavzele Trst.

»Najprej so prispele k nam enote jugoslovanske osvobodilne vojske. Čakali smo jih z nestrpnostjo in z upanjem, da bodo zaceli boljši, pravičnejši, ko bomo dobili svobodo in pravice, mi Slovenci pa se vse tisto, kar nam je fasizem vzel in za kar nas je ropal več kot dve desetletji.«

Takrat ni bilo časa za počitek in cakanje, je dejal Miro. Bili so časi akcij, boja za mir in sožitje med tukaj živečima narodoma.

»Takrat pri nas ni bilo veliko takih, ki bi lahko ujeli v fotografski objektiv dogodka, ki so se danes zelo pomembni za razumevanje in boljše poznavanje takratnega dogajanja v mestu in v sentjakobskem predmestju. Nekaj fotografij sem le ohranil in sem nanje ponosen, saj kažejo, kako smo takrat doživljali tiste dneve, kakšno je bilo razpoloženje ljudi, kako močno smo si želeli miru in sožitja. Takrat so nas resnično navdajala predvsem lepa čustva prijateljstva in enotnosti, ki so se sicer potem zaradi novih razmer in političnih dogodkov močno spremenila, vendar ostajajo v nas se živa tudi danes, kot želja, da bi se nekoč le uresničila.«

Pred 50 leti ni bilo časa za razmišljanje, temveč za dejanja. »Bili smo pripravljeni, da se tudi z orožjem v rokah upremo sovražniku. Se zadnje aprilske dneve, ko je bilo že jasno, da je vojne konec, smo hiteli s pripravami, da bomo v pomoč silam, ki so nato osvobodile Trst. Na eni strani ulice smo bili v tistih dneh mi, ki smo se z orožjem v roki borili proti sovražniku, z druge strani pa so na nas se streljali fasisti in nacisti. Spominjam se, da je imel prvi dan po osvoboditvi na Sentjakobskem trgu govor Franc Stoka - Rado. To je bilo za nas nepozabno zborovanje. Enako smo ga doživeli tako slovenski kot italijanski antifasisti, predvsem mladi, ki smo potem sodelovali v skupnih organizacijah, kot je bila na primer Zveza slovenske mladine, UGA - Unione giovanù antifasciste, krožek Rinaldi, Skojevska organizacija in seveda močna skupina AFZ.«

Nemske čete se niso kar tako umaknile iz sentjakobskega okraja. Odločno so se borile in branile se svoje zadnje postojanke. Sentjakob-

ski aktivisti in antifasisti so nad nekdanjo Klunovo trgovino pri Sv. Jakobu postavili brzostrelko, ki je motila beg nemških vojskarskih sil po Ulici del Rivo in po Istrski ulici.«

»Zadnji in najtežji so bili boji na Sentjakobskem trgu, kjer so se nemški vojaki in fasisti skrili na strehe tamkajšnjih stanovanjskih stavb in streljali na nas. Takrat je bila med nami aktivistka in zavedna Slovenka Alma, z ilegalnim imenom Janka. V rokah je držala brzostrelko in streljala proti strehi, s katere so nas napadali nacifasisti. Taksnih dogodkov je bilo tedaj v mestu in tudi v našem predelu ničkoliko.«

Seveda so se antifasisti, predvsem mladi se pred koncem vojne skrbno pripravljali na ta dogodek. Ženske in dekleta so sivale zastave in ti-tovke, ostali so se pripravljali na oborožen upor.

»Tisti dnevi niso bili lahki, a če se jih danes spomnim, se mi zdijo lepi in zelo pomembni. Vem, da smo takoj po zmagi pisali na vse zidove in stene gesla, predvsem slovenska. Potem je prišel ukaz, da moramo pisati parole o bratstvu in enotnosti, ker so bila tedaj to gesla, ki smo jim sledili.«

Sv. Jakob je bil zaradi bombnih napadov močno poškodovan in porušen. Vse je bilo treba obnoviti, marsikaj ponovno zgraditi. »Mla-

cer nosila mleko na dom. »Danes sem srečna, ker se ne cutim zapostavljeno in lahko na glas povem, da sem Slovenka,« mi je zakicala in se vključila v povorko ljudi, ki so vzklikali svobodi, miru in prijateljstvu.«

Take manifestacije so se nato ponavljale iz dneva v dan. »Piccola Stalingrado« so takrat imenovali Sv. Jakob,

tecaje slovenscine, ki jih je vodil pokojni Drago Pahor. Spominjam se tudi številnih družabnih prireditev v Ulici San Marco in v Ulici Caprin, pa številnih plesov in drugih zabav. Bili smo pač mladi in smo si po vseh letih morije, strahu in borbe seveda želeli tudi razvedrila, plesa. Mi Slovenci pa tudi poslušanja lepe slovenske pesmi in besede.«

Sentjakobski okraj je bil od nekdanjega središča slovenske kulturne dejavnosti. Dokler so smela in potem po vojni so tukaj delovala številna slovenska društva, kot »Prosveta«, »Ilirija«, »Sokol«, Ciril-Metodova slovenska sola, Sentjakobsko društvo in kulturni krožek v Ulici Concordia. Tudi slovensko maso so imeli prebivalci tega okraja.

Spomini vseh, ki smo jih povprašali za njihove občutke ob proslavljanju 50-letnice zmage nad nacifasizmom, so bili enaki. Lepi, s poudarkom na želji po miru in sožitju. Tem ljudem ni lahko slediti sedanjemu političnemu dogajanju, pa so vendarle ponosni na delež, ki so ga dali v boju za mir v svetu.

»Casi so se seveda močno spremenili. Ni več krožkov in društev, ki smo jih takrat imeli. Tudi naše kulturno društvo Ivan Cankar je prenehalo delovati. Pa je bilo vendar v vsem povojnem času tako delavno in torej pomembna postavka v življenju sentjakobskih Slovencev. Ko se preživeli se srečujemo, obujamo spomine na tiste case. Veseli smo, če dosežemo kakšno pravico, zalostni in ogorčeni, ko ugotavljamo, kako nam hočejo vzeti tisto, kar smo si s trpljenjem in trdim bojem priborili. Pa vendar se s ponosom vracamo v spominu na tiste dneve pred 50 leti. To niso bili lahki trenutki. Zavedali smo se, da tvegamo življenje, a se nismo spraševali kako in zakaj. Vedeli smo samo to, da moramo naprej, da ne smemo popustiti, da moramo zmagati.«

Tako sva z Mirotom razglabljalna in ozivljala spomine

na tiste case pri Sv. Jakobu, ko je vse vrelo, ko je navdušenje nad zmago proti nacifasizmu doseglo vrhunec. Prevladovalo je prepričanje, da je vsega hudega konec, da sta fasizem in nacizem premagana, da so za vedno ustvarjeni pogoji za mir in razumevanje med tukaj živečima narodoma.

»Se danes, ko nismo več mladi, bi si želeli taksnih skupnih prireditev in srečanj, kot smo jih znali organizirati v tistih casih. Kako lepo je bilo na delovnih akcijah, na skupnih telovadnih nastopih, na koncertih naših pevskih zborov, na srečanjih, izletih in drugih prireditvah v naših društvi in organizacijah.«

Lepi spomini na nekdanji Sv. Jakob, ki se danes spreminja tudi po zunanjem videzu. Ves predel tega okraja so

podrli in na njem gradijo nova poslopja, pravo novo cetr. Stari Sentjakobcani pa bodo vendarle se naprej živeli s spominom na tiste case, ko je bil to izključno delavski okraj, ko so se mladi lotevali skupnih akcij obnove his in celih predelov okraja, ko so skupaj hodili na izlet in manifestacije, ko so živeli v prepričanju, da nas resnično caka lepsi in boljši svet.

Neva Lukes

Na slikah: zgorajskupina mladih skojcev, antifasistov in aktivistov na Sentjakobskem trgu v prvih casih po koncu vojne; levo skupina mladih Sentjakobčank v Ferdinandu maja 1945 s komisarjem dalmatinske brigade; spodaj prve udarniske akcije mladih po koncu vojne na Trgu sv. Jakoba.

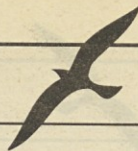

di smo bili takrat praktično vedno na ulici, vedno v kakšni akciji. Spominjam se, kako nas je skupina mladih 2. in 3. maja 1945 odkorakala s slovensko zastavo na Trg Unità, kjer je bila velika antifasistična manifestacija. Ko smo se tam srečali z drugimi skupinami, ki so prihajale od Sv. Ivana in iz drugih krajev trzasko okolice z zastavami in transparenti, smo bili srečni in ponosni. Spominjam se naše okolicanke, ki nam je si-

kjer so zaceli takoj po vojni vihri obnavljati vse kulturne in druge organizacije in društva, ki jih je fasizem ukinil in zatrl.

»Mladi smo organizirali nič koliko skupnih delovnih akcij, srečanj in drugih manifestacij. Živeli smo tako rekoc v glavnem na sedežih naših ustanov. Mladi delavci smo imeli svoje akcije, študentje svoje, toda cilji so bili vedno isti. Spominjam se, da smo tu pri nas organizirali prve

ZNANA NEMŠKA REVIJA IZHAJA OD LANSKEGA LETA TUDI V ITALIJANŠČINI

Revija Pogrom nov glas zatiranih manjšin v svetu

V letu 1994 se je v italijanskih knjigarnah pojavila nova revija, ki je namenjena vprašanju manjšin. Gre za revijo Pogrom, italijansko izdajo sicer že poznane istoimenske nemške revije, ki jo izdaja Gesellschaft für bedrohte Völker, ena izmed najpomembnejših mednarodnih organizacij, ki se ukvarjajo z zaščito manjšin. Ta organizacija pa z razliko od ostalih (FUEN, AIDLCM, EBLUL itd.) namenja svojo pozornost predvsem ogroženim narodom Azije, Afrike in Južne Amerike. Med njene dejavnosti sodi tako vrsta pobud, od okroglih simpozijev, publikacij, manifestacij in celo nevarnih pohodov v kraje, v katerih živijo najbolj ogrožene manjšine. Gesellschaft für bedrohte Völker uspešno deluje že vrsto let v Nemčiji in v Svici, pred slabima dvema letoma pa so ustanovili tudi sekcijo v Italiji s sedežem v Firencah, ter južnotirolsko sekcijo. Od lanskega leta pa izhaja tudi v italijanščini revija Pogrom.

V letu 1994 so izšle tri številke revije Pogrom. V uvodu prve številke sta Alessandro Michelucci in

v nacistični Nemčiji, fasiistični zločini v Libiji in Etiopiji, Stalinove čistke v gulagih, genocid malih na-

vanje težkih pogojev, v katerih živijo mali narodi po vsem svetu.

Revija Pogrom v glavnem povzema nekatere članke nemške izdaje, nekaj pa je tudi originalnih prispevkov, ki revijo bolj približajo italijanskemu bralcu. To je razvidno že iz prve številke, ki vsebuje zapis nekdanjega novinarja koprške televizije Alessandra Damiani o balkanski tragediji. Damiani, ki že nekaj let živi v Firencah, gleda na balkansko tragedijo nekoliko bolj oddaljeno kot njegovi rojaki na Hrvaškem (Damiani je namreč doma z Reke), zato pa tudi racionalnejše opisuje dogajanja v tistih krajih, ne prepusca se čustvom, slika, ki jo podaja pa zato ni nič manj občutna in je verjetno bližja resnici, kot so zapisi številnih drugih italijanskih revij.

V tej prvi številki so nekateri članki namenjeni vprašanju oddaljenih manjšin: tako Ignazio Ramonet piše o domorodnih narodih Sibiri, Alberto Melandri o genocidu na vzhodnem Timorju, Elisabeth Kumi in Alessandro Michelucci pa o zatiranih domorodcih po vsem svetu. Med manjšinami, ki jih ta revija obravnava je tudi narod Ainu, japonski domorodcih, o katerih piše Silvio Calzolari. Johannes Folmer pa je avtor najzanimi-

vejšega članka, to je primerjave med taboriščem v Auschwitzu in srbskim taboriščem Omarska v Bosni in Hercegovini.

Druga številka revije je skoraj v celoti namenjena problemom Evrope. Zato je za bralca, ki se redno ukvarja s problemi manjšin, nekoliko manj zanimiva. V njej je tako govor o mednarodnih listinah o zaščiti manjšin v Evropi (zgodbinsko sliko o tej temi je pripravil nekdanji južnotirolski poslanec Karl Mitterdorfer), natisnjen je zemljevid manjšin v Italiji, ob njem pa zapis Alessandra Micheluccija o manjšinski zakonodaji, z osnovno ugotovitvijo, da živijo v Italiji trije milijoni manjšincev, vendar jih sa-

mo nekaj več kot stiri-stotisoč uživa avtonomijo. Nadalje najdemo v reviji zapis o Bretaniji, krajšo razpravo o Romih, ob koncu pa se pogovor z Lorendano Bogliun Debelluh, ki seveda govori o italijanski manjšini v Istri. Edini članek, ki tu zadeva manjšine izven Evrope je zapis Georga Mayerja o avtohtonih narodih v Mehiki, torej o uporabi Zapatistov v Chiapasu, tokrat z zornega kota tega ogroženega naroda. Zelo zanimiv pa je tudi ponatis članka objavljenega v nemškem tedniku Die Zeit o vojnih zločincih v Bosni in Hercegovini.

Tretja in doslej zadnja številka revije Pogrom se začne z vrsto zapisov o Ruandi. Ti zapisi vsebujejo dokaj popoln prerez dogajanj v tej državi in zatiranju malih narodov

Volume 1 - N. 1 - Gennaio-Aprile 1994

pogrom

In difesa dei popoli minacciati

ANGELO PONTECORBOLI EDITORE
FIRENZE

v drugih afriskih državah. Tako je govor o Tuaregih v Nigru, o Oromih v Etiopiji (teh je 19 milijonov) in o drugih narodih. Sicer pa so zelo zanimivi članki o domorodnih prebivalcih Indije, pa tudi o avstralskih domorodcih; ob koncu pa se zapis

Giannija Sartorija o dogajanjih na Severnem Irskem z naslovom Čakajoc na mir.

Vendar je revija Pogrom pomembna se zaradi informativne zasnove in možnosti, ki jo nudi vsem, ki želijo te teme poglobiti. Vsi članki so namreč opremljeni z bogato bibliografijo ter z naslovi organizacij obravnavanih manjšin oziroma organizacij, ki se s temi vprašanji ukvarjajo. Ob koncu vsake številke so se novice o manjšinskih problemih, recenzije novih knjig z manjšinsko tematiko in seznam mednarodnih srečanj in drugih pomembnejših dogodkov na področju zaščite manjšin. Zal je treba le ugotoviti, da revija izhaja s precejšnjo zamudo in so pogosto ob času izida nekateri od navedenih dogodkov že mimo.

Ob koncu se osnovni podatki: revija Pogrom izhaja v Firencah, izdaja jo založnik Pontecorboli (ul. Slataper 10, 50134 Firenze, tel. 055/496502,

Volume 1 - N. 2 - Maggio-Agosto 1994

pogrom

In difesa dei popoli minacciati

ANGELO PONTECORBOLI EDITORE
FIRENZE

Tilman Zülch obrazložila, kako je do prve, nemške izdaje revije prišlo: leta 1968, po genocidu v Biafri, ko so nigerijski vojaki pobili približno deset milijonov ljudi, ter sta dva evropska voditelja, Breznjev in Wilson to dopustila, prodajala orožje in preprečevala mednarodne posege, je skupina studentov iz Hamburga ustanovila odbor Biafrahilfe, ki je bil zametek kasnejše organizacije. Dve leti kasneje, aprila 1970, je izšla prva številka revije Pogrom v nemškem jeziku. To ime ni samo simbol zatiranja Židov v carski Rusiji, ampak spominja na dolg seznam genocidov skozi vse naše stoletje. Sem sodijo zatiranje Armencev v Turčiji, holokavst Židov in Romov

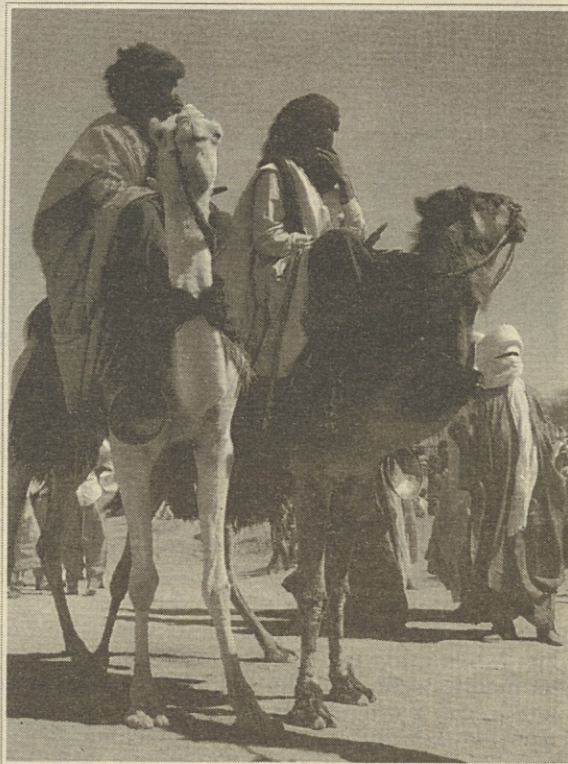
rodov Sovjetske zveze, nacistično iztrebljanje domorodcev v Ameriki in na območju Tihega oceana, francoski pokoli v Alžiriji, ameriški zločini v Vietnamu in sovjetski v Afganistanu. Seznam bi lahko še nadaljevali, vse do današnjih dni, do Ruande ter Bosne in Hercegovine.

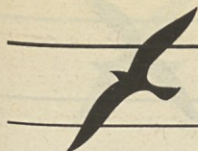
Vendar v teh 25 letih ni bilo govora samo o zločinih, ampak tudi o boju diskriminiranih manjšin, ki želijo ohraniti jezik, zemljo in kulturo, skratka lastno identiteto. Njihovi predstavniki so pogosto pisali v revijo Pogrom in tako seznanjali srednjo Evropo s stvarnostjo njihovih držav. Pogrom naj bi tako tudi v Italiji zapolnil vrzel, ki jo ustvarja preskromno pozna-

Volume 1 - N. 3 - Settembre-Dicembre 1994

pogrom

In difesa dei popoli minacciati

ANGELO PONTECORBOLI EDITORE
FIRENZE

OD NEDIŠKIH DOLIN DO DOLINSKEGA KOTA

Družabnosti z mladimi evropskimi manjšinci

SLOVENSKA

EVROŠOLA '95

Od Nediških dolin do dolinskega kota so se v petek zvečer zbrali v društvih na prijetnih srečanjih z mladimi gosti in njihovimi spremljevalci Slovenske Evrosole '95. Skoro povsod so bile dvorane tako natrane, kot že dolgo ne in se nikoli ne vse istocasno. Nastopilo je na desetine zborov, društev, zastopnikov krajevnih organizacij, govornikov in skupin z naših sol, tako da mora biti poročanje z vseh teh srečanj skopo in nepopolno. Že vnaprej se oprostamo vsem, ki smo jih v našem poročilu morda spregledali: ni se se zgodilo, da bi vsa naša manjšinska skupnost istočasno priredila 13 srečanj... Tudi to je jasen pokazatelj, da je Slovenska Evrošola '95 nadvse uspela manifestacija, ki je presegla meje naše manjšinske skupnosti.

SPETER

Da so bretonski gostje slovenske Evrosole nekaj posebnega, so v Spetru opazili že ob prvem stiku na dvojezični osnovni soli in na državnih srednji soli, saj se je takoj ponudila domaća primera z Režijani, ki jim ob glasbi noge kar same poskočijo. Zato je bilo pričakovanje za njihov nastop v Spetru veliko in dvorana je bila premajhna, da bi programu sledili vsi, ki so si to želeli.

V pozdrav gostom je najprej zapel domaći pevski zbor Pod lipo, po kratkem pozdravu predsednika Zavoda za slovensko izobraževanje Pavla Petričica in podžupana Pina Blasetiga so gostje najprej zapeli bretonsko himno, nato pa začeli s prikazom svojih plesov ob petju in spremljavi značilnih ljudskih glasbil. Najprej so peli in plesali bretonski otroci sami, kaj kmalu pa se je prireditev prevesila v vseplosno rajanje in prepevanje, ki bi se bilo prav lahko odvijalo se dolgo v noč, ko bi ne bilo treba naslednje jutro tako zgodaj vstati.

Na koncu so si gostje in gostitelji izmenjali darila: Bretonci so Benecanom prinesli spominke in publikacije o svoji deželi, spetski otroci pa so vsakemu gostu izdelali lutko - krivapeto iz beneskih pravljič. Gostom so poklonili tudi izbor beneskih kaset in publikacij, za nameček pa se francoski prevod Bevkovega Cedermaca.

GORICA

Na Goriskem so mladi gostje Slovenske Evrosole in njihovi gostitelji nastopili na kulturni prireditvi, ki je ob množični udeležbi občinstva ponudila delček kulturnega utripa manjšinskih narodnostnih skupnosti v Evropi, obenem pa bila priložnost za razvedrilne in zabavne trenutke.

V telovadnici goriskega Katoliškega doma so se zbrali dijaki srednje sole Ivana Trinka in njihovi novi prijatelji, pripadniki nemške manjšine na Danskem. Spored so uvedli člani goriske rock skupine »Revenge«, ki so takoj ogreli vzdušje v dvorani. Kotalkarice društva Vipava so nato predstavile nekaj točk iz svoje revije, pihalni orkester in zbor glasbene sole Emil Komel pa sta intonirala Pesem primorske mladine.

Zelo toplega aplavza občinstva so bili nato deležni plavalasi nemški gostje iz Danske, ki so s svojimi pomladanskimi pesmimi in s kratkimi pravljicnimi prizorčki predstavili Goricanom svojo manjšinsko kulturo. Prireditev je svecano zaključila himna Evrosole, ki so jo pod vodstvom dirigenta Stanka Jerjica izvedli dijaki sole Trinko.

DOBERDOB

V Dobrdo so na petkovo večerjo Evrosole sodelovali dijaki sole Ivana Trinka

iz Gorice in Dobrdo ter skupina Slovencev iz Avstrije. Koroške Slovence so predstavljali dijaki drugih in tretjih razredov zvezne slovenske gimnazije iz Celovca. Kulturni spored je odprla doberdobska godba na pihala Kras, nato pa so s pesmijo nastopili Korošci.

Osnovni del srečanja je bil namenjen predvajanju videokasete Nasa mala pravljica v priredbi RAI. Zgodba, ki si jo je zamislila in uresnicila pokojna Franka Ferletic, je pravzaprav sprehod po doberdobskem Krasu in med njegovimi ljudmi ob

Irski gostje so zaplesali pri Sv. Ivanu (Foto Balbi)

spremljavi glasbe in besedilu o mali pravljici. Kulturni program je zaključil nastop doberdobskega otroškega zborčka, ki je zapel pod vodstvom Lucije Lavrencic. Ob koncu kulturnega programa sta pozdravila župan Mario Lavrencic in predsednica SSO Marija Ferletic.

KRIZ

V petek zvečer je množica do zadnjega kotička napolnila Dom Alberta Sirkarja v Krizu, kjer so gostje sole I. Gruden ter njenega kriskega oddelka sooblikovali pester kulturni spored skupaj z društvu devinsko-nabrežinskega področja in Kriza samega. Prisotne je najprej pozdravila odbornica devinsko-nabrežinske občine Vera Tuta Ban, sledil je pester prikaz domače ustvarjalnosti naših društev, vmes pa nastop gostov samih, ki so prikorakali na oder s svojimi nacionalnimi simboli.

Po uvodnem delu je nastopil dekliski pevski zbor Vesna pod vodstvom Bogdana Kralja s tremi pesmimi, med njimi tudi efektivnim revijanskim »Carnim kusom«. Nato je prisotne pozdravil

ravnatelj nabrežinske sole in koordinator letošnje Evrosole prof. Zvonko Legisa.

Sledilo je predvajanje kratkometražnega filma Jamarskega kluba Grmada o lepotah našega podzemlja, nastop gostov, najprej škotskih učencev, solistke na škotsko dudo, plesalke in zborčka, nato se Valizanov, ki so med drugim zapeli Himno slovenski Evrosole. Sledil je nastop otroške plesne skupine društva Vigred ter balet skupine društva Mladina.

Prireditev je zaključil združeni moski in dekliski zbor društva Igo Gruden iz Nabrežine pod vodstvom Bogdana Kralja.

Zadovoljstvo in veselo razpoloženje sta dosegli višek, ko so gostje obdarovali solo in sooblikovalce letošnje prireditve ter ob občutenih besedah slovesa in zahvale gostov s simpatičnim spodrsplajem vodje Valizanov, ki nam je v eksotični italijanski nazelel vse najboljše ob 500-letnici (!) naših sol.

SALEZ

Tudi kulturno društvo Rdeca zvezda v Salezu se je v petek zvečer spremenilo v

Na Opcinah je zadonelo »Mi se imamo radi...« in mladi Ladinci so se pridružili (Foto Krizmančič)

in zapeli nekaj pesmi.

Predstava se je nato pretvorila v sproščeno zabavo, saj so člani društva ponudili gostom tipična domaća peciva in so jih nato povabili na ples ob spremljavi harmonikarja Lojzeta Furlana, tako da si je petkova prireditev res zaslužila naziv »večer prijateljstva«.

OPCINE

Dvorana Prosvetnega doma na Opcinah je bila sinoci premajhna za ladijske goste in za gostujoce. S pozdravnimi besedami »Benuni tra neus - Dobrodošli« je uvedla večer predsednica društva Tabor Nori Jeric.

Bogat in raznolik program so začeli gostitelji, dijaki srednje sole Srečka Kosovele s plesom in petjem narodnih pod mentorstvom Anke Kocijancic. Gostje Ladinci so nastopili z narodnim pravljicnim prizorčkom Vila Gana, ki je oblikoval sporočilo o trdem kmečkem življenju v zakotnih hribih in cloveski hvaleznosti do radodarne vile.

S plesom narodnih so nadaljevali v tržaskih narodnih nošah folkloristi KD Kraski dom z Repentabra. Vzdušje v znamenju posebnosti ljudskih plesov in petja so nadaljevale pevke MPZ Vesela pomlad z Opcin pod vodstvom F. Pohajaca. Sproščeno, prešerno, razigrano in tehnično dovršeno so zapele Sem dekliska mlada vesela, Kukovca, Beri, beri rožmarin, Jaz bi rad cigan bil in rezijansko Zeleni polog.

Prisrčno odigran prizorček iz igrice Mestni godci SKD Primorec iz Trebč je z bogato sceno in ubranim petjem nastopajočih dopolnil program. Godba na pihala V. Parma prav tako iz Trebč je zaigrala nekaj veselih koracnic. Z delčkom svojega muzikala Vaje v slogu so se predstavili mladi igralci SKD Tabor z Opcin in z igrjo, plesom in petjem navdušili prisotne.

Z razstavno dejavnostjo v dvorani so sodelovali otroci iz otroškega vrta in osnovne sole z Opcin, Sklad M. Cuk, skavti, SD Polet in SK Brdina z Opcin.

S pesmijo o sreči, veselju in ljubezni med ljudmi so zaključili taborniki RMV od najmlajših do večjih. Zelja izpovedana v pesmi Mi se imamo radi je dopolnila prijetno in sproščeno vzdušje prireditve.

ROJAN

Prijateljsko vzdušje in čustvo solidarnosti dijakov srednje sole F. Erjavca do gostov, ki so k njim prisli iz daljne Severne Frizije je do-

seglo svoj višek na petkovem večeru v Marijinem domu v Rojanu.

Tam so najprej predstavniki lokalnih društev orisali svoje delovanje: Vera Poljsak za Barkovlje, Giorgina Pisani pa za Rojan. Ravnateljica sole Erjavca, prof. Lucka Susic in predstavnik gostov, prof. Ingwer Nommensen sta v svojih govorih poudarila, da je pomen naše manifestacije predvsem v čuti solidarnosti z drugimi manjšinami, obenem pa v vzbujanju lastne samozvesti ob spoznavanju, da »drugačna« jezikovna identiteta predstavlja veliko obogatitev.

Na dobro obiskani predstavi so se potem zvrstili nastopi osnovne sole F. S. Finzgarka iz Barkovlj s petjem in recitacijami pesmi narečne pesnice Marije Mijot; osnovne sole Bazovski junaki in Beatrice Zonta (klavir), kulturni spored krajevnih društev pa je s tremi pesmimi zaključil mešani pevski zbor iz Skednja pod vodstvom Aleksandra Sluge.

Gostje iz Frizije so nato prikazali video o življenju, delu in navadah Frizijcev, potem pa so učenci s svojim nastopom temperaturo v dvorani spravili skoraj do

večer so dopolnila kulturna društva s svojimi tockami.

Začetek je bil v znamenju dijakov Ivana Cankarja. Solški zbor je najprej zapel Zdravljico Stanka Premrla, po pesmi Radfovana Gobca Lepo je v naši domovini pa je sledil se uspel folklorni nastop dijakov.

V nadaljevanju kulturnega sporeda je nastopil najprej zenski pevski zbor Ivan Grbec iz Skednja pod vodstvom Boze Hrvatic, dramska skupina KD Rovte-Kolonkovec se je predstavila z narečnim skecem o nekdanjem življenju tržaskih slovenskih peric. Nastopila sta se Aleksander Sluga (violoncelo) in Beatrice Zonta (klavir), kulturni spored krajevnih društev pa je s tremi pesmimi zaključil mešani pevski zbor iz Skednja pod vodstvom Aleksandra Sluge.

Gostje iz Frizije so nato prikazali video o življenju, delu in navadah Frizijcev, potem pa so učenci s svojim nastopom temperaturo v dvorani spravili skoraj do

V Salezu so bili gostje Lužiški Srbi in Frizijci (Foto Krizmančič)

stavila s svojim nastopom harmonikar Adam Selj in ansambel Status Symbol. Ob zvokih moderne glasbe tega ansambla se je vzdušje še posebej ogrelo, saj so učenci, dijaki in njihovi spremljevalci lahko zaplesali kar na odru. Družabnost se je nadaljevala se ob zakuski, ki so jo pripravili pozrtvovalni stari in predstavniki društev.

DIJASKI DOM

Petkovo srečanje med krajevnimi kulturnimi društvi, Nizjo srednjo solo Ivana Cankarja in gosti iz Frizije na Nizozemskem je potrdilo veselo prešerno mladih, ki so s svojim nastopom ogreli polno dvorano Dijanskega doma v Trstu. Izredno prijeten

vrelisča. »O Frizijcih pravijo, da ne pojejo.« je dejal vodja njihove odprave Henk Jan-sma, toda nastop je potrdil ravno nasprotno.

Po izmenjavi priložnostnih daril (gospod Mikolj je gostom podaril 5 video kaset o Trstu in Furlaniji-Juliji krajini) pa so se mladi se bolj razvili ob hitrem ritmu disco glasbe, starejši pa so se zadržali v prijetnem klepetu in kozarčku ob dobro obloženih mizah, za katere so poskrbeli v Dijaskem domu.

SV. IVAN

V casu slovenske Evrosole je nizja srednja sola Sv. Cirila in Metoda gostila Irce. V petek, 21. aprila, ob 20.30 je sola organizirala v dvorani Marijinega doma pri Sv. Ivanu

poseben kulturni večer poseven gostom. Po pozdravu predstavnika Marijinega doma Marka Kanduta in ravnateljice srednje sole Marijana Kravosa, je sledil pester spored. Svetoivanski dijaki so uprizorili Linhartovo veseloigro Zupanovo Micko, dekletki iz Lonjerja pa sta v slovenscini in angleščini predstavili zgodovino svojega kraja. Društvo Skamperle je popestrilo prireditev s pesmimi Marije Miot v svetoivanskem narečju. Predstavili so se nato tudi gostje, izvajali so značilne irske pesmi in ples. Poslušali so tudi pevski zbor Kresnice pod vodstvom sestre Karmen in končno se je bogat kulturni program zaključil z natopom ritmične skupine SD Bor. Dijakinje sole Cirila in Metoda so goste se prijetno prese- netile z ročno izdelanimi vezeninami, okrašenimi z narodnimi motivi in s slovenskim sopkom.

BOLJUNEC

Kot pravi praznik kulturnega bogastva različnih narodov je izzvenela tudi prireditev, ki so jo predsinocnim v občinskem gledališču v Boljuncu pripravili solniki slovenske srednje in osnovnih sol v sodelovanju z društvu dolinske občine. O temeljnem pomenu sole za ohranitev in rast naroda, se posebno v manjšinskem okviru, je spregovoril ravnatelj nizje srednje sole Simona Gregorčiča Emil Bole. V imenu gostiteljev je pozdravil goste, srednjesholce in mentorje manjšine Baskov v Franciji in Spaniji, starše in učence dolinskih sol. V kulturnem sporedu, ki ga je povezovalo dekletce v domaći ljudski nosi, so se predstavili učenci boljunske COS Frana Venturinja, z zborovsko pesmijo ob instrumentlani spremljavi, folklorna skupina, ki jo sestavljajo učenci sol v

KO SE SREČAJO PRIPADNIKI 13 MANJŠIN IZ DESETH DRŽAV EVROPSKE UNIJE

Dnevi velikega prijateljstva

Trst, četrtek, 20. aprila popoldne: uradno odprtje Slovenske Evrošole '95 na Trgu Unità z mladimi predstavniki 13 manjšin iz desetih evropskih držav (foto Mario Magajna)

Slovenska Evrošola '95 je bil v tem tednu gotovo najbolj pomemben dogodek v zamejstvu. Več kot 350 predstavnikov 13 manjšin iz 10 držav Evropske zveze in italijanske manjšine v Sloveniji je skupno s slovenskimi dijaki nižjih in višjih srednjih sol, pa tudi osnovnih, v četrtek popoldne preplavilo tržasko trgo in ulice in se naposled zbralo na Trgu Unità, kjer so tudi uradno odprli manifestacijo, ki spada med najpomembnejše prireditve, kar jih je doslej priredila slovenska manjšina v Italiji. Se prej so se manjšinci in njihovi italijanski vrstniki udeležili preproste, a občutene svečanosti v Rizzani, kjer so se poklonili spomenu žrtve izpred pol stoletja.

Tržačani so lahko na ulicah srečali mlade Skote, Irce, Valizane, Bretonce, Baske iz Španije in Francije, Severne in Zapadne Frizijce, Dance in Luzijske Srbe iz Nemčije, Slovence iz Koroske, Ladince, Italijane iz Slovenije in, seveda, Slovence iz Italije, ob katerih so stopali tudi tržaski italijanski dijaki v barvnem mozaiku narodnih nos, zastav in balončkov, ki so se združili v pisano celoto evropske mladine. Slišali so pesmi in pozdrave v njihovih tako različnih jezikih, ogledali so si njihove plesne, in, morda, so spoznali, da tolikšna različnost vendarle lahko pomeni bogastvo. To je bila velika sola Slovenske Evrošole.

Utrinki s četrtkovnega popoldneva Evrošole (vse foto Krizmancic in Balbi). Zgoraj: Ladinca pleseta v narodnih nosah po mestnih ulicah; levo: Evrošole so se udeležili tudi Slovenci iz avstrijske Koroske; spodaj: s Trga Unità je poletelo v nebo na desetine pisanih balončkov; desno: spominske svečanosti v Rizzani so se udeležile tudi italijanske nižje srednje sole.

V četrtek zvečer je bila v Kulturnem domu v Trstu slavnostna akademija ob 50-letnici obnove slovenskih sol na Trzaskem. Ob prisotnosti uglednih gostov in predstavnikov manjšin, ki sodelujejo na Evrošoli so se na odru predstavili tržaski visješolci. Levo: proslavo je sklenil nastop združenega dijaškega pevskega zbora; zgoraj nastop ženskega okteta podagogoškega liceja A.M. Slomska; desno: slavnostna akademija se je začela z nastopom komornega orkestra Glasbene matice, sole, ki se čaka, da bi dobila državni status.

Zdrav duh v mladem telesu...

V petek so se mladi manjšinci na dnevu prijateljstva v Zgoniku pomerili v sportnih disciplinah. Levo: sportna ekipa Valizanov; ob njej: dijaki so se preizkusili tudi v ruskem keglanju; spodaj desno: kengarjuško skakanje v teku v vrecah je upehalo mlade tekmovalce; spodaj levo: nogometna srečanja so bila se posebno zagrizena.

EVROŠOLA '95

USPELA GORIŠKA PRIREDITEV / PRED ZAKLJUČKOM SLOVENSKE EVROŠOLE '95

Pod velikim šotorom nastopi in izredno veselje

Včeraj popoldne, ko so se mladi gostje evropskih manjšin vrnili z obiska v Postojnski jami, jih je v Gorici pričakalo srečanje pod velikanskim šotorom na igrišču v Ul. Baiamonti. Prireditev se je spremenila v najbolj pisan, vesel in razigran, pa tudi čustven trenutek Evrosole.

»Navdušenje, ki spremlja udeležence Slovenske Evrosole narašča, danes dosega svoj vrhunec, jutri pa se bomo žal ze poslovili«, je ugotovil predsednik Organizacijskega odbora, prof. Zvonko Legiša. »V teh dneh smo si segli v roke predstavniki različnih jezikov in kultur, v vsej tej različnosti pa smo se počutili drugi enaki drugim. Tolika različnost torej, ki vodi v enakost. Naj bo naš praznik zato v zgled velikim narodom, naj svetovni velikani vidijo v manjšinah nositelje miru. Da pa bomo kot manjšine lahko opravljali svoje poslanstvo, moramo imeti zagotovljene vse pravice, ki nam pripadajo. Svoje delo bomo opravili preprosto, jasno, brez drugih skritih namenov. To je naš prispevek k novi kulturi in novim vrednotam v Evropi.«

»Tak preprost, a iskren prispevek je tudi Evrosola 95, Slovenska Evrosola. S to pobudo pa naša manjšina tudi proslavlja 50. obletnico obnove svojih sol. Prepričani smo, da je ta pobuda najučinkovitejši način, s katerim lahko izrazimo sirs, tudi evropski javnosti, naše zadovoljstvo nad tem, kar imamo in da izpostavimo to, za kar smo po 50. letih demokracije in kljub obstoječim zakonom prikrasani. Ta je bil cilj našega odbora že takoj ob njegovi ustanovitvi, cilj, ki smo ga z uspehom tudi dosegli.«

Legišovim besedam je v bistvu pritrdil tudi goriski zupan, Gaetano Valente, ki je mlade povabil, naj nadaljujejo po poti prijateljstva, ki edina lahko ustvari boljso Evropo.

Ni mogoče nasteti in niti okvirno orisati vsega, kar se je lepega dogajalo pod šotorom, kjer so mladi poslušali, peli in s ploskanjem dajali

duška svojemu navdušenju ali pa spremljali tempo nastopajočih. Tudi okrog šotor, na travnikih in igriščih je bilo vse živo: otroci so se podili, igrali in sporazumevali v najrazličnejših mešanica jezikov.

Na odru so se zvrstile vse skupine, ki so se udeležile Evrosole; mladi manjšinci, nekateri s svojimi nacionalnimi zastavami, drugi v narodnih nošah, tretji v kavbojkah in telovadnih copatah, kot je v navadi pri mladih po vsem svetu. Zapeli so in zaplesali ob naraščajočem navdušenju občinstva, ki je se posebej toplo sprejelo izredne goste, štiri predstavnike romske gimnazije »Gandhi« iz kraja Pec na Madzarskem.

In zadnja pesem je v svoji preprostosti obnovila ves smisel Evrosole, ko so vsi otroci in njihovi premlevalci zapeli »Mi se imamo radi«: v prepevanju in objemanju novih in starih prijateljev je bilo morda že čutiti kancek otonosti pred skorajšnjim slovesom.

SP

Na slikah (Foto Krizmančič/KROMA) od zgoraj dol in z leve proti desni:

mladi udeleženci prireditve v Gorici pod šotorom, ki je bil dolg 57 m, širok pa 15 m;

program se je začel z nastopom Bretoncev, ki so zapeli in zaplesali;

himno Evrosole in pesem Evroodmev, ki je spremljala vso gorisko prireditev, so zapeli otroci goriskih in trzaskih slovenskih sol;

prof. Z. Legiša: »...V vsej tej različnosti smo se počutili drugi enaki drugim. Tolika različnost torej, ki vodi v enakost.«

Domace občinstvo je se zlasti toplo sprejelo rojake iz Koroške.

Prekucije na Slovenskem (5)

Gostilna je spet dobila novo tablo in na njej nemško-slovensko ime lastnika

Ko je februarja leta 1861 cesar izdal ustavni zakon, tako imenovani februarski patent, in se je Avstrija spet začela urejati na ustavni osnovi, je bil Adam že samostojni odvetnik v dolini. Kmalu po vrnitvi iz zapora se je poročil z Zaliko, lepim dekletom iz ljubljanske trgovske družine. Zalika se je doline hitro privadila in se kmalu znasla sredi družabnega življenja. Po obnovitvi ustavnih svoboščin se je vključila v slovenski pevski zbor in gledališko skupino, brž ko so v dolini dobili dovoljenje zanjo. Bila je med ustanovitelji čitalnice, v kateri so brali slovenske knjige in časnike, prirejali besede, kakor so rekli družabnim prireditvam s slovenskimi govori, petjem, recitacijami in gledališkimi predstavami. Med prvimi so zapeli tudi Jenkovo Naprej zastava Slave.

Včasih so povabili tudi Adama, ki jim je kot zaveden narodnjak govoril o oživitvi narodnopolitičnega dela med Slovenci. Preiskovalni zapor, ki se je končal z njegovo moralno zmago, je samo dvignil njegov ugled. Čitalnica je bila seveda v birtiji. Gostilnicar se je samo muzal, ko mu je Adam dejal, da je dolžnost vsakega zavednega Slovenca, da podpira čitalniške prireditve. Ze naslednjega dne je dal postaviti zasilen oder z zaveso, stene je okrasil z zastavami in za »besedo« je vselej pripravljen dovolj klopi in stolov, da med predstavo nikomur ni bilo treba stati. Gostilna je po ukinitvi absolutizma spet dobila novo tablo in na njej nemško-slovensko ime lastnika. Njegova rodbina naenkrat ni bila več tako zanesljivo »ur-germanisch« kot se pred leti. Birtinja je sicer se vedno govorila nemško, ampak samo zato, da bi njeni otroci zaradi nadaljnjega solanja »echt deutsch« govorili, za domače potrebe pa se slovensko. Pripadnost stranki je prilagajal ljudem, s katerimi se je o tem pogovarjal: za Tineta je bil narodnjak, za grajske pa morda celo privrženec nemstva, če se mu je to gospodarsko izplačalo. Navajen je bil na oba pozdrava: »živio« v čitalnici in »hoch« na kaksni nemski prireditvi.

»Za našo dolino lahko storim veliko več kot pa takle advokatič,« si je mislil birt, hkrati pa prikimaval vsaki Adamovi besedi.

Adam je bil vesel, ko je videl, da so zahteve po rešitvi narodnega vprašanja vnovic pognale v bujno rast. »Zdaj bo jel drug veter pihati,« je bil prepričan. Zopet je oživel duh

zedinjene Slovenije, čeprav je bilo se daleč do njene uresničitve. V dvorano čitalnice je z geslom »Vse za domovino, omiko in svobodo!« vnasal duh mladoslovencev. Na prvo mesto je postavljaj boj za narodne zahteve; vera se mu ni zdela v takšno nevarnost, da bi ji moral podrediti vse drugo. To je povzročilo, da se je kaplan cedalje pogosteje izogibal Adamovi družbi, čeprav sta bila prej skoraj v prijateljskih odnosih.

Ko so ga ljudje v dolini hoteli kandidirati za deželnega poslanca, se je Adam najprej lepo zahvalil za zaupanje, nato pa dejal:

»Dokler se v nasi deželi volijo poslanci po plačanih davkih in ne po plačani odškodnini, bo malo kmetov imelo volilno pravico. Spet bodo zmagovali Nemci, ki imajo več veleposestnikov in več iblajtarjev in drugih uradnikov po mestih in trgih, s tem pa avtomatično več poslanskih mest...«

Nato je mozem razložil vso krivico volilnega zakona in njegovo geometrijo, prilagojeno potrebam nemške manjšine. Po njem pride na 29 tisoč Nemcev toliko poslancev kot na skoraj pol milijona Slovencev z volilno pravico.

Adam je kandidiral za poslanca sele na drugih volitvah leta 1867, ko so Slovenci nastopili dovolj pripravljeni in so v deželnem zboru na Kranjskem dobili slovensko večino.

»S stricem Jakobom bi rad govoril. Ze dolgo se nisva videla,« je dejal Adam, ko je obiskal Medvedove.

»Prizadeva si, da bi sproti plačeval obroke za odškodnino in bi lahko rekel, da je končno gospodar na svojem! Za-

dnjič mi je rekel, da bo eden od sinov moral na delo v tuji- no, ker se sicer ne bodo izkopal iz dolgov. V Laibachu se je že zanimal za ceno prevoza cez lužo; nekaj cez dvesto goldinarjev bo moral odrajtati za parobrodski listek...« je v stricem imenu potožil Martin.

»V Minnesoti bo dobil rodovitno zemljo, o kakršni v teh rovtah lahko samo sanjamo,« ga je dopolnila žena Nezka. »Misijonar jih vabi, naj pridejo cimprej, ker lahko dobijo zemljo v najem ali celo zastonj. Zagotavlja jim, da bodo v kimovcu lahko zeli, če bodo tja prisli pred koncem roznika...«

»Cedalje bolj se mi dozdeva, da je kmet največja zrtev: obljubili so mu odvezo, da bi ga naredili nedostopnega za narodno vprašanje, potem pa so ga pahnili do vratu v dolgove,« je dejal Adam. »Kmečka odveza je bila vse prej kot zastonj. Podložniki so res dobili možnost odkupa posestev, ki so jih obdelovali, vendar bodo morali v dvajsetih letnih obrokih plačati eno tretjino odkupnine, poleg tega pa se pet odstotkov obresti, kar je nova'mala desetina'. Nad njimi

Novo mesto okoli leta 1880

pa kot Damoklejev meč visi se hipoteka na neplačani preostanek dolga...«

»Jakob se je že pri drugem obroku zadolžil, ker se je bal, da bi ga pognali s kmetije in bi z beraško palico ostal na cesti,« je dodal Martin. »Ker ni dobil kredita drugje, je dobil

posojilo pri Kalistru, novopečenemu slovenskemu kapitalistu, ki mu zaračunava oderuske obresti. Ce nacrt z Ameriko ne bo uspel, bo sel na boben...«

Dolinci skoraj ne bi vedeli, kaj se dogaja po svetu, ce ne bi ta ali oni fant sluzil vojsko v eni od daljnih dezel monarhije in sodeloval v vojnah, v katere se je zapletla Avstrija. Leta 1866 je izgubila vojno proti Prusiji, potem ko je že veliko prej Marija Terezija izgubila Slezijo. Sledil je poraz v vojni z Italijo, ki je dobila Benecijo in s tem tudi Beneske Slovence. Tej prikljucitvi je sicer botroval plebiscit, toda v njem se je od 650 tisoč glasujocih samo 69 volivcev opredelilo za Avstrijo, od Slovencev pa menda samo eden. Slovenci so pac racunali na obnoveitev svoje avtonomije, kot so jo imeli za casa beneske republike, vendar so bili razocarani. Kmalu se je namrec izkazalo, da italijanske oblasti nimajo posluha ne za slovenscino ne za avtonomijo Beneskih Slovencev.

V sestdesetih letih so pod okriljem francoskega cesarja Napoleona III. na mehiski prestol postavili habsburškega nadvojvodo Maksimilijana Ferdinanda. Koncalo se je tragico, ko so mehiski uporniki Maksimilijana obsodili na smrt in ga ustrelili. V njegovi vojski je bil med prostovoljci tudi Frasov fant iz doline. Ko je po vrnitvi javno hvalil mehiske revolucionarje, ga je birt pobaral:

»Tako govoris, kot da si bil v sluzbi tistega indijanskega capina Juareza in ne v vojski cesarja Maksimilijana, brata nasenga presvitlega cesarja Franca Jozefa I.«

Fras se je potuhnil, skrivaj pa je se naprej siril vesti o mehiskih demokratih in njihovih naprednih reformah. Za Gario Juareza je dejal, da je preprost Indijanec, ki zeli odpraviti kruto gospodstvo veleposestnikov in cerkve, hkrati pa se upira nameri Francozov, Anglezev in Spancev, da bi razkosali Mehiko.

Leta 1867 je bil uveden dualizem. Monarhija se je razdelila na dve polovici: avstrijsko (Cislajtanijo) in ogrsko (Translajtanijo). Vsaka polovica je imela svoj parlament in svojo vlado, skupni pa so bili vladar, vojska, zunanja politika

in denar (ceprav so bili ogrski novci videti nekoliko drugacni kot avstrijski). Odtlej se je drzava imenovala Avstro-Ogrska, novo ime torej, na katerega so se ljudje le težko navadili.

Adam se je jezil, ko je v Kazini v Ljubljani slisal, da so bili slovenski poslanci doma proti dualizmu, na Dunaju pa so glasovali zanj. Vneto je priprjeval, ko je proti politiki staslovencev nastopil novi, liberalni rod mladoslovencev s pisateljem Francetom Levstikom kot doslednim nasprotnikom vsakrsnega oportunitizma. »Kritika sele budi in kaze, kod je cesta v Atene,« se je veckrat skliceval na Levstikovo geslo.

»Ti nasi staroslovenci so brezznacajni,« je razlagal Adam udelezencem besede. »Ne razumejo, da je dualizem kot kragulj, ki zasaja svoje kremplje Avstriji do zivega,« je ponavljal besede Jurcicevega Slovenskega naroda. »Z njim so se največ pridobili Madzari, ki so dobili svoje tolikanj zelene ministre in so si lahko izvolili kralja, ceprav avstrijskega; veliko so dobili tudi Hrvatje, ki vsaj mislijo, da gospodarijo na svojem...«

»Kaj pa Cehi in mi?« ga je nekdo prekinil.

»Cehi imajo vsaj pravico molcati, Slovenci pa smo razen nagobcnika dobili se abecedo.«

Birt je bil drugacnega mnjenja. Pogladi si je kratko crno brado, globoko potegn timer iz pipe in z besedami, ki jih je pridno pobiral iz Novic, dejal:

»Raji de se sibi enako viharju upognemo, nego da bi nas, ko bi ustavljali naso prekucijo, prelomili. Sami Slovenci itak ne moremo vreci dualizma...«

Nato je nadaljeval:

»Avstrijski kancler Beust obljublja razsiritev avtonomije, enakopravnost slovenskega jezika in slovenske uradnike tudi v najvisjih uradih. Ponudil je tudi gradnjo gorenjske zeleznice, za katero slovenski poslanci ze vec let prosijo...«

»Dobili bi jo tudi brez kleceplazenja na Dunaju, ker je odlocilen interes nemškega kapitala na Gorenjskem in ne mile prosnje slovenskih poslancev... Zelezna ruda mika Nemce, ne pa pravice Slovencev in tudi koncesija dr. Tomanu ni pri tem odlocilna!« je ugovarjal Adam.

France Trebčan

Casnik Naprej iz leta 1863 je bil prvi nacelni list, ki pa so ga oblasti se isto leto prepovedale. Fran Levstik (1831 - 1887), pisatelj, kritik, jezikoslovec in casnikar je v njem ne glede na levo ali desno politicno usmerjenost klical vsakomur, ki se je odlochal za gnile kompromise: »Ti si slepec, a ti slepar!«

Anton Jerman je v gvašu takole upodobil stavbo Kazine v Ljubljani, ki je po letu 1867 postala zbiralisce nemskutarjev

MORILSKA EKSPLOZIJA V OKLAHOMI

Ameriška tragedija

Osumljenec ni islamski fanatik, ampak 27-letni nekdanji ameriški vojak

Prva bomba je v sredo zjutraj po ameriskem času razdejala zvezno zgradbo v prestolnici države Oklahoma in po podatkih ob zaključku redakcije ubila 87 ljudi, med njimi dvanajst otrok iz otroškega vrtca. Stevilo mrtvih bo najbrž še veliko višje, saj se vedno pogrešajo 150 ljudi iz stolpnice, ki ji je tovarnjak, napolnjen s poceni mešanico kmetijskih gnojil in kemikalij, odlomil in požgal celo polovico. Ranjenih je bilo 400 ljudi. Druga, za Američane morda še bolj pretresljiva bomba pa je udarila v petek zvečer, ko so agentje iz ameriskega Zveznega preiskovalnega urada (FBI) aretirali prvega osumljenca. Američanom je zaprlo sapo, ko so zvedeli, da je 27-letni Timothy James McVeigh povsem navaden prebivalec ZDA in ne kakšen vrinjeni muslimanski fanatik s črno brado in s sovraštvom do vsega ameriskega v obeh, ki bi mu iraski, iranski, pakistanski ali palestinski imami oprali mozgane ter ga spremenili v tiktakajočo bombo za amerisko civilizacijo. McVeighov znanec Terry Nichols se je sam predal oblastem, ker pa je prostovoljno pomagal pri preiskavi, so ga izpustili na svobodo.

Do aretacije Timothyja McVeigha je bila večina opazovalcev prepričana, da so v Oklahoma Cityju udarili isti bliznjevzhodni muslimanski skrajneži, ki so pred dvema leti razdejali Svetovni trgovinski center v New Yorku. Februarja so ameriski tajni agenti v pakistanskem mestu Islamabad spektakularno ujeli Ramzija Ahmeda Jusefa, glavnega osumljenca za newyorskoro teroristično akcijo, na srečo se preden mu je uspelo razstreliti nekaj letal nad pacifiškim morjem. V Jusefovem filipinskem stanovanju so namreč našli računalniško disketo z natančnimi načrti za uboj papeža Janeza Pavla II. med njegovim obiskom na Filipinih, pa tudi za razstrelitev potniških letal, ki letijo iz azijskih držav v Ameriko, in za teroristične akcije na ameriških tleh. Ker je imel Jusef pomagace in bogate prijatelje v državah, ki sovražijo vse amerisko, ni presenetljivo, da so opazovalci najprej pomislili na bliznjevzhodni terorizem. Agencije poročajo, da so številni študentje iz arabskih držav po vsej Ameriki v strahu pred ljudskim besom ostajali v svojih sobah, društva, ki povezujejo Američane arabskega rodu, pa so zasuli s telefonskimi grožnjami in preklinjanji. Ze v petek dopoldne je predsednik Clinton začel opozarjati državljane, naj se ne prepustijo prehitrim sodbam. Zvečer so osupli izvedeli zakaj. Obtoženec za smrt dvanajstih otrok in dojenčkov ter desetih, morda pa celo

stotin nedolžnih ljudi v zvezni zgradbi Alfred P. Murrah v Oklahoma Cityju je mladenic ameriskega rodu. Američani so se v grozljivo jasnem zrcalu iz oči v oči srečali s svojim domaćim terorizmom.

Obtožen je zalivski veteran

ZDA so država, ki je vajena nasilja, morda celo bolj kot drugi. Zaradi tradicije iz časov naseljevanja evropskih priseljencev pred dvema stoletji, ko so se pionirji spopadali na življenjski poti z Indijanci, prvotnimi prebivalci ameriske celine, imajo pravico do orožja zapisano v ustavi. Če se Američanu pomrca um in se sklene mascevat nad vsem svetom, ne bo zabodel prvega sosedu tako kot ponoreli Slovenec. V roke bo vzel avtomatsko puško, stopil v najbližji McDonald's in ubil dvajset ljudi. Američani so se navadili na nasilje v zadnjih dveh desetletjih, odkar marsikje na ulicah vlemest vladajo mamilja, gangsterski spopadi in odpisani obupanci, ki jih je družba zavrgla. Toda doslej so bili razmeroma varni pred političnim terorizmom. Eksplozija v newyorskem Svetovnem trgovinskem centru jih je soočila z delovanjem bliznjevzhodnih teroristov na ameriških tleh. Zdaj pa bodo morali pogoltniti se grenkejšo pilulo spoznanja. Slavni »American way of life«, način življenja, ki je s popolno svobodo govora, tiska, nenasilnega verskega in političnega združevanja in odprtih možnosti za večino ljudi v

tej velikanski državi doslej razmeroma uspešno razgrajeval socialne bombe, je tokrat odpovedal. Mladenec, ki je obtožen poboja in razdejanja v Oklahoma Cityju, je bolj podooben nasilnim evropskim obrigoglavcem ali bliznjevzhodnim fanatikom kot pa v Hollywoodu in televizijskih sentimentalnih nadaljevanjih idealizirani ameriški mladini.

Po podatkih FBI, ki so jih tiskovne agencije posredovale dan po aretaciji, je Timothy James McVeigh vojaški veteran iz zalivskega spopada z Irakom leta 1991. 27-letnemu McVeighu, obsedenemu s skrajno-desničarskim sovraštvom, ena vojna očitno ni bila dovolj. Poročilo Zveznega preiskovalnega urada trdi, da se je povezal s polvojaško skupino Michiganske milice v istoimenski severni ameriški državi ob Velikih jezerih, ki deluje še v najmanj devetih ameriških državah, morda pa celo v dvajsetih, samo v Michiganu pa ima najmanj 2000 članov. Pripadniki Michiganske milice se po gozdovih udeležujejo vojaških vaj v popolni opremi in s puskami, lani jeseni pa so jih celo zalotili pri opazovanju delovanja neke policijske postaje s sredstvi za nočno opazovanje. Dejavnost te polvojaške skupine temelji na filozofiji, ki jo univerzitetni profesorji imenujejo indeterminizem, po domače pa bi jo lahko opisali kot sovraštvu do vlade in njenega vtikanja v življenja državljanov. John Nutter, profesor na michiganski državni univerzi, je agenciji Reuter povedal, da milica se posebej povzdiguje v nebo knjigo Williama Pierca za naslovom Turnerjevi dnevniki (The Turner Diaries), ki opisuje spopad majhne skupine najemniških vojakov z FBI. Ayranski placanci, kot jih imenuje avtor, na koncu uničijo poslopje Zveznega preiskovalnega urada v Washingtonu z bombo, izdelano iz umetnih gnojil in kemikalij. Natančno te ubijalske sestavine so bile naložene v poltovornjaku, ki ga je razneslo pred stolpnico zvezne uprave v Oklahoma Cityju...

Simbolike, ki je FBI omogočila povezavo člana Michiganske milice z osupljivim, grozljivim obračunom v Oklahoma Cityju, s tem se ni končal. Del pripadnikov milice - med njimi tudi obtoženi Timothy McVeigh - je namreč neutolajljivo zaloval za sekto Davida Koresha, s katero so agenti ameriskega Zveznega urada za

alkohol, tobak in strelno orožje (ATF) obračunali natančno dve leti pred tragedijo v Oklahoma Cityju. Devetnajstega aprila 1993 je ZDA pretresel obračun na posestvu sekte davidiancev, ki je zahteval več kot osemdeset žrtv. Med njimi so bili tudi številni otroci in stiri agenti ATF. Iz Oklahoma Cityja poročajo, da je Timothy McVeigh najel morilski poltovornjak s ponarejenim dokumentom, na katerem je bilo zapisano ime Robert Kling, izmišljeni datum rojstva pa je bil 19. april 1979, dan in mesec obračuna s sekto davidiancev v teksaskem mestecu Waco.

Verniki letijo v nebo

Zgodba vzpona in padca sekte Davida Koresha je tragična in tako poučna tudi za razumevanje oklahomske tragedije, da jo je treba razložiti. David Koresh je bil povsem navaden American, dokler se ni lepega dne oklical za božjega sina in začel zbirati vernike. V državi, ki ima pravico do najrazličnejših verovanj zapisano v ustavo, v imenu verske svobode pa lahko vsakdo ustanovi svojo cerkev, ni bilo Koreshovo »razodetje« nič posebnega, kmalu pa si je nabral tudi dovolj pristasev. Koresh je kupil posestvo v teksaski preriji in - kot je poleti 1992 ugotovila policija - začel poleg pristasev zbirati tudi velikanske količine orožja ter razstreliva. Poleg tega so sumili, da člani sekte spolno zlorabljajo otroke. Zvezni agenti so zato sprožili skrivno operacijo z nazivom »Trojanski konj«, potem ko je posta v Waco lokalnemu serifu prijavila posliko z ročnimi granatami, poslano na posestvo Davida Koresha. Ker je slo za bombe, so zadevo predali Zveznemu uradu za alkohol, tobak in strelno orožje. Agenti te organizacije pa očitno niso bili dovolj usposobljeni za obračun z davidianci.

Akcija se je tragično ponesrečila z najmanj osemdesetimi žrtvami. Agenti, ki so načrtovali napad na posestvo sekte, so namreč vse skupaj preveč natančno pripravili in med drugim za vsak primer naročili tudi rešilce. Voznik enega od njih je načrtovano akcijo zaupal prijatelju novinarju in lokalna televizijska postaja je na posestvo poslala snemalca. Kameron pa ni poznal prave poti, zato je za nasvet vprašal postarja, ki je ravno prikorakal mimo - ta pa je bil svak Davida Koresha! Agenti, ki jih

je na Koreshovo posestvo kot prikriti vernike ze davno pred akcijo poslala ATF, so videli, da gre vse narobe, zato so obupano opozorili, da ne bo nič s presenečenjem samozvanega božjega sina. Toda voditelja napada to ni ustavilo, ceprav je vedel, da Koresh pridiga potop in je zato povsem sposoben organizirati množični samomor. Natančno to se je zgodilo. Postar je Koresha, ki je ravno vodil nedeljsko branje svetega pisma, poklical na stran in mu povedal novico o načrtovanem napadu. »Enkrat so me dobili in me ne bodo nikoli več,« je zamrmral voditelj verske sekte in zazgal sode z gorivom, ki jih je imel nakopirane v zgradbi. Skupaj s številnimi privrženci, med njimi so bili tudi otroci, je končal v plamenih.

Ponesrečena akcija zveznih agentov je dvignila na noge amerisko javnost in resno zamajala popularnost se sveže Clintonove pravosodne ministrice Janet Reno, pa ceprav ATF sodi pod okrilje finančnega ministra. Pri tistih, ki sodijo v najbolj skrajni desni del ameriske družbe, pa je Waco zbudil nepopisen bes. Za zaprisežene sovražnike vlade je bila akcija proti Koreshu kronsko potrdilo njihovih prepričanj, »božji sin« pa se je spremenil v heroja in mučenika. Eden izmed teh, Timothy McVeigh, je - kot kaže - sklenil mascevati v Oklahoma Cityju. Ce te domneve in prepričanje države, ki je ze vložila obtožnico, drzijo, lahko McVeigha kaznujejo tudi s smrtno kaznijo.

Koliko so krivi politiki?

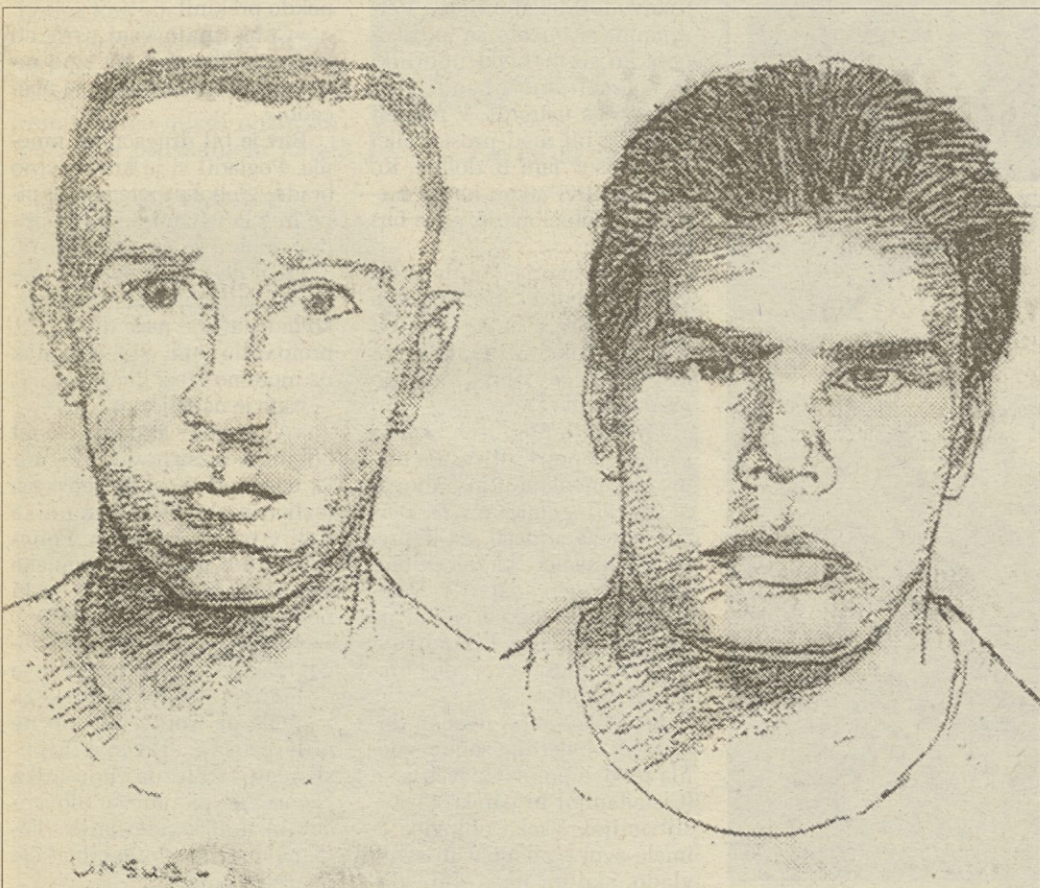
Sele sodni proces bo seveda izrekel zadnjo besedo, na temelju aretacije in domnev, ki so povezane z njo, pa ze lahko razmišljamo o političnih posledicah za ZDA, s tem pa tudi za mednarodne odnose, saj nikomur ne more biti vseeno, kaj se dogaja v edini svetovni supersili. Pretres, ki ga prav zdaj doživljajo Američani, je najbrž tektonski. Doslej so bili teroristi »od drugod«, ce pa so ze napadli tudi v Ameriki, niso bili »nasi«. Zaradi brezvestnega bombarderja (McVeighov naslov na računalniški mreži America Online je bil »Nori bombardier«), ki je v Oklahoma Cityju poslal v nebo desetine ali celo stotine nedolžnih odraslih in otrok, bo najbrž Amerika spet enkrat izgubila svojo nedolžnost.

Poleg tega so ideje, ki jih zagovarjata McVeigh in del Michiganske

milice, deloma tudi odsev desne politične filozofije, ki vse bolj zmagovito obladuje ZDA. Seveda bi bilo neodgovorno enaciti ponorele posameznike s politično vizijo, tako kot ni mogoče bliznjevzhodnih fanatikov enaciti z muslimansko vero. Kljub temu pa je treba povedati, da zamisli ameriske verske desnice - vplivnega teoretičnega jedra na desni strani politične mavrice - vse bolj vplivajo na politično in vsakdanje življenje v ZDA. Na ameriskem političnem prizorišču so izjemno vplivni radijski govorniki kova Rusha Limbaugh, ki morda se učinkoviteje oblikujejo javno mnenje od povsod prisotne televizije, z neprikritim sovraštvom in zaničevanjem do vsega levosredinskega. Sem pa v ZDA sodijo predsednik Clinton, njegova soproga Hillary, Jane Fonda (še iz mladosti, ko je protestirala proti vietnamski vojni), demokratska stranka, liberalci, homoseksualci in »feminacistke«, kot Rush Limbaugh zmerja zagovornice zenske enakopravnosti. Radijski ideologi zagovarjajo iste vrednote, ki jih je tako morilsko udeležil Timothy McVeigh, seveda, ce mu jih bodo dokazali. Bojujejo se proti omejitvi kupovanja strelnega orožja, ki ga zagovarja predsednik Clinton, kar povprek zmerja zvezno vlado, pomemben del njihove filozofije pa je tudi boj proti prekinitvi nosečnosti. Prav verska desnica je lani spodbudila k akciji nekaj morilcev zdravnikov, ki izvajajo abortuse.

Vsaj malo pod vplivom teh zamisli je tudi republikanska revolucija, ki po preprčljivi zmagi republikanske stranke na novembrskih volitvah zdaj spreminja podobo ameriskega političnega prizorišča, kakršno smo poznali v zadnjih desetletjih. Verska desnica, ki vidi v republikancih svoje naravno zaledje, skuša vplivati tudi na predsedniške volitve. Odkar je George Bush izgubil proti Billu Clintonu tudi zato, ker se je prevec uklonil skrajno desni filozofiji ter začel pridigati proti prekinitvi nosečnosti, bodo republikanski kandidati najbrž previdnejši pri dvorjenju skrajnežem iz verske desnice. Po dogodkih v Oklahomi pa bodo morali narediti se korak naprej in natančno zarisati črto, do katere si lahko omračeni posamezniki McVeighovega kova prisvajajo legitimne politične zamisli za svoje morilske akcije.

Barbara Kramzar

Skice osumljenecv, ki so jih naredili pripadniki FBI. Moža na levi so že aretirali

Gasilci pod ruševinami zvezne zgradbe iščejo trupla in morebitne preživele (Telefoto: AP)

Učinkovito nasilje

V boju s teroristi se je skoraj nemogoče ogniti uporabi nenasilnih sredstev in metod

»Ugrabili smo letalo, v katerem je predsednik. Če nečete, da se njemu in njegovim spremljevalcem zgodi kaj hudega, do te in te ure naredite to in to. Če ne boste spoštovali naših navodil, bomo vsakih šest ur ustrelili po enega talca.« Sporočilo je izmisleno in bombastično, vendar hkrati tudi realno. Kdo pa lahko zagotovi, da se kaj takega ne more zgoditi? In v takšnem primeru bi se začela vrstiti številna vprašanja. Med ključnimi pa bi bila prav gotovo: kdo, kaj in kako bo ukrepal, kako bi deloval »krizni stab«, kakšni so scenariji pogajanj, kakšna je vloga posameznih ministrov ipd.

Pri preučevanju različnih pristopov v boju proti terorizmu izhajam iz podmene, da so z analizo terorističnega dejanja nakazane njegove »ranljive točke«, ki so bistvenega pomena za opredeljevanje strategije in taktike boja proti terorizmu. Razčlenitev terorističnega dejanja namreč pomeni ustrezno osnovo za opredeljevanje in izvajanje različnih protiterorističnih strategij. Ob tem pa je potrebna tudi sinteza različnih spoznanj, kajti le s pomočjo primerjave načinov izvršitve, uporabljenih metod, sredstev in ciljev napadov z obstoječimi spoznanji je mogoče doseči cilj - hitro odkritje ali pa vsaj predvidevanje storilca.

Izkušnje kažejo, da ima večina terorističnih dejanj nekaj skupnih točk: njihovo udejanjenje - od ideje do izvedbe - poteka v določenih fazah, ki se sicer v podrobnostih od primera do primera razlikujejo, imajo pa določene skupne značilnosti in zakonitosti. Če poenostavim, vsaka od faz - pripravljanje, izvedba in post factum - vsebuje se vrsto elementov. Nekateri od njih so obvezni, nekateri pa odražajo določeno »inovativnost«, kombinacija obojih pa se kaže v različnih pojavnih oblikah terorizma.

Teroristi so (tudi) skrbni načrtovalci

Posameznik (skupina) se od ideje, da bi terorizem uporabljal kot metodo artikuliranja oziroma za doseganje določenega (praviloma) političnega cilja, pa do konkretne izvedbe terorističnega dejanja srečuje za vrsto problematičnih sklopov.

Praviloma je eno prvih vprašanj oziroma problemov (nalog)

strukturo, po drugi pa za tajnost delovanja, ki je eden od predpogojev za učinkovitost. Družboslovne vede so povsem odrezane od možnosti opazovanja posamezne organizacije v fazi, ko pripravlja teroristično akcijo. Delne možnosti za to imajo specializirane službe s svojimi posebnimi sredstvi in metodami (na primer infiltracija agentov, prisluškovanje telefonskim pogovorom ipd.)

V zvezi z načinom izvedbe ali njenim poskusom so vsa pridobljena spoznanja pomembna s stališča opredelitve strategije in taktike boja proti terorizmu. Če je rekonstrukcija izvedbe terorističnega dejanja nestrokovna in nedosledna, ima to lahko v poznejši fazi - tudi z vidika nadaljnje preventivne postavitve - daljnosežne posledice.

Post factum - po izvršenem dejanju - je faza, ki je vsebinsko vezana na teroristično dejanje kot tako, saj s samo izvedbo se ni vse končano. Ta faza je lahko (za preiskovalce) relativno kratka - v primeru hitrega prijetja storilca ali v primeru njegove smrti (teroristi - kamikaze). Lahko pa se zaradi različnih razlogov tudi zavleče - ker teroristično dejanje traja dalj časa (pogajanja ob ugrabitvah...) zaradi iskanja storilcev ali dolgotrajnega kazenskega procesa. Vsebinsko pa je ta faza povezana z vprašanjem izbora protiteroristične strategije - predvsem glede uporabe nasilnih ali nenasilnih sredstev, kar pa ni le stvar strateske, ampak tudi (in predvsem) politične odločitve.

Proti terorizmu se je težko boriti z nenasilnimi sredstvi

Po ugotovitvah nekaterih avtorjev (na primer Pašanskega) je vsaka protiteroristična strategija usmerjena proti konkretni obliki političnega nasilja, v praksi pa se praviloma kaže z uporabo dveh osnovnih metod - nenasilne in nasilne. Med nenasilne sodijo politične metode, ki se delijo na metode po mirni poti (preučevanje in politično reševanje vzrokov terorizma; lociranje »konstant« terorizma in njihovo odpravljanje s političnimi sredstvi) in metode s pomočjo pritiska (politični pritiski; ekonomski

pritiski; pojav doktrin in teorij o upravičenosti nasilnih metod), poleg tega obstajajo zakonodajne metode (mednarodne konvencije; večstranski in dvostranski sporazumi in dogovori; interni mednarodni sporazumi in dogovori; notranja zakonodaja) ter znanstvena preučevanja (preučevanje zakonitosti terorizma in priporočila za odpravljanje vzrokov terorizma). Med nasilne metode pa sodita »javni« protiterorizem (uporaba policijskih ukrepov; dejavnost protiterorističnih skupin; uporaba posebnih enot redne vojaske) in konspirativni protiterorizem (dejavnosti obveščevalnih služb in drugih specializiranih organov).

Teroristom ne gre popuščati

Nenasilne metode se v praksi redko uporabljajo. Nasilne poti razreševanja so hitrejša in učinkovitejša, zato ne preseneca, da prevladujejo. Predstavljajo pa lahko povod za vnovično uporabo sile, zato ni jasno razviden izhod iz začaranega kroga, ko tero-

odvrčujoče delujejo tudi razne informacije o organiziranosti, učinkovitosti in usposobljenosti protiterorističnih skupin, ker verjetno marsikoga odvrne od njegovih namer, saj je soočen z nevarnostjo, ki mu grozi.

Sporočilnost terorističnih akcij

Pri reševanju problematike terorizma je včasih treba upoštevati tudi politično »sporočilo« dejanja. Ker gre za politični terorizem, bi bilo smiselno, da se nanj v prvi vrsti reagira s političnimi sredstvi. Obstajajo pa seveda omejitve in primeri, ko mednarodnega terorizma sploh ni mogoče reševati na ta način, ko je najprej treba reagirati z nasilnimi sredstvi in sele pozneje z nenasilnimi. Pri tem je treba odkrivati in poznati vzroke mednarodnega terorizma, saj je v nasprotnem primeru boj proti njemu praviloma vedno usmerjen le na »gasenje posledic«, ni pa odstranjeno »netivo«, in tako nenehno obstaja prikrita možnost vnovičnega izbruha.

Dodatna težava pri opredeljevanju protistrategije je tudi ta, da se terorizem pojavlja tudi kot metoda in sredstvo subverzivnega delovanja obveščevalnih služb. Te službe so infiltrirane v razne teroristične organizacije, nudijo jim tajno finančno pomoč, jih opremljajo z orožjem, urijo in jim pomagajo pri pridobivanju azila, zato mednarodni terorizem v bistvu postaja tudi »podaljšano orodje« nekoga drugega, ki ga z nudeno pomočjo tudi usmerja v zeleni cilj.

rizem opravičuje represijo, ta pa znova terorizem; nasilje se pojavlja v obliki spirale. Nekdo mora »popustiti«, najsibkejši člen pa je očitno nenasilno reševanje, pri čemer ne gre za popuščanje pred teroristi, temveč za drugačno razumevanje teh.

Nenehno je navzoča tudi dilema države, kako doseči čim boljše razmere v odločitvi, da ne popušča pred teroristi in hkrati s svojim ravnanjem ne povzroča novega nasilja. Terorizem mora dobiti pomen neperspektivnosti, vendar ne na račun nedolžnih ljudi. Zato je poudarek na večji strokovnosti. V tem smislu lahko

predpostavlja mednarodno povezovanje, kar je pogoj in rezultat hkrati ter ima tudi druge posledice. Ker pa so si politični interesi nasprotujoči, je težko (ne pa tudi nemogoče) najti skupne točke v boju proti mednarodnemu terorizmu. Kaže, da v okviru OZN takšna sinteza ni mogoča, ker združuje preveč heterogeno strukturo. Dokaz za to je dejstvo, da praviloma vedno pride do veta na resolucije, ki konkretnije obsojajo dejanja mednarodnega terorizma, ter tudi dejstvo, da so več let (neuspešno) ukvarjali z definicijo mednarodnega terorizma. Možnosti so le na splošni ravni, ko v resolucijah ni konkretnih obsodb. Sodelovanje ni vprašljivo, ko gre za posamezne vrste »navadnih« kriminalnih dejanj.

Prihaja terorizem tudi k nam?

Obstaja vtis, da se k problematiki boja proti terorizmu pristopa kampanjsko, največkrat sele »kot gasenje požarov« - ob stopnjevanju različnih terorističnih dejanj. Učinkovita strategija in taktika boja proti terorizmu bi morala obsegati kombinirano uporabo čim več razpoložljivih spoznanj (zgodovinska, sociološka, psihološka...), kazenskopravne elemente (tako na državni kot mednarodni ravni), vse razpoložljive sile oziroma subjekte, spoznanja o njegovih »ranljivih točkah«, vključevanje in/ali medsebojno sodelovanje posameznih držav ali njihovih služb.

Utemeljeno domnevam, da bo ta problematika v prihodnje vse bolj aktualna tudi pri nas. Nekateri pojavi nasilja (grožnje z bombami, razstrelitve lokalov in avtomobilov, izsiljevanje ipd.) ter možnosti ogrožanja iz tujine (predvsem zaradi prehodnega položaja naše države, blizine vojne na Balkanu, ki se bo verjetno nadaljevala z drugimi - tudi terorističnimi sredstvi...) to vsekakor potrjujejo. Zato bi bilo smiselno del pozornosti na raziskovalnem področju posvetiti tudi tej problematiki, predvsem v smislu iskanja odgovorov na uvodoma zapisana vprašanja.

Adam Purg

Skupina japonskih izvedencev za bojne strupe (Telefoto: AP)

Od zveznega poslopja v Oklahomi je po eksploziji podtaknjene bombe ostalo bore malo (Telefoto: AP)

LJUDJE, ODNOSI, LETA

Samci - izbranci in tisti, ki izbirajo

Vodilna misel sodobnih »singlerjev« je svoboda

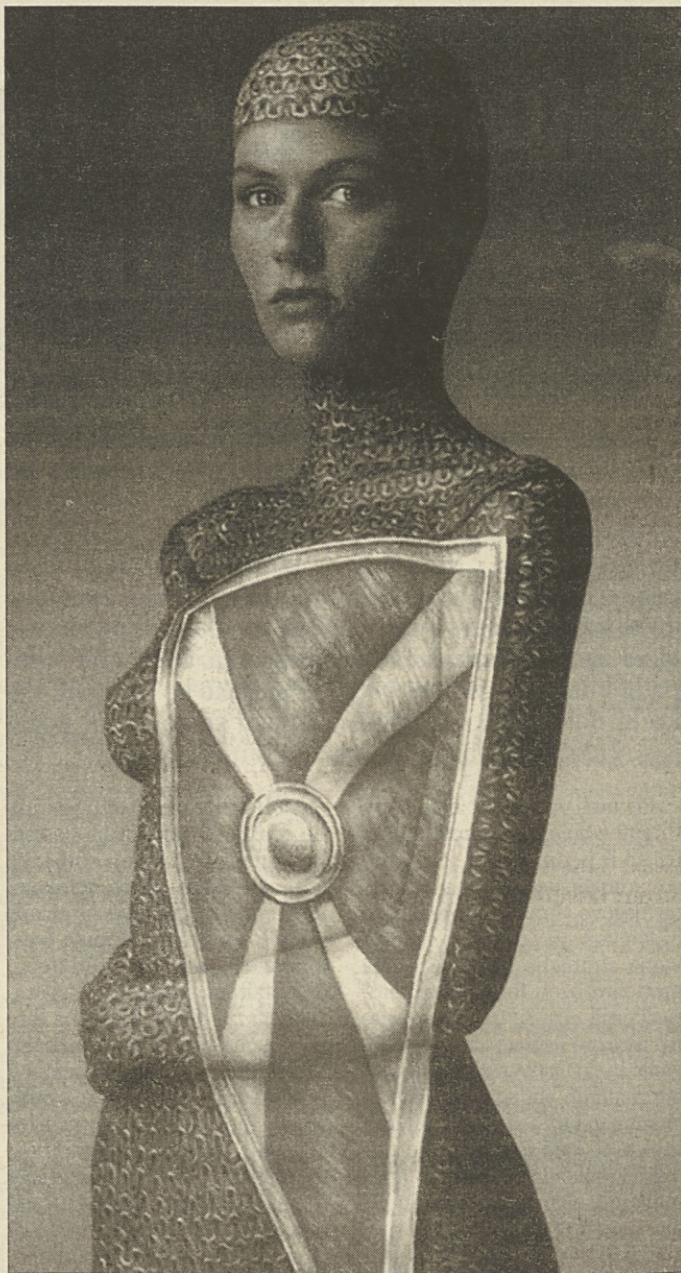
Pravijo, da nikoli niso bili boljši časi, kot so zdaj, za tiste, ki hočejo biti svobodne, same in - ženske. Kajti (če gre temu verjeti) kot samska si lahko ženska kroji življenje po lastni meri. Za tradicionaliste naj bi bila ženska še vedno tista, ki skrbi za otroke in kuho in se ubada z vsakodnevnimi denarnimi skrbmi, za druge pa je lepšemu spolu vendarle namenjeno še kaj drugega kot samo kuhanje in čakanje na poroko.

Devetdeseta leta so v marsičem prinesla nove pomene pojma »biti sam(a)«, ki je imel sicer v različnih zgodovinskih obdobjih različna »videnja«: od prezira do zavdanja (cetudi prikritega). Zdaj je vse pogostejše slišati, da je »samska« nekaj pozitivnega: je enkratna, ve, kaj hoče, cudovita je, sama svoja; bolj je samozavestna, zna uživati in ji ni odveč tudi samo lastna družba. Na svetu je samskih žensk vedno več. V Britaniji se je na primer v zadnjih desetih letih število samskih žensk, starih med 16 in 34 let, povečalo za milijon, tako da jih je zdaj že slabe stiri milijone! Se več pa je samskih moških, zlasti tistih, ki so stari med 20 in 34 let; seveda to nikakor ne pomeni, da so zavezani celibatu ali da so homoseksualci.

Mladi se tudi kasneje odločajo za poroko in za starševstvo, kakor tudi za več otrok. Samski stan po svoji izbiri dandanes pomeni pač samo se eno od norm. Pojmi »zarjavela devica« ali »stara nevesta« so skoraj že pozabljeni in izbrisani iz sodobnega besednjaka. Samski so tako izbranci in tisti, ki izbirajo. Vecinoma se zavestno odločijo za tak stan. Se ne tako davno nazaj smo na primer v filmih ali na televiziji videli samske samo ženske, ki so bile ali prismođe ali zoprne starke. Zdaj pa je na njihovo mesto stopila močna, neodvisna, privlačna ločenka ali taka, ki se nima namena poročiti. Zanimivo je tudi, da sodobne samske ženske pravijo dvakrat več kot pred četrto stoletja, žal pa ne kupujejo na primer vedno ravno najbolj zdrave

hrane - prevec je raznih kola napičkov, sladoledov, čokolade in krompirčkov. Je pa menda kar zavidanja vrednih devet odstotkov samskih žensk - vegetarijank. Britanski raziskovalec Phillip Hodson pa vendarle ugotavlja, da tudi samski niso neobčutljivi za prijetne male radosti, kot je na primer to, da lahko ob enajstih zvečer položiš nekomu noge v naročje, da ti kdo prinese zajtrk v posteljo in da te malo pockrlja. Samska ženska neke pri tridesetih pa je menda zelo zazeljena... Kot že rečeno, je »samska« revolucija krepko zajela tudi moške in jim tudi koristila. Spomnimo se, koliko se jih uci kuhati ali kolikim se celo pralni stroj zazdi zanimiva naprava, ki se lahko primerja z računalnikom. A to le mimogrede. Dejstvo je, da dandanes samski, tako moški kot ženske, nikakor več za vsako ceno ne »lovijo« partnerja za zvestobo do groba, pač pa nasprotno: sorodno razumevajočo dušo, ki jim ne bo težila, pač pa se bosta ujela v globokem prijateljstvu. Kaže, da to vedno bolj razumejo tudi matere, ki so spoznale, da zakonski stan ni porok za trajno srečo ali edina pot, če hoče ženska imeti otroka.

Pred petindvajsetimi leti so ob besedah »enakost« in »svoboda« naredkim mamam sli lasje pokonci, zdaj pa ženske pri stidesetih ali petdesetih letih svojim hčeram privosčijo, da bi uživale v sem tistem, kar so same zamudile. Skratka, sodobne hčerke so vzgajane popolnoma drugače, v samostojnem duhu, znajo se pogovarjati in šaliti in biti enakovredne moškim. Najbolj otipljiva vodilna misel sodobnih »singlerjev« je pravica biti svoboden. Svoboden pri vsem: kaj bo v življenju počel, kje si bo našel mesto v družbi, kakšno skupnost ali družino hoče (ali noče). Tega nikakor ne smemo razumeti tako, da so samski proti poroki - le kot institucijo je ne sprejemajo. Zakaj bi ponavljali napake drugih, če imajo na voljo drugačno možnost? Zal je tako, da prevec ljudi pristane v zakonskem jarmu se preden sploh izkusijo, kaj pomeni biti sam. Premalo se zavedajo, da jim svet leži pod nogami in da ženske in moški se nikoli nismo imeli možnosti biti tako avtonomni. Če nočeš, ti ni treba kuhati, čistiti, izpolnjevati spolne zahteve nekoga, se razmnoževati, na silo krotiti svoje živce... (KaN)

Pojma »zarjavela devica« ali »stara nevesta« sta pozabljena

»Sam svoj mojster« za zdravje

Na stari celini veljajo od lanskega decembra posebna pravila oziroma priporočila, ki naj ljudem pomagajo v boju proti raku. Zajemajo vsa »pregresna« področja - od kajenja do alkoholizma, prehranjevanja, sončenja... Strnjena so v deset točk.

1. Ne kadite. Če pa že, se skušajte čimprej odvaditi, zlasti pa se zadržite in ne kadite v družbi.
2. Nadzorujte uživanje alkoholnih pijač.
3. Izogibajte se premočnemu soncu.
4. Upoštevajte navodila za zdravo življenje, zlasti v delovnem okolju, kjer imate opravka s snovmi, ki lahko povzročajo rak.
5. Jejite veliko svežega sadja, zelenjave in zitaric oziroma hrane, ki vsebuje veliko vlaknin.
6. Pazite na telesno tezo in se izogibajte premastni hrani.
7. Obiščite zdravnika, če opazite nenormalno strjevanje krvi ali krvavitve.
8. Prav tako pojdite k zdravniku, če ste dlje časa prehlajeni ali hripavi, če imate težave s prebavo ali če začnete nenadoma hujšati.
9. Ženske bi morale redno kontrolirati stanje materničnega vratu.
10. Enako velja za kontrolo dojk, če pa je le mogoče, bi morale po 50. letu starosti redno hoditi na mamografijo.

(The European Elan)

Alternativa ni vseemogočna

Medtem ko se znanstvena medicina se zmeraj bliskovito razvija, se ljudje vse raje zatekajo k tako imenovanim alternativnim oblikam zdravljenja, ki svoje poslanstvo opravljajo brez v marsičem strupene kemije in drastičnih posegov v telo. Vendar tudi alternativne metode niso vseemogočne; niti docela ne zdravijo niti zadovoljivo ne zmanjšajo bolečin. Posamezniku zato ne preostane nič drugega, kot da svoje zdravje vzame v svoje roke - tako z naravnimi načinom življenja kot s samostojnim prizadevanjem po ozdravitvi in blazenju bolečin. Nova, samostojna protibolečinska tehnika je kot nalasc za »samozdravitelje«.

Psihosomatski medicini in alternativnim pogledom na zdravje je skupno spoznanje, da so bolezni in spremljajoče bolečine v največji meri posledica psihičnih stresnih stanj. »Most«, preko katerega konfliktna duševnost nagaja organizmu, je misicevje. Kronično napeto misicevje omejuje pretok vitalnih snovi in energije ter slabi regeneracijo celic in njihovo naravno imunsko sposobnost, povzroča pa psihomišična napetost (tako imenovani stres) povzroča tvorjenje in izločanje snovi, ki zastrupljajo telo in rušijo njegovo ravnovesje. Osnovni cilj samopomoči je potemtakem sprostitev misicevja.

Znane sprostivne tehnike (kot so recimo avtogeni trening, joga, masaža, pa tudi bioenergetski tretman) ne omogočajo zadovoljive, trajne sprostite misicevja. Masaža (ročna in z različnimi masaznimi pripomočki) neposredno deluje na skrčeno mišico in jo sprošča, vendar ne odpravi hkrati tudi stimulusnega zarišča, ki povzroča krčenje - zato ljudje, ki uporabljajo masažo, na kritičnem mestu vedno znova doživljajo bolečino. Masaža je učinkovita zgolj pri bolečinah, ki temeljijo na poskodbah samega mišičnega tkiva (recimo zaradi globinskega udarca ali prenatrtega giba, zaradi katerega mišica ostane zategnjena), prav tako pa pripomore k njegovi boljši regeneraciji. Ne more pa zmanjšati količine tistih dražljajev, ki so locirani izven mi-

sice; v tem primeru se bolečina pojavi že kratek čas po masazi, pač tedaj, ko se mišica, bombardirana z »zunanjimi« živčnimi impulzi, znova skrci. Bioenergetski tretman, vključno z vdusjem, ki ga pričara bioenergetikov nastop in klientova domisljija, lahko v času trajanja sestanka v dobru meri sprostita misicevje in zmanjšata občutje bolečine, vendar se bolečine in spremljajoče zdravstvene tegobe znova pojavijo - praviloma že tedaj, ko se bolnik vrne v svoje običajno življenjsko okolje. Se manj uspešni so razni bioenergetski pripomočki, narejeni iz posebnih »bioenergetskih generatorjev« kot so na primer magnetki ali kristali. Ti pripomočki bolečino največ

zgolj nekoliko ublažijo, preženejo pa je ne, kaj sele da bi resnično zdravili. Zdi se, da tovrstni pripomočki najbolj koristijo zepu iznajdljivcev, ki jih izdelujejo in prodajajo.

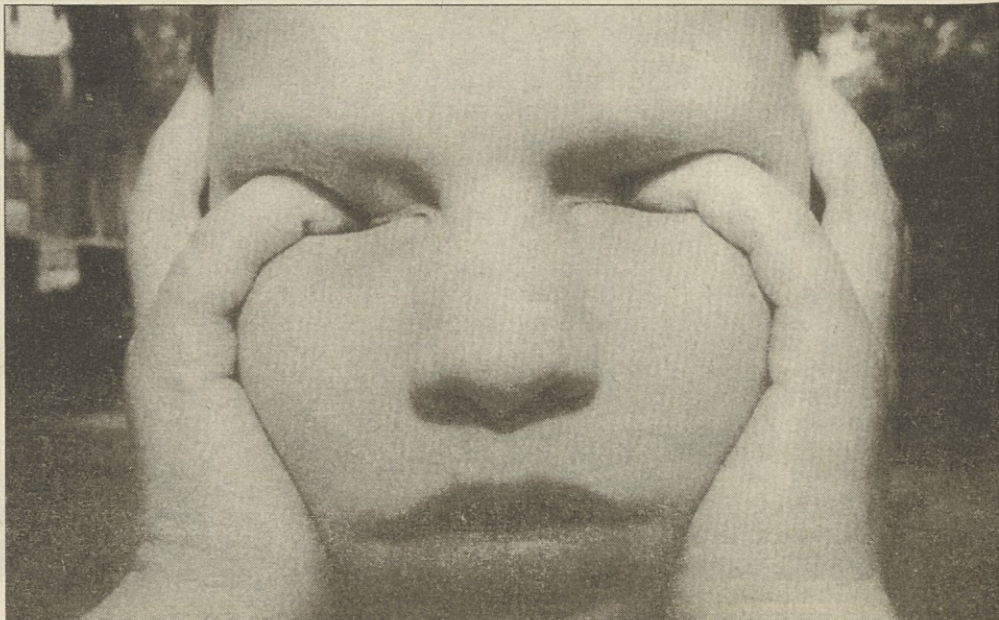
Z novo protibolečinsko tehniko lahko psihomišične napetosti ukinemo docela in za vselej. Z zavestnim naprežanjem misičnih skupin, ki niso prizadete z bolečino ali bolezenskim procesom, namreč dosežemo trajno prerazporeditev živčnih zvez, po katerih »bolečinski dražljaji« aktivirajo mišične napetosti. Na tak način lahko že v kratkem času občutno zmanjšamo občutje akutnih in kroničnih bolečin, zaradi trajne sprostite misicevja pa omogočimo organizmu tudi svobodnejši pretok vitalnih snovi in energije - kar pomeni, da s tovrstno protibolečinsko tehniko pomagamo tudi svojemu zdravju.

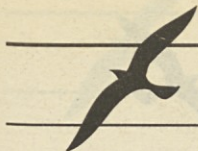
Priporočljivo je, da se s prenapetimi mišicami ukvarjamo tudi tedaj, kadar nas ne boli oziroma kadar so v stanju svoje običajne zategnjenosti. S tem lahko bistveno zmanjšamo stopnjo njihove »predna-

petosti«, s katero bodo »pričakale« naslednji bolečinski dražljaj, scasoma pa dosežemo tudi njihovo trajno sprostitev. Protibolečinska tehnika je v sirsem smislu torej tudi psihoterapevtska tehnika, kajti s trajno sprostitvijo misic dosežemo tudi svobodnejši pretok življenjske energije - kar vse je najtesneje povezano s tako imenovano psihično platjo nasega bivanja. Vendar pa specifične psihične težave zahtevajo nekoliko prirejeno protibolečinsko tehniko.

Bojan Rauter Kosic

ŽIVLJENJE BREZ BOLEČIN
priročnik za samostojno odpravljanje bolečin
Bralcem Republike,
ki jih zanima nova protibolečinska tehnika, posljem knjizico **Zivljenje brez bolecin po povzetju.** Cena knjizice je 1200 tolarjev in PTT stroški. **Bralcem Republike nudim 20% popust.**
Bojan Rauter Kosic, Reboljeva 15, 61113 Ljubljana; tel. 061/347-127.

Ni nujno, da je desna roka vedno »ta prava«

Starši prevečkrat zatiskajo oči pred tem, da je njihov otrok levičar - naj upoštevajo »drugačnost«

Vsak otrok je osebnost zase, to vemo vsi, le da o tem največkrat ne razmišljamo oziroma postanemo pozorni na to, ko nas otrok preseneti. Ne zahtevamo od otroka preveč in poskusajmo čim prej spoznati in spostovati drugačnost. Starši si vse prevečkrat zatiskajo oči pred levičarji in nikakor nočejo priznati, da se otrok nagiba v to smer. Z mislijo, da je težko nadoknaditi, kar je zamujeno, hočejo otroka prepričati, da je samo desnica prava roka. Nad otrokom izvajajo pritisk in ga pehajo v stisko. Za otroka pa je zelo pomembno, kako starši reagirajo na njegovo vedenje, da dovolj zgodaj spoznajo, kako se otrok vključuje v okolje, in če je pri tem drugačen, da to drugačnost spostujejo. Kako torej ravnati z levičarji, o tem beseda s specialno pedagoginjo Zdenko Kolbe.

Vcasih so levičarje preusmerjali, danes pa je drugače, ceprav nekateri starši se vedno vztrajajo pri stari metodi in so prepričani, da bodo to otrokovo »razvado« odpravili.

Današnje gledanje na levičarstvo je drugačno, kot je bilo v preteklosti. Levoročnost ni bila sprejemljiva, nanjo so gledali kot na nekaj nenavadnega, celo nenormalnega in so jo zato odklanjali. Nekateri so menili, da je to slaba navada, ki se jo je potrebno odvaditi. Zaradi takih prepričanj so preusmerjali vse levičarje v uporabo desne roke. Negativna stališča so se odražala tudi v poimenovanju - desna roka je bila prava roka, leva pa tista druga. Spoznanja so spreminjala odnos. Danes pravimo, da je nekdo levičar, če je pač

njegova lastnost ta, da uporablja pri izvrševanju del boljše, lažje in predvsem levo roko. Tako kot tisti, ki uporablja desno roko in je zato desničar. Kljub spoznanjem in ozaveščenju srečujemo še primere preusmerjanja, ceprav ga ne priporočamo. Kajti ugotovljeno je, da se zaradi tega pri otrocih pojavijo težave in motnje, kot npr. nemirnost, spremenjeno vedenje, jecljanje, nespretnost, motnje branja in pisanja, močenje postelje in drugo. Vedeti moramo, da je levoročnost in desnoročnost povezana s stranskostjo (lateralnostjo), kar pomeni prevladovanje enega od parnih organov. Ne gre le za prevlado ene roke, temveč tudi ocesa, noge in ušesa. V delovanju je potrebna skladnost. S preusmerjanjem

jo lahko porušimo.

Tako se otrok znajde sredi stisk in težav, sredi motenj, ki so težka preizkusnja tako za otroka kot za starše. Ali poleg omenjenega obstajajo še kakšne razlike med desničarji in levičarji?

Razlika je že ta, da so eni desničarji, drugi levičarji. Desničarjev je več kot levičarjev. Mislim pa, da zaradi same lastnosti, ob enakih pogojih, praviloma ni bistvenih razlik. Zal pa v življenju pogoji niso enaki, saj je večina stvari v vsakodnevem življenju bolj desnoročno usmerjenih. Zaradi tega se levičarji pogosto znajdejo v konfliktnih situacijah, večkrat se morajo prilagajati. Posebno otroci potrebujejo več razumevanja, podpore in pomoči.

Pomoc je torej potrebna in prav je, da se starši dovolj zgodaj seznanijo o otrokovem razvoju. Kako naj reagirajo?

Naj povem, da uporabljajo otroci na začetku svojega življenja obe roki. V obdobju po 18. mesecu pa do 6. - 7. leta se izoblikuje stranskost. Otroci se vedno bolj nagibajo k uporabi ene roke. S skrbnim opazovanjem bodo starši lahko ugotovili, katere. Naj se ne vznemirjajo, če je to leva, se posebno, če imajo v družini že levičarja, temveč naj otroku pomagajo.

Kako?

Za vse otroke so v tem obdobju priporočljive dejavnosti, ki zahtevajo uporabo ene roke, kot npr. metanje, rezanje, pobiranje... S takimi vajami postane otrok spretnjši. Posebno pozornost naj starši posvetijo otroku, ko prične risati in pisati. Otroka naj navajajo na pravilno držo telesa, pisala in podlage. Nepravilna drža ga lahko ovira. Otroci si tako ne le kvari hrbtenico, temveč si lahko zakriva svetlobo in pregled nad izdelkom. Z drzo pisala pod zapisom bomo prepričali zamazanje. Otroci naj tudi uporabljajo pero za levičarje in naj ima primeren delovni prostor. V soli naj sedi na levi strani in tudi zvezek naj ima pomaknjen bolj v levo. Če ima otrok težave pri zapisovanju z leve proti desni, mu lahko z ustreznim in doslednim navajanjem pomagamo. Tega se bo kmalu navadil.

Silvija Mozetic

Z ukrepi nad nikotinsko zlo

Etnične skupine v Britaniji ne sprejemajo zdravstvenih sporočil

Norvežani in kajenje

Na cigaretah zavojčkah so na Norveškem že tretje leto natisnena opozorila, ki so vplivala na spremembo takih opozoril v Evropski uniji. Cigaretne zavojčke morajo imeti deklaracijo o vsebnosti nikotina in katrana. Novi predpisi celo določajo količino katrana, ki se mora ujemati z določili EU: 15 mg katrana od 1. januarja 1996 in 12 mg od 1. januarja 2000. Norveški parlament je pred kratkim razpravljal o tem, da bi zakon dopolnil. Možna sprememba vključuje prepoved prodaje cigaret iz avtomatov in natančnejša določila glede indirektnega reklamiranja. Ministrstvo za socialno skrbstvo je sporočilo vladi, da zeli temeljito raziskati posledice učinkovitejšega zdravstveno-opozorilnega pakiranja. (Ash Bulletin)

Promocija zdravja

Zdravstvenih sporočil glede kajenja, zdrave prehrane in teze, ki jih zdaj že dobro razumejo belci, niso sprejele britanske etnične manjšine. To so sklepi dveh med seboj nepovezanih poročil (Health Education Authority: Crnci in skupine etnicnih manjšin v Angliji; Kings Fund: Zdravje, rase in etnicnost). Anketirali so 3500 ljudi iz etničnih manjšin, kontrolni vzorec je obsegal 5000 izbranih iz vseh plasti prebivalstva. Raziskava odkriva, da je polovica afrikanjskih, indijskih, pakistanskih in bangladeških skupnosti v Angliji prizadetih zaradi kulturnih barier in nepismenosti. Na primer ena tretjina Indijcev, ki kadi, pravi, da niso vedeli, kakšni so učinki kajenja na zdravje in na njihovo prihodnje življenje. Medtem ko je tistih, ki so prenehali kaditi, v kontrolni skupini 44 odstotkov, je bil za prebivalce Bangladeša 15 od-

stotkov, za Indijce 23 odstotkov, za Pakistance 29 odstotkov in za Afro-Karibijce 31 odstotkov. Omenjena raziskava je odkrila, da se otroci pakistanskih mater dvakrat pogostejše rojevajo mrtvi ali umrejo v prvem tednu svojega življenja kot otroci belih žensk. Predstavnik Kings Funda

je pozval oblikovalce politike, naj resno upoštevajo etnična vprašanja in že tradicionalni primanjkljaj dolgoročnega financiranja s tega področja. Health Education Authority je začrtala sklop priporočil za vlado, zasnovanih na ugotovitvah obeh studij.

(The Independent)

ZDRAVJE / HRBTENICA

Tretji rojstni dan kosmodiska

Za bolečine smo krivi tudi sami

Stiri od petih ljudi vsaj enkrat v življenju hrbtenica opozori nase, več kot polovica pa jih ima težave vsako leto. Takih je na primer 15 milijonov Italijanov, v Angliji je na leto izgubljenih 81 milijonov delovnih dni zaradi takih obolenj, Američani pa na leto porabijo 24 milijard dolarjev, da bi našli učinkovito sredstvo za lajšanje tovrstnih bolečin. Bolečine v hrbtenici so poleg prehlada eden najpogostejših vzrokov za obisk pri zdravniku. Poglavitni krivci za te tegobe so slaba telesna drža, pomanjkanje telesnih aktivnosti, hude stalne obremenitve hrbtenice in razne poškodbe. Zdravniška mnenja se razhajajo, tradicionalna medicina pa ne pozna univerzalnega zdravila. Na domačem trgu se je natančno pred tremi leti predstavil kosmodisk, ki lajša bolečine v hrbtenici. Vse pravice je od

avtorja, novosadskega bioenergetika Branislava Stojanovića leta 1992 odkupil Studio Moderna iz Zagorja, ki si je v tem času poleg uporabnikov zlasti iz vrst starejše generacije pridobil v letosnjem letu tudi zaupanje sportnikov in nekaj slovenskih podjetij. Za sportnike - člane slovenske alpske smučarske reprezentance so izdelali posebne aplikacije kosmodiska. Za kosmodisk, ki ga izvažajo na Hrvasko, v Makedonijo in Avstrijo, se zanimajo tudi v Italiji in ZDA. Večje količine so ga prodali v Grčijo in Nigerijo, pred kratkim pa so dobili zdravniško dovoljenje v Moskvi in na Slovaškem.

Med novostmi, ki prispevajo k zdravemu načinu življenja, omenimo se cigaretne ustnik »venturi« za odvajanje od kajenja, ki ne vsebuje nobenih kemičnih sestavin. (KaN)

Vse v enem, eno v vsem

Na domačem knjižnem trgu smo dobili zanimivo in nenavadno knjigo o celovitosti in zaokroženem pregledu možganskih struktur in predvsem njihovih virtualnih vsebin. Avtor Mitja Peruš jo je naslovil *Vse v enem, eno v vsem*. V njej podaja kratke in strnjene preglede glavnih značilnosti duševnosti in njihovo razlago z asociativnimi nevronskimi mrežami. Gre za večini najbrž bolj malo poznano področje kognitivne znanosti, ki se je je lotil mlad znanstvenik, ki je želel z vso ustvarjalno drznostjo vzpostaviti - tudi v svetovnem merilu presenetljivo - sintezo med naravoslovjem, filozofijo in mysticizmom. Avtorju je treba dati priznanje, kot je v svoji oceni zapisal dr. Janek Musek, da mu je uspelo te zavestno in zapleteno problematiko nevronskih mrež tako daljnosežno povezati z duševnim in duhovnim delovanjem, in to celo z najvišjimi in hkrati najbolj »metafizičnimi« dometi tega delovanja. Skratka, njegova zasluga je, da nam je odkril nevroznanost kot nov svet; svet, ob katerem se ne cutimo več tako odtujene od duhovnih razsežnosti in transcendence, svet, ki te razsežnosti vključuje kot svoj integralni del. Zanimiva novost je izšla pri založbi DZS. (KaN)

Slovenski odbor za Unicef je pripravil slovenski prevod brošure *Dejstva in podatki o Unicefu*. Organizacija deluje v zelo decentraliziranem sistemu, v mreži, ki jo sestavlja več kot dvesto uradov v 117 državah. Leta 1992 je bilo med 6288 zaposlenimi v Unicefu 65 odstotkov strokovnjakov iz držav v razvoju, 35 odstotkov vseh mednarodnih strokovnjakov pa je bilo žensk. Med posameznimi organizacijami Združenih narodov je Unicef edina, katere sredstva se zbirajo le kot prostovoljni prispevki, ki jih namenjajo javnost ali vlade. Unicef usmerja svoje moči v boj proti »tistem najhujšim primerom«, proti zahrbtni zvezi boleznih, podhranjenosti in revščine, ki ubije 35 tisoč otrok na dan. Pri dveh tretjinah teh otrok so vzrok smrti bolezni, ki jih je mogoče z majhnimi stroški zlahka preprečiti.

Zgolj za ilustracijo nekaj podatkov o prispevkih: en dolar (124 tolarjev) pomeni 227 gramov semen graha ali tri zavojke solatnih semen; okroglih 7 dolarjev se lahko spremeni v veliko cev za zalivanje vrta; 10 dolarjev pomeni 60 ribjih mladice za ribnik; 23 dolarjev pa korito za prehranjevanje 30 kokoši... (KaN)

ZA NOVO

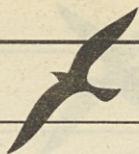
OTROCI JO POTREBUJEMO!

PRISPEVAJTE PO SVOJIM MOČEM!

Žiro račun: 50101-654-41037.

Hvala.

Objave o prispevkih preberite v reviji Otrok in družina.

KRATKOČASJE ZA KRATKOHLAČNIKE

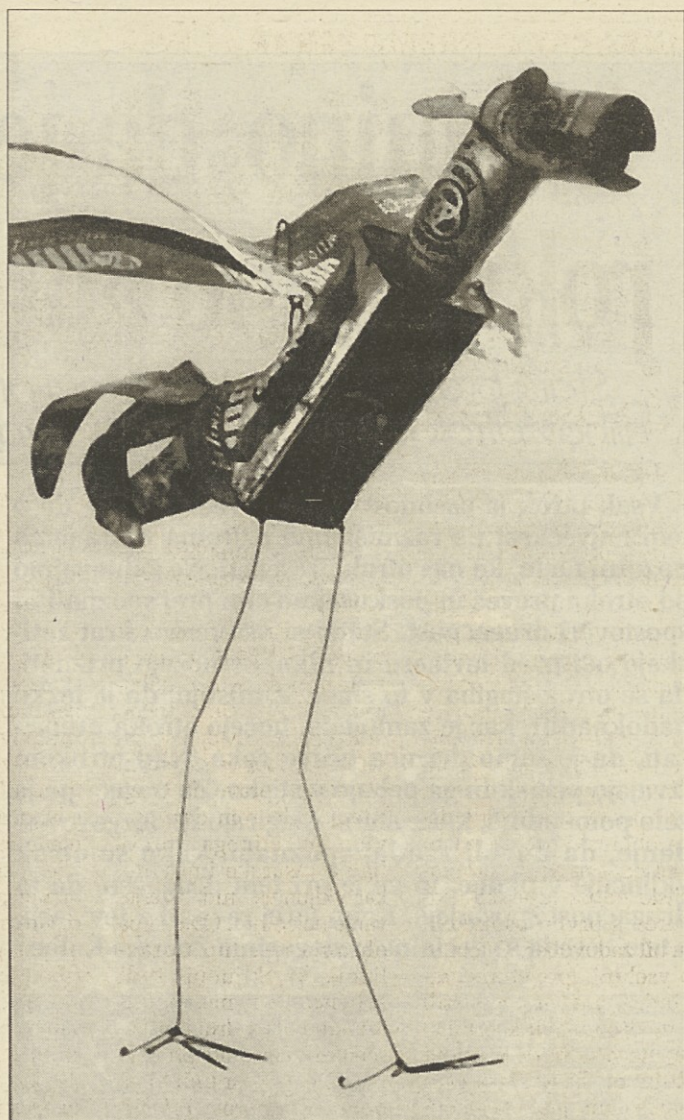
KORENINE ZNANJA

Ustvarjalno delo kiparjev

Kiparstvo je najstarejša umetnost

Prazgodovinski človek je obdelal kamen z nekaj natančnimi udarci. Ko je imel to ostro orodje, je lahko pobijal divjad, ostrgal zivalske kože, razrezal meso, razcepil les... Vec kot milijon let je bilo obdelovanje kamna bistveno za preživetje. Postopoma je človek orodje izpopolnjeval. Na začetku ga je oblikoval s pomočjo drugega kamna, pozneje, čez tisočletja, s kosom kosti ali rogova.

Ščasoma so ljudje začeli rezbariti predmete za vsakdanjo rabo. Tako se je pred več kot tisočletji rodila prva umetnost - kiparstvo. Predstavljena je v knjigi Delo Kiparjev, ki jo je v zbirki Korenine znanja izdala Založba Mladinska knjiga.

Kiparji - preoblikovalci odpadkov

Vzemi cement, les, vijake, papir, umetno snov, skodelice, industrijske odpadke... Umetnik 20. stoletja je včasih bolj podoben starinarju kot klasičnemu kiparju. Ko je bil znani ameriški kipar Calder se otrok, je stacil v žepe vse, kar je našel: kosčke vrvice, zamaskov, kosčke zice. Iz konzervnih skatel je ustvaril petelina, iz scipalk za perilo psicka...

Genij Michelangelo

V času renesanse je na nekem vrtu petnajstletni fant izklesal favno glavo. Kdo je bil to? Michelangelo. Postal je eden največjih umetnikov vseh časov. Zagnan in nezaupljiv je sledil svojemu sanjskemu cilju: osvoboditi je hotel bitja, ki jih je slutil v kamnitih blokih. Bil je tudi arhitekt, pesnik in slikar.

Leta 1499 se je lotil marmornega bloka, ki so ga drugi kiparji zavrgli, češ da je previsok in preozek. Iz njega je izklesal eno svojih mojstrov: Davida, mladega pastirja iz Biblije, ki se je upal spopasti z velikim Goljatom. Ko je bil stiri metre visoki David izklesan, so ga tri dni vlekli do stavbe Palazzo Vecchio, kamor je bil namenjen.

Faraoni iz granič

Ob Nilu je veliko kamnolomov. Prosojni alabaster, zeleni skrilavec, rožnati granit... Egipčani so te kamnine znali uporabiti za kipe faraonov, za zaščitne amulete ali za kolose, ki so strazili grobove. Okamnele podobe v strogi drži naj bi bile tudi mirno zatocišče za človekovo neumrljivo dušo.

Čarobni kipi

Umetnik v majhni afriski vasi se loti obdelovanja lesa. Izbere si svež zelen les brez grč, ki ga primerno obteše s tesarsko sekirico. Bolj ko se iz kosa lesa luscijo obrazne poteze, več ostružkov pokriva tla. Z orodjem v obliki zlice izdolbe oči. Potem svoj izdelek zgleda s hrapavim listjem. Umetnika, ki izdelava portret plemenskega prednika, vsi spoštujejo. Ker ljudje takemu kipu pripisujejo čarobne moči, mu darujejo hrano.

PRIREDITVE ZA NAJMLAJŠE

LJUBLJANA

LGL, tel.: 061/ 314-962

VELIKI ODER

V torek, 25. aprila, ob 17.

uri: J. Malik: ŽOGICA MARIČKA, za izven.

MARIBOR

LGM, tel.: 062/ 26-748

Danes, 23. aprila, ob 11.

uri: Jožica Ros: UGANKE, ZANKE...?

KOPER

GLEDALISCE KOPER

V soboto, 29. aprila, ob 10.

uri: APRILSKA DELAVNICA NA PROSTEM v izve-

dbi lutkovnega gledališča Papilu.

SKOFJA LOKA

KNJIZNICA IVANA TAVCARJA, Solska 6

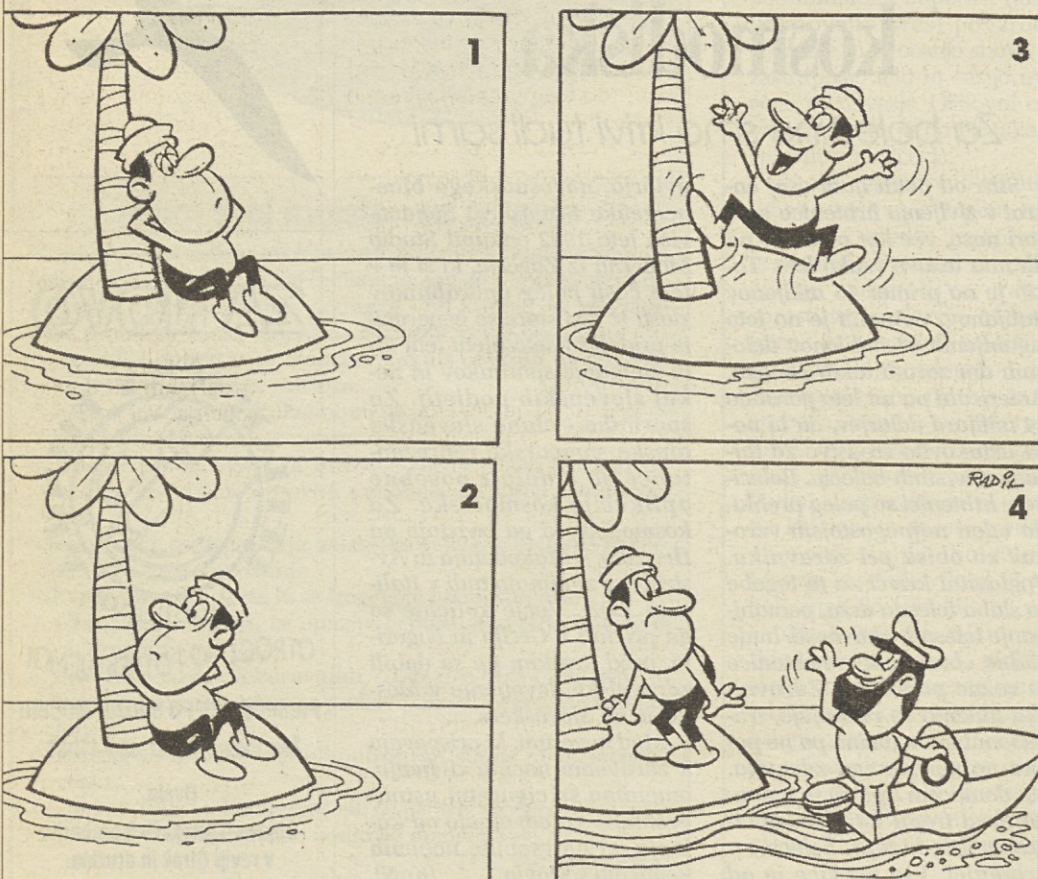
V torek, 25. aprila, ob 17.

uri: URA PRAVLJIC - Tatjana Smid.

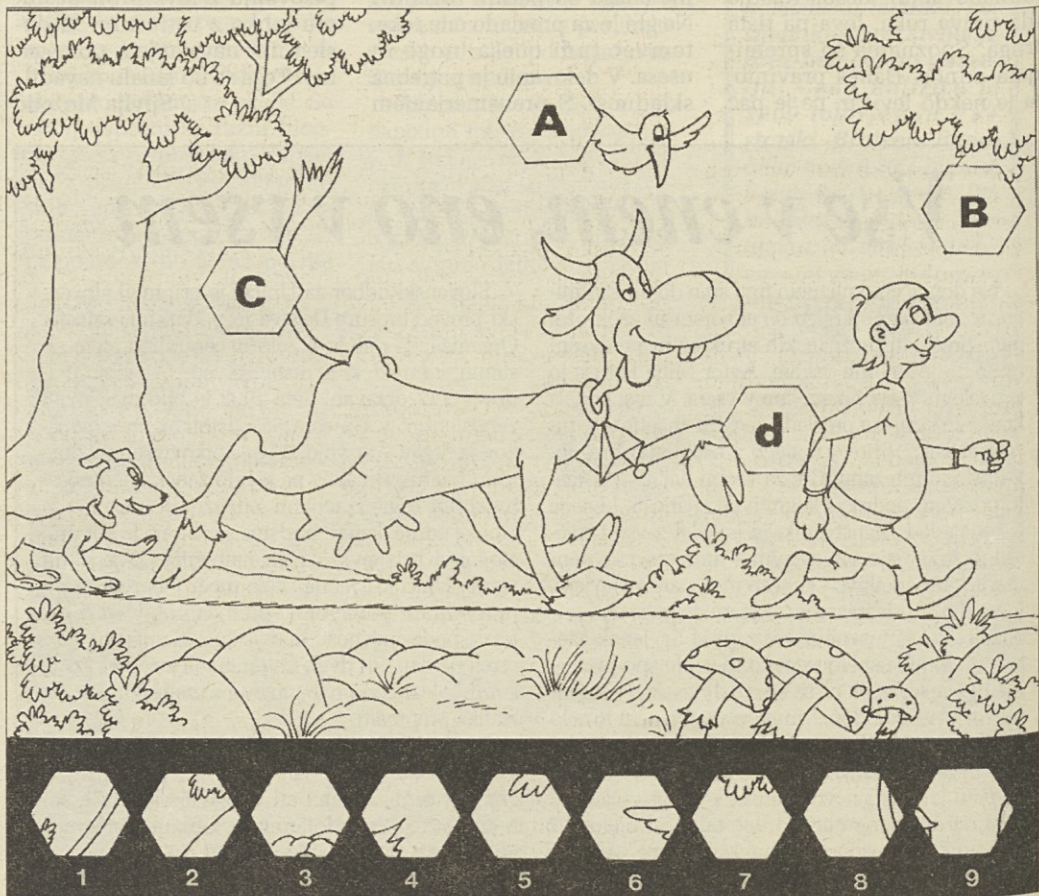
BOBINZON

V. Radilović

PRERANO VESELJE

LUKNJE V SLIKI

Ugotovi, katera polja je risar izrezal iz zgornje risbe.

JUSARSKO PREMOŽENJE / MNENJE PREDSEDNIKA JUSARSKIH ODBOROV BRUNA RUPLA

Občinski pravilnik o jusu je pomemben korak naprej

Vprašanje lastnine še ni rešeno, zagotovljena pa je raba slovenščine

Tržaski občinski svet je 27. marca letos z veliko večino glasov odobril pravilnik, ki ureja odnose med občinsko upravo in juserskimi odbori glede upravljanja juserskega premoženja. Kljub nekaterim utemeljenim pomislekom, pomeni odobritev pravilnika pomembno priznanje za juserske odbore in njihove pristojnosti. Pot do pravilnika, ki ga predvideva občinski statut, pa ni bila enostavna. Koordinacijski odbor juserskih odborov s prvim osnutkom ni bil zadovoljen. O tem in o vsebini sprejetega pravilnika smo se pogovorili s predsednikom koordinacijskega odbora Brunom Ruplom, ki je sicer tudi predsednik juserskega odbora za Prosek.

Zakaj ste oporekali prvemu osnutku pravilnika?

Ker je bil presplošen, ohlapen in delno meglen. Iz njega med drugim ni bilo jasno razvidno, katere so dejanske pristojnosti juserskih odborov in katere so pristojnosti Občine.

Kaj ste zato storili?

Koordinacijski odbor, ki je bil ustanovljen lani spomladi, je izdelal ugovore oziroma dal svoje protipredloge k predloženemu osnutku. V ta namen je imel vrsto razgovorov, med njimi tudi z občinsko odbornico Viviano de Grisogono, ki je zastopala župana, kateri je osvetlil predloge in pri tem v prvi vrsti zahteval, da mora pravilnik točno opredeliti pristojnosti tako odborov kot Občine. Nakazan je bil seveda tudi problem lastništva juserske imovine. Občina je nase predloge vzela v vednost in zadolžila nekatere občinske funk-

cionarje, da skupaj z nami izdelajo nov pravilnik do konca leta 1994.

Katere so torej bistvene postavke v sedanjem pravilniku?

Poleg tega, da pravilnik v uvodnih členih govori o sestavi in delovanju odborov, zdaj v 7. členu točno opredeljuje pristojnosti juserskih odborov na eni in občinske uprave na drugi strani. Odborom daje pravico do rednega upravljanja juserske imovine, kar vključuje tudi izterjanje najemnin, Občina pa ohranja izredno upravljanje, ki vključuje tudi spremembe namembnosti imovine ali z drugimi besedami nakup ali prodajo imovine, vendar tudi to na predlog odborov. Pristojnost odborov glede najemnin je važna, saj bodo odbori z njimi tudi takoj razpolagali, medtem ko so doslej morali na izplačilo

Občine čakati tudi po več let. Pa tudi dohodke iz izrednega upravljanja pravilnik daje v uporabljanje odborom na osnovi mnenja deželnega komisarja za likvidacijo jusa.

Kaj poleg pomembnega vprašanja glede uporabe najemnin novi pravilnik še zanimivega predvideva?

S tem v zvezi bi rad opozoril se na 11. člen, ki govori o tem, v katere namene se uporabljajo pridobljena sredstva, s katerimi razpolagajo juserski odbori. Gre na primer za upravljanje posegov, za ohranitev in izboljšavo dobrin v juserski uporabi, za vzdrževanje cest in poti med jusi ali za skupne pobude v korist krajevnega kmetijstva, za druge pobude in posege v splošnem interesu krajevnega prebivalstva, na primer za športne, kulturne podobne objekte na juserski površini.

Kaj pa vprašanje lastništva?

O njej pravilnik ne govori in zato ostaja to vprašanje odprto. Pri tem naj spomnim, da je pri glasovanju o pravilniku v tržaskem občinskem svetu svetovalec dr. Peter Močnik na to vprašanje posebej opozoril. Dejal je med drugim, da je treba to vprašanje čimprej razčistiti s sodnimi organi, ker je od tega med drugim odvisna uporaba tudi zelo velikih nepremičninskih in premičninskih imovin. Na to vprašanje je opozoril tudi svetovalec Igor Dolenc.

Kako pa je z rabo slovenščine v poslovanju odborov?

O tem izrecno govori 3. člen pravilnika v petem odstavku, kjer je dobesedno zapisano: »Na sejah in v odnosih z juserskimi upravičenci je zagotovljena možnost izražanja v slo-

venskem jeziku«.

Kot predsednik koordinacijskega odbora ste po tem takem s pravilnikom kar zadovoljni?

Zadovoljni smo, ker je v veliki meri upošteval naše ugovore in predloge. Res pa je tudi, da bo treba v njem še masikaj doreči, seveda v soglasju z Občino. Vendar pa predstavlja pravilnik za nas tudi zadovoljenje. Nalaga nam sicer odgovornost in veliko dela, kos pa mu bomo, če se bomo vsi zavedali pomena pristojnosti, ki nam jih daje. Veliko, čeprav žal ne vse, bo poslej v največji meri odvisno od nas samih, kako bomo znali z dobrim, smotnim in razsodnim upravljanjem ubraniti in razvijati to, kar so nam naši predniki z ljubeznijo do zemlje znali ohraniti.

Pogovor zapisal
Jože Koren

OLJKARSTVO / POSVET NA POBUDO POKRAJINE TRST

Tržaško oljkarstvo in njegova prihodnost

Srečanje bo prihodnji petek popoldne v gledališču France Prešeren v Boljuncu

Na pobudo Pokrajine Trst bo v petek, 29. aprila ob 16. uri v gledališču France Prešeren v Boljuncu srečanje na temo »Tržaško oljkarstvo in njegova prihodnost«. Po pozdravu predstavnika Pokrajine in Občine Dolina, bo uvodno poročilo podal arh. William Starc, vodja sektorja za gospodarski razvoj in varstvo okolja Pokrajine Trst, nato pa so predvideni posegi dr. Susanne Frausin na temo »Oljkarstvo na Trzaskem: dejavnost v razdobju 1992-1994; popis oljčnih nasadov v pokrajini«, kmetijskega izvedenca Ermesa Biasizza o praktičnih poskusih razvoja oljkarstva v Furlaniji, geometra Claudia

Majcna o splošnem položaju tržaškega kmetijstva, dr. Maura Marrancija o ovrednotenju oljcarskega bogastva v Toskani, dr. Antonia Cimata o toskanskem olju in njegovih značilnostih in dr. Paola Parmeggiani, vodje torkle Kmetijske zadruge v Trstu, na temo »Tržaško oljkarstvo, realnost in perspektive«.

Komisar trzasko pokrajinske uprave dr. Domenico Mazzurco v spremni zbiranki piše, da se je površina oljčnih nasadov v zadnjem desetletju v tržaški pokrajini močno povečala in da se je pokazalo, da je ta kultura posebno primerna za ponovno uvajanje na naših tleh, kjer je bila

v daljni preteklosti močno zastopana. Komisar Mazzurco meni, da lahko oljka pomeni pomemben vir dohodka za krajevno kmetijstvo, zanemariti pa ne gre niti njenega pomena za prostorski izgled ozemlja, kakor tudi ne pomena, ki ga ima oljkarstvo posebno za obrobna in zapostavljena območja, ki bi bila sicer izpostavljena nadaljnjemu nazadovanju in propadanju.

Prav zaradi perspektiv, ki jih ta panoga ponuja, je tržaška pokrajinska uprava izdelala načrt za uvedbo oljcarskega katastra z ustreznimi tematsko kartografijo, ki bo zajela vse oljne površine na ozemlju pokrajine. (jk)

STROKOVNI NASVETI / FITOFARMACEVTSKA SREDSTVA IN NJIHOVA UPORABA (II. DEL)

O strupenosti sredstev proti škodljivcem

Prvi del izvajanja o uporabi fitofarmacevtskih sredstev smo zaključili s sistemskimi, to je s tistimi pripravki, ki delujejo globinsko. Ti imajo poleg že omenjenih koristnih lastnosti tudi nekaj slabih. Ker jih rastlina vsrka, je večja nevarnost njihovih ostankov v pridelkih, zato imajo tudi na splošno daljšo varnostno ali karentno dobo. Zaradi svojstvenega načina delovanja se pri njih pojavljajo problemi odpornosti, zato je treba s temi sredstvi več kolerariti in jih pogosto nadomestiti s kontaktnimi. To velja predvsem za fungicide, in tudi, čeprav v manjši meri, za insekticide in herbicide.

Nadvse važen je tudi pojem strupenosti. Sredstva za varstvo rastlin so naravi tuje snovi, zato so za živa bitja in na splošno za okolje bolj ali manj strupena. Ko govorimo o njihovih strupenosti, mislimo predvsem na strupenost za ljudi, ki ta sredstva uporabljajo, na strupenost ostankov v hrani in krmi in - kot že omenjeno - na škodljiv

vpliv, ki ga imajo na okolje.

Kriteriji, ki jih morajo glede strupenosti izpolnjevati fitofarmacevtska sredstva, se iz leta v leto poostrejujejo. Predno pridejo na trg novi pripravki, so podvrženi dolgotrajnim in natančnim toksikološkim raziskavam, ki jih omogočajo vedno bolj izpolnjene analitske metode. Sredstva, ki ne zadoščajo današnjim strogim kriterijem, so izločena.

Orientacijsko merilo za strupenost posameznih pripravkov je njihova povprečna akutna letalna ali smrtna doza, ki jo označujemo z LD 50. Ta je za vsako sredstvo drugačna, pove pa, koliko nekega sredstva izraženega v mg/kg žive teže (ppm) v enkratnem odmerku je potrebno, da povzroči smrt 50 odstotkov poskusnih živali (podgane, miši, kunci itd.). Za zelo znan insekticid DIMEATOAT (ki se prodaja pod imenom ROGOR) je npr. LD 50 okrog 250 mg/kg žive teže, za VINKLOZOLIN (RONILAN) pa okrog 10.000. Iz tega

je razvidno, da je med različnimi sredstvi zelo velika razlika v strupenosti, saj je, kot smo videli pri omenjenih sredstvih, razmerje glede strupenosti 40:1. Istočano pa je treba poudariti, da so te vrednosti le orientacijske, ker ne vsebujejo tudi akumulativnih in kroničnih učinkov; prav tako je treba upoštevati, da ugotovitev na poskusnih živalih ni mogoče brez zažrtkov prenesti na človeka.

Po novih evropskih kriterijih so bila sredstva po strupenosti razdeljena v tri skupine (razrede): v prvo skupino sodijo tista, ki imajo LD 50 do 50 mg/kg žive teže, v drugo tista, katerih strupenost je med 50 in 500 mg/kg, v tretjo pa sredstva z nad 50 mg/kg strupenosti. Ta kriterij velja za zastupitev prek prebavnega sistema, za zastupitev prek kože in dihal pa so vrednosti drugačne.

Glede na strupenost in na več načinov zastupitve je seveda potrebna ustrežna stopnja previdnosti in zaščite. K osnovni zaščitni opreči sodi

zaščitno oblačilo, gumijasti skornji, rokavice, primerno pokrivalo za glavo, za zaščito obraza pa respirator.

Drugi vidik strupenosti in potencialne nevarnosti za ljudi so ostanki pesticidov v pridelkih. Da se tej potencialni nevarnosti izognemo, je za vsako sredstvo predpisana varnostna doba ali karenta. To je čas, ki mora preteči od zadnjega skropljenja z nekim pripravkom do pobiranja pridelka. Ta čas je različen od sredstva do sredstva in je v glavnem zajet med 7 in 30 dnevi. So pa tudi sredstva s krajšo (npr. 3 dni) in daljšo karentno dobo (35 do 40 dni). Karenta je odvisna predvsem od hitrosti razgradnje posamezne aktivne snovi, v manjši meri pa od vremenskih razmer in rastlinske vrste. Glavni namen te dobe je, da v času pobiranja pridelkov ostanki ne presegajo predpisanih dopustnih ali toleriranih vrednosti. Dopustne vrednosti ali toleranca je določena na podlagi ugotavljanja količine

ostankov, ki tudi v daljšem razdobju ni škodljiva za človeka. Toleranca se tudi zaradi čedalje večje občutljivosti ljudi do tega problema vedno bolj zmanjšuje.

Z doslednim upoštevanjem karente in seveda tudi odmerkov odpadejo bojzani glede oporečnosti skropljenih pridelkov. Prav tako se močno zmanjšuje nevarnost pojavljanja pripravkov v virih pitne vode pri sekundarnih živilih (mleku, ribah, perutnini itd.).

Vse to pa je seveda dosegljivo, kot smo poudarili v uvodu, le z res strokovno uporabo teh sredstev. Pri temu opravilu ni previdnosti in pazljivosti nikoli preveč. Skrb za človekovo zdravje in za okolje veleva, da strogo spoštujemo navodila, ki morajo spremljati posege s temi pripravki. Če bomo, pa čeprav v malenkostni meri, s temi vrsticami k temu prispevali, naš trud ne bo zaman.

dr. Mario Gregorić
strokovna skužba
Kmečke zveze

Prvi korak k enotnosti kmetijskih organizacij

V petek so se na pravem zgodovinskem sestanku prvih šestale vse tri stanovske organizacije italijanskih kmetov, Coldiretti, Confagricoltori in Confederazione Italiana Agricoltori (CIA). Srečanje je trajalo komaj pol ure, vendar je zadostovalo za prvi, pomemben korak proti sindikalni enotnosti kmetijskega sektorja. Vsi se namreč zavedajo nujnosti enotnega pristopa k velikim problemom, ki tarejo italijansko kmetijstvo in v imenu katerih je enotnost kategorije neobhodna. Kmetijske organizacije so zelele s tem srečanjem oddati tudi signal proti razdeljenosti, ki taces prevladuje v družbenem in političnem življenju države.

ČLOVÉK
IN
ZEMLJA

NOVICE

Sporazum o novi odkupni ceni mleka

S posredovanjem ministra za kmetijstvo Walterja Luchettija je bil 13. aprila dosežen medprofesionalni sporazum o novi odkupni ceni kravjega mleka v hlevu, veljaven za čas od 1. aprila 1995 do 31. marca 1996. Sporazum predvideva povišanje cene za 18 lir na liter od 1. aprila do 31. avgusta letos-in za nadaljnjih 27 lir liter od 1. septembra naprej. Italijanska zveza kmetov (CIA), ki je skupaj z drugimi organizacijami kategorije podpisala sporazum, je izrekla priznanje ministru za njegovo posredovalno vlogo, ki je bila potrebna zato, da so na sporazum pristali njegovi koristniki, čeprav je trenutno položaj na trgu prehranbenega mleka in mlečnih izdelkov ugoden, kar vsekakor opravičuje razsodno podrazitev te nujne življenjske prvine. CIA ocenjuje, da je sporazum ustrezen, čeprav le delno zadovoljuje proizvajalce, ki so po drugi strani prizadeti zaradi krčenja proizvodnje, ki ga je določila EIMA. CIA dodaja, da je medprofesionalni sporazum pomemben tudi zato, ker ustvarja pogoje za splošno izboljšanje razmer v mlekarstvu. (-en)

Letni občni zbor Konzorcija Kras

Konzorcij za zaščito preklo vina Kras se bo sestel na svoji redni letni skupščini 29. aprila ob 20. uri v prostorih Kraskega muzeja v Repnu. Na dnevnem redu bodo poročilo predsednika o opravljenem delu, predstavitev in odobritev obračuna za leto 1994 in razno.

To bo že tretja skupščina Konzorcija Kras, ki trenutno šteje 28 članov iz vse trzasko pokrajine.

V Vidmu predstavili osmo prireditev »Asparagus«

VIDEM - Vsak petek od 28. aprila do 2. junija bo v Furlaniji potekala osma izdaja gastronomske manifestacije »Asparagus«, posvečene, kot pove že ime, belušim ali po domače spargljem. To je eden od tipičnih proizvodov furlanskega kmetijstva, ki ga bo vrsta znanih restavracij in gostiln po vsej Furlaniji-Juljski krajini vsak petek ponujala svojim gostom. Pobudo so v petek predstavili v Vidmu skupaj s seznamom restavracij, ki bodo pri njej sodelovale, izvedeni somelierji pa bodo ob tej priložnosti h krožnikom ponudili izbrana in seveda usklajena vina.

RAI 1

6.00	Aktualno: Euronews
6.45	Dok.: Kvarkov svet (vodi Piero Angela)
7.30	Otroski variete Aspetta la banda!, risanke, 8.00 L'albero azzurro, 8.30 La banda dello Zecchino, vmes risanke
10.00	Aktualna odd.: Zelena linija
10.45	Masa
11.45	Nabozna oddaja Parola e vita
12.15	Zelena linija (vodi Sandro Vannucci)
13.30	Dnevnik
14.00	Variete: Domenica in (vodita Mara Venier, Stefano Masciarelli)
18.00	Dnevnik
18.10	Sport: 90. minuta
18.10	Variete: Domenica in
19.50	Vremenska napoved, dnevnik in sport
20.40	Variete: Domenica in
21.50	Dnevnik - Posebna oddaja o deželnih volitvah, vmes (22.35, 23.30) Sportna nedelja
0.15	Dnevnik in vreme
0.35	Aktualno: TGR Sredozemlje
1.05	Film: L' eclisse (dram., lt. '62, r. M. Antonioni), i. M. Vitti, A. Delon
3.35	Dok.: Iz arhiva umetnosti - Pietro Cavallini

RAI 2

6.55	Variete: In famiglia, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 10.00) dnevnik TG2
10.05	Disneyeve risanke
10.40	Kviz: Che fine ha fatto Carmen Sandiego?
11.30	Nan.: Blossom
11.55	Variete: In famiglia, vmes papezev blagoslov
13.00	Dnevnik, oddaja o motorjih in vreme
13.40	Variete: Italiaride
14.30	Film: La capra (kom., Fr. '81, i. P. Richard)
16.10	Domenica Disney
17.05	Film: Il comandante Robinson Crusoe (pust., ZDA '66, i. D. Van Dyke)
19.00	Nogomet A lige
19.35	Vreme in dnevnik
20.00	Sport: Domenica sprint
21.00	Nan.: L' ispettore Derrick - Il caso Druse
22.10	TG2 - Posebna oddaja o deželnih volitvah
22.30	Nan.: Komisar Köster
23.30	Dnevnik in vreme
23.55	Protestantizem
0.25	Videosapere, 1.10 Taglio basso, 1.20 Ciak - 100 let kinematografije
1.25	Sport: Hokej na ledu

RAI 3

6.45	Variete: Fuori orario
8.55	Film: Fulmine nero (pust., ZDA '52, i. S. Cochran, Bob Steele)
10.15	Koncert
11.00	Sport: Maraton v Turinu, 12.15 tenis, Italia-Kanada (Federation Cup, Z)
14.00	Deželni dnevnik
14.15	Popoldanski dnevnik
14.25	Aktualno: Diritto di replica
15.20	Sport: Quelli che aspettano..., 15.55 Quelli che il calcio...
17.55	Sport: Konjske dirke, 18.15 teni
19.00	Vreme, dnevnik, deželne vesti, sport
20.05	Variete: BlobCartoon
20.25	Film: Le strade della paura (dram., ZDA '88, i. Roy Scheider)
22.30	Dnevnik in vreme
22.50	Dok.: 25. april
0.15	TG3 - Posebna odd. o volitvah, pregled tiska
1.00	Film: Bolero (dram., '34)

RETE 4

7.15	Film: Adorabile infedele (biog., ZDA '59)
9.30	Teleprodaja: Affare fatto
10.00	Nedeljski koncert
11.00	Nanizanka, vmes (11.30) dnevnik
12.00	Aktualno: Medicine a confronto
13.30	Dnevnik
14.00	Variete: Una tranquilla settimana bianca
14.10	Otroski variete, risanke
16.00	Film
18.00	Film: Tototruffa '62 (kom., lt. '61, i. Totò), vmes (19.00) dnevnik
20.30	TV film: Il ritorno di Colombo, vmes (21.55) dnevnik
23.30	TG4 - Posebna odd. o volitvah, vmes dnevnik
0.40	Film: Sherlock Holmes, soluzione sette per cento (krim., ZDA '76)
2.40	Pregled tiska

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Nabozna oddaja
9.40	Dok.: 5 celin, 10.25 La copagnia dei viaggiatori Risanke: Simpsonovi
11.45	Glasba: Superclassifica Show (vodi G. Scotti)
12.15	Dnevnik
13.00	Variete: Buona domenica (vodijo G. Scotti, G. Carlucci, C. Pistarino)
13.30	Nan.: Nonno Felice (i. G. Bramieri)
18.45	Variete: Buona domenica
20.00	Dnevnik TG 5 in vreme
20.30	Variete: Stranamore (vodi A. Castagna)
21.55	TG5 - Posebna oddaja o volitvah, vmes (24.00) nočni dnevnik
0.15	Aktualno: L' angelo (vodi Claudia Khol), 0.45 Sgarbi settimanali
1.15	Aktualno: Anteprema

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
10.30	Nan.: Superboy, 11.30 MacGyver
12.25	Odpri studio
12.30	Sport: Grand Prix, 13.30 Vodici nogometnega prvenstva
14.00	Odpri studio
14.30	Film: Joe contro il vulcano (kom., ZDA '90, i. Tom Hanks, R. Stack)
16.30	Nan.: Highlander, 17.30 Baywatch
19.30	Odpri studio, vreme
20.20	Film: Abbronzatissimi (kom., lt. '91, i. J. Calà, A. Parietti, T. Teocoli)
22.30	Odpri studio - Posebna odd. o volitvah
22.35	Sport: Pressing, 23.45 Mai dire gol - Pillole
24.00	Odpri studio - Posebna odd. o volitvah
0.10	Italia 1 sport

TELE 4

19.15	21.45 Dogodki in odmevi
20.30	Nan.: Mike Hammer
21.55	Telequattro sport
22.45	La ragazza di Trieste

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.45, 22.30 TG
12.15	Verde Fazzuoli
16.30	Film: Si salvi chi può (kom., Fr. '68)
19.15	Neurejeni potopis
20.50	Sport: Golagoal
22.30	Posebna odd. o volitvah

RAI 3

slovenski program

(poskusna oddaja)

20.30 Nad.: Cvetje v jeseni (drugi del)

SLOVENIJA 1

08.25	Ziv zav, pon.
09.15	Arabela se vrača, pon., pon. 2/26 dela ceske nadaljevanke
09.45	Vrtljak, pon. 28., zadnjega dela mehiske nadaljevanke
10.05	Ocividec: Riba, pon. angl. dokum. serije
10.35	Za TV kamero, pon.
10.50	Nasa pesem '93
11.20	Obzorja duha
12.00	Biblija, 15. oddaja: Prerok Jeremija, pon.
12.30	Ljudje in zemlja
13.00	Porocila
13.05	Westbeach, pon. 3/10 dela angl. nadaljevanke
14.30	Trenutki odločitve, slovenski (CB) film
16.00	V objemu gora, 7/13 kanadske nanizanke
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Po domače
18.50	Hugo, igrice
19.05	Risanka
19.18	Loto
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
19.50	Zrcalo tedna
20.10	Presodite
21.25	National Geographic, 6/16 del ameriške dokumentarne serije
22.25	TV dnevnik 3, vreme
22.35	Sport
22.45	Sova: Cudna medigra, 2., zadnji del ameriške nadaljevanke

SLOVENIJA 2

08.00	Euronews
10.00	Sova, pon.
13.55	Sportni dogodek
15.05	G. Puccini: La Boheme, posnetek iz operne hiše v Sidneyu
17.00	Nasa pesem Maribor '95, prenos zaključnega koncerta
18.15	Sportna nedelja
20.10	Razgledi slovenskih vrhov, 6/11 del: Smrekovec - znamenja na ugaslem vulkanu
20.35	Top Gun, ameriški film
22.20	Biblija, 16. oddaja Prerok Ezekijel
22.50	Sportni pregled
23.20	EP v motokrosu, posnetek iz Orehove vasi

KANAL A

08.05	Trije musketirji, risani film
09.00	Kalicopko
10.00	Videoigralnica
10.30	Male zivali
11.30	Dance Session, pon.
12.10	Epikurejske zgodbe
12.25	Zametne vrtnice, cestitke
13.15	Spot tedna, VS
16.55	Spot tedna
17.00	Simply Red, pon.
18.00	Dannijeve zvezde, v živo
19.30	Ziveti danes, pon.
20.00	Vreme
20.05	Beverly Hills 90210 III
20.55	Kino, kino, kino
21.45	Zlata nota, glasba
22.15	Klasična video glava
23.05	V očesu kace, pon. filma

Koper

16.00	Euronews
16.20	Po meri cloveka - soocanje izkušenj, ponovitev zadnje oddaje
17.00	»Achtung Baby«, oddaja o kulturi
17.30	»Il piacere degli occhi«, tedenska oddaja o filmu
18.00	Slovenski program
19.00	Vsedanes
19.30	»Canale 27« - tedenski TV spored
20.00	Euronews
20.25	Zrebanja lota
20.30	Caseyeva senca, ameriška komedija, 1978
	Igrajo: Walter Matthau, Alexis Smith
	Režija: Martin Ritt
22.00	No Comment
22.15	Vsedanes
22.30	Svet danes

ORF Avstrija 1

06.05	Dogodivscine na Karibskem morju, S. O. S.
08.30	Hisa v Jeruzalemu
08.35	Strah na gradu
09.05	Otok zakladov
09.55	Misek Feivel in prijatelji
10.20	Duck Tales
10.45	Bugs Bunny
11.20	Dinozavri
11.55	Lois in Clark
12.30	Blossom
12.55	Parker Lewis
13.20	Trije novčiči v vodnjaku, ameriška komedija, 1954
14.55	Počitnice na Immenhofu let, nemški film, 1957
16.25	Nosorog, italijanska komedija, 1991 z Budom Spencerjem v glavni vlogi
18.00	Polna hisa
18.25	Srcek
19.00	Korak za korakom jubilej
19.45	Vreme
19.54	Pogledi od strani
20.15	Skoda je za očeta, 7/13 del avstrijske serije
21.15	Zmesnjava
21.45	Vrhunci, Znova: Andreas Vitasek
22.05	K stvari
22.30	Cas v sliki
23.15	Vizije
23.30	Ameriški film
00.25	Stalag 17, ameriški vojni film, 1953
	Igrajo: Don Taylor, William Holden, Otto Preminger in drugi
02.20	Rocky, pon. am. filma
04.15	Fant, ki je bil dekle, argentinski film
05.45	Jason King

ORF Avstrija 2

09.00	Cas v sliki
09.05	Mednarodni spomladanski maraton
12.00	Pogovor z novinarji
13.00	Porocila iz parlamenta
13.30	Orientacija
14.00	Cas v sliki
14.05	Tednik
14.30	Dober dan, Koroska
15.00	Zakladnica zemlje
15.30	Sportno popoldne
17.00	Cas v sliki
17.05	Klub za seniorje
17.55	Lipova ulica
18.25	Kristjan v casu
18.30	Slika Avstrije
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki, kultura
19.45	Vreme
19.54	Sport
20.15	Kraj dejanja
	Samski dom
21.45	Cas v sliki
22.05	Perry Mason in poročena prostitutka, am. krim., 1987
23.40	Uspavanka za truplo, ameriški film, 1964
01.50	Videonoc

Hrvatska 1

08.50	TV koledar
09.00	Porocila
09.05	Zajckove zgodbe
09.30	Bratranec iz Amerike, kanadski film
	Igrajo: Margaret Langrick, John Wildman, Richard Donat in drugi
	Režija: Sandy Wilson
11.00	Porocila
11.05	Malavizija
13.00	Oddaja narodne glasbe in obicajev
13.30	Mir in dobrota
14.00	Duhovni klic
14.05	Porocila
14.10	Plodovi zemlje
15.00	Opera Box
15.30	Mesta: Hong Kong, dokumentarna oddaja
16.20	Beverly Hills, 10/30 del
17.05	Porocila
17.15	Kongres se zabava, avstrijski film, 1965
	Igrajo: Lili Palmer, Curd Jürgens, Hannes Messemer in drugi
	Grof Metternich zeli vzpostaviti ravnotežje v Evropi. Za dosego svojega cilja uporablja ljubice, služabnike, sobarice in celo tajno službo.
18.50	Mojster Fantaz, risana serija
19.30	Dnevnik, vreme
20.02	Sport
20.10	Sedma noc
21.55	Dr. Quinn, 12/16 del serije
22.40	Dnevnik
23.00	Slika na sliko
23.30	Sport
23.50	Memorial Ivana Jovanovca, sahovski komentar
00.20	Sanje brez meja

Hrvatska 2

12.15	TV koledar
12.25	Svet narave, 10/10 dokumentarne serije
13.15	Cro Pop Rock
14.00	Nedeljsko sportno popoldne
	Grobnič; karate; veslanje; judo; kosarka; ACI akademija; jadranje; NBA; tenis
20.10	Crno - belo v barvah: Umrlji so v skornjih, am. (cb) film, 1941
	Igrajo: Errol Flynn, Olivia De Havilland in drugi
	Kazipoti
	Spomini
	Philharmonic Hall

Madžarska

07.20	Risanka
07.50	Biblija
07.55	Racunalništvo
08.30	Leporelo
11.00	Glasbeni butik
12.00	Zvon
12.05	Rak, tempirane bombe v genih
13.05	Gospodična, ponovitev serije
15.05	Delta, znanstveni poročevalec
15.35	Reformatorski program
16.00	Disneyeve risanke
17.05	Kultura bivanja
17.35	Dan policije
18.25	Kolo sreče
19.00	Teden, notranjepolitčni pregled, vmes porocila
20.10	Film meseca: Turner in Hooch, ameriški film
22.10	Nemogoče?, magazin
22.50	Sedem dni Györgya Kardosa

NBC

12.00	Ushuaia
13.00	Potni list
13.30	Cudovite hiše sveta
14.00	Danes
15.00	Spoznajte tisk
16.00	McLaughlinova skupina
16.30	Evropa 2000
17.00	Golf
18.00	Konji v akciji
18.30	Kosarka
19.00	ITN novice
19.30	Potni list
20.00	Video moda
20.30	Frontalno
21.30	Govoreci jazz
22.00	ITN
00.30	NBC vecerna porocila
01.00	Frontalno
02.00	McLaughlinova skupina
02.30	Evropa 2000

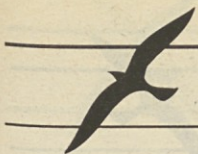
CNN

10.00	Pinnacle
10.30	World Bussiness This Week
11.00	Larry King Weekend
12.00	Showbiz Today
12.30	Style With Elsa Klensch
13.00	Earth Matters
13.30	Inside Business
14.00	World Report
16.00	Your Money
16.30	Reliable Sources
17.00	Travel Guide
17.30	NFL Preview
18.00	World Business This Week
18.30	International Correspondents
19.00	Futurewatch
19.30	Moneyweek
20.00	The Week in Review
21.00	World Report
21.00	Headline News
03.00	This Week in NBA
03.30	Headline News

BBC PRIME

15.00	Blue Peter
15.25	Five Children And It
06.10	Land Of The Eagle
17.00	The Bill Omnibus
17.45	Antiques Roadshow
18.30	Blake's Seven
20.30	Down To The Earth
21.00	Ending Up
22.30	Rumpole Of The Bailey
23.20	Songs Of Praise
00.00	Ponovitve

	RAS 1 NEDELJSKA REPORTAŽA: Grenko sladko o Bavarski	18.00
--	--	--------------

Prava, najbolj sladka čokolada je grenko - sladka. Okusa po grenkem in po sladkem se čudovito dopolnjujeta, trdijo sladokusci, pa ne samo kulinarični, turistični tudi. O prijetnem grenkem pivu, bavarski pijaci, ki je zasvojila ves svet in o saharinsko sladkih pravih gradovih najbolj ne- navadnega bavarskega kralja Ludvika II., ki so se vedno čudežni magnet za popotovanj željne turisti vseh starosti. Za sama misel predstaviti Bavarsko, to znano in vendar neznano nemško pokrajino po radijskih valovih, samo z zvokom, z zvokom besed in glasbe, se zdi skoraj nora, kot vse kar je v svojem kratkem, a sladkem življenju podel Ludvik II.

	TVS 1 NATIONAL GEOGRAPHIC ameriška dokum. nan., 6. del	21.25
--	---	--------------

Izziv Aljaske
Nevamo divjino Aljaske si je kljub sovražnemu podnebnju nekaj družin izbralo za svoj dom. To je oddaja o pustolovcih 20. stoletja, ki so se odrekli udobju civilizacije in poskušajo živeti misel ameriškega pisatelja in naravoslovca iz 19. stoletja, Henryja Thoreauja: »Odsel sem v gozdove, ker sem hotel živeti preudarno in se posvečati bistvu. Videti, če lahko sprejemem, kar ima takšno življenje ponuditi, da ne bi, ko bom umiral, spoznal, da nisem nikoli zivel.« Živijo v lesenih kočah brez elektrike in tekoče vode. Celotno v njihovih primerih je prva pomoč daleč, sosedje pa so oddaljeni na stotine kilometrov. Družbo jim delajo volkovi in medvedi, njihove zime so dolge in temne, temperatura pa se pogosto spusti na šestdeset stopinj pod ničlo. To so poslednji ameriški pionirji, ki so si sami iz različnih nagibov izbrali življenje v divjini.

	TVS 1 PRESODITE, kontaktna oddaja	20.10
--	--	--------------

V 6. oddaji Presodite boste presojali ali naj čistilka Marija izmakne matematične kontrolne naloge in rešitve v soli, kjer dela in ki jo obiskuje tudi njen sin. K dejanju jo sili velika želja, da bi sin izdelal razred in v življenju imel boljše možnosti izbire poklica, kot jih je imela sama. Zgodba je druga v seriji treh, ki so jih v razvedrilnem programu pripravili s slovenskimi igralci in svojo snemalno ekipo.

	RAI COHEN AND TATE, ameriški film, 1988	20.30
--	--	--------------

Igrajo: Roy Scheider, Adam Baldwin in drugi
Režija: Eric Red
Devetletni Travis je prisostvoval mafiskemu umoru, zato se je moral preseliti z družino v Oklahomo, kjer policija neprestano pazi nanj. Placana morilca Cohen in Tate pa odkrijeta, kje deček živi in najprej ubijeta njegove starše, nato pa spremljata dečka v oddaljeni Huston. Morilca sta med seboj sprta, kajti mlajši Tate bi rad fantiča ubil, Cohen pa se hoče naloge čimprej rešiti... Film je izredno uspel Redov režiserski prvenec. Zgodba je napeta, atmosfera mračna, gledalec pričakuje tragedijo iz trenutka v trenutek. V ospredju je predvsem odlični Roy Scheider, več kot preprčljivi Cohen.

	RAI 3 BOLERO, ameriški film, 1934	00.25
--	--	--------------

Igrajo: George Raft, Carole Lombard, Sally Rand, Frances Drake, Ray Milland in drugi
Režija: Wesley Ruggles
Plesalec in plesalka sta idola nočnih lokalov. Nekega dne ga plesalka zapusti, da bi se poročila. Ob začetku prve svetovne vojne plesalca pokličejo v vojsko, ob vrnitvi je hudo bolan. Nekega dne pride v lokal plesalka z možem. Z bivsim partnerjem nepozabno zapleseta, vendar... Film je imel ob izlidi velik uspeh saj je spretno mešal melodramo in sentimentalnost.

	TVS 1 PO DOMAČE, narodnozabavna glasba	17.10
--	---	--------------

Voditeljica Smilja Baranja je obiskala Svecino, kjer Slavica Krstić z domačini ohranja ljudsko izročilo. Na ljudsko temo bo zaigrala tudi Marko banda, ki se prav te dni odpravlja na pot čez lužo... Z narodnozabavnega področja prihajata v goste vse bolj uspešen ansambel Ekart ter znani mariborski glasbenik Boris Rosker. Za dobro voljo bodo poskrbeli humoristi Modre kronike iz Novega mesta.

	ORF DOBER DAN, KOROŠKA, informativna oddaja	14.30
--	--	--------------

»Deutsch Und Glücklich«, slovenski pregnanci so si v letosnjem letu jubilejev ogledali bivša taborišča gorja. »Kulturni teden koroskih Slovencev« v okrajnih mestih izven dvojezičnega naseljenega območja je sestavni del koncepta za boljše sožitje med narodoma v deželi. V leseni dezi shranjena rožanska in zilska zaseka sele z vložnimi klobasami dobi pravi okus. Po razkosni praznični zakuski se spet veselimo jedil iz domače kuhinje. »Tour '95 - lepote pri sosedih«; nagradni natečaj nudi tudi vam možnost brezplačnega dopusta.

	KANAL A BEVERLY HILLS 90210, ameriška nanizanka, 10. del	20.05
--	---	--------------

Igrajo: Shannen Doherty, Jason Priestley, Luke Perry in drugi
Kot darilo za rojstni dan, prijatelji pripravijo Dylanu zabavo v restavraciji. Ko hoče Dylan upihniti sveče na torti, začne zelo čudno kasljati. Na zabavi je tudi profesor Myers. Nepricakovano pa se jim pridruži Sue Seanlon. Odloči se, da bo profesorja zapeljala, da bi tako prišla do dobre ocene. Suina mama izve za hčerkino neprimerno vedenje v soli. Zato se doloci, da se preselijo.

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.05, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 uhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Igra za otroke; 9.05 Sledi časa; 10.05 Šaljivci so med nami; 11.05 Poslušalci čestitajo; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Obvestila in osmrtnice; 13.25 Za naše kmetovalce; 14.15 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Pod lipo domačo; 17.05 Gost; 18.00 Reportaža; 18.30 Zborovska glasba; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.40 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nočno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.40 Kulturne prireditve; 9.45 Stergo ergo; 10.00 Uganka; 10.40 Gost; 11.35 Obvestila; 13.00 Šport, vmes glasba; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.35 Popevki; 19.30 Top albumov; 21.00 Drugi val, vmes Zrcalo dneva, vreme, promet, prenos RS.

Slovenija 3

8.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00 Poročila; 8.05 Na poljani jutro; 9.00 Maša; 10.05 Orkestri in solisti; 13.05 Zborovska glasba; 14.05 Humoreska; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 19.30 Cerkvena glasba; 20.00 Sedmi dan; 20.15 Svet glasbe, svet umetnosti; 22.05 Nove prevodne strani; 22.30 Vokalno-instrumentalna glasba; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper
(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,6 - 98,1 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 10.30, 17.30 Poročila; 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.00 Otvoritev, napoved, koledar; 8.20 OKC obveščajo; 9.00 Za zdravje; 9.15 Od zrna do klasa; 9.30 Po domače; 10.10, 10.50, 11.10 Primorski kraji in ljudje; 11.30 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du jes?; 14.30 Nedelja na športnih igriščih; 19.00 Dnevnik-prenos RS; 19.30-23.15 Večerni pr. Modrega Vala Radia Koper.

Radio Koper
(italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.00 Radijska igra; 9.00 Saltimbanchi; 9.30 Kulturna poročila; 9.45 Knjižne novice; 10.00 Film tedna, gledališče; 11.00 Narečna oddaja Su e zo per le contrade; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Športna nedelja; 17.32 Lestvica LP; 18.00 London Calling (1x mesečno Alpe Adria Magazine); 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

6.15, 11.15, 12.15, 15.15, 17.15 Poročila; 7.00 Call-

mero in otroci; 9.30 Kam danes; 10.00 Horoskop; 12.00 Duhovna misel; 13.00 Reportaža; 14.00 Glasbena lestvica; 15.00 Voden program; 16.45 Vreme; 17.15 Hollywood - oddaja o filmu; 19.00 American Top 40; 22.30 Jazz galerija; 1.00 Sat.

Radio Kranj

5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.00 Mojstri kuhanja; 11.00 Po domače na kranjskem radiu; 12.00 Mali oglasi; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 12.40 Kmetijska oddaja; 13.00 Dobrodošli med praznovanci; 14.00 Gorenjska danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.20 Hitro, daleč, visoko; 18.20 Kino kviz; 19.30 Večerni pr. - Lestvica RK.

Radio Maribor

9.00, 10.00, 13.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 9.05 Iz roda v rod; 9.30 Vstopite, prosim; 10.05 Marjanca; 11.00 Kmetijska oddaja; 11.25 Osmrtnice, obvestila; 11.35 Meh za smeh; 12.00 Mariborski feljton; 13.05 Zeleli ste; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste; 18.00 Šport in glasba; 20.00 Nedeljski klepet; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

11.00 Poklopredpotop; 12.00 Nisam ja odavde; 15.30 Kontradibidon-Neo-Folk kultura; 17.00 Morilec se predstavi: Psycho-Killer; 18.00 Koncertne napovedi; 19.00 TB: Shane MacGowan & The Popes; 20.00 Imbro-Liga: Finale finala; 23.00 Koncert: Youssou N' Dour - PQE - Opera Africa.

Radio Trst A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz cerkve v Rojano; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Mladinski oder; Zakleti grad (M. Perat, r. A. Rustja); 10.30 Veselo po domače; 11.00 Čakole na placu; 11.10 Orkestri; 11.30 Nabožna glasba; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Obzorik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Dezelna kronika; 14.10 Mala scena; 22. leto ob zori - La bella tigre spet v Trstu (L. Turk, 11.); 14.40 Potpuri; 15.00 Krajevne stvarnosti, nato Soft music; 17.00 Šport in glasba; 18.30 Potpuri; 19.20 Spored za naslednji dan.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Izmenično Jutranji val - Nedeljska matineja.

Radio Koroška

6.30-7.00 Dobro jutro na Koroškem - Duhovna misel (šolske sestre); 18.10-18.30 Dogodki in odmevi.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

08.30 US TOP 20 Video; 10.30 MTV novice; 11.00 Velika slika; 11.30 Angleški top 20; 13.30 Prvi pogled; 14.00 Šport; 14.30 Real World 1; 15.30 Video: Bruce Springsteen; 18.30 Plugged: Bruce Springsteen; 20.30 MTV novice; 21.00 120 minut; 23.00 Beavis & Buttthead; 23.30 Headbangers Ball; 02.00 Video; 03.00 Nočni video

SKY ONE

14.00 Marvel Action Hour; 15.00 Paradise Beach; 15.30 Teech; 16.00 Star Trek; 17.00 Entertainment; 18.00 Rokoborba; 19.00 Simpsonovi; 20.00 Beverly Hills 90210; 21.00 Melrose Place; 22.00 Vesoljske steze; 23.00 Renegade; 00.00 Entertainment Tonight; 01.00 Sibs; 01.30 Rachel Gunn, R. N.

PRO 7

11.50 Superboy; 12.20 Mož iz morja; 13.10 Ben Cropp; 14.10 Emmeran; 14.15 Neroda s šestim cutom, nem. franc. kom., 1975; 16.10 Oplice, gangsterji in milijoni, ameriška komedija, 1981; 19.55 Poročila; 20.15 Brubaker, ameriški triler, 1979; 22.45 Palm Beach Duo, ; 01.05 Poročila; 23.40 China White, ameriški akcijski film, 1990; 01.15 Dva proti dva, talk show; 03.30 Poročila; 03.40 Ponovitve

PREMIERE

14.25 Premiera; 14.40 Surf Ninjas, am. komedija, 1993; 16.10 Toluambi, pozabljeni ljudstvo, dokumentarec; 17.20 Romanca v Seattlu, am. kom.1993; 20.00 Premiera; 21.15 Benny in Joon, ameriška tragikomedija, 1993; 21.50 Kalkofov zaslon; 22.00 Eric Clapton: History Of The Blues; 23.30 Krik golobice, am. triler, 1992; 01.05 Suita 18; 02.40 Leprechaun; 04.10 Vročica; 06.00 Antarktika, dokumentarec

SAT 1

10.20 Divji konji, it. vestern, 1973; 12.00 Akcija, skeči in iluzije; 13.00 Ne pošlji žene v Italijo, nemška glasbena kom., 1960; 14.45 O, bog, ameriška komedija, 1977; 16.25 Vražja soteska divjih volkov, pustolovski film, 1974; 18.15 Kolo sreče; 19.00 Poročila; 19.15 Nogomet; 20.15 Hribovski zdravnik - septembarska nevihta; 22.15 Pogovor v stolpu; 23.30 Štirindvajset ur, novinarji poročajo; 00.05 Bobby Deerfield, ameriška melodrama, 1977; 02.15 Ponovitve

EUROSPORT

10.00 Tenis, posnetek ATP turnirja iz Hong Konga; 12.00 Jahanje, iz Hollywooda; 13.00 Rokomet; 14.30 Motociklizem, iz Suzuke; 16.00 Hokej na ledu, SP skupine A; 19.00 Indy Car, prenos iz Nazareha v Pennsylvaniji; 21.00 DTM, pos. iz Hockenheim; 22.00 Hokej na ledu, SP skupine A; 00.00 Motociklizem, posn. VN Japonske iz Suzuke

RTL

11.30 Nazaj v preteklost, Smrtonosna past; 13.10 Kdo je šef?; 14.45 Otok na koncu Sveta, ameriški pustolovski film, 1974; 16.55 Thunder in Paradise - vroči primeri, hladne pijače; 18.45 Poročila; 19.10 Westdeich; 22.15 David Copperfield - 15 Years Of Magic; 22.35 Prime Time - prva oddaja; 23.15 Eden; 23.45 Playboy Late Night; 00.15 Kanal A

RTL 2

15.15 Starclub L. A.; 15.45 California College; 16.25 Nasmehnite se prosim; 16.55 Daveov svet; 17.25 Uš; 19.00 Acapulco H.E.A.T.; 20.00 Poročila; 20.15 Na jug; 21.15 Walker; 22.15 Paint It Black; am. triler; 00.10 Nobena pot ne vodi nazaj; 02.40 TV Bravo; 04.30 Walker, pon.

SKY MOVIES

13.00 Toys, ameriški film 1992; 15.05 Bonanza; 16.50 Coalminer's Daughter, ameriški film, 1993; 18.55 Toys, ameriški film, 1992; 21.00 The Substitute, ameriški film, 1993; 23.00 Bitter Harvest, ameriški film, 1993; 00.40 Kika, španska komedija, 1993; 02.35 The Movie Show, ameriški film 1992; 03.05 Frauds, avstralski film, 1992; 04.35 Sheena

MOVIE CHANNEL

14.40 A Tree Grows In Brooklyn, ameriški film, 1945; 16.50 A River Runs Through It, ameriški film, 1992; 19.00 Dennis, ameriški film 1992; 21.00 The Firm, ameriški film, 1993; 23.25 The Borrower, ameriški film, 1991; 01.10 CB4, ameriški film, 1993; 02.40 Anthony's Desire, ameriški film, 1993; 05.45 The Care Bears Movie

FILMNET +

14.00 Disney's Aladdin; 16.00 Elvis: His Life And Times; 18.00 Swing Kids, ameriški film 1993; 20.00 Splitting Heirs, ameriška komedija, 1993; 22.00 Polismödaren, ameriški film, 1993; 00.00 House Of Cards, ameriški film, 1994; 02.00 The Diamond Swords, ameriški film, 1993; 04.00 Penny Serenade

SUPER CHANNEL

05.30 Novice; Gospodarstvo; Super avtomobili; Super Shop; 15.00 Srečanje s tiskom; 16.00 McLaughlinova skupina; 16.30 Evropa 2000; 17.00 Avtomobilizem, baseball, rugby; 19.00 Poročila; 19.30 Počitniški cilji; 20.30 Auslandsjournal; 21.30 Govorimo o jazzu; 22.00 Poročila; 22.30 Golf; 00.30 Novice; Frontalno; McLaughlinova skupina; Evropa 2000; Riviera; Datelina; Enak čas

TNT

20.00 The Strawberry Blonde, ameriški film, 1941; 22.00 White Heat, ameriški film, 1949; 00.00 The Super Cops, ameriški film, 1974; 01.35 The Beast Of The City, ameriški film, 1932; 03.05 Scene Of The Crime ameriški film, 1949

DSF

08.00 Življenje v divjini; 09.00 Monster Trucks; 10.00 Ka-

skaderji; 10.45 Monster Trucks; 11.45 Motošport; 12.00 Normalno; 12.30 Tenis; 18.00 Iz športne dokumentacije; 19.00 Košarka; 20.00 Motošport; 21.00 Boks; 21.45 Športna poročila; 21.55 Hattrick; 23.45 Hattrick Tifosi; 23.45 Biljard; 01.00 Boks; 01.45 Biljard

VOX

07.50 Dominiljon; 08.10 Regal Shop; 09.40 Format NZZ; 10.25 Spiegel TV Special; 12.50 Inspektor Wexford posreduje, pon.; 14.45 Lassie, pon.; 18.25 Vostour; 19.15 Airwolf; 20.15 Strah pred višino, ameriški film, 1977; 22.00 Pretty Baby ameriški film, 1977; 23.55 Prava ljubezen; 00.55 Airwolf

3 - SAT

13.30 Sprehodi; 13.45 Šport; 16.30 Barbie, Ken in prijatelji; 17.00 Potovanje po Švici; 19.00 Danes; 19.10 Talkshow; 20.15 Pozdrav za Hannsa - Dietra Hüscha, kabaret; 21.00 Michi postane senjorita; 21.30 Praznik v Zürichu

ZDF

12.00 Nedeljski koncert; 12.47 Stališče; 13.30 Doblmo se v naravi; 13.55 Šport ekstra; 18.15 Mona Lisa; 19.00 Danes, vreme; 19.30 Naravne katastrofe; 20.15 Nepozabni konec tedna; 21.45 Danes; 23.40 Šport v nedeljo; 23.45 Mal, televizijska igra

FILMNET

14.00 Cirkus zvezd, ameriška drama, 1991; 16.00 Nočno nasilje, am. film, 1946; 17.30 Short Story Cinema, kratkometražni film; 18.00 Prazna obala, am. film; 20.00 Entertainment Now!; 20.25 Italijanski nogomet; 22.20 Mož iz Cadillac; 00.00 Lantern Hill, ameriška drama

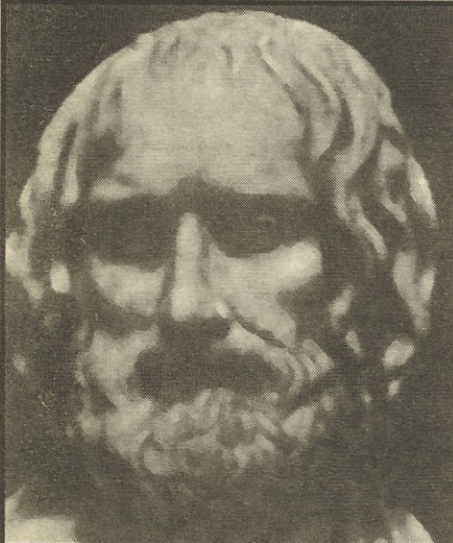
CARTOON NETWORK

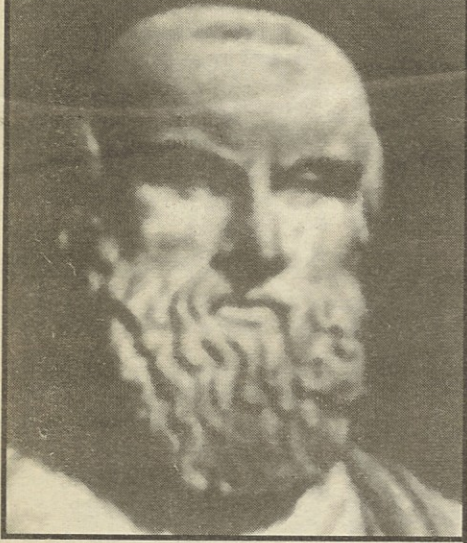
06.00 Dotik modrega med zvezdami; 06.30 Svetovne risanke; 08.00 Sadežovi; 08.30 Yogijev lov za zakladom; 09.00 Yogijeva vesoljska dirka; 09.30 Droopy D; 10.30 Jabber Jaw; 11.00 Sharkey & George; 11.30 Scoobyjeva olipijada; 12.00 Počakaj, da tvoj oče pride domov; 12.30 Na pomoč, kosmati medved; 13.00 Skrivnostna veriverica; 13.30 Glavne risanke; 13.45 Vesoljski duh; 14.00 Super kos; 16.00 Detektiv Palec; 16.30 Ed Grimley; 17.00 Glavne risanke; 17.00 Kapitan Planet; 18.00 Bugs & Daffy nocaj; 18.30 Scooby Doo, kje si?; 19.00 Jetsonovi; 19.30 Kremenčkovi

TV 5

16.10 Claire Lamarche; 17.45 Bon Weekend; 18.15 Korrespondenca; 19.00 Trideset milijonov prijateljev; 19.25 Pet kontinentov; 22.35 Igra slavnih; 22.45 Prepovedane igrice; 03.30 Ponovitve

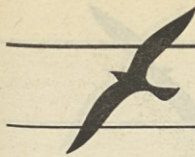
	AVTOR: SIMON BIZJAK	UŽITNA GOBA, KARZELJ	VOJAŠKO POROČILO	PURINSKA BAZA, SEŠTA- VINA NUKL. KISLIN.	REKA V EVROPSKEM DELU RUSIJE	PRITOK BALHASKE- GA JEZERA	ANGLESKI REZISER RUSSELL	POKRAJINA V S. ARABIJ, OB RDECEM MORJU	ROMAN KONCAR	VRSTA HRASTA	VRSTA VRBE	POSEKA, ČISTINA V GOZDU	NOETOVA BARKA		
	POČASEN UTRIP SRCA														
	ST. SLOVEN- SKI POPEV- KAR IN SANSONIER														
	GOROVJE V ITALIJI							PRIPAD. LJUD. V PIRENEJIH KRAJEK POZIREK							
	INSTINKT 1				ZNAMENJE V OBLIKI STEBRA (NAR.)	TELICKA	RICHARD STRAUSS GL. MESTO SENEGALA			NAJVIŠJA GORA TURČIJE	ANTON ASKERČ KRAJ V Z. SLOVENIJI				
								VODNA ZIVAL S KLESCAMI					GORA V SVICI (PIC D')		
	SREDNJE- VESKI STUDENT	STRIM. KO- MEDIOGRAF	ZAPOR, JECA	LATA ROD, PLEME				SL. TRŽASKI PESNIK (MARKO)						RAJKO LOTRIC 2	100
TV SPORTNI KOMENTA- TOR (ANDREJ)					KNJIGA Z ODLOMKI IZ SVETEGA PISMA	IZBRIG SEMENSKE TEKOČINE	PODOBA, FIGURA STOJAN AUER	SVEDSKI TENISKI IGRALEC LARSSON	TROPSKA ZACIMBA AM. IGRALKA (LINDA)				DIVJA MACKA POSVETILO IZ ZACETNIC		
3							TOVARIS, PRIJATELJ (POG.)						MALOPRID- NEZ, LUMP		
4							GOROVJE V INDIJI						OSKAR KOKOSCHKA	NOBELJ CVETNO BARVILO	
DELAVKA V LESNI INDUSTRIJI						EMILE VERHAEREN	OZIRALNI ZAIMEK	SLOVNICO ŠTEVILO, PLURAL	MORSKA OZINA ETIOPSKI GOSPOD		BIVŠA AM. TENISACICA ČES. RODU (MARTINA)	PALEOLITSKA JAMA V SPANIJI	ZEMELJSKA OZINA NA MALAKI DVIG S TAL	ZENSKA, KI IZDELUJE STATUE	VRHUNSKI SPORTNIK
STAR SLOVAN				FR. KNJIZEV- NICA (LOUISE, 1813 - 90, «CONTES»)							BREZ- NAGLASNA BESEDA				
RICHARD CHAMBER- LAIN			SILJENJE K ČEMU	DEL KMEČKEGA VOZA	RIM. BOG. MLADOSTI MIRAN ALISIC						5 POLIFEMOV TEKMEC				
	6	DEL PRISTA- NISCA FRIDERIK ? BARAGA				AVSTRIJSKI ARHITEKT (ADOLF)				NACIN BREZ- PLACNEGA POTOVANJA MAJHNA OSA					MADRIDSKI SPORTNI KLUB
ZENSKO IME						AVGUST ZIGON SL. PEVKA PRODNIK		VERIGA (STAR.)	ALGE IN PLAVAJOČE RASTLINE NA VODI				GR. MIT. LETALEC JAP. RIZEVO ZGANJE		
JEZERO NA MEJI MED ZDA IN KANADO					RADIKAL OCETNE KISLINE ROCKA				TAJSKA ZMRZNJENA VODA				GROFLJA (ANG.) VRSTA KONJ- SEGA TEKA		
ZA POLTON ZNIZANI TON D				VEDA O OD- KRIVANJU KA- ZNIVIH DEJANJ SANJE										PRISTANIŠČE V UZRAELU	
MUSLIMAN- SKO ZEN- SKO IME					PREB. JAVE ZENSKA, KI GOVORI KAJKAVSKO					AZUSKA DRŽAVA (GL. MESTO BAGDAD)				KRALJEVIC IZ MAHABH. SLIKAR POKRAJINE	
KOSUTA						POLDRAG KAMEN	PREBIVALEC LITVIJE	RUSJANOV LETALO ELEGIČNOST		TANEK LAS ČEBELJA PASA				PRIVOTNA GRSKA MUZA PETJA	NACELO NIZOZEMSKI SLIKAR (PIETER VAN)
ARHEOLOŠKO NAJDIŠČE V INDIJI						IGRALEC GUINNESS VEC SRN, SRNE			KOS CELOTE	BOLOGNA TKANE HLACE		TINE LOGAR	7	MODERNA GLASBA	PREPROSTO OBUVALO
								CIGAN	KRALJICA ILIRSKIH ARDUEJCEV					CELJSKA TOVARNA MOLIVEC V SRKRSC. UM.	
	VULKANSKO JEZERO								8 AM. IGRALKA (PATRICIA)						
9										GRSKA CRKA	ZELISCE	ANETOV ROMAN			
VIDA JERAJ					SP. LIRIK (JUAN RAMON) JEAN ANOUJH							DESNI PRI- TOK VISLE REKA		CHARLES NODIER TJASA ANDREE	
LAHEK ČOLN Z DVOSTRAN- SKIM VESLOM								IGRALEC					NATAK- NITEV		
MESTO V JUŽNI TURČIJI								STAREJSI IT. PEVEC (FAUSTO)					NEUMNA ZENSKA		

Gesla križanke »16-04«

Jeruzalem, Oljska gora, Jezusov grob, 1 - križev pot, 2 - Golgota

Rešitev križanke »16-04«

poslanka, Altamira, stik, Kir, jam, Lož, Jeruzalem, EK, Ledava, kormoran, ala, PR, ideolog, Este, konj, Senčar, Anton Petje, Obir, as, Jože Kuralt, azilant, RAI, Arad, Maor, uvala, kito-
lov, Livno, savana, stanar, steza, klon, sak, LE, kna, titan, avgit, Arsak, naira, Janigro, EV,
nitrofoskal, Ela, Rosana, Oton, metanol, Moloh, kal, Salan, ZI, Anina, obara, TL, Te, aba,
Ono, Gv, ranta, Oljska gora, Ston, Kai, mrlad, ST, mulj, agnostik, Anka, DO, narval, adam-
sit, Ileana, Re, buča, sopran.

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA
CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 176 72 28
Danes, 23. aprila, ob 19. uri: B. Slade - OB LETU OSOREJ(SD).

SNG DRAMA, tel.: 061/ 221-511
V ponedeljek, 24. aprila, ob 19.30: T. Stoppard - AR-KADIJA, za abonma ponedeljek in izven. Predstava bo se v torek, 25. aprila, ob isti uri, za abonma torek in izven in v sredo, 26. aprila, ob isti uri, za abonma studentski tretji in izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/ 221-511
V sredo, 26. aprila, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LA-JA? za izven.

Ales Valic in Natasa Matjasec

V petek, 28. aprila, ob 20. uri: A. Nicolaj - PRVA KLASA, za izven.

SNG OPERA IN BALET, tel.: 061/ 331-950
V petek, 5. maja, ob 19. uri: G. Bizet - CARMEN.
V vlogi Carmen HERMINE MAY, v vlogi Micaele LA-URA DE SILVA in v vlogi don Joseja RUBEN BROI-TMAN. Zadnja predstava v sezoni!
V soboto, 6. maja, ob 19. uri: G. Donizetti - LJUBE-ZENSKI NAPOJ.

MGL, tel.: 061/ 210-852
V ponedeljek, 24. aprila, ob 19.30: F. G. Lorca - YERMA, za abonma M. Predstava bo se v torek, 25. aprila, ob isti uri, za abonma red U in v sredo, 26. aprila, ob isti uri, za abonma red O.
V petek, 5. maja, ob 20. uri: J. Godber - NA SMUCI-SCU, za izven in konto. Zadnjic v sezoni!

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Danes, 23. t. m., ob 16. uri (red C) igra Sergeja Verca »Samomor kitov«. Režija Mario Ursic.

Ponovitev jutri, 24. t. m., ob 16. uri (red I), v torek, 25. t. m., ob 16. uri (red H), v sredo, 26. t. m., ob 20.30 (red D), v četrtek, 27. t. m., ob 20.30 (red E) in v petek, 28. t. m., ob 20.30 (red F).

Gledališce Rossetti

Od 11. do 13. maja nastop Giorgia Gaberja v »E pensare che c'era il pensiero«. Izven abonmaja. Predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča Rossetti.

V teku je predprodaja vstopnic za predstavi »La frontiera« (predstava 4V) in »Otello« (predstava 10A). Urnik blagajne gledališča: 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.

Gledališce Cristallo - La Contrada

Danes, 23. t.m., ob 16.30 gostovanje gledališke skupine Plexus T. iz Rima z delom Cliva Extona »Twist«. Režija Ennio Coltorti.

KOROŠKA

CELOVEC

Südbahngürtel 24 - Klagenfurter ensemble
SPZ: jutri, 24. t. m., ob 20. uri Janko Messner »XY ungelöst« - monodrama.

Waldorfschule (Wilsonstrasse 11): v torek, 25. t. m., ob 15. uri lutkovna igra »Peter Klepec«.

BELJAK

Hotel Post: danes, 23. t.m., ob 20.00 - Literarna matineja z Augustom Walzlom.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
FILM

Do 26. aprila, ob 20. uri: SPI Z MA-NO/SLEEP WITH ME. Neodvisni ameriski, nakladaski, komični, romantični film. Slovenski podnapisi.

SEMINAR

V ponedeljek, 24. aprila, ob 12. uri: MLA-DOSTNIK - PRICA, ZRTEV IN IZVAJALEC NASILJA - 4. seminar iz cikla Namesto ko-ga roza cveti. Strokovna izvajalka dr. MAR-TINA TOMORI.

GALERIJA KAPELICA,

Kersnikova 4

Danes, 23. aprila, ob 21. uri: plesno-gledališki dogodek TELO avtorja Nebojše Ivanovica.

DRUSTVO SLOVENSКИH PISATELJEV, Tomsiceva 12

V torek, 25. aprila, ob 19. uri: predavanje

V soboto, 6. maja, ob 16. uri: S. Makarović - SHOW STRAHOW, za izven.

Ob 20. uri: M. Csmoletti - PRIDI GOLA NA VECERJO, za izven. Zadnjic v sezoni!

LGL, tel.: 061/ 314-962

VELIKI ODER

V torek, 25. aprila, ob 17. uri: J. Malik - ZOGICA MA-ROGICA, za izven. Predstava bo se v soboto, 6. maja, ob 11.30 in 17. uri.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288

Danes, 23. aprila, ob 20. uri: predstava DODI MA-KAR SEBI, AKO NEMAS KOME DRUGOM v izvedbi gledališke skupine NEPOPRAVLJIVI OPTIMI-STI, premiera.

CELJE

SLG, tel.: 063/ 25-332

V torek, 25. aprila, ob 11.30: H. Ibsen - STRAHOVI, za abonma VIII. mladinski in izven.

KRANJ

PGK, tel.: 064/ 222-681

V ponedeljek, 24. aprila, ob 19. uri: V. Möderndorfer - TRANSVESTITSKA SVATBA, za abonma dijaški II in izven.

MARIBOR

SNG DRAMA, tel.: 062/ 221-206

Danes, 23. aprila, v Minoritih ob 20. uri: M. Vezovi-sek - JERMANOVO SEME, za abonente in izven.

V torek, 25. aprila, Mali oder ob 21. uri: CABARET UNPLUGGED - SKAKAFCI ODSTEKANO, za abo-nente in izven.

SNG OPERA IN BALET, tel.: 062/ 221-206

V torek, 25. aprila, Velika dvorana ob 19.30: JUBILEJ-NI NASTOP SREDNJE BALETNE SOLE, za izven.

V soboto, 29. aprila, Stara dvorana ob 19.30: Stein-Bock-Hamick - GOSLAC NA STREHI, za abonente in izven.

LGM, tel.: 062/ 26-748

Danes, 23. aprila, ob 11. uri: Jozica Ros - UGANKE, ZANKE...?

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/ 25-326

Danes, 23. aprila, ob 17. uri: E. Ionesco - PLESA-STA PEVKA, DELIRIJ V DVOJE, za abonma nede-lja in izven. Predstava bo se v torek, 25., in v sredo, 26. aprila, ob 10.30, za solo.

Nastopata Marco Columbro in Lauretta Ma-siero in Mariangela D'Abbraccio.
Jutri pocitek. Ponovitev v torek, 25. t. m., ob 16.30.

MILJE

Gledališce Verdi

Danes, 23. t. m., ob 17.30 »Fantasia in Groo-ve« v izvedbi plesne sole Arianna.

TRZIC

Občinsko gledališce

V sredo, 26. t. m., ob 20.30 koncert »Purcell in »The Ale House«. Nastopa ansambel Oro Cantione Antiqua iz Londona.

Cerkev della Marcelliana: v sredo, 3. maja, ob 20.30 koncert orglarja Klementa Sch-norrja.

ŠENTVID OB GLINI

Dvorana gosp.zbornice: jutri, 24. t.m., ob 18.00 - Otvoritev 3. Kulturnega tedna ko-roških Slovencev.

TINJE

V Domu: v torek, 25. t. m., ob 19.30 literarno srečanje.

JANEZA GRADISNIKA z naslovom PRE-VAJANJE IN POZNAVANJE SLOVENSČI-NE.

KUD FRANCE PRESEREN,

tel.: 061/ 332-288

V ponedeljek, 24. aprila, ob 20. uri: dobro-delna prireditev za Center Dolfke Bostjan-čić - Ig.

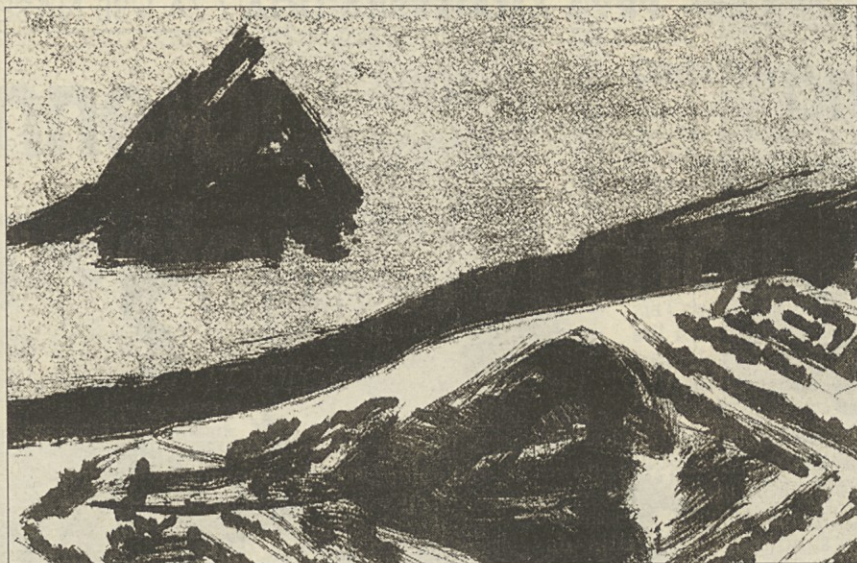
Nastopajo: GLEDALISCE ANE MONRO, GREEN TOWN JAZZ BAND Z ALENKO CODEC.

BREŽICE

POSAVSKI MUZEJ,

Prvih borcev 1

V ponedeljek, 24. aprila, ob 10.45: ob raz-stavi slik Vojka Pogacarja poteka likovno-teoretsko predavanje O barvni ciklomati-ki avtorja razstave.

*V galeriji
Mestne hiše
v Kranju
je na ogled
razstava del
SABE
SKABERNE in
DRAGA
ROZMANA*

Drago Rozman: Brez naslova, 1994

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

V torek, 25. aprila, ob 19. uri in v četr-tek, 27. aprila, ob 18. uri: G. Puccini - TURANDOT (GD).

CEKINOV GRAD

V torek, 25. aprila, ob 19.30: komorni koncert STUDENTOV AKADEMIJE ZA GLASBO.

SLOVENSKA FILHARMONIJA

V sredo, 26. aprila, ob 19.30: koncert SIMFONICNEGA ORKESTRA STU-DENTOV AKADEMIJE ZA GLASBO.

KUD FRANCE PRESEREN

V nedeljo, 28. aprila, ob 23. uri: kon-cert KAPELA LA CHATELIERE.

ILIRSKA BISTRICA

MKNZ, Bazoviška 26

Danes, 23. aprila, ob 22. uri: koncert skupine THE PLEASURE FUCKERS.

NOVA GORICA

KD NOVA GORICA

V ponedeljek, 24. aprila, ob 20.30: koncert CAMERATA LABACENSIS. Dirigent: Reinmar Neuner. Solista: Mile Kosi (viola), Frane Avsenik (vio-la).

VRHNIKA

CANKARJEV DOM

Danes, 23. aprila, ob 20. uri: dobro-delni koncert za pomoč duševno pri-zadetim otrokom.

Nastopajo: CUKI, NEW SWING, QUARTET, IVAN HUDUIK, OBVE-ZNA SMER, OTROSKI PESVSKI ZBOR PINOCHIO, VRHNIŠKA GO-DBA NA PIHALA, MISA MOLK in BORIS KOPITAR.

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

V Galeriji CD je do 10. junija na ogled razstava portre-tov in keramik 1947-1969 - PICASSO & MADAME Z.

Razstava filmska ustarjalnost METODA in MILKE BADJURA (1926-1969) je na ogled do 4. maja.

Razstava arhitekta PETRA GABRIJELCICA - Realno v poetičnem (Mala galerija) je na ogled do 7. maja. Razstava WARCHITECTURE - Sarajevski urbidic je na ogled do 2. maja (Sprejemna dvorana).

MODERNA GALERIJA, Slovenska 35

V Mali galeriji je do 7. maja na ogled Ambientalna po-stavitve MARKA A. KOVACICA z naslovom Laterna magica .

GALERIJA AVLA, Trg republike 2

Razstava MODRI LJUDJE ZA MODRO NEBO - Skrb za jutri se začne doma je na ogled do 9. maja.

GALERIJA BEZIGRAD, Dunajska 31

Razstava slik MILENE USENIK je na ogled do 11. ma-ja.

JAKOPICEVA GALERIJA, Slovenska 9

V Malem salonu je do 30. aprila na ogled razstava fo-tografij JOZETA MALIJA.

GALERIJA LEK, Verovškova 57

Razstava slik IVANA VALJAVCA je na ogled do 15. maja.

GALERIJA ZDSLU, Komenskega 8

Razstava MARKA POGACNIKA je na ogled do 5. ma-ja.

KLUB B-51, Gerbiceva 51a

Razstava MIRA KLAJDERJA - Cisto naključje je na ogled do 12. maja.

KI - KRIZANKE, Trg francoske revolucije 7

Razstava fotografije z gora - TAIRRAZ.

ARBORETUM - VOLČJI POTOK

Razstava slik DUSANA LIPOVCA.

BOVEC

KD BOVEC

Razstava fotografij SVETLOBA GORA je na ogled do 7. maja.

KAMNIK

GALERIJA MAJOLKA

Razstava akvarelov JANEZA PRAPROTNIKA - S poti po Evropi je na ogled do 10. maja.

KRANJ

GALERIJA MESTNE HIŠE

Razstava SABE SKABERNE in DRAGA ROZMA-NA je na ogled do 13. maja.

MARIBOR

NOVINARSKI KLUB, Vetrinjska ulica 30

Razstava slik SANDIJA ROJA je na ogled do 4. maja.

FOTOGALERIJA STOLP

Razstava fotografij NATURFREUNDE ÖSTERRE-ICH FOTOGROPPE KNITTELEWLD.

SEŽANA

KC SREČKA KOSOVELA

Razstava del STANISLAVE KNEZ-MILOJKOVIC je na ogled do 20. maja.

ŠKOFJA LOKA

GALERIJA FARA, Cesta talcev 2

Razstava slik MARIJANA JESENOVCA je na ogled do 18. maja.

RETROSPEKTIVNA RAZSTAVA
RIKA DEBENJAKA

do 28. maja

Mestna galerija Piran - retrospektiva slik
Krstilnica Sv. Jurija v Piranu - sakralne slike
Galerija Meduza Koper - grafike
Galerija Insula Izola - risbe, ilustracije, znamke

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Trzaska knjigarna: v četrtek, 27. t.m., ob 17.30 otvoritev razstave sarajevskega slikarja Mihridzana Kulenovića Mimice - »Korenine«. Razstava bo na ogled do 11.maja.

Palaca Costanzi: do 30.4. je na ogled razsta-va »Slovenska kultura v Trstu«. Urnik: od 10.00 do 12.30 in od 16.00 do 19.30.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ot-tavio Bomben.

Art Light Hall: do 29. t.m. razstavlja slikar Piero Maruccci. Urniku: vsak dan od 18.00 do 20.00 razen ponedeljkov in praznikov.

Galerija Torbandena: do 30. t. m. razstavlja slikar Edo Murtić.

Art Gallery: do 29. t.m. razstavlja jo slikarji Nilo Cabai, Marino Cassetti, Pietro Girotto in Elvio Zorzenon.

Studio PHI- Ul. S. Michele 8/1: na ogled je razstava slikarke Oriette Bussi z naslovom »Natura ...ispirazione«.

Sedež letoviscarske ustanove (Ul. S. Nicolò 20 - 3. nad): do 10. maja je na ogled razstava slikarjev A. Famà, O. Siaussa, C. Sivinija in

E. Steidlerja.

REPEN - Kraška hiša

Do 28. maja bo ob nedeljah in praznikih na ogled razstava narodnih nos.

Gostilna »Stalletta« pri Sv. Jakobu

Jutri, 24. t. m. otvoritev skupinske razstave trzaskih umetnikov.

GORICA

Galerija Katoliške knjigarne: do konca apri-la razstavlja Janez Kovacic.

KOROŠKA

CELOVEC

Dezelna galerija: do 30.4. razstavlja Marie Lassnig.

TINJE

Na ogled so dela Garya Bukovnika iz New Yorka.

ŠMIHEL NAD PLIBERKOM

Tovarna Knecht: na ogled je razstava Hel-muta Blazeja.

GLASBA
FJK

TRST

Gledališce Verdi - Dvorana Tripcevih

Operna in baletna sezona 1994-95

Danes, 23. t.m., ob 16. uri (red G) predstava C.W. Glucka »Orfeo ed Euridice«. Dirigent Peter Maag.

Prodaja vstopnic in rezerva-cije pri blagajni dvorane Tripcevih (urnik: 9-12/16-19 - zaprto ob ponedeljkih)
Od torka, 2. maja predpro-daja vstopnic za opero »Fe-dora«, ki bo na sporedu od 9. do 23. maja.

Auditorij Muzeja Revoltella
Nedeljski koncerti: danes, 23. t.m., ob 11.00 - Koncert skupine »Li Festinanti«.

Jutri, 24. t.m., ob 18.00 - Re-cital sopranistke Giovanne Casolla.

Pivnica Forst Europa

V četrtek, 27. t. m., ob 21. uri polfinale za festival trzasko narečne popevke. Zaključni večer Festivala trzasko narečne popevke. bo 4. maja.

OPČINE

Župnijska cerkev

Danes, 23. t. m., ob 20. uri koncert velikonočnih pesmi MPZ Anton Foerster iz Lju-bljane. Zborovodja prof. J. Trost, solistka A. Plevnik, orgle D. Mocnik in H. Ko-ssem.

MILJE

Gledališce Verdi

Danes, 23. t. m., ob 11. uri koncert za kitaro in glas. Na-stopata Eleni in Eugenia Kanthou.

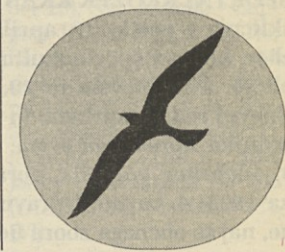
GORICA

Kulturni dom

V petek, 28. t. m., ob 20.30 zborovski koncert ob 50-let-nici osvoboditve. Prireja ZSKD.

Koncertna sezona M. R. Li-pizer: v soboto, 29. t. m., ob 20.30 koncert Camerata mu-sicale iz Padove.

SCGV E. Komel - Koncertna sezona 1994/95: v sredo, 3. maja, ob 20.30 koncertni re-cital Igorja Lazka. Na progra-mu Rachmaninov, De Falla in Bartok.

PROMOCIJSKA LIGA

Juventina v Manzanu odločno na zmago

Juventina se bo danes podala v Manzano, kjer jo čaka ekipa, ki se ni matematično rešena pred izpadom iz lige. Zato bo naloga našega moštva dokaj težka, saj je Manzano solidna ekipa, ki je Juventino kar namučila že v prvem delu prvenstva. Takrat so današnji Juventinini tekmeci sicer izgubili z 0:3, nase moštvo pa se je moralo posteno potruditi, preden je spravilo na kolena to ekipo. Medtem je Manzano tudi zamenjal trenerja in v zadnjih kolih precej dobro igra.

Juventina, ki se ni teoretično izločena od boja za napredovanje, bo seveda igrala na zmago. Do konca manjkajo še štiri kola in v nogometu se je že večkrat zgodilo tudi nemogoče. Če se ekipam pri vrhu kaj zatakne, je treba to izkoristiti.

Pri Juventini se sicer zavedajo, da je upanje v napredovanje skoraj samo se pobožna želja, toda do konca bo treba zaigrati s polno paro in izkoristiti vsako možnost, ki bi se do konca prvenstva »čudežno« ponudila.

domači šport

Danes

Nedelja, 23. aprila 1995

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA

16.00 v Manzanu: Manzano - Juventina

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Sovodnjah: Sovodnje - Zaule; 16.00 v Bazovici: Zarja - Basaldella; 16.00 na Proseku: Primorje - Donatello; 16.00 v Krizu: Vesna - Flambro

2. AMATERSKA LIGA

16.00 na Padricah: Gaja - Fincantieri; 16.00 v Renu: Kras - Poggio; 16.00 v Slovrencu: San Lorenzo - Primorje

3. AMATERSKA LIGA

16.00 v Doberdobu: Mladost - Monfalcone; 10.30 v Dolini: Dolina - Breg

NARASCAJNIKI

8.45 v Miljah: Altura Muggesana - Zarja Adriaimepex; 10.30 v Doberdobu: Mladost - Capriva

ZACETNIKI

10.30 v Gorici, igrišče pri Strazicah: Azzurra - Sovodnje

MLAJSI CICIBANI

11.00 v -Trstu, na Montuzzi: Montuzza - Breg

KOŠARKA

MOSKA C1 LIGA

18.30 v San Donaju: San Doná - Jadran TKB

MOSKA C2 LIGA

11.00 v Trstu, na Alturi: Ferroviario - Bor Radenska

DECKI

16.00 v Briscikih, dom Ervatti: Sokol - Acli Ronchi

11.00 v Trstu, Ul. Caravaggio: Bor Autocarrozzeria Boris A - Poggi; 11.00 v Trstu, Vrdelska cesta: Libertas A - Sokol

TENIS

MOSKA C LIGA

9.00 na Padricah: Gaja - TC Latisana

ODBOJKA

NARASCAJNICE

9.30 v Trstu: Oma A - Sloga B

KOTALKANJE

MEDNARODNO MLADINSKO TEKMOVANJE

14.00 v Rencah: Nastopata tudi Polet in Vipava

DEZELNO PRVENSTVO ZA ZACETNIKE IN NAJMLJASE

15.00 v Trstu, pri Sv. Alojziju: nastopata tudi Polet in Vipava

PRVA AMATERSKA LIGA / ZA VSE NAŠE ENAJSTERICE DANES IZREDNO POMEMBNA SREČANJA

Zarja ima v boju za tretje mesto lepo prednost pred Vesno

Sovodnje - Zaule

Derbi tega kola bo gotovo v Sovodnjah, kjer bo domače in vodilno moštvo igralo proti Zaulam, ki so tretje na lestvici.

To srečanje je seveda pomembno za obe ekipi, še zlasti pa za Sovodenjce, saj si želijo oddolžiti za poraz, ki so ga doživeli v prvem delu prvenstva. Bil je to se posebno pekoc poraz, saj ga je naše moštvo doživelo po enem letu »nepremagljivosti«.

»Dobro in vestno smo se pripravili tudi za to tekmo. Med velikonočnimi prazniki smo opravili tri treninge. Tudi na tem srečanju bomo skušali predvajati svojo igro. Absolutno ne smemo taktizirati. Moramo igrati odločno od prve do zadnje minute in preprčan sem, da bomo tako osvojili vsaj točko. Do konca prvenstva

manjkajo še štiri kola. Po tej tekmi z Zaulami bomo igrali dvakrat na tujem proti Mossi in Edile Adriatici, prvenstvo pa bomo končali doma s Futuro. Če bomo v naslednjih dveh tekmah osvojili tri točke, bomo napravili ze lep korak do napredovanja. Ponašam pa, da moramo na vsaki tekmi dati vse od sebe. Le tako bomo dosegli svoj cilj, napredovanje v višjo ligo.« je dejal predsednik SD Sovodnje Gianni Marson.

Trener Sovodenj Cupini nima težav glede sestave. Okrevala sta namreč tudi Fajt in Devetak.

Zarja - Basaldella

Bazovci bodo po dvotedenskem počitku danes igrali verjetno v popolni zasedbi, nam je povedal odbornik Zarje Stojan Metlika. Dodal je, da sta poskodovana le Germani

Sovodnje z zmago lahko že vse odločijo

Toda Zaule bodo trd nasprotnik - Tudi Zarja Vesna in Primorje morajo danes nujno zmagati

in Fabio Cocevari, medtem ko bo Sclaunich verjetno stopil na igrišče, čeprav se ni povsem okreval. Zmaga je tokrat za Bazovce obvezna, če hočejo obdržati tretje mesto na lestvici. Tako lahko upajo, da bodo igrali odločilne tekme za prestop v višjo ligo. Metlika je tudi povedal, da v Bazovici sedaj navijajo za Pro Gorizio. Če si namreč Goričani zagotovijo obstanek v medsezni ligi, bodo tretjevrstne ekipe 1. AL igrale dodatne tekme za napredovanje.

Naloga Bazovcev pa bo danes vse prej kot lahka. Basaldella je z 29 točkami ze na varnem in zato lahko igra sproščeno, medtem ko bodo Bazovci psihično Ce Zarji danes ne bo uspelo zmagati, bi se njen položaj na lestvici lahko dokaj zapletel, se posebno ker bo nato dvakrat igrala v gosteh proti ekipama, ki se borijo za obstanek (Flambro, Buiese).

Primorje - Donatello

Podpredsednik Primorja Dario Husu je priznal, da je poraz, ki so ga doživeli proti Aurori, nekoliko prizadel nogometase Primorja, ki so upali na točko, s katero bi si verjetno zagotovili obstanek v ligi. Prav zaradi tega primorjasi danes morajo zmagati in cilj bi bil zagotovljen. Gostili bodo zadnjevrstenci Donatello, ki je matematično ze obsojen na izpad. Primorje bi torej moralo brez težav zmagati? Preprčani pa smo, da ne bo tako. Videmceni so pred dvotedenskim počitkom prisilili na delitev točk prvovrstenci Rivignano in premagani Zarjo. V prvem srečanju s Primorjem pa so igrali neodločno brez go-

la. Ti rezultati narekujejo Prosecanom previdnost, tudi zaradi tega, ker trener Franzot ne bo imel na razpolago vseh nogometasev. Auber se ni prebolel poškodbe. Leghissa mora se mirovati. Na zadnji tekmi (Aurora) se je resno poškodoval Mitja Stoka, tako da se je letosnja sezona zanj verjetno že končala. Poleg tega pa je na tekmi z Auroro branilec Trampuž dobil »zadnji« opomin in zato je bil izključen.

Vesna - Flambro

Križani bodo gostili ekipo, ki se bori za obstanek v ligi. Ze lani se je Flambro za las resil pred izpadom, letos pa je ekipa prav v zaključnem delu povsem odpovedala. Ze pet tekem zaporedoma ni osvojila točke in s tem je zdrsnila

na predzadnje mesto lestvice. Gostje bodo zaradi kritičnega položaja na lestvici prišli v Križ z namenom, da prekinijo negativno serijo, vendar mora Vesna v tem dvoboju igrati na vse ali nič. Križani so z 31 točkami na četrtem mestu lestvice in le tri točke jih ločijo od tretjevrstne Zarje. Predsednik Vesne Cattonar je priznal, da bo zelo težko dohiteti Zarjo, a ne nemogoče, ker Bazovci na zadnjih tekmah niso igrali najbolje. Vzdušje v taboru Vesne je zelo dobro in zato so navijaci optimistično razpoloženi. Kar se tiče postav, trener Nonis ne bi smel imeti večjih problemov. Razen Leonardija, ki ze tri nedelje zaporedoma ni igrala zaradi poškodbe, so vsi ostali na red. (Bruno Rupel)

2. AL / TEŽKI NASPROTNIKI

Za Kras in Primorec je zdaj vsaka tekma izrednega pomena

Gaja se ne misli predati, dokler ima še matematične možnosti za rešitev

Gaja - Fincantieri

Ceprav je Gaja najverjetneje ze obsojena na izpad, predsednik Kalc zagotavlja, da nogometasi niso vrgli puske v koruzo, saj redno trenirajo in dokler ne bodo matematično obsojeni, se ne bodo predali. Danes gotovo ne bodo imeli lahke naloge, Tržičani se namreč borijo za napredovanje. Za vodilno Costalungo zastajajo le za dve točki in prav Tržičane bodo gostili v predzadnjem kolu. Gostje bodo gotovo prišli na Padrice s ciljem, da odnesejo celoten izkupicek. Pozabiti pa ne smemo, da so ze na prvem srečanju z Gajo imeli težave, saj so zmagali le s tesnim 3:2.

Padrisco-gropajska enajsterica tokrat res nima alternative, igrati mora le za zmago, čeprav bo morala na igrišče v okrnjeni postavi. Giursi je izključen, Capolino poškodovan, Parovel pa je na potovanju.

Kras - Poggio

Odbornik Krasa Vinko Gregoretti je preprčan, da bo s Poggiom bo težka tekma, saj je to solidna ekipa, kar potrjuje tudi njen položaj na lestvici. Moštvo iz Zdravscine si z 31 točkami deli tretje mesto z Marianom in S. Lorenzom. Gregoretti vseeno upa na ugoden rezultat, saj izgleda, da trener Macor ne bi smel imeti težav s postavo, medtem ko pri gostih goto-

vo ne bosta igrala Gismano in Soranzio, ker sta izključena. Ne glede na današnji rezultat ostaja po mnenju Gregorettija položaj Krasa se vedno precej kritičen. Odločilnega pomena bo verjetno rezultat derbija predzadnjega kola s Primorcem. Na žalost bo ta rezultat morda ugoden le za eno ekipo. Trenutno namreč kaže, da bosta dve naši ekipi izpadli, morda celo vse tri, saj bo 13. uvrščena igrala odločilne tekme za obstanek v ligi.

S. Lorenzo - Primorec

Težka preizkušnja čaka tudi Primorec, čeprav ekipa iz Slovenca, ki je bila do pred kratkim med protagonisti tega prvenstva, na zadnjih tekmah ne igra več tako zanesljivo. S. Lorenzo, ki je do 19. kola doživel le en sam poraz in zbral kar 27 točk, je na zadnjih sedmih tekmah kar trikrat izgubil in iztržil le štiri neodloocene izide.

Prav to daje nekaj upanja Trebencem, ki se borijo za obstanek v ligi.

Trenutno jih ločijo štiri točke od Pro Farre, ki danes gosti Moraro. To pomeni, da Primorec mora osvojiti vsaj točko, ker bi mu nasprotno res trda predla. V tem pomembnem srečanju pa trener Collavecchia ne bo imel na razpolago Balucha in Smiloviča, ker sta izključena. (Bruno Rupel)

TRETJA AMATERSKA LIGA / TEŽKO ZA MLADOST

V dolinskem derbiju je Breg izrazit favorit

Dolina - Breg

S četrtim prvenstvenim derbijem z Dolino bodo Brežani zaključili letošnje prvenstvo. V zadnjem kolu bodo namreč prosti, medtem ko so Dolinčani ze v sredo odigrali zadnjo tekmo s CUS.

Na dosedanjih treh derbijih so vedno zmagali Brežani in zato navijaci »plavih« upajo, da tudi tokrat ne bo problemov. Z zmago nad Dolino bi ostali na drugem mestu in čakali na rezultat dvoboja S. Vito - CGS. Tržaski CGS, ki ima trenutno le točko manj od Brega, je na tretjem mestu, vendar bodo Brežani v zadnjem kolu prosti, Tržičani pa bodo gostili Servolo. Brežani torej danes morajo zmagati, čeprav so derbiji vedno poglavje zase in vsako predvidevanje je tvegano. Tokrat pa smo preprčani, da ne bo

Posnetek s prvega letošnjega derbija Breg-Dolina (F. Kroma)

tako. Dolina v tem prvenstvu ni navdusila in zato mislimo, da se ne more kosati z Bregom. (B. R.)

Mladost - Monfalcone

Doberdobsko moštvo bo danes pred zelo težko nalogo: igralo bo namreč proti prvovrstencemu Monfalconeju, ki je tudi glavni kandidat za napredovanje v višjo ligo. In tržiska ekipa

si bo predcasno matematično zagotovila napredovanje, ce bo danes zmagala. Doberdobci so ze na srečanju v prvem delu dokazali, da se lahko tudi s tem tekmececem enakovredno borijo, saj so v Tržiču izgubili le z 0:1 in to tri minute pred koncem, ko je sodnik podaril gostiteljem izmisleno enajstmetrovko.

Obvestila

ZSSDI

obvesca, da bosta urada v Trstu in Gorici, v ponedeljek, 24. aprila, zaprta.

SPORTNI KROŽEK KRAS

sklicuje v petek, 27. aprila 1995, 31. redni občni zbor, ki bo v sportnokulturnem centru v Zgoniku, ob 20. uri v prvem in 20.30 v drugem sklicanju. Dnevni red: 1. upravno in finančno poročilo predsednika upravnega sveta; 2. razprava o poročilu; 3. odobritev poročila, obračuna 1994 in proračuna 1995; 4. razno. Upravni odbor poziva vse člane, naj se obcnega zbora udeležijo.

JADRANJE / AMERICA'S CUP

Zdaj vodi Dennis Conner z jadrnico Stars&Stripes

Conner je zaključne dvoboje po vprašljivi uvrstitvi v finale začel brez točk - America III je praktično že izločena

SAN DIEGO (Reuter) - Dennis Conner, ki se je v finale tekmovanja za America's cup uvrstil po dogovoru z ostalima dvema sindikatoma in je zaključne dvoboje v razredu branilcev začel brez točk, je zmagal se petic in tako na prvem mestu prehitel Young Americo. Tokrat je Stars & Stripes premagal Americo III za 2 minuti in 2 sekundi, poraz pa za skoraj povsem žensko posadko na Americi III lahko že pomeni slovo od zelenega nastopa v finalu; če izgubijo današnji dvoboj proti Young Americi, ne morejo več doseči prvega mesta. Rezultat: Stars & Stripes (Dennis Conner) - Americo III (Leslie Egnot) 1:0 (+2:02). Vrstni red: Stars & Stripes 5, Young America 4, Americo III 3 točke.

Jadrnica Stars&Stripes z Dennisom Connerjem je zdaj že prevzela vodstvo (AP)

MOTOCIKLIZEM / VN JAPONSKE

Doohan, Harada in Sakata s prvih mest

Včerajšnji trening motilo slabo vreme, zato bistvenih sprememb časov ni bilo

SUZUKA - Slabo vreme je motociklistom nagajalo na zadnjem kvalifikacijskem treningu pred VN Japonske v Suzuki, tako da večina ni popravila svojih dosežkov s petkovskega treninga. Močno deževje je ohranilo nespremenjen položaj na najboljših startnih mestih. Michael Doohan je v razredu do 500 ccm osvojil že tretjič zapored najboljšo startno pozicijo. Njegov kolega v moštvu Hondje Japonec Sinichi Itoh in Takumi Aoki pa se mu bosta pridružila v prvi vrsti na mestih dva in tri. Kljub temu pa poznavalci menijo, da bo Doohanov najhujši tekmelec na dirki njegov rojak Daryl Beattie. »Dirka bo zelo naporna, saj je Beattie živel na Japonskem in odlično pozna prago,« je povedal Doohan, ki je letos dvakrat ugnal rojaka. Žal pa meteorologi tudi za

nedeljo napovedujejo slabo vreme, tako da se lahko Beattijevo poznavanje steze izkaže kot odločilno. V kategoriji do 250 ccm je najboljši startno mesto ohranil Japonec Tecuja Harada (yamaha), v najslabšem razredu do 125 ccm pa Kazuto Sakata (aprilia).

Rezultati zadnjega treninga - 500 ccm: 1. Doohan (Avs, honda) 2:08.572 (povprečna hitrost 164.191 km/h), 2. Itoh (Jap, honda) 2:09.549, 3. Aoki (Jap, honda) 2:09.626, 4. Honma (Jap, yamaha) 2:09.633, 5. Beattie (Avs, suzuki) 2:09.667, 6. Barros (Bra, honda) 2:09.902, 7. Abe (Jap, yamaha) 2:10.154, 8. Cadalora (Ita, yamaha) 2:10.245, 9. Puig (Spa, honda) 2:10.410, 10. Schwantz (ZDA, suzuki) 2:10.926; 250 ccm: 1. Harada (Jap, yamaha) 2:10.075 (povprečna

hitrost 162.294 km/h), 2. Biaggi (Ita, aprilija) 2:10.260, 3. Okada (Jap, honda) 2:11.208, 4. Romboni (Ita, honda) 2:11.842, 5. Waldmann (Nem, honda) 2:12.026, 6. Roberts ml. (ZDA, yamaha) 2:12.414, 7. Locatelli (Ita, aprilija) 2:12.674, 8. Ukawa (Jap, honda) 2:12.741, 9. D'Antin (Spa, honda) 2:12.808, 10. Cujimura (Jap, honda) 2:12.887; 125 ccm: 1. Sakata (Jap, aprilija) 2:17.442 (povprečna hitrost 153.595 km/h), 2. Aoki (Jap, honda) 2:18.946, 3. Ueda (Jap, honda) 2:19.194, 4. Fujioka (Jap, honda) 2:19.406, 5. Kato (Jap, yamaha) 2:19.554, 6. Tortorelli (Spa, honda) 2:19.623, 7. Perugini (Ita, aprilija) 2:19.751, 8. Mijasaka (Jap, honda) 2:19.876, 9. Saito (Jap, honda) 2:19.906, 10. Ui (Jap, yamaha) 2:19.965. (MAN)

KOLESTARSTVO

Švicar Gianetti vnovič uspešen

Dirka Amstel Gold Race

MAASTRICHT - Švicar iz kantona Ticino Mauro Gianetti je po zmagi na dirki Liege - Bastogne - Liege osvojil tudi nizozemski Amstel Gold Race in se povzpел na prvo mesto na začasnih lestvicah svetovnega pokala po petih preizkusnih. Po 256 kilometrih in 28 minutah, a zahtevnih vzponov, je v sprintu ugnal italijanskega veterana Davida Cassanija, oba pa sta na cilj prispela s skoraj polminutno prednostjo pred večjo skupino kolesarjev. Cassani se je tristo metrov pred ciljem prvi pognal proti cilju, vendar ga je Gianetti ujel nekaj metrov pred ciljem in zmagal s pol metra prednosti. Gianetti je po 120 km dirke padel in je moral zamenjati kolo, to pa mu ni preprečilo nove odmevne zmage.

Naslednja tekma bo 1. maja v Frankfurtu.

Vrstni red: 1. Gianetti (Svi-Polti) 6 ur 38 minut 52 sekund (povprečna hitrost 38,509 km na uro); 2. Cassani (Ita) isti čas; 3. Zberg (Svi) + 27; 4. Ludwig (Nem); 5. Skibby (Dan); 6. Elli (Ita); 7. Museeuw (Bel); 8. Rooks (Niz); 9. Bortolami (Ita); 10. Bartoli (Ita) isti čas itd.

Vrstni red za SP: 1. Gianetti (Svi) 100 točk, 2. Museeuw (Bel) 94, 3. Jalabert (Fra) 70, 4. Cmil (Rus) in Bartoli (Ita) 65 itd.

NOVICE

Derbi Roma - Lazio

Zaradi kvalifikacij za nastop na evropskem prvenstvu bo v današnjem 28. kolu italijanske nogometne A lige manjkalo kar sedemnajst tujcev. Osrednja tekma bo rimski derbi med Lazio in Romo. Bogati Lazio pred pričetkom sezone ni skrival ambicij, bolje pa se je odrezala »proletarska« Roma, ki ima na lestvici štiri točke več. Hladni Zeman ne bo mogel računati na Winterja in Boksica (predsednik Lazia Cragnotti je zanimal govorice, da bo Hrvat zapustil Rim), temperamentni Mazzoni pa nima teh težav, ker so njegovi tujci (Aldair, Fonseca in Balbo) južnoameričani.

Vodilni Juventus v domačem srečanju s Padovo ne bi smel imeti težav, čeprav je moštvo iz Veneta dokaj nepredvidljivo in kravovo potrebuje točke v boju za obstanek. Pred mnogo težjo nalogo bo Parma, ki bo gostila vse boljši Inter. Vrh vsega v napadu ne bosta mogla igrati poškodovana Asprilla in Branca. Tekmo s Torinom pa bo Milan odigral zvečer na nevtralnem igrišču v Bologni.

Današnji spored: Bari - Brescia, Cagliari - Reggiana, Cremonese - Genoa, Juventus - Padova, Milan - Torino, Napoli - Foggia, Parma - Inter, Roma - Lazio, Sampdoria - Fiorentina.

Los Angeles Kingsi odpustili trenerja in pomočnika

LOS ANGELES (STA/AP) - Uprava hokejskega kluba Los Angeles Kings je zaradi slabih rezultatov odpustila trenerja Barryja Melrosea in njegovega pomočnika Capa Raederja. Kingsi v zadnjih šestih tekmah severnoameriške poklicne hokejske lige NHL niso zmagali in so tako znova na lanski poti, ko se niso uvrstili v koncnico. Rezultati petkovih tekem: Detroit - Anaheim 6:5, Washington - Hartford 6:3, Winnipeg - Chicago 2:1, St. Louis - Toronto 3:1, Los Angeles - Edmonton 3:3 po podaljšku. Vrstni red: vzhodna konferenca - atlantska divizija: *Philadelphia 54, New Jersey 47, Washington 43, N. Y. Rangers 41, Tampa Bay 37, Florida 37, N. Y. Islanders 31; severovzhodna divizija: *Quebec 60, *Pittsburgh 56, Boston 47, Hartford 41, Buffalo 40, Montreal 39, Ottawa 13; zahodna konferenca - centralna divizija: *Detroit 64, *St. Louis 54, Toronto 45, Chicago 42, Dallas 38, Winnipeg 35; pacifiška divizija: *Calgary 50, Vancouver 41, San Jose 35, Edmonton 34, Los Angeles 34, Anaheim 32.

Zmagala Zotov in Zatorska

BEograd - Na osmem beograjskem maratonu, ki je bil včeraj v glavnem mestu ZRJ, je zmagal Belorus Vladimir Zotov, ki je stezo pretekel v 2:14:00. 45-letni beloruski športnik, ki je na Ol v Moskvi leta 1980 osvojil 4. mesto, zmago na beograjskem maratonu ocenjuje za velik uspeh. Maratonci v Beogradu niso imeli sreče z vremenom, saj se je temperatura povzpela kar na 29 stopinj. Toda velika vročina ni preprečila starta 257 maratoncev in 1600 tekačev na malem maratonu ter 20.000 rekreativcev, ki so se po beograjskih ulicah pomerili v teku zadovoljstva. Organizatorji 8. beograjskega Soko Stark maratonu, ki jih vodi prizadeveni Dejan Nikolić, so odlično opravili nalogo.

Maraton - moski: Zotov (Blr) 2:14:00, 2. Kuznecov (Rus) 2:15:20, 3. Mbarak (Ken) 2:15:36; ženske: 1. Zatorska (Pol) 2:40:27, 2. Birbach (Pol) 2:41:41, 3. Kovricina (Ukr) 2:43:27; mali maraton - moski: 1. Kodloc (Mad) 1:03:54, 2. Stefanov (Bol) 1:05:39, 3. Latis (Rom) 1:05:03; ženske: 1. Susanova (Rus) 1:10:45, 2. Gorgirlea (Rom) 1:11:55, 3. Cirić (ZRJ) 1:12:55. (M. M.)

ODBOJKA / FINALE ZA ITALIJANSKI NASLOV

Modena nadigrala Sisley sredi Trevisa

Sisley Treviso - Daytona Modena 0:3 (7:15, 5:15, 11:15)

SISLEY: Gardini (0+8), Passani (0+8), Tofoli (0+1), Zwerver (2+11), Bernardi (4+8), Vermiglio, Moretti, Zorzi (4+9), Giombini (0+1), Gallotta.

DAYTONA: Babini (0+0), Olikhver (3+9), Vullo (2+0), Bracci (9+12), Van der Goor (9+9), Cantagalli (5+14), Cuminetti (5+16).

Trajanje setov: 24, 27 in 27 minut; zgrešeni servisi: Sisley 11, Daytona 18; gledalcev: 3.200.

TREVISO - Daytona Las iz Modene je včeraj v Trevisu poskrbel za pravi podvig in v prvi tekmi za naslov italijanskega prvaka v odbojki z gladkim 3:0 premagala favorizirani Sisley. Zmaga v gosteh sicer se ne prinaša naslova prvaka, saj Sisley iz Trevisa razpolaga s takimi igralci, ki lahko kadarkoli spreobrnejo položaj, toda Modena je pred nekaj več kot 3000 gledalci (malo za finale za državni naslov) navdušila vse zaradi odličnosti in stalnosti v igri. Moštvo Daniela Bagnolija, ki je drugo leto za krmilom Daytonee, je zmago zgradilo z zelo učinkovitim servisom, predvsem pa z blokom. Van De Goor in tovarisi so namreč kar dvajsetkrat uspešno blokirali na-

pade domačih odbojkarjev.

Modena je imela srečanje ves čas v svojih rokah. O tem pričajo izidi posameznih setov (15:7, 15:5 in 15:11) in podatki o trajanju setov (skupno so igrali nekaj več kot uro). Sisley je vodil samo v tretjem setu z 8:5, vse ostalo pa je bil prvi monolog gostov, pri katerih je bil Italoargentinec Cuminetti z 21 uspešnimi napadi skupaj z Braccijem najučinkovitejši.

K uspehu Daytonee pa je prispevala tudi domača ekipa, ki je včeraj pokazala veliko manj, kot zmore. Toda zasluge za to ima tudi Daytona, ki ni niti za trenutek popustila in je v tretjem setu, ko je Sisley povedel, zaigrala še bolj odločno in tako zatrla še zadnji poskus domačinov, da bi spremenili potek srečanja. Kronika tekme je dokaj kratka. V prvih dveh setih Daytona ni imela nobenih težav, v tretjem, ko je mladi Giombini zamenjal Passanija, pa se je za trenutek zadelo, da Sisley lahko se kaj stori. Toda slo je le za bežen vtis in gostje so z delnim izidom 10:3 zaključili tudi tretji set in s tem tekmo v svojo korist.

Druga tekma bo v sredo, 26. aprila v Modeni. Prvak bo moštvo, ki bo osvojilo tri tekme.

HOKEJ NA LEDU / DANES ZAČETEK SP V A SKUPINI

Finci z najmočnejšo ekipo Kakovost bo letos slabša

Kanada in ZDA brez najboljših hokejistov iz NHL

LJUBLJANA - Danes se v Stockholmu in v 180 kilometrov oddaljenem Gävleju pričneta svetovno prvenstvo v hokeju na ledu skupine A. Ekipa, ki se bodo merile na Svedskem bodo letos se posebej okrnjene, saj za razliko od prejšnjih let, tokrat v severnoameriški ligi NHL zaradi jesenske stavke in zamude tekmovalnega koledarja se niso končali z nastopi v rednem delu. To bo se posebej prizadelo branilce naslova Kanadane, trener Tom Renney pa ima namesto lanskeletnih zvezdnikov v moštvo igralce iz nižjih lig in tiste, ki si kruh služijo v Evropi.

Svedi od prvenstva pričakujejo prvo zlato medaljo na domačem ledu, njihovo reprezentanco pa sestavljajo igralci, ki nastopajo v svedski ligi, ki velja za najmočnejše državno prvenstvo na stari celini. V ekipi »treh kron« je izjema le 35-letni branilec Tomas Jonsson, ki je v letih 1982 in 83 z Newjorskimi Otocani osvojil Stanleyev pokal.

Na papirju je najmočnejša reprezentanca Finske, sestavljena večinoma iz starejših igralcev, paradna konja svedskih vzhodnih sosedov pa sta 20-letni napadalec Saku Koivu, ki se bo prihodnjo sezono preselil k NHL moštvu Montreal Canadiens in odlični veteran, vratar Jarmo Myllys. Nekdaj nemagljiva »zbornaja« ima po lanskeletnem polomu, ko so na olimpijskih igrah v Lil-

lehammerju ostali brez medalje, na svetovnem prvenstvu v Italiji pa bili s petim mestom se slabši, priloznost, da na letošnjem turnirju doseže medaljo, ki jo Boris Mihailov ze močno potrebuje, ce zeli ostati trener nekdanje nepremagljive reprezentance. Reprezentanca Ceske ima dober napad a slabšo obrambo, vodi jo Ludek Bukac, ki je pred tem vec let vodil Nemcijo, reprezentanco ZDA pa sestavlja mešanica igralcev iz univerzitetnih in evropskih ekip.

Ostale reprezentance Francija, Italija, Norveška, Svica in Avstrija bodo na Svedskem igrane pod velikim pritiskom, saj bi izpad iz skupine A verjetno pomenil dolgotrajnejše slovo od najboljšega razreda, kajti ce se je lani uspelo Svicarjem z zmago nad Latvijo vrniti v skupino A, bo to za letošnjega porazenca precej težje, saj ga v skupini B poleg Latvije, caka se Belorusija.

Reprezentance na Svedskem so razdeljene v dve skupini. V skupini A, ki igra v Gävleju, so Kanada, Rusija, Nemčija, Francija, Italija in Svica, v skupini B v Stockholmu pa Svedska, Finska, Ceska, ZDA, Norveška in Avstrija. Po predtekmovanju se bodo najboljši štiri reprezentance iz vsake skupine v nadaljevanju pomerile na izpadanje, svetovni prvak pa bo znan 7. maja. Današnji spored - skupina A: Francija - Nemčija (14), Rusija - Italija (18); skupina B: Svedska - Norveška (16), Finska - Ceska (20) (JuM)

NBA / V PETEK

Boston v končnici Kingsi grozijo Nuggetsom

NEW YORK - Kljub porazu s Knicksi (brez Ewinga in Harperja) so si Boston Celtics zagotovili končno 8. mesto na Vzhodu, saj je Milwaukee zgubil v Clevelandu. Sacramento Kings so se z zmago se se bolj približali Denverju v boju za zadnje razpoložljivo mesto na Zahodu.

IZIDI - Boston - New York 92:99 (H.Davis 20), Cleveland - Milwaukee 103:82 (J.Williams 24 - met 12:13), Orlando - Indiana 110:86 (O'Neal in H.Grant po 20), Sacramento - Seattle 105:97 (W.Williams 27, Richmond 25), Phoenix - Dallas 110:99 (Barkley 22), Utah - Minnesota 99:96 (K.Malone 22; Rieder 25), San Antonio - Clippers 107:96 (Elliott 21, Del Negro 16, Rodman 17 skokov), Philadelphia - Miami 113:106 (Barros 21; Rice 36), Atlanta - Detroit 128:111 (S.Smith 23; G.Hill 33), New Jersey - Washington 107:106 (Gilliam 28; Maclean 23). (VJ)

KOŠARKA / PRVI POLFINALE KONČNICE ZA NASLOV

Benetton slavil tudi pri Filodoru

Treviso včeraj dobil svoje 18. zaporedno srečanje - Danes še Buckler - Stefanel

Filodoro Bologna - Benetton Treviso 79:90 (34:49)

Filodoro: Djordjević 7, V.Esposito 7, Pilutti 22, Fosini 19, Gay 6, Casoli 9, Blasi 3, Pezzin, Damiao 6, Lamma Benetton: Gracis 3, Naumoski 25, Pittis 10, Woolridge 29, Rusconi 9, Iacopini 5, Vianini 6, Ragazzi 3, R.Esposito, Marconato

Sodnika: Cicoria in Borroni iz Milana

PM: Filodoro 10:15, Benetton 14:19; PON: Gay (v 34. min., 61:74); 3T: Filodoro 9:18 (Djordjević 1:3, Esposito 1:5, Pilutti 6:8, Blasi 1:2); Benetton 6:15 (Gracis 1:2, Naumoski 3:6, Pittis 0:3, Iacopini 1:2, Ragazzi 1:2); gledalcev: 5.900.

BOLOGNA - Benetton je včeraj v Bologni proti Filodoru potrdil, da je v izvrstni formi in da razmišljanje o osvojitvi državnega naslova počiva na povsem realni osnovi. D'Antonijevo moštvo je zadnjič izgubilo 28. januarja v Bologni prav proti Filodoru, nato pa je nanizalo serijo 18 zmag

(vključno z včerajšnjo prvo polfinalno tekmo). Benetton je v obdobju skoraj tromeščne nepremagljivosti osvojil italijanski pokal in pokal evropskih pokalnih prvakov, zdaj pa je z eno nogo že v finalu končnice za naslov prvaka.

Ekipa iz Trevisa je imela srečanje ves čas trdno v rokah in vsi poskusi domačinov na začetku drugega dela, da bi se ujeli priključek z gosti, pri katerih sta bila najučinkovitejša Woolridge (29) in Naumoski (25), so bili zaman. V vrstah Filodora je bil samo Pilutti (22 točk) kolikor toliko razporejen, vsi ostali pa so razočarani.

Danes bo v Bologni drugo polfinalno srečanje. Pomerila se bosta branilec državnega naslova Buckler in Stefanel iz Milana. Nedvomno so v prednosti domačini, ki so tudi letos najresnejši kandidati za osvojitve naslova. Po drugi strani pa bo Stefanel poskušal storiti vse, da se uvrsti v finale in tako skuša se rešiti letošnjo sezono, ki je bila doslej neuspešna.

Goričani bodo skušali zmagati v Caserti

Četrtno finale končnice v A2

Danes bodo na sporedu štiri četrtfinalna srečanja play-offa v košarkarski A2 ligi. Potem ko je v petek zvečer Floor Padova pramagal Jcoplastic iz Neaplja, bodo danes povsod potrebna tretja srečanja, ki bodo odločala o uvrstitvi v polfinale. Goriski Brescialat bo gostoval v Caserti pri Juventus (tekma bo ob 17. uri), v ostalih srečanjih pa se bosta v Sassariju pomerila Bancosardigna in Turbair Fabiano, v Modeni Menestrello in Franco-rosso, v Caserti pa bo jutri tudi srečanje med Jcoplasticom in Floorom, ker je igrišče v Neaplju zasedeno.

NOGOMET / ITALIJANSKA B LIGA

Udinese se je do zmage nad Venezio dokopal v zadnjih 15 minutah

Danes na sporedu več zanimivih srečanj

Udinese - Venezia 3:1 (0:1)

Udinese: Battistini, Helveg, Pierini, Ametrano, Ripa, Rossitto, Marino (od 50. min. Compagnon), Pizzi, Carnevale (od 87. min. Banchelli), Scarchilli, Poggi Venezia: Mazzantini, Accardi, Tramezzani, Barollo, Filippini, Mariani, Pittana, Di Già (od 48. min. Nardini), Vieri (od 46. min. Ambrosetti), Bortoluzzi, Carbone.

Sodnik: Bonfrisco (Monza).

Strelci: v 22. Pittana, v 76. in 79. Carnevale, v 89. min. Banchelli.

Z goloma Carnevaleja in Banchellija je Udinese ze skoraj izgubljeno srečanje spremenil v zmago in osvojil izredno pomembne točke v boju za vrnitev v A ligo. Toda nič cudnega ne

bi bilo, če bi se na koncu veselila Venezia, ki je bila predvsem v prvem polčasu precej nevarna in je tudi zasluzeno povedla z golom Pittane v 22. minuti po hitrem protinapadu. Udinese je v tem delu poskušal vse, da bi povedel, toda napadalc niso bili dovolj natančni. V protinapadih je bila Venezia še nekajkrat nevarna.

Drugi del se je začel v znamenju velike premoči Udineseja, toda na gol je bilo treba zelo dolgo čakati. Venezia se je v tem obdobju omejila predvsem na obrambo in je poskušala le z redkimi protinapadi. V enem od teh je tudi dosegla drugi zadetek, ki pa ga je sodnik zaradi domnevnega nedovoljenega položaja razveljavil.

Namesto 2:0 za goste pa

je bilo v naslednjih petih minutah 2:1 za Udinese. Najprej je Carnevale, ki je bil najnevarnejši napadalec Udineseja, v 76. minuti po predlozku z leve strani z glavo izenacil, tri minute kasneje pa je Carnevale dosegel še drugi gol in tako povsem spremenil potek srečanja. Končni rezultat je nato v 89. minuti po grobi napaki vratarja gostov postavil Banchelli, ki je le nekaj trenutkov prej zamenjal Carnevaleja.

Vodilna Piacenza s Chievom danes ne bi smela imeti težko nalogo, čeprav se gostje na vse kriplje trudijo, da bi ostali v ligi, Cagnani pa ne bo mogel računati na Luccija in Minauda, moč pa celo tudi na De Vitis in nekdanjega igralca Triestine Polonijo.

Spored je dokaj ugoden tudi za ostala moštva, ki se borijo za napredovanje. Salernitana se bo namreč doma pomerila s Pescaro, Vicenza s Palermom, Ancona pa bo igrala v Lucci. Če bi Atalanta zmagala tudi v Veroni (kar ne bo lahko), bi se polnopravno vključila v boj za napredovanje.

Današnji spored: Acireale - Como, Ascoli - Cosenza, Fidelis Andria - Lecce, Lucchese - Ancona, Perugia - Cesena, Piacenza - Chievo, Salernitana - Pescara, Verona - Atalanta, Vicenza - Palermo.

Vrstni red: Piacenza 61, Udinese 54, Salernitana 50, Vicenza in Ancona 48, Atalanta 46, Perugia 44, Cesena 43, Verona 41, Palermo in Venezia 38, Fidelis Andria 37, Cosenza in Pescara 36, Lucchese 32, Acireale 30, Chievo 29, Ascoli 26, Como 25, Lecce 18. (Udinese in Venezia imata tekmo več)

ROKOMET / TROFEJA GENERALI

Principe v boju za pokal štartal z gladko zmago

Principe je zaključni turnir za naslov italijanskega pokalnega prvaka v rokometu (»Trofeo Generali«), ki poteka v tržaski sportni palaci, začel z zanesljivo zmago nad Gaeto s 26:22, pri čemer je bil daleč najboljši igralec srečanja Romun Safetescu, ki je Tržacane dosegel kar 12 zadetkov.

Uspešno sta startala tudi Forst Bressanone in Meta Gamma 2 iz Modene, ki sta premagala Teramo oziroma Mazaro. Forst je bil boljši od Terama s 30:26, precej bolj izenaceno pa je bilo drugo srečanje, saj Meta Gamma 2 samo s golom prednosti (18:17) premagala Mazaro. Srečanje je bilo zelo borbeno, pri Mazari in tudi na igrišču pa je bil daleč najboljši Antonio Scognamiglio, ki je dosegel vseh 17 golov vendar tudi to ni bilo dovolj, da bi njegova ekipa zmagala.

Včeraj pozno zvečer sta igrala še Navalmeccanica Ortigia in cavazzoli Rubiera.

Principe bo danes nastopil dvakrat. Najprej se bo ob 11. uri pomeril s Siracuzo, ob 18. uri pa se z Rubiero.

KOŠARKA / V C2 LIGI

Za Dom Agorest je bil usoden izredno slab drugi polčas

Senators - Dom Agorest 95:67 (37:41)

DOM AGOREST: Kosuta 17 (3:10, 1:1, 8:8), Jarc 12 (5:10, -, 2:2), Podbersig 8 (4:16, -, 0:1), Di Cecco 18 (7:19, -, 4:7), Bordon (0:3, -, -), Battello (0:1, -, -), Ambrosi 6 (2:4, 0:1, 2:4); trener Miani.

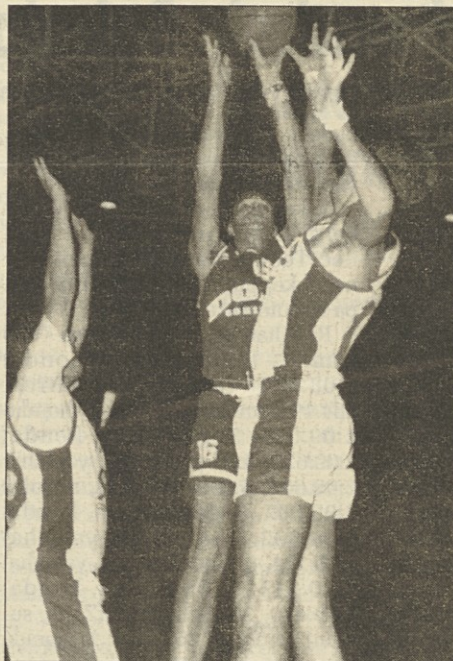
Sodnika: Giuliani in Musizza (Videm)

Domovci so v mestnem derbiju doživeli prepričljiv poraz, ki je dozoril v zadnjih petnajstih minutah, saj je Dom Agorest se v 25. minuti vodil s 44:43. Nato pa so domačini z delnim izidom 52:23 visoko slavili.

Prvi polčas je bil zelo izenačen, domovci pa so z umirjeno in učinkovito igro stalno vo-

dili. V tem delu se je izkazal Kosuta, ki je dobro vodil svojo ekipo in dosegel nekaj zelo pomembnih košev. Zal je bil Di Cecco povsem nerazporejen in je v tem delu metal 2:10. Povsem drugačna je bila slika v drugem polčasu. Dom je do 25. minute se vodil (44:43), nato pa je fizično popustil, domačini pa so s 6 trojčkami v 5 minutah visoko povedli. Zaradi utrujenosti domovci niso reagirali, zares katastrofalno pa so zaigrali v zadnjih minutah, ko niso več zadeli kosa, domačini pa so ga polnili kot za stavo.

Povedati je treba, da sta povsem odpovedala najbolj izkuse na igralca Di Cecco in Podbersig, zadovoljila pa Jarc in Kocjancić.

Domovec Vasja Jarc pri metu na koš

ROKOMET / GOSTOVANJE V NEMČIJI

Kras Trimac tudi letos nastopil v Braunschweigu

Dve zmagi in dva poraza - Slavil Jadran iz Kozine

Ekipa Krasa Trimac se je med velikonočnimi prazniki udeležila običajnega rokometnega turnirja v Braunschweigu v severozahodni Nemčiji. Na mednarodni prireditvi, ki je potekal od 13. do 16. aprila, je nastopilo 150 ekip iz cele Evrope v najrazličnejših kategorijah, od minirokmeta do kategorije seniorjev. V Nemčiji je rokomet zelo popularen, zato je bil odziv s strani nemških mostev se posebno velik.

Kras je na turnirju nastopil z zelo okrnjeno ekipo, poleg tega pa je imel še izredno smolo pri zrebu. Prvi dan je odigral kar štiri tekme po 20 minut, v vseh starih srečanjih pa se je moral spopasti z močnim nasprotnikom. Prvi

dve tekmi so krasovci se vzdržali ritem nemškega rokmeta in tako premagali ekipo MTV Lendorf s 7:6 ter MTV Braunschweig z 8:7, naslednji dve tekmi pa so proti premočnim nasprotnikom iz Kiela in Fischbeka zgubili z 12:8 in 13:9. Najboljši igralec zamejskega društva je bil vsekakor Marko Pertot, ki je dosegel največ zadetkov. Poleg tega pa gre omeniti, da se je po dolgem premoru spet vrnil v vrata Rossi, ki je moral zaradi poškodbe na ko-

lenu mirovati več kot leto dni.

To je bilo sestic, da se Trimac udeleži tega turnirja, na katerem je letos nastopilo tudi več slovenskih ekip, in sicer ekipa iz Kopra ter mladinska ekipa Jadrana, ki je zasedla drugo mesto v svoji kategoriji, ter moska ekipa Jadrana iz Kozine, ki je bila tudi zmagovalka turnirja. To je dokaz, da imajo Slovenci zelo kakovosten rokomet in da se zato lahko tudi v hudi mednarodni konkurenci dobro odrežejo. (Iztok)

V rokometni C ligi lahka zmaga Krasa Trimac proti Coneglianu

Rokometaši Krasa Trimac so proti zadnjevrščenemu Coneglianu včeraj po pričakovanju dosegli gladko zmago. Končni izidi 33:15 (16:10) jasno pričajo o razmerju sil na igrišču. O tekmi bomo podrobneje se poročali.

KOŠARKA / V SINOČNJIH TEKMAH V D LIGI

Kontovel ugnal Sokol Warm Cicibona Cusu podarila točki

Kontovel - Sokol Warm 67:54 (29:26)

KONTOVEL: Spadoni 9 (4:6), Kralj 16 (2:4), Gulic 9 (3:4), Turk 9 (1:2), I. Emili 3 (3:4), Starec 6 (2:3), Cerne, A. Daneu 8 (2:3), Vodopivec 3 (3:4), Godnič 4 (2:4). Trener: C. Starc.

PM: 22:34, SON: 23, PON: Kralj (39). TRI TOČKE: Kralj 4, Spadoni 1.

SOKOL: Gruden n.v., B. Pertot 8 (4:5), Stanissa, Paulina 17 (2:2), M. Sosić 3 (0:2), M. Pertot 3 (1:2), Civardi 16 (8:123), D. Starc 7 (3:4), Skerlavaj. Trener: L. Emili.

SON: 26, PON: Stanissa (39) in D. Starc (39). TRI TOČKE: paulina 1, M. Sosić 1.

Sodniki: Sannino in Stalio (obe TS).

Sinočnji zahodnokraški derbi košarkarske D lige prav gotovo ni mogel zadovoljiti sladokuscev. Prevladala je čvrsta igra v obrambi, napak pa je bilo več kot košev. Povsem zaslužno je zmagal Kontovel, ki je vodil od prve do zadnje minute, čeprav si je končno višjo prednost priigral samo v zadnjih dveh minutah s prostimi meti, ko so igralci Sokola izgubili živce, naredili veliko osebnih napak, v napadu pa so bili neučinkoviti.

Kontovel je v 9. minuti povedel z 19:8. Po zaslugi B. Pertota in Civardija se je Sokol približal nasprotnikom na tri točke (22:19 v 14. min.), potem pa prednost Kontovela nikoli ni bila preveč izrazita. (VJ)

Cicibona Mingot - Cus 82:85 (45:38)

CICIBONA: Persi 27 (7:13 met za 2, 0:2 met za 3, 13:17 pm), Giacomini 4 (1:1, -2:3), Jogan 17 (4:8, 3:4, -), A. Zupin 9 (3:10, -, 3:3), Battilana (-, -, 0:2), Iztok Bajc 8 (2:3, -,

4:4), Tomsic 7 (2:5, 1:4, -), Furlan 2 (1:5, -, -), Krizmancić 2 (1:2, -, -), Ivan Bajc 6 (1:5, 0:1, 4:5); trener Kovacic.

Met za 2 točki: 22:52; met za 3 točke: 4:11 (Jogan 3, Tomsic 1); skupaj met: 26:63; PM: 25:32; SON:30; PON: Jogan (40).

Sodnika: Gregoratti in Greguol (Videm)

Košarkarji Cicibone so s porazom (četrti zapored) proti Cusu napravili se zadnje možnosti, da bi se lahko potegovali za napredovanje. Sinoci pa so zmago dobesedno podarili nasprotniku, saj so praktično ves čas vodili, v zadnji minuti in pol pa so dovolili Cusu, da je prišel do nepricakovane zmage. Vzroke za poraz in neuspešne nastope na zadnjih tekmah pa je treba iskati tudi v odsotnosti Stefana Semna, ki je pod košem za Cicibono računomestljiv.

Srečanje v Dolini je bilo dolgo povsem enosmerno. Cicibona je diktrala tempo igre in stalno zanesljivo vodila. V 7. minuti je bil tako izid 17:3 za domače, tako prednost pa so Kovacicjevi varovanci držali skoraj ves čas prvega polčasa. Tudi v nadaljevanju je kazalo, da ne bo večjih problemov. Toda po vodstvu s 60:48 v 28. minuti so cicibonasi fizično in predvsem psihološko popustili, kar so gostje spretno izkoristili.

Njihova najboljša igralca Del Piero in Naccarato sta se zbrala in prednost Cicibone je začela kopneti, dokler minuto in pol pred koncem rezultat ni bil izenačen na 77:77. Cus je nato povedel z 80:77 in 84:80, dva poskusa Cicibone, da bi si zagotovila podaljšek pa sta se končala brez uspeha.

ODBOJKA / MOŠKA B2 LIGA

Imsi Kmečki banki je hudo spodrsnilo

Po 5 setih jih je premagal zadnjejuvršeni Cessalto

Cessalto - Imsa Kmečka banka 3:2 (14:16, 2:15, 15:3, 15:11, 15:10)

IMSA KMEČKA BANKA: Feri 10+7, C. Populini 3+7, Stabile 3+6, Cola 14+7, Princi 3+6, Marchesini 1+0, Florenin 2+4, Graunar 0+0, Korsic, Buzzinelli, Paolletti, Cernic.

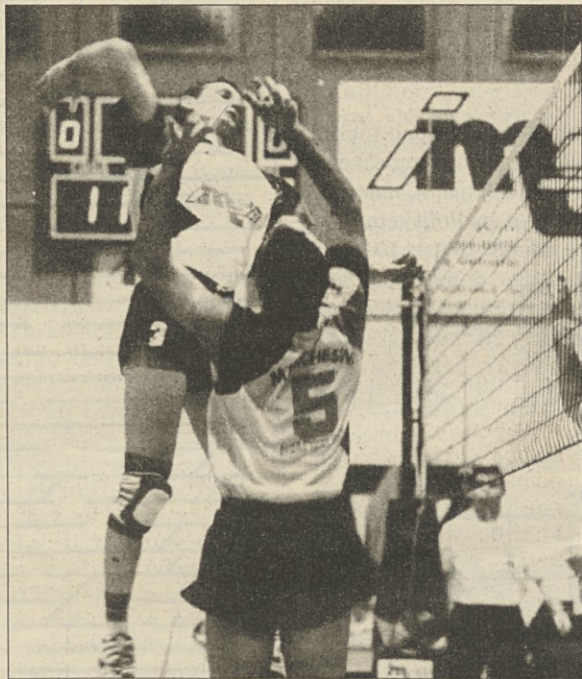
Trajanje setov: 37, 13, 17, 21 in 9 minut. Servis (točke/napake): Imsa KB 8/11, Cessalto 2/10. Napake: Imsa KB 19, Cessalto 19, Blok: Imsa KB 11, Cessalto 12.

Potem ko je v setih že vodila z 2:0, se je odbojkarjem Imse Kmečke banke proti zadnjejuvršnemu Cessaltu zmaga dobesedno izmuznila iz rok. Se sami igralci si verjetno ne znajo razložiti, kako je to mogoče. Prav gotovo pa je porazu poleg živčnosti botroval tudi najslabši letosnji nastop podajalca Marchesinija.

Verjetno so Goricani podcenjevali Cessalto in mislili, da jim bo ta kar podaril točki. Cessalto pa je zaigral zelo motivirano, čeprav je praktično že izpadel v nižjo ligo. V prvem setu je Cessalto s poztvovalno igro povedel kar s 14:8, čeprav je v bistvu naredil več napak od valovcev. Tedaj je trener Stera zamenjal Stabileja s Floreninom in Go-

ricani so zaigrali kot pre-rojeni. Z delimi izidom 23:2 so najprej »resili«
ze skoraj izgubljen prvi set in nato v samih 13 minutah osvojili se drugega.

Zato pa je se toliko bolj nerazumljiva klavrna igra, ki so jo gostje pokazali v tretjem setu. Plavordeči so samo čakali, da jim Cessalto podari zmago, domačini pa so jih kaznovali. V četrtem setu je Goricane zajela živčnost, Cessalto pa je zaigral povsem neobremenjen. V tie breku so o zmagovalcu odločili živci. Pri Imsi Kmečki banki je poleg umirjenosti zmanjkalo tudi zaupanje. Dober začetek domačinov je namreč povsem ohromil Goricane, ki zaostanka niso znali več nadoknaditi. (A&D)

Marchesini in Princi v akciji (Foto Studio Reportage)

A. Zenič bo na Slovaškem štartal danes s 3. mesta

Na uradnem treningu pred današnjo mednarodno motociklistično dirko v Hričevu na Slovaškem je nas dirkač Albert Zenič v razredu do 125 ccm s svojo aprilio dosegel tretji čas (1:20, 141) za Italijanom Gambinom (honda, 1:19, 013) in Slovakom Cavstko (honda, 1:19, 891). Za Zeniča, ki tudi letos tekmuje za HB Racing Team Slovenija, je to prvi nastop v letošnji sezoni.

Lahka zmaga Koimpexa v C1 ligi

V moski C1 ligi je Koimpex lažje od pričakovanj premagal Argentario iz Trenta s 3:0 (15:3, 15:6, 15:12)

ODBOJKA / MOŠKA C2 LIGA

Olympia CDR zdaj lažje diha

V Prati Goricani s poztvovalno igro do dragocenih točk

Prata - Olympia CDR 1:3 (13:15, 13:15, 15:2, 13:15)

OLYMPIA CDR: J. Terpin 0+10, Sfligoj 9+14, Dorni 3+8, Gravnar 1+0, Ferfolja 5+17, Batistic, Maraz 6+9, Komjanc, A. Terpin 1+5, Vogrič 0+0.

Servis (točke/napake): 2/10. Blok: 6+3. Odbojkarji Olympie so v Prati dosegli izredno dragoceno zmago v boju za obstanek v ligi, končno pa so tudi dokazali, da jih od boljših ekip ne loči tako velika razlika, kot kaže deficitarna prvenstvena lestvica. Igralci trenerja Rajka Petejana so tokrat dali resnično vse od sebe. Borili so se kot levi, premagali so vse kritične trenutke in povsem zaslužno zmagali. Prata, ki na lestvici zaseda četrto mesto, je tudi tokrat pokazala odlično obrambo, vendar so razpoloženi Goricani znali premagati tudi to oviro.

Gostitelji so v prvem setu povedli z 9:3, toda Olympia se ni predala in nasprotnika ujela pri 11. točki, v vroči

končnici pa ohranila mime živce. Konec drugega seta je bil enak koncu prvega, začetek pa je bil drugačen. Olympia je namreč že vodila z 11:5, ko je popustila, predvsem psihicno in se pustila ujeti pri 13. točki. Gostje so stisnili zobe in popravili tudi drugi set, vendar je bil napor tako velik, da so v tretjem setu povsem popustili. Zadnji niz je bil najbolj izenačen, saj sta se sesterki vse do konca izmenjavali v vodstvu z največjo prednostjo dveh točk, Olympia pa je bila v končnici spet boljša.

Tokrat je pri Goricanih vse delovalo tako kot je treba, začeli s sprejemom servisa, ki je omogočal podajacu Andreju Terpinu, da je izvrstno zalagal napadalce z uporabnimi zogami. Dobra igra je vsekakor rezultat izredne volje po zmagi in pa dejstva, da tokrat igralci v končnicah setov niso naredili tistih napak, zaradi katerih so si doslej po nepotrebnem zapravili že marsikatero zmago.

ODBOJKA / ŽENSKA C1 LIGA

Heraclia je bila tokrat za Koimpex resnično pretrd oreh

Koimpex - Heraclia 0:3 (4:15, 10:15, 6:15)

KOIMPEX: Fabrizi 3+7, Skerk 0+4, Pertot 0+7, Vidali 3+0, Sosic 0+0, Milic 0+1, Gregori 2+5, Pittioni 2+1, Ciocchi 0+0, Brumat.

Trajanje tekme: 54 minut. Servis (točke/napake): Koimpex 6/8, Heraclia 9/4. Napake: Koimpex 7, Heraclia 9.

V povratni tekmi proti nepremagani Heraclii slogasice, žal, niso ponovile igre iz prvega nastopa v San Donaju, ko so nasprotnicam grenile pot do zmage vse do petega niza. Tokrat je bila sesterka iz Veneta za naše odbojkarice pretrd oreh in je brez težav gladko zmagala.

»V prvi tekmi nam je slo prav vse od rok, tok-

rat pa smo igrali tako, kot nam sedanja forma pač dopusca,« je srečanje komentiral trener slogasice Branko Sain. Vsekakor je treba igralke Koimpexa pohvaliti za poztvovalnost, saj so se trudile do zadnje točke, čeprav je bilo več kot očitno, da nasprotnicam tokrat ne morejo priti do živgega.

Igralke Heraclie so že od vsega začetka dokazale, da želijo koncati sezono brez poraza, saj so v prvem setu zaigrale izredno koncentrirano in motivirano ter v hipu povedle z 0:7. Slogasice so nato zlasti po zaslugi Katje Fabrizi nekoliko omejile premoč nasprotnic in se izognile katastrofi, ki jim je že grozila. Najboljši odpor Hera-

clii je Koimpex nudil v drugem setu, ko je bil nekaj časa celo v vodstvu (5:3 in 6:4) in je vse do rezultata 6:8 poztvovalno ključoval objektivno boljši sesterki. Slogasice so nekoliko boljše sprejemale servis, prestregle so nekaj zog v polju in dosegle več menjav (posebno s Pertotovo), točke pa so resnici na ljubo dosegale predvsem zaradi napak nasprotnic, ki so v tem delu pri izvajanju zahtevnejših kombinacij naredile nekaj odvečnih napak. Tretji set je bil spet dokaj enosmeren in Heraclia je v slabi uri dosegla svojo že letošnjo petnajsto zmago s 3:0 v 22. kolih.

Poraz proti tako močnemu nasprotniku ne predstavlja nikake sramote. Heraclia je namreč izredno izkušena sesterka, ki je tudi s tehničnega vidika za razred boljša od vseh ostalih ekip v ligi. O tem kaj velja, se največ pove po datek, da je v zveznem pokalu izločila Ferraro (prva na lestvici v B2 ligi) in videmski Camst (B1 liga) ter tesno izgubila proti Latisani, ki je dejansko že napredovala v A2 ligo. To pa menda pove vse. (ak)

Tesna zmaga Soče Sobeme v Comu

Moska C2 liga: Corno - Soca Sobema 2:3 (15:10, 12:15, 15:12, 10:15, 10:15)

Ženska C2 liga: Torriana - Breg 3:0 (15:2, 15:4, 15:2), Kmečka banka - Rivignano 3:0 (16:14, 15:10, 15:13), Sokol Indules - Asfiredad 1:3 (13:15, 14:16, 15:12, 10:15)

Moska D liga: Volley ball Videm - Espago 3:0 (15:10, 15:6, 15:5)

Ženska D liga: Olympia Cerimpex - Spilimbergo 3:0 (16:14, 15:5, 15:12)

Bor Mercantile uspešen

Po zelo hudem boju je Bor Mercantile premagal Porcio s 3:1 (13:15, 15:13, 15:12, 17:15).

OSTALI IZID: Tarceneto - Oma 2:3

PO LETIH ZVESTOBE AD BOR

Atlet Igor Sedmak odslej član SK Devin

Po skoraj poldrugem desetletju zvestobe Atletskemu društvu Bor, edinemu slovenskemu atletskemu kolektivu v Italiji, se vrsto let najboljši (zdaj tudi edini) slovenski zamejski atlet Igor Sedmak z nastopom letošnje sezone od njega ločuje. Atlet, ki je temu društvu oziroma slovenski atletiki podaril vrsto deželnih prvenstev in dobrih rezultatov ni, čeprav v napotju svojih moci in sposobnosti, v stari sredini našel več nobene opore in motiva za vztrajanje.

Ze jeseni po končani lanski sezoni se je zaradi nemogocih razmer, ki so mu kar nekaj zadnjih let onemogocale normalen športni razvoj, odločil, da to sredino zapusti. Vprašanje, nadaljevati športno pot v kakem italijanskem društvu (po vzoru, žal, mnogih slovenskih atletov in trenerjev), kamor so ga na vse pretege vabili, ni bilo zanj v nobenem primeru aktualno, saj bi se s tem izneveril ciljem, ki naj bi jih imel sport v nasi stvarnosti. Ostati v slovenskem sportu, to je bilo Igorjevo ge-

slo! V njem ostati pa je bilo mogoče le s pomočjo katerega od slovenskih društev, ki bi bilo pripravljeno sprejeti ga pod streho, ne da bi njegova dejavnost kakorkoli obremenjevala društveni proračun. Z vednostjo in s pomočjo naše krovne sportne organizacije - prav reševanje primera Igorja Sedmaka je zanj ekzemplarno, saj zato v bistvu obstaja - je Igor naposled našel sredino, ki ga je bila pripravljena (v nasprotju z drugimi, ki so njegovo prošnjo zavrnili) sprejeti medse brez kakšnih koli pogojev in ceremonij: odslej bo Igor Sedmak namreč član SZ Devin! Devin, nas uveljavljeni smučarski kolektiv, tako že drugič sprejema v svoje vrste atletiko: pred več kot desetletjem mladinsko, zdaj pa absolutno kategorijo.

Slednja bo za začetek le Igor Sedmak, a ker so na njegov trening vabljeni tudi smučarji, je pričakovati, da se bo vendarle ustvarila skupinica, ki ji bo taka atletska dejavnost samo koristila. (I. Pertot)

TRST / JESEN NAJ BI BILA DELA KONČANA

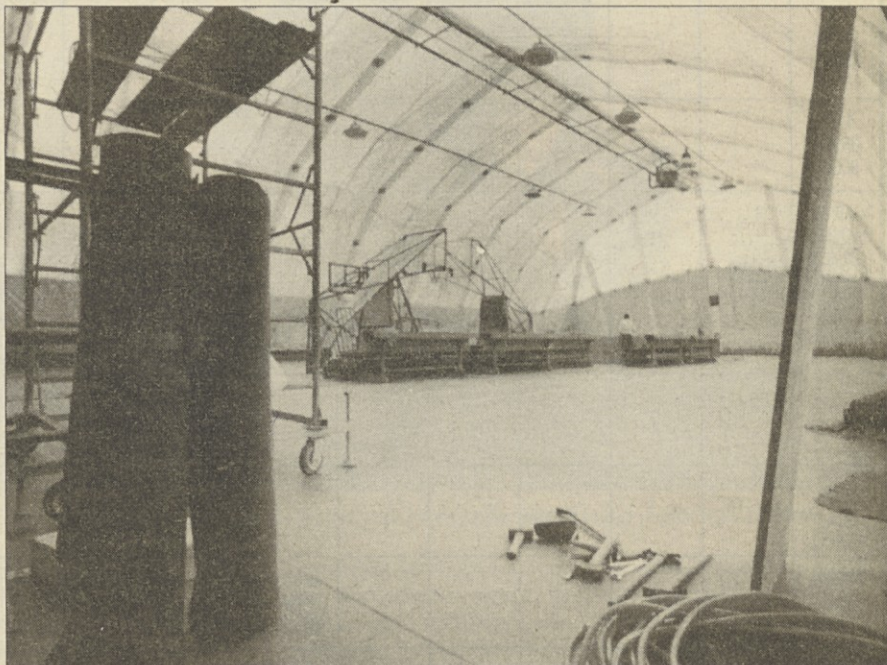
Na stadionu »1. maj« se je začela obnova »balona«

Obnova stadiona »1. maj« se je končno začela. Potem, ko so že pred časom obnovili strop v mali dvorani (na njem bo sicer treba opraviti se nekaj posegov) so se v preteklem tednu lotili »balona«.

Zidarji so že opravili vsa zunanja pripravljala dela, jutri pa bodo začeli z notranjimi deli, predvsem s pripravo površine za obnovo poda.

Svoje delavce je tudi že poslalo podjetje, ki bo montiralo v prihodnjih tednih novo kritino. Trenutno montirajo nastavke za ogrodje nove strehe, na katero bodo kasneje pritrdili posebne panelke.

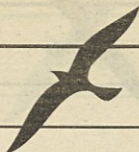
Dvorana v »balonu« je zaradi del za sportnike zaprta, tako da poteka vsa društvena vadba le v mali dvorani, kar povz-

roča trenerjem nemalo težav. Vsekakor pa se izplaca potrpeti, saj bodo

jeseni pogoji za vadbo zopet taki, da bodo zadostili vsaj osnovnim

potrebam društva po vadbenih prostorih. (boj-)

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Iskali boste sopotnika za avanturo, vendar se nihče od vaših znancev ne bo ponasal z dovolj izkušnjami, da bi se vam pridružil. Pojdite sami, pa ga boste srečali na poti.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Zbali se boste kritike, zato boste zamolčali prav tisto, kar bi morali povedati najbolj naglas. Ne čudite se torej, če bo dan minil brez pričakovane spremembe.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: V bojazni, da bo dan minil brez pretresljivih doživetij, boste skušali pričarati dogodke, ki naj bi vas ponesli med oblake. Uspeli boste, vendar zgolj v domisljiji.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Vase današnje misli bodo izdajale rojenega modrijana, ki ga muči en sam problem: zadržki zaradi občutka, da boste brcnili mimo. Kar brcajte; enkrat boste zagotovo zadeli.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Odkrili boste koren svoje sumničavosti; ko ga boste izruvali in posadili drevo zaupanja, se bo v vaše življenje povrnil optimizem. Sledil mu bo mir, temu pa ljubezen.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Ne razumite ga napak: življenjski sopotnik vam se zdalec noče nagajati; zaradi vaših uspehov se počuti odrinjen in manjvreden. Ponudite mu vsaj razumevanje in tolažbo.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Čeprav vam načrtovano ne bo docela uspelo, se boste vendarle vrnili nadvse zidane volje. Najbrž zato, ker boste svojemu prsnemu košu dovolili, da se izdatno nadiha.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Sprijaznili se boste z dejstvom, da je vsaj pol vaših sanjskih želja neuresničljivih, druga polovica pa zahteva preveč odrekovanja, da bi se zvenela kot želja.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Uresnili boste prvo od svojih velikih idej in z neomajno voljo pohiteli drugi naproti. Previdnost! Velike ideje se uresnicujejo počasi, kajti rastejo druga iz druge.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Kritizirali boste vse po visti, tudi tisto, kar se kritizirati sploh ne da - le sebe boste obsli. Ne čudite se torej, če vam bo nekdo podpral streljujoče ogledalo.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Vasi vzgibi po temeljitem pocitku bodo cedale bolj izraziti. Hvala bogu, da se približujejo prazniki, sicer bi se sesuli kot pokosen snop. Predajte se brezdelju.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Na delovnem področju boste občutno popuščali, zato pa bo energija, ki jo boste namenjali domačemu logu, zlasti njenemu najljubšemu stanovalcu, vztrajno narasčala.

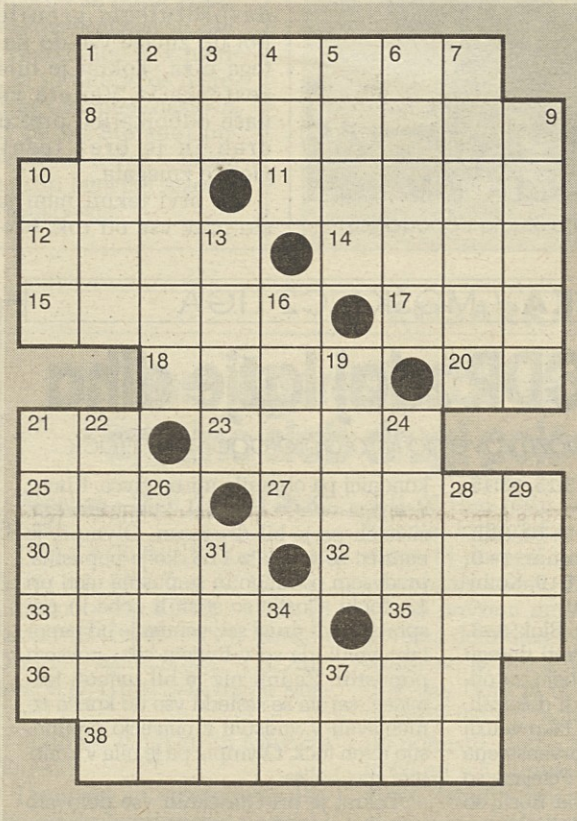
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. ime in priimek nekdanjega ugandskega diktatorja, 8. produkt destilacije, 10. hčer in moz, 11. telčka, 12. nemski filozof (Ernst), 14. vrsta pistole, imenovane po ameriskem izumitelju 15. delavec v obratu živilske proizvodnje, 17. ptica ujeda (brkati), 18. nestrokovnjak, 20. avtomobilska oznaka Peruja, 21. kratica na receptih, 23. ime junaka ameriskih risank Simpsona, 25. umetnost (latinsko), 27. kulturno središče Valoncev v Belgiji, 30. samotezni voziček, 32. rimski bog vojne, 33. italijanski graditelj godal, 35. podložnik v starih Atenah, 36. sorta vinske trte, 38. otok pred obalo Jemena.

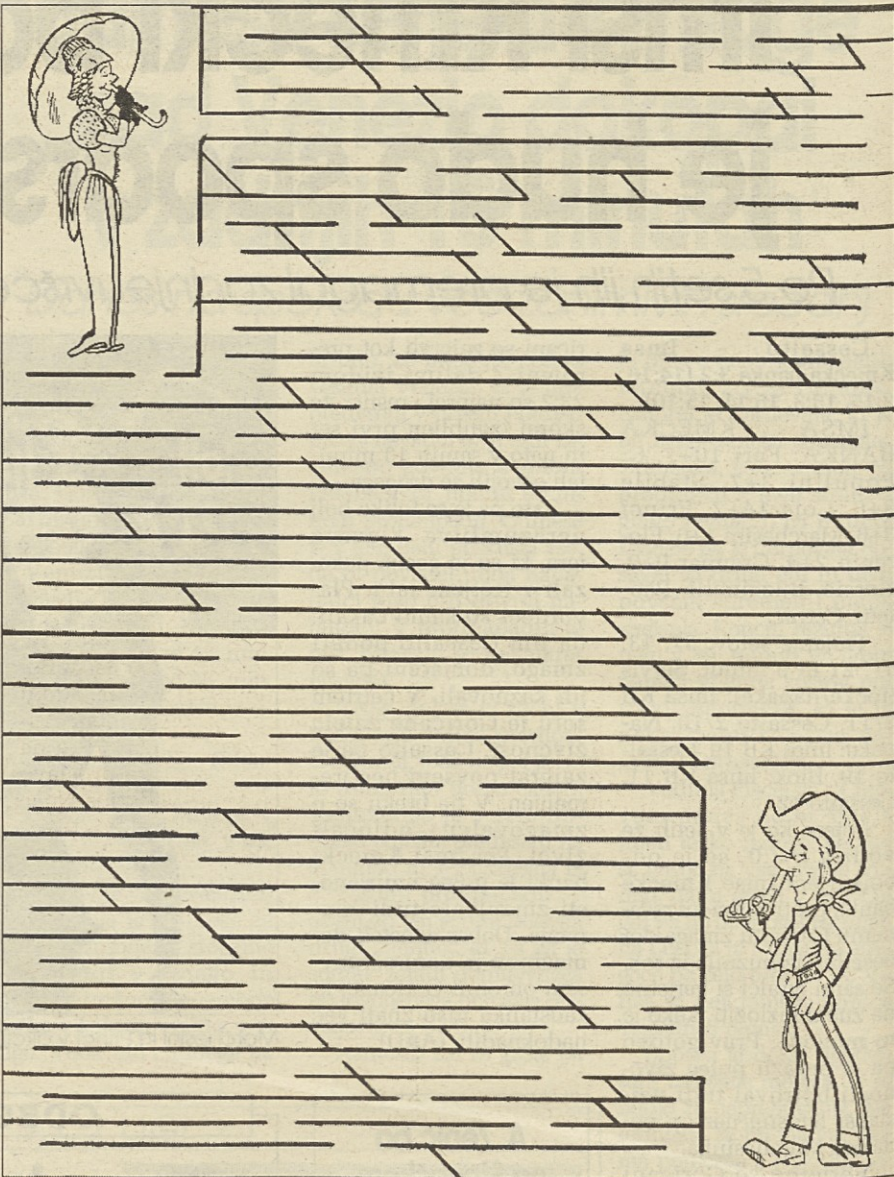
Navpično:

1. vzor, najvišji cilj, 2. nadržnost, 3. antično mesto v Kilikiji, 4. ime glasbenika Sossa, 5. ime angleskega rock pevc Jaggerja, 6. antično ime Troje, 7. namera, 9. gorovje na Slovaškem, Ceskem in Poljskem, 10. hudobija, 13. švedski avto, 16. iranski denar, 19. gora nad Ljubljanskim barjem, 21. samec domače pernate živali, 22. prvi violinist v orkestru, 24. gledališče, 26. madžarski filmski režiser (Istvan), 28. ime nekdanje filmske dive Garbo, 29. Estonec, 31. očka, 34. mednarodna organizacija za begunce, 37. začetnici izumitelja Tesle.

RESITEV
Vodoravno: Idi Amin, destilat, zet, itlika, Laas, kolt, oljar, ser, laik, PE, RP, Bart, ars, Liege, ciza, Mars, Amati, tet, kabernet, Sokotra.

Katera pot je prava?

ŠAH

Soln - Sulava / Bled 1995

Mladi Soln je "pospravil" črno kraljevo krilo in utesnil delovanje crnih figur, saj je poleg crne dame aktivna le se črna trdnjava na d liniji. Na potezi je beli, ki z majhno kombinacijo prevzame iniciativo na saho-vnici. Poglejmo zanimiv razplet partije, ki se je koncal v korist belega!

Resitev naloge

Z žrtvijo skakaca 1.Se6:!! Se6: 2.Df5: Kc7 3.De6: si je beli priigral prednost dveh kmetov. Črni zato išče priloznost na daminem krilu. 3...La6 4.Sd2 c3! 5.Se4 Le2: V tezkem položaju črnega ne reši žrtev dame. 6.Sc5: Lc5: 7.Td8: Td8: 8.bc3 bc3 9.Df7+ Td7 10.Db3 Lf1: 11.Kf1: Ld4 12.e6 Td5 13.e7 in črni se je vdal!

Silvo Kovac

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

247	NENA-SITNOST	VZHOD-NJAKINJA	KOMPONIST	ROMUNSKA DENARNA ENOTA	GLAVNI STEVNIK	VIOLETA TOMIC	ELEKTRON. RAZSTAV-LJALNIK SLIK	RIMSKA BOGINJA LOVA	ZOOLOG HADZI	VETROVKA	AVTOR: MARKO BOKALIC	DESTILIRKA (PO NASE)	DESTILIRKA (TUJKA)	PROZEN TRAK V HLACAH	PRITR-DILNICA	GNUS, OGABA	NEMSKI EVANGEL. TEOLOG (PAUL)	LETALO	VLADIMIR NAZOR	IBSENOVA DRAMA	PRITOK ADIZE V SEV. ITALIJI	DOBROTNIK PRAVOSL. SAMO-STANOV
VOJDA MANJSE TRGOVINE											ZASTOPNIK											
GLASBILO, KI POSNEMA ORKESTER											ODVISNOST, POGOJNOST LOJZE SLAK											
VEČ ZIL SKUPAJ						DESCICA ZA ZABOJE RIMSKI PESNIK									SMUCARKA MAIER EMIL ADAMIC				ITALJANSKA RTV			
MATI GRSKIH BOGOV				PREVAL POD GRINTAVCEM WEBROVA OPERA															PEVEC GARFUNKEL POSODA ZA CAJ			
NEKD. JAP. TELOVADEC (YUKIO)					PREVARA, ZVUJACA						MESTO V EPIRU PLANOTA V BOSNI					COLA NEKD. MADZ. VODITELJ (JANOS)				KOBALT IGRALKA KONCAR		
VOJASKO POVELJSTVO					KAREL OSTIR OBCUTEK GROZE			SPAN. KRALJ CARLOS	KR. POTOMCI EGOPCANOV PESNICA MUSER						KOPRIVNICA			RIM. BOG LJUBEZNI MESTO V INDIJI				
NATEGO-VANJE										SIMBOL ALAIN DELON					STARA GRCIJA IT. PISATELJ (UMBERTO)						OCE	DEL ZELEZNISKE PROGE
OTOK OB ZAH. OBALI FRANCJE							STRUP KURARE LOJZE UDE					GR. POTUJOCI PEVEC KSENJA VIDALI					SUNKA PASCUAL JORDAN					
PREGIB SAMO-STALNIKA						MESTECE OB INNU NA TIROLSKEM								AM. TENISKA IGRALKA (JENNIFER)								
SKRIVNOST						PRITOK SAVE PRI JASENOVCU				DUSA UMRLEGA				VELIK IN MOCAN MOZAK						POVRSINSKA MERA		

NOVA FUNDLANDIJA

Granitna obala, ki izginja v neskončni megli

Vezi s Kanado niso trdne - Policisti ne potrebujejo orožja

Na otočku Olde, ki leži lučaj od Atlantskega oceana, Linda Hennebury ze skoraj dvajset let vabi ljudi na pijačo v edino otoško gostilno. Ta navada izvira iz leta 1950, ko so obiskovalce otoka ob prihodu krstili tako, da so morali na dušek izpiti kazarček cenenege jamajskega rumu in poljubiti polenovko.

»To pomeni, da so vas otočani sprejeli medse,« je razložila Linda; njena gostilna je od novofundlandske prestolnice St. John's oddaljena le nekaj kilometrov. Zdaj ko je pomankanje rib vse večje, so v to navado vključili se en tukajšnji simbol.

»Prej smo v tem obredu uporabljali polenovko, dokler te niso postale vse manjše in manjše in so nazadnje povsem izginile, tako da zdaj uporabljamo morsko lastovico,« pripoveduje Linda, katere moz se lahko pohvali, da njegova rodbina prav v tej gostilni deluje že od leta 1710.

Henneburyjeva ve povedati, da ni več sposobna šteti vseh številnih obiskovalcev, ki so se v preteklih letih zatekli v njeno staro in udobno, belo prepletkano gostilno z nizkim stropom in vegastim podom. Sam domacnosti in topline Novofundlandčanov je v hudem nasprotju z velikanškimi razsežnostmi graničnih skal, na katere so se tukajšnji prebivalci naselili pred petimi stoletji, predvsem z oblubo, da bodo obale ostale tako bogate z ribami, kot so bile takrat.

Pisateljica Annie Proulx v svoji noveli Po-

morske novice, za katero je prejela Pulitzerjevo nagrado, opisuje te kraje kot »seststo milj dolgo obalo, ki izginja v neskončni megli«.

»Mislim, da se je velika večina naše kulture razvila prav iz naše osamljenosti. Naselili smo se na te skale sredi Atlantika, kjer nam je ostalo na voljo samo dvoje: ali se pobijemo med seboj ali pa skusamo biti prijazni drug z drugim,« je menila Kay Coxworthy iz novofundlandskega turističnega urada.

Nova Fundlandija je bila prva britanska kolonija in leta 1949 zadnja provinca, ki se je pridružila Kanadi, in sicer s tesnim glasovalnim izidom, saj je o večini odločil en sam odstotek. Seinstirideseta obletnica konfederacije, ki so jo proslavili konec marca, ne pretirano hrupno, uradno in neuradno, je kljub pomembni temi o izginjanju polenovke znova povzročila tudi vprašanja, ali ne bi bilo vseeno bolje, če bi se Nova Fundlandija odločila za lastno pot zunaj kanadskega okvira.

»Skrite misli« so naslovili te govornice v Evening Telegramu, ki izhaja v St. Johnu. Karkoli že, konfederacija je, zanjo ni mogoče barantati, so pričani novofundlandski nacionalisti.

Veliko bolj hrupno bodo proslavili prihod angloitalijanskega pomorskega Johna Cabota, ki je v 15. stoletju, junija 1497 prvi prijadral na ozemlje Terra Nova. Takrat bodo splovili avtentični posnetek njegove ladje

Matthew, s katero je pogumni pomorscak pred 500 leti priplul iz Bristola v Novi svet. Ob tem so se razvneli tudi številni prepiri, ali je pogumni Cabot res pristal prav pri Bonavisti, na severovzhodni obali otoka.

»V resnici zgodovinarji priznavajo, da je po vsej verjetnosti pristal na dveh krajih: bodisi v Bonavisti bodisi na otoku Cape Breton,« meni Anne Pratt Lamar, ki je na celu odbora za proslavo 500 letnice odkritja Nove Fundlandije leta 1997.

Najbrž se bodo vseeno odločili za Bonavisto, kjer se stiska v sončnih zarkih nekaj modro pobarvanih hišic, ki so v ostrem kontrastu z zeleno barvo morja, zraven njih pa stojijo moderni hoteli.

Poglavitna trgovska avenija v St. Johnu Water Street pa se ponasa s tem, da je najstarejša v Severni Ameriki. Znamenita je, ker je prav na njej Sir Humphrey Gilbert ze leta 1583 razglasil Novo Fundlandijo kot prvo britansko kolonijo. Od tu, iz Lester Fielda v St. Johnu, sta poletela tudi znamenita letalca Charles Lindbergh in Artur Brown, ki sta v 16 urah preletela Atlantik in uspešno pristala v Clifdenu na Irskem ter tako postavila nov rekord, ki ga je osem let prej dosegel prav tako znameniti Charles Lindbergh. In 18 let po njunem podvigu je prav v tem mestu Guglielmo Marconi prejel prvo telegrafsko sporočilo, ki je brez pomoči zic prešlo Atlantik.

Lani je to območje obiskalo več kot 370 tisoč lju-

di. Večina jih je prišla iz Kanade, skupaj pa so ustvarili prihodek v višini 326 milijonov ameriških dolarjev. »Največja privlačnost tega mesta je, da ponuja vse ugodje velikega mesta, sočasno z vonjem po domačnosti,« je prepričana Coxworthyjeva. Na ulicah se ljudje počutijo tako varne, da ne zaklepajo ne svojih avtomobilov, ne lokalov, se dodaja. »Nasa policija sploh ni oborožena, saj ne potrebuje pistol.«

Tanya Willmer, Reuter

VESELA NEDEL'A NA MMTV

Oddaja Vesela nedel'a je na sporedu vsako nedeljo od 15.00 do 18.00 na MMTV, Krim kanal 62. Ponovitev je na sporedu ob torkih.

13 naj naj

1. Wet Wet Wet / Julia says
2. Boyzone / Key to my life
3. East 17 / Let it rain
4. Clock / Axel F
5. Roxette / Vulnerable
6. CB Milton / It's a loving thing (Remix 95')
7. Night Crawlers / Push the feeling on
8. Tin Tin Out feat. Espiritu / Always something there...
9. Bing Abraham / Man on a mission
10. Mory Kante / Yeke yeke (Remix 95')
11. (Presenečenje)
12. (Presenečenje)
13. (Presenečenje)

Vesela nedel'a na MMTV

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Skrita želja: _____

Prijavljam se za karaoke: DA NE

Prijavnico pošljite (na dopisnici) na naslov:
Pioneer Boudy d.o.o.,
Linhartova 7,
61000 Ljubljana

Pioneer - Generalni zastopnik za laserske video sisteme in karaoke za Slovenijo, Boudy d.o.o. Ljubljana, Linhartova 7. Izposojamo in predvajamo videolaserse plošče in laserske videoplayerje! Lestvica najbolj izposojanih videolaserških plošč: 1. The next Karate Kid (Karate Kid 4), 2. Andre., 3. Simple twist of fate, 4. Stargate, 5. Starquest
Best of the best karaoke »Republike« v živo: 28. 04. Krško Pacific; 29. 04. (s Kompasovimi gosti Novigrad.); 30. 04. (s Kompasovimi gosti Rovinj)

Dišeča gvava

To hvaležno rastlino so srednjeameriški Indijanci cenili že od nekdaj. Priljubljena je bila predvsem med Aravaki, prvotnimi naseljenci Karibskih otokov. Gvave je omenjal tudi sloviti morjeplovec Kolumb, po tropskih krajih pa so jo raznesli Spanci in nekatere vrste ptic, ki se hranijo s temi sadeži.

Rastlina je odporna na sušo, raste celo v najslabši zemlji in dobro uspeva tudi brez nege. Sadeži so po obliki nekoliko podobni hruškam, zato so jih Nizozemci v 17. stoletju imenovali granatne hruške.

Drevo doseže do deset metrov višine, majhni cvetovi pa so bele barve. Uspeva več vrst. Nekatere sadeži so drobni kot limone, drugi pa dosežejo tudi do pol kilograma. Pod rumenozeleno lupino je belo, rumeno, ro-

znato ali rdece zrnato meso, polno drobnih pesk, ki jih je najpreprosteje kar pojesti. Okus je lahko slahek, kisel ali trpek.

Rumeni ali rdečkasti sadeži so po obliki podobni kutinam ali majhnim hruškam. Sladkokisli okus je prijetno osvežujoč, zato ni čudno, da iz sadežev izdelujejo tudi zelo dobre sokove in marmelade. Sadeži lahko služijo tudi kot prijetna sladica ali pa nenavaden zajtrk. Na nekaterih otokih uporabljajo tudi listje in lubje dreves, iz katerega kuhajo čaj za lajšanje diareje. Menda že uživanje večje količine sadežev povzroča zaprtje.

Posebno zanimiv je tudi prijeten nežen vonj, ki ga sprva komaj zaznaš, če pa sadež pustis nekaj časa v zaprtem prostoru, ga zavohas ta-

koj, ko vstopis. Svojevrsten vonj je težko opisati, saj nekatere spominja na kutine, druge na fige, breskve, jagode, tretji pa trdijo, da je podobem vonju mačjega urina.

Kakorkoli že, sadeže velja ob prvi priložnosti poskusiti. Zal jih zaradi kratke obstojnosti ni mogoče dobiti v evropskih

trgovinah. Zato pa se lahko z njimi posladkate že v severnoafriških dezelah, predvsem v Egiptu. Najbolj gotovo pa boste na gvave naleteli v tropskih krajih, se prej pa v uvoženih pločevinah, kjer jih najpogosteje nudijo kot kompot ali marmelado.

Igor Fabjan

SINGAPUR

Levje velemesto ob križišču trgovskih poti (7)

Največja turistična atrakcija

Najpreprostejši način prevoza skozi mestni kaos pa je podzemna železnica, saj se ob desetih mestnih avtobusov, ki krizarajo sem in tja med mestnimi četrtmi, le stezka znajdes. V veliko pomoč mi je bila drobna knjižica o avtobusnih progah, brez katere težko najdes glavne singapurske zanimivosti.

Med domaćini je se posebno priljubljen otok Sentosa, na katerega se lahko pripelješ tudi z razgledno gondolsko kabinjo. Otok se ponasa z muzejem, ptičjim parkom, razglednim vlakcem in urejenimi plazami, kjer si lahko sposodiš vsakovr-

stne rekvizite za nedeljsko sprostitvev in krogu družine. Če nisi ljubitelj gnece, se je za konec tedna vsekakor pametneje odpraviti kam drugam. V mestu je veliko parkov, zanimivi so tudi botanični vrtovi, se posebno tišči z orhidejami. Cisto prijeten je lahko tudi obisk živalskega vrta, kjer si lahko privoščis zajtrk ali pa popoldanski čaj v družbi orangutanov, katerim je to nadvse dobrodošla sprememba.

Singapur je dobil živalski vrt relativno pozno, sele leta 1973. Takrat je bilo v njem le 270 živali 72 različnih vrst, danes pa v okolju, ki naj bi bilo kar čim bolj podobno naravnemu, živi približno

dva tisoč živali. Kjer je le mogoče, zicnate ograje nadomeščajo le globoki jarki in lesene ograje. Strokovnjaki zoologi so resnično ustvarili okolje, v katerem se ti cudovita bitja zagotovo ne zasmilijo, tako kot v prenekaterem »obicajnem« živalskem vrtu, polnem železnih rešetk in betona.

Živalski vrt letno obišče krepko prek milijon obiskovalcev, in tako so ga popolnoma upravičeno že večkrat proglasili za najboljšo singapursko turistično atrakcijo. K temu je najbrže prispevala tudi najstarejša mati med orangutani Ah Meng, kapateri je minister za turizem podelil laskavi naziv posebne turistične ambasa-

dorke.

Posebna atrakcija so tudi prave cirkuske predstave z živalmi, ki si jih z veseljem ogleda večina obiskovalcev. Za predstave so zgradili poseben amfiteater, sredi katerega nekajkrat na dan zganjajo vragolije opice, tuljni, kace, sloni in se kdo.

Direktor živalskega vrta si ze od ustanovitve prizadeva za nove pridobitve, in tako so leta 1987 odprli poseben razstavni prostor. Tu si lahko obiskovalci ogledajo najbolj redke živali na svetu in tiste, ki zaradi podnebnih razmer tu ne morejo stalno prebivati. V ta razstavni prostor pridejo živali, ki jih singapurskemu živalskemu vrtu za nekaj

Orangutani so največja atrakcija singapurskega živalskega vrta (Foto: Igor Fabjan)

casa posodijo drugi živalski vrtovi. Tu so ze »go-stovali« pande, zlate opice, beli tigri.

Singapurski živalski vrt je eden redkih na svetu, v katerem si lahko ogledate tudi pripadnike

največjih varanov na svetu. Komodoški varani, ki jih imajo v ujetnistvu, sicer niso ravno največji primerki, toda s hlastajočimi celjustmi in sikajočim kacjim jezikom so videti dovolj strahljivi. Ko-

modoski varani ali zmaji, kot jim tudi pravijo domaćini, živijo le na indonezijskem otoku Komodo in se na nekaterih manjših okoliskih otokih.

Igor Fabjan
(Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Nad zahodno Evropo in zahodnim Sredozemljem je ciklonsko območje. Frontalni val se zadržuje nad zahodno Italijo. Z južnimi vetrovi doteka nad naše kraje toplel in postopno bolj vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.03 in zšlo ob 19.59. Dan bo dolg 13 ur in 56 minut. Luna bo vzšla ob 2.49. in zšla ob 13.37.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C
Mura	10,2
Sava (Radovljica)	7,2
Sora	8,8
Ljubljana	11,2
Savinja	11,8
Vipava	8,9
Jadransko morje (Koper)	11,1

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	21
1000 m	16
1500 m	11
2000 m	6
2500 m	2
2864 m	0

BIOPROGNOZA

Predvsem vremensko zelo občutljivi ljudje bodo imeli manjše, vremensko pogojene težave, na večino ljudi pa vreme ne bo vplivalo.

PLIMOVANJE

Danes: ob 5.14 najvišje 8 cm, ob 11.50 najnižje -28 cm, ob 19.03 najvišje 32 cm.

Jutri: ob 1.34 najnižje -16 cm, ob 6.57 najvišje 12 cm, ob 12.58 najnižje -31 cm, ob 19.43 najvišje 39 cm.

SNEŽNE RAZMERE

	cm
Ribniško Pohorje	80
Krvavec	50 do 110
Vogel	145
Kanin	210
Rogla	60 do 80

Vlečnice obratujejo na vseh omenjenih smučiščih razen na Kaninu.

ONESNAŽENOST ZRAKA

	koncentracija SO ₂ v mg/m ³	pozp. 22-04	maks. 22-04
Lj. Bežigrad	9	18	-
Maribor	3	-	-
Celje	-	61	-
Trbovlje	3	222	-
Zagorje	-	-	-
Velenje	-	-	-
Hrastnik	-	171	-

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: SE 6 do 16 vozlov
popoldne: W 8 do 18 vozlov

DANES

JUTRI

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA SE RES JE

Šef japonske sekte kmalu za zapahi?

TOKIO - Po neuradnih vesteh se japonska policija pripravlja na aretacijo Soka Asahara, 40-letnega vodje sekte Aum Ahinriko, ki je osumljena odgovornosti za plinski napad na tokijsko podzemsko železnico in tudi za nedavne zastupitve s plinom v Jokohami. Do aretacije naj bi prišlo že v naslednjih urah, vsekar pred ponedeljkom.

Guruja, ki je skrivnostno izginil 20. marca in o katerem nekateri viri pravijo, da je pod ostrim policijskim nadzorom, naj bi bil po mnenju preiskovalcev kriv škua nja in organiziranja terorističnih dejanj. Dolej je policija aretirala približno sto članov sekte, vendar so vsi obdolženi manjših kaznivih dejanj in ne zločina napada s plinom. V zadnjih 48 urah naj bi preiskovalci ugotovili, da je bila vrsta plina (sarina), ki je bil uporabljen v napadih, enaka kot ostanki plina, ki so ga našli v zloglasnem laboratoriju smrti, ki ga je imela sekta v vasi Kamikuisiki ob vznožju gore Ji.

Japonske oblasti so zelo zaskrbljene zaradi akcij prave mestne gverile, ki ogrožajo varnost milijonov prebivalcev. Zaradi te ne-

varnosti je bilo odpovedanih ze veliko prireditve, med njimi tudi obisk cesarja Akihita v nekem tokijskem muzeju, ki ga je vladar načrtoval za ponedeljek.

O razpletu preiskave je včeraj poročala tudi policija ter na vsa letališča in pristanišča razposlala imena in foto-

grafije dvajsetih vodij sekte z navodilom, da jim je treba preprečiti pobeg. Japonski časopisi dodajajo, da se je v Deželi vzhajajočega sonca prebudil tudi nacionalni ponos, potem ko so videli, s kakšno naglico so Američani izsledili povzročitelje atentata v Oklahomi.

Naomi v Moskvi

Manekenka Naomi Campbell je te dni v Rusiji (AP)

Dva mrtva v eksploziji plina v Braziliji

SAO PAULO - Dve smrtni žrtvi in več kot dvajset ranjenih je obracun eksplozije, ki jo je povzročilo uhajanje plina v nekem baru v središču Sao Paula. Vse kaže, da je plin začel uhajati zaradi napake pri menjavi priključka z jeklenk na mestno plinsko omrežje. Plin se je razširil v prostorih v ozadju lokala, kjer je v trenutku eksplozije kosilo približno dvajset ljudi, ki pa niso bili poškodovani. Udar na moč eksplozije se je namreč sprostila v smeri proti dvonadstropni stavbi na dvorišni strani lokala, ki se je sesula.

Policija razkrila načrt za atentat v Disneylandu

BALTIMORE - Ameriške zvezne oblasti so razkrile domnevni teroristični načrt, po katerem je neka sekta med veliko nočjo nameravala izvesti podoben plinski napad kot na Japonskem. Po pisanju ameriškega tiska je policija nekaj dni pred velikonočnimi prazniki na letališču v Los Angelesu aretirala dva Japonca, ki sta imela pri sebi priročnike za pridobivanje bojnega strupararina in videokaseto s posnetki napada na Japonskem. Novico o spodletem poskusu plinskega napada na Disneyland je po poročanju televizijske mreže CNN potrdil tudi Pentagon.

Zaplešiva!

Zarah Mahler iz Newport Beacha v Kaliforniji pleše s svojim afganistanskim hrtom (AP)